

Odstop ministra Peterleta

Peterletov odstop s položaja zunanjega ministra štejejo za nekoliko presenetljivo potezo. Dr. Janez Drnovšek je miril, da Peterletov odhod ne pomeni konca slovenske zunanje politike, saj nastopanje naše države v mednarodni skupnosti ni stvar enega samega človeka, ampak skupno delo vlade. Mogoče je Peterle, ki je ne le zunanji minister države, pač pa tudi predsednik ene najvplivnejših strank v Sloveniji, z odstopom požugal Liberalni demokrati Slovenije, naj malce upočasnijo svoj politični pohod na vse ključne položaje v državnem vrhu. Čeprav je šlo za tak namig najresnejšemu političnemu tekmeču, je možno, da si je Peterle s tako dvignjenim prstom zoper levi politični blok skušal predvsem utrditi mesto med somišljeniki, ki so že začeli malce dvomiti vanj. Ključno vprašanje glede odstopa ostaja, ali je Peterle zapustil ministrski stolček z občutkom zmagovalca ali z občutkom poraženca. Obstajata obe možnosti. Ali je možno, da je Peterle prebleg človek, da bi se lahko uspešno kosal z izkušnimi tujimi diplomati, ki poznajo mednarodno skupnost in njeno celotno politično abecedo prav do podrobnosti? Ali je Peterle odstopil zaradi trenj v slovenskem zunanjem ministerstvu in njegov odhod pomeni zmagovnanje politične linije, ki ne sprejema kompromisov in odlašanj v meddržavnih pogajanjih?

VID DRAGOŠ, tehnolog v črnomaljskem podjetju Danfoss Compressors: "Peterletov odstop je bil njegova modra poteza. Skupaj s svojo stranko je pokazal v vladi veliko pripravljenost za sodelovanje, če pa ni šlo, se je pač odločil za ta korak. Ne pričakujem pa, da se bo sedaj tako v notranji kot v zunanji politiki Slovenije kaj bistveno spremenilo. Do manjših zahtev bo morda prišlo, revolucionarnih preobratov pa najbrž ne bo."

JOŽE NEMANIČ, dip. inž. agronomije v metliški Vinski kleti: "Če bi želel bolj koristiti stranki in svojem ugledu, bi moral odstopiti že prej, saj sedaj odstop v družbi nima takšnega učinka, kot bi si ga Peterle želel. Sicer pa naj SKD naredi red najprej v svoji hiši, in če bo videla, da je resen partner Drnovšku, naj postavi svojega kandidata za zunanjega ministra, drugače pa ne. A kaže, da Drnovšek krščanskih demokratov ne potrebuje več tako nujno."

BENJAMIN HENIGMAN, republiški poslanec in predsednik SKD v občini Ribnica: "Peterletov odstop je bil nujna posledica dogajanj v koaliciji, ki se ni obnašala kot koalicija, saj ni bilo pogovorov in dogovorov med strankami koalicije. Odstop je bil zadnji resni signal, da se je treba resno posvetiti vsestranskemu razvoju Slovenije in jemati SKD kot resnega partnerja v parlamentu, vladi in koaliciji."

DAMJAN BRUNER, menedžer za video-avdio proizvode iz Kočevja: "Na politiko se ne razumem kaj dosti. Kaj bo po Peterletovem odstopu, ne vem, verjetno pa tega niti poklicni politiki ne vedo. Pričakujem pa, da bo zdaj manj potovanj po svetu, kot jih je bilo doslej. Menim, da bomo zdaj najprej reševali notranje težave, med katerimi so pereče brezposelnost, pomanjkanje stanovanj za mlade družine in še mnoge druge."

MILAN LOKAR, vozovni preglednik iz Brezice: "Po mojem odstopu ministra Peterleta ne bo prinesel nič posebnega. Nič se ne bo zgodilo, saj so tudi drugi ministri že odstopili. Za zdaj pa še vedno ostaja odprto vprašanje, kaj se bo v prihodnje dogajalo s koalicijo. Sicer pa je dr. Drnovšek ponudil mandat za novega zunanjega ministra stranki krščanskih demokratov, kar samo potrjuje, da se drži dogovora o koaliciji."

VALENTIN DVOJMOC, direktor območne gospodarske zbornice za Posavje: "Zivljenje bo teklo naprej. Vsi ljudje se trudijo po svojih močeh opravljati dolžnosti. Tako je Peterle ugotovil, da je do zdaj lahko delal, naprej pa ne more. Želel bi, da skupna koalicija ostane, ker je dosegla rezultate. Njen razpad bi pomenil, da bi se stranke spet ukvarjale le same s seboj, bistvene probleme pa potisnile na stran."

JANEZ VIDIC, župnik v Šentrupertu: "Ne govorim v imenu Cerkev, ampak v osebno imenu, kot občan. Mislim, da bi bilo za izkristalizacijo slovenskega političnega prostora bolje, če bi Lojze Peterle že prej odstopil kot podpredsednik vlade in zunanji minister. Menim, da bo po tej njegovi potezi boljše za vse skupaj, saj gre za to, da se stvari postavijo na svoje mesto. Ta koalicija je podobna kot dolomitska izjava samo še zameglila stvari."

MARIJANA GULIČ, poslovođkinja v Mercatorjevem diskontu v Sevnici: "Osebnostnim prav nič proti Peterletu kot običajnem državljanu. Kot politik pa se mi zdi premehak, premalo odločen, posebej še za vodenje zunanjega ministerstva. Zato me njegov odstop ni kaj dosti presenetil niti me ne vznemirja, kaj bo s koalicijo. Politiki so si zelo podobni: ko nas potrebujejo kot volilce veliko obljubljajo, ko pa so že na stolčkih, dostikrat pozrejo obljube."

DRAGO SOTLER, direktor IGM Strežnik, Dobruška vas: "Peterle se je v svoji odločitvi prenašal in prav vesel bi bil, če bi svojo odločitev spremenil. Mislim, da so ga žrtvovali lastni ljudje. Če bi imel to moč, bi ga pozval, naj umakne svojo odločitev, saj ta čas nimamo ustrežnejšega in tako naivno poštenega človeka v vladi. Sicer pa mislim, da je potrebno čimprej izvesti volitve in za vodstvo postaviti take, ki bodo koristili ugledu Slovenije."

Naši med 500 "najtežjimi" zasebniki

Gospodarski vestnik objavil seznam največjih zasebnih podjetij v Sloveniji

LJUBLJANA - Mlada in rastoča zasebna podjetja so najbolj obetaven in prodoren del slovenskega gospodarstva, ugotavlja v svoji zadnji številki Gospodarski vestnik, ko objavlja seznam 500 največjih zasebnih podjetij v Sloveniji. Ta imajo že po več kot dva milijona ameriških dolarjev prometa in v povprečju zaposlujejo po 19 ljudi.

Lestvica največjih je narejena na osnovi skupnega prihodka, kakršnega je za lansko leto ugotovila Služba družbenega knjigovodstva. Velik skupni prihodek sicer še ne pomeni, da so ta zasebna podjetja najboljša in da prinašajo največ dobička, kaže pa na njihovo gospodarsko moč.

Med njimi je tudi 26 zasebnih podjetij iz širše Dolenjske, ki dosegajo naslednje uvrstitve: 5. Feniks iz Novega mesta, 25. Danfoss iz Črnomlja, 52. Tovarna posebnih vozil, s.d., iz Novega mesta, 136. Termotehnika iz Novega mesta, 139. Lucia iz Sevnice, 151. Kurno iz Brezice, 156. Soft-ing iz Brezice, 172. Gama iz Brezice, 173. LR iz Kočevja, 215. Biro 5 iz Novega mesta, 219. Delta team iz Krškega, 220. Greda z Mirne, 224. Avtokomplet iz Novega mesta, 229. Ruffac iz Kočevja, 232. PCK iz Novega mesta, 242. Zoepritz iz Ribnice, 265. Tabakum iz Novega mesta, 296. Avtocenter Radanovič iz Brezice, 303. Velema iz Novega mesta, 392. Star iz Brezice, 409. Interior iz Krškega, 434. Mon iz Ribnice, 443. Berus iz Novega mesta, 478. Pan iz Ribnice, 481. Globus iz Metlike in 500. Regulator iz Brezice.

Vsi podatki so iz računovodskih izkazov, narejenih po novih standardih. - n

PODALJŠEVANJE VELJAVNOSTI KARTONOV BEGUNCEM

LJUBLJANA - Urad za priseljevanje in begunce pri vladi Republike Slovenije sporoča beguncem v Sloveniji, ki imajo karton začasne begunca z veljavnostjo do 5. oktobra, da bo potekalo organizirano podaljševanje veljavnosti kartonov na sedežih občinskih organizacij Rdečega križa med 5. in 17. oktobrom, individualno pa lahko tudi kasneje, če so bili zadržani. Podaljšanje kartona velja do 5. februarja 1995 oz. do sprejetja zakona o začasnem zatočišču. Vsi začasni begunci morajo podaljšati svoj karton v občini, v kateri bivajo, tisti, ki pa živijo v zbirnih centrih, bodo veljavnost podaljševali tam. Vse informacije lahko dobijo vsak ponedeljek, sredo in petek v zbirnem centru Roška na Poljanski cesti v Ljubljani ali po telefonu: 061/1254-114, od 8. do 16. ure.

Komunalci niso socialni delavci

V Krškem je bila skupščina Sindikata komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije - Do komunalnih del brez razpisov - Med varnostniki premalo članstva

KRŠKO - Predstavniki Sindikata komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije so na svoji 2. skupščini pretekli četrtek v Krškem ugotavljali, da so premalo prodorni in tudi preslabo organizirani. Sprejeli so poročilo o delu sindikata svoje dejavnosti v preteklih štirih letih, razpravljali o spremembah statuta in sprejeli programske usmeritve za naslednje štiriletno obdobje.

Posebej zanimiva je bila zlasti razprava, v kateri so člani tega sindikata opozorjali na težko delo komunalcev, ki redko dočakajo normalno upokožitve. Menili so, da bi morali biti bolj prodorni pri uveljavljanju zaščite delavcev in predvsem pri pogajanjih z delodajalci. Tu bi morali sindikati postati partner, ne pa podrejena organizacija.

Razpravljalci so tudi opozorili, da mora sindikati zaigrati aktivno vlogo pri lastniškem preoblikovanju, pri soupravljanju in pri zagotavljanju pravočasnega vključevanja sveta delavcev v sprejem aktov podjetja. Jezili so se, ker se komunalna dela po občinah oddajajo brez javnih razpisov in podeljevanja koncesij, ne da bi kdo predhodno spremenil občinske odloke. Tako dobijo dela izvajalci, ki imajo pogodbeno zaposlene delavce in so cenejši. Opozorjali so, da komunalna podjetja niso socialne usta-

novi. Na njihovih plačah se krepko pozna neplačevanje storitev in nerealno določena cena, s katero država vzdržuje socialni mir.

V Krškem je bilo tudi slišati, da so zlasti preslabo organizirani zaposleni v dejavnosti, ki se ukvarja z varnostjo. V Sloveniji menda zdaj deluje

Delavci na področju varnosti se vključujejo tudi v sindikat Neodvisnost, a neglede na konkurenco so varnostniki premalo organizirani. Posebej slabo je v zasebnih podjetjih, kjer ponavadi nimajo sindikato. Ravno na tej skupščini so predlagali, da bi po novem sindikalni zaupnik lahko bil tudi "človek od zunaj". To bi morda pospešilo sindikalno organiziranje tudi v zasebnih podjetjih.

kar 170 takih podjetij in pri njih je zaposlenih okrog 5.000 delavcev. Kljub temu jih je v panožni sindikat pri SSS organiziranih le 400 do 500. Delo varnostnikov postaja vse bolj nevarno, njihovi delodajalci pa jim izplačujejo borne plače, ki dosegajo komaj 60 do 90 odst. plač, ki jih kot najnižje možne določa splošna kolektivna pogodba.

LIKVIDNOST V POSAVJU SE SLABŠA

KRŠKO - Po podatkih krške podružnice Agencije za plačilni promet, nadziranje in informiranje se likvidnostne težave posavskega gospodarstva še stopnjujejo. Konec avgusta so bili povprečni zneski blokad v gospodarstvih vseh treh občin večji kot konec julija in sicer za dobro desetino. Če bi jih primerjali s povprečnimi zneski blokad v dosedanjih 8 mesecih, pa so kar za 36,6 odstotkov večji.

(PRE)POCENI TESNILA?

VELIKA LOKA - Tovarna industrijskih tesnil in orodij, podjetje v mešani lasti, dela le za znanega kupca, predvsem v Sloveniji in Hrvaški. Orodjarna, kjer je zaposlena polovica delavcev, dela zvečine za Tesnila Trebnje. Po besedah direktorja Franca Bartolja terja zelo zahtevno delo od 52-članskega kolektiva veliko strokovno usposobljenost. Visoka kvalifikacijska sestava zaposlenih (le en delavec nima kvalifikacije!) včasih draži proizvode, ki že tako ne dosegajo cene, s katerimi bi ustvarjali dovolj za razširjeno reprodukcijo, zlasti za posodobitev strojne opreme tovarne.

PREDAVANJE DR. ZDRAVKA TOMCA

NOVO MESTO - Prihodnje sredo, 5. oktobra, se bodo ponovno začele prireditve "V sredo ob 18.", ki jih bo vsako prvo sredo v mesecu pripravilo Hrvaško kulturno združenje. Gast prvega večera v tej sezoni bo hrvaški politik in analitik dr. Zdravko Tomac, ki bo imel predavanje na temo Hrvaška in svet. Predavanje bo v galeriji Dolenjskega muzeja ob 18. uri.

V LJUBLJANI SPET SODOBNA ELEKTRONIKA

LJUBLJANA - Od 4. do 8. oktobra bo na Ljubljanskem sejmu tradicionalni, zdaj že 41. sejem sodobne elektronike. Na 7.000 kvadratnih metrih razstavnih površin bo 250 domačih in tujih razstavljalcev iz 10 držav prikazalo profesionalno elektriko, telekomunikacije, opremo radiodifuzije in druge naprave visoke tehnologije in znanja, sejem pa bo spremljalo tudi več strokovnih prireditev in srečanj.

BREŽIŠKA LDS O AKTUALNIH TEMA

BREŽICE - Občinski odbor Liberalne demokracije Brežice je minuli petek priredil družabno liberalno srečanje, ki so se ga med drugimi udeležili tudi podpredsednik LDS Viktor Žakelj, poslanca Branko Janc in Marjan Šetinec ter nekateri direktorji. Ocenili so, da so lokalne volitve zelo pomembne in povedali, da se nameravajo pri volitvah za župana povezovati z drugimi strankami. Glede predvidenih dveh novih občin na ozemlju sedanje brežiške so menili, da bi bilo bolje, predvsem za obrobne vasi, če bi tu ostala ena sama občina.

... pokrajinski tednik, ki poroča

DOLENJSKI LIST
Sodoben, vsestranski, zanimiv

- o vsem, kar se zgodi z nami vsakega dne na Dolenjskem, Beli krajini, Posavju, na Kočevskem in drugod,
- piše preprosto, razumljivo in kratko,
- daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo,
- nudi nesteto možnosti za oglaševanje.

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel.: 068/323-606
fax: 068/322-898
oglasno trženje:
068/323-610

Zdaj se pripravljajo panožna pogodba v kateri bi morali sindikati nastopiti odločneje. B. D.-C.

PIONIR SE VRAČA V BOSNO

NOVO MESTO - V tork je bila na obisku v Novem mestu delegacija DP inženiringa iz Sarajeva. S Pionirjem je ta organizacija, ki je bila včasih Pionirjev sarajevski tozd, podpisala pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju, kar v bistvu pomeni, da se spet vključuje v poslovni sistem Pionir. Pionir je zainteresiran za trženje svojih storitev in izdelkov v Bosni, saj računajo, da se bodo po koncu vojne resno vključili v obnovno porušene in razdejane dežele, v kateri je novomeško gradbeno podjetje v prejšnjih letih veliko gradilo in si ustvarilo dobro ime in ugled. Računajo na obnovo industrijskih dvoran, ki jih je Pionir po svoji tehnologiji zgradil več kot 75.000 m² in jih je veliko poškodovanih; nadalje računajo na obnovo stanovanjskih blokov, ki so jih pred vojno veliko zgradili, ter na obnovo poškodovanih olimpijskih objektov. V Bosni je po začetku vojne ostalo tudi kakšnih 220 Pionirjevih delavcev, na katere pri delu v Bosni tudi računajo.

SEMENARNA ODPRLA CENTER KALIA

LJUBLJANA - V petek, 23. septembra, je delovni kolektiv Semenarne odprl ob Dolenjski cesti vrtni center Kalia. Ob otvoritvi je bil slavnostni govornik minister za kmetijstvo dr. Jože Osterc, ki je poudaril pomen semenarske dejavnosti za slovensko kmetijstvo. Zavzel se je za tesnejše sodelovanje tega podjetja s kmetijskimi svetovalci in kmeti. V pestrem kulturnem programu sta nastopila pesnik in dramski igralec Tone Kutner ter pevec Vlado Kreslin z Beltinško bando. Prodajni center Kalia je lep prodajni center, ki ima okoli 2.000 kvadratnih metrov površine, na katerem ponujajo nad 10.000 različnih artiklov. Pohvalno pa je, da sta na oddelku zaščitnih sredstev in gnojil diplomirana inženirja agronomije, ki bosta svetovala o zaščiti rastlin in gojenju. V. D.

Mariborsko pismo

Metropola nezadovoljnih delavcev

V tork v Mariboru vse-slovenski protestni shod

MARIBOR - Mariborčani so že od nekdaj kar se da glasni zagovorniki policentričnega razvoja Slovenije, vendar z zavzemanjem za policentričen nimajo posebne sreče, saj se v Sloveniji zadnje čase krepki centralizem.

Dokazov za to imajo na pretek. Ko so se denimo Mariborčani pred leti zavzemali za to, da bi iz Ljubljane v Maribor prenesli sedež ministrstva za energetiko, so pristojni s tega ministrstva iz Maribora v Ljubljano prenesli sedež slovenskega elektrogospodarstva. Tako so Štajerci ostali brez elektrogospodarstva Slovenije pa tudi brez sedeža pristojnega ministrstva.

Nekateri mariborski politiki so že večkrat predlagali, da bi se v Maribor preselil sedež ministrstva za gospodarsko dejavnost, češ da ima to ministrstvo največ dela ravno v štajerski metropoli, ki jo pesti globoka gospodarska in socialna kriza. Predsednik mariborskega izvršnega sveta Anton Rous je oblikoval kompromisen predlog: predlagal je, da bi minister dr. Maks

Tajnikar en dan v tednu preživel uradoval in delal v Mariboru. Zaenkrat pa nič ne kaže, da bodo "policentrični" predlogi tudi uresničeni. Namesto tega v Mariboru in na Štajerskem eno za drugim propadajo podjetja tako, da industrijski karakter Maribora pravzaprav že ogrožen.

Nedolgo tega so se Mariborčani zavzemali tudi za več pristojnosti na področju prometa in zvez - nedolgo zatem so ukinili samostojno mariborsko podjetje za PTT promet in ga združili v enotno PTT podjetje Slovenije s sedežem v Ljubljani.

Za policentrični razvoj Slovenije se zavzema tudi mariborska županja Magdalena Tvorarik, ki je ob neki priložnosti predlagala, da bi Maribor prenesli sedež ustavnega sodišča, vendar so ta in še nekateri njeni predlogi (da bi v Mariboru odprli katero od poslanlistv tujih držav v Sloveniji) pri odgovornih v Ljubljani naleteli na glava ušesa.

V minulih dneh pa je Maribor nenadejano in seveda brez soglasja republikanskih oblastnikov vendarle začel opravljati vsaj eno vse-slovensko funkcijo: postal je metropola nezadovoljnih, razočaranih in razžaljenih slovenskih delavcev. V Mariboru je namreč Sindikat krških in elektropredelovalne industrije SKEI organiziral minul tork veslovenski protestni shod delavcev, na katerem so slovenski delavci protestirali proti sedanjemu ekonomski politiki, proti propadanju elektropredelovalne in krških industrije v Sloveniji in proti neizpolnjevanju kolektivnih pogodb. Delavci so terjali za poštetno delo pošteno plačilo.

TOMAŽ KŠELA

Dobra letina obeta vrhunska vina

V metliški vinski kleti odkupili že dobršen del grozolja - Zaradi dobre letine odkupili kar za 80 odst. več kraljevine in mešanega belega grozolja kot lani

METLIKA - V metliški vinski kleti, kjer so pričeli z odkupom grozolja 14. septembra, ocenjujejo, da bo letošnja letina zelo dobra, pa naj gre za kakovost ali za količino grozolja. Medtem ko bo prvo izplačilo pridelka novembra, se bodo o nadaljnjih izplačilih vinogradniki lahko odločali med tremi možnostmi.

V vinski kleti so odkup začeli s svojim pinojem, ki ga je bilo sicer le 2.500 kg, zato pa je bil izredno kakovosten, saj je dosegel 98 Oe stopinj. 15. septembra so odkupili portugalko, šentlovrenko in game. To grozdje je bilo letos nadpovprečno kvaliteto, zlasti šentlovrenka, ki je dosegla 80 Oe stopinj. Medtem ko so od vinogradnikov odkupili vse grozdje te sort - bilo ga je 81 ton - ga je v zadržanih vinogradih ostalo še okrog 10 ton. Potem so bili na vrsti rumeni muškati, šardone in sovinjon. Tega grozolja je bilo skupaj 22 ton, po besedah vodje vinske kleti Toneta Pezdrica pa imajo pogoje za vrhunsko kakovost vina, saj so vse sorte dosegle sladkorno stopnjo nad 81 Oe stopinj. Konec preteklega tedna so odkupovali kraljevine in mešano belo grozdje, ki so ga kmetje pripeljali 230 ton, kar je za 80 odst. več kot lani. Razlog je v dobri letini. Včeraj so začeli z odkupom modre frankinje, 3. oktobra bodo začeli odkupovati laški rizling, nato grozdje z Dolenjske za cviček, okrog 10. oktobra pa še žametno črnino.

Pri izračunu odkupnih cen grozolja so v Metliki izhajali iz prodajnih cen vina. Za kilogram žametne črnine bodo vinogradniki dobili 49 (39) tolarjev, za portugalko 51 (39)

ter za game 54 tolarjev, za šentlovrenko 57 (47) in za frankinjo 59 (47) tolarjev. Grozdje, ki je po količini sladkorja najslabše in tisto, ki ga pripeljejo v kadeh, ne v zabojih, bodo v kleti namenili za deželno rdeče vino, cene pa bodo nižje in so zapisane v oklepajih. Za vrhunsko frankinjo je cena 77 tolarjev. Za kraljevino, mešano belo in laški rizling, ki ne bo dosegel vseh vrhunske kakovosti, bodo v kleti odšteli 54 tolarjev. Za najslabše belo grozdje in tisto v kadeh pa 46 tolarjev. Predvidevajo, da bo grozdja v nižjem kakovostnem razredu 15 do 20 odst. Za poprečno kakovost laškega rizlinga bodo plačali 77 tolarjev, medtem ko bodo za bele sorte, ki dosegajo vrhunsko kakovost, odšteli 150 do 180 tolarjev.

Prvo plačilo bodo vinogradniki prejeli v novembru in sicer za rdeče sorte 30 odst., za bele pa 50 odst. Razliko bodo v vinski kleti izplačevali na tri načine, vinogradniki pa se bodo sami odločili za najustreznejšega. Lahko bodo dobili pridelek izplačan v petih tromesečnih obrokih. Prvi obrok bo klet izplačala 30. marca

1995, z rastjo cen vina pa se bo povečevalo tudi izplačilo. Lahko se odločijo za enake pogoje, le da bo izplačilo vezano na tečaj nemške marke. Lahko pa se odločijo za izplačilo po 30. marcu 1995, predčasno izplačilo pa se bo vsak mesec zmanjšalo za en odst. Odkupni pogoji so za člane in nečlane zadruge enaki.

M. BEZEK-JAKŠE

Hemoragična bolezen kuncev se spet širi

Nujna opozorila rejcem

Septembra je zadnji čas, da se rejci kuncev odločijo, katere živali bodo pustili za razplod. Če samice še niso stare več kot tri leta in so še v dobri kondiciji, jih pustimo v reji še eno leto, enako pa velja tudi za samce. Zadnja legla v letu naj bodo v septembru ali v začetku oktobra, saj takrat skoteni mladiči ob dobri krmici, ki je jeseni ne manjka, še dobro priraščajo.

Pri izbiri plemenjakov je treba biti previden, saj se na Dolenjskem spet pojavlja hemoragična bolezen, zoper katero je treba živali preventivno cepiti. Kdor tega še ni storil, naj plemenske živali da cepiti na veterinarski postaji v Novem mestu, kjer imajo cepivo, mladiče poletnih legel, ki jih ne namerava pustiti za plemo, pa čimprej pokolje. Če se kljub temu zgodi, da živali poginejo, je treba trupla zakopati dovolj globoko v zemljo ali še bolje sežgati, nikakor pa ne zakopavati v gnoj, kjer so dostopna psov in mačkam. Nepravilno ravnanje s poginulimi kunci širi nevarno in neozdravljivo bolezen; rejci, ki tako delajo, so kaj lahkomišelnji in neodgovorni do sebe in do drugih.

JOŽE BRACIKA

Insekticid bo "oblečen" v mikrokapsule

Novost v varstvu pred rastlinskimi škodljivci

V varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci se obeta revolucionarna novost. V inštitutu za aplikativne raziskave polimerov v Teltowu v Nemčiji so razvili mikrokapsulo, ki omogoča usmerjeno sproščanje učinkovin insekticidov. Načelo je preprosto: insekticid je zavrt v ovojnico kapsule in po nanosu na rastline lahko poljubno dolgo počaka, da bo začel delovati. Čas tega čakanja je odvisen od kemične sestavine obloge mikrokapsule, če pa pride v prebavila škodljive žuželke, na primer koloradskega hrošča, lahko seveda učinkuje takoj.

Novost prinaša nekatere pomembne prednosti. Večina doslej uporabljenih insekticidov deluje ob običajnem škropljenju precej na široko in zadene tako rastlinske škodljivce kot tudi njihove naravne sovražnike in vse druge žuželke, ki pridejo s škroplivom v stik. Torej lahko škropljenje dela v naravi tudi škodo. Poleg tega deluje tak insekticid sorazmerno kratek čas, saj se v naravi začne razgrajevati, z listov rastlin pa ga izpira tudi dež. Že zelo stara je želja, da bi imeli tak pripravek, ki bi kulturno rastlino varoval dlje časa in učinkoval le tedaj, ko bi bilo potrebno. Mikrokapsula, ki jo je treba za široko prakso še izpopolniti, to omogoča. Poleg tega je manj strupena za naravo in tudi za človeka, ki jo uporablja, zato ji v kmetijstvu obetajo veliko prihodnost. (Po Deutsche Forschungsgesellschaft angewandte Wissenschaft) - n

Agro, d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Rozmanova ulica 3
Novo mesto, tel. (068) 24-132

vam nudi:

- PVC KADI od 110 do 1000 l
- zaboje za grozdje
- BRENTI IN LAKOMNICE
- mlince za grozdje
- STISKALNICE, črpalke za pretok vina, ročne in motorne, grelce za mošt
- ROSTFRÉI CISTERNE ZA VINO, uvoz iz Italije
- VRELNE KVASOVKE
- SADNE MLINE
- KOTLE ZA ŽGANJE
- PVC posode za zelje od 35 do 200 l

VELIKO IZBIRO ČEBULNIC JESENSKIH ROŽ - tulipani, narcise, irisi, krokusi, hijacinte, itd.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Alkoholno vrenje

Osebnosti, ki jih imam v teh dneh, z raznimi vinogradniki, mi ponovno dokazujejo, da vsi še ne razumejo procesa, ko se sladki mošt spreminja v vino. V enem letu se pozabijo lanske težave in zopet jih mnogo tako rekoč igra na srečo, saj ne naredijo dovolj, da bi alkoholno vrenje potekalo tako kot letniku ustreza. Ni pa vse tako črno, saj je tudi že veliko vinogradnikov, ki razumejo potek alkoholnega vrenja in so dojemljivi za strokovne nasvete.

Ob letošnjem zdravem in sladkem grozdlju pa je veliko od os in čebel izpitih jagod, tako da samo marsikje suha kožica visi na pečlu. Ta pa je nevarna, saj je polna ocetnih bakterij. Včasih je treba pol grozda odrezati, da zmanjšamo okužbo mošta. Vemo pa tudi, da ocetne bakterije in kvasovke niso v najboljših odnosih, kajti vsaka bi rada po svoje spreminjala sladki mošt. Kvasnice naredijo iz molekule sladkorja dve molekuli alkohola. Kot stranski produkt pa nastaja poleg ostalega tudi ogljikov dioksid, ki po svoje prispeva h kakovosti vina. Ocetne bakterije in druge vrste bakterij, ki jih je mnogo na grozdlju, predvsem na ranjenem, pa iz alkohola in sladkorja delajo ocetno in mlečno kislino, kar vino pokvari.

Nekaj hladnih dni, ki smo jih doživeli ob trgatvi, je prestrašilo tiste, ki se ne zaneajo najbolj na svoje kletarsko znanje. Kako bo mošt vrel, ko je pa tako mrzel? Ako gre za beli mošt, je strah odveč, saj temperatura ni padla

pod 15° C niti v še tako vetru izpostavljeni zidanci. Pravilno pripravljene kvasovke najbolj opravijo svojo nalogo, če jih damo v tako hladen mošt. Vreme se je izboljšalo, posijalo je sonce, pojavila pa se je nova nevarnost - visoka temperatura. Ako bi izmerili temperaturo mošta, ki so ga trgači naprešali v lepem sončnem dnevu, bi ugotovili najmanj 22° C. Pri tako visoki temperaturi se bo v 3 do 4 dneh mošt v 10-hektoliterskem sodu segrel na 26 do 28° C, kar pomeni konec upov na vino visoke kakovosti.

Toda tak sončen dan je enkrat za vselej rdečega grozolja. Začetna temperatura 22° C za vrenje in maceriranje rdečih sort, ki dajejo intenzivno obarvano in polna vina, je idealna. To pomeni dobro raztapljanje rdečih barvil in mehkih taninskih snovi iz jagodnih kožic v mošt.

Ne velja pa ista tehnologija za pridelavo cvička. Cviček ima svetlordečo barvo, zelo majhno količino taninskih snovi in nekaj ogljikovega dioksida, ki mu daje svežino. Takšen cviček pa nastane, če drozga macerira in vre pri nižji temperaturi, do 22° C. Veliko občutka za kakovost vina je potrebno pokazati v številnih zidancih ravno v teh dneh. Vse je potrebno opraviti z odliko, popravni izpiti le redkokdaj kaj rešijo. Tako kot trta skozi leto potrebuje senco svojega gospodarja, kot pravi pregovor, potrebujeta mošt in mlado vino vsakodnevno gospodarjevo prisotnost vsaj do srečnega zaključka alkoholnega vrenja.

Dr. JULIJ NEMANIČ

Belokranjec bo oral v Keniji

Kmet Anton Filak iz Gribelj se bo prihodnje leto pomeril na svetovnem prvenstvu v Afriki

GRIBLJE - Ko je bilo Antonu Filaku iz belokranjskih Gribelj 15 let, se je prvič pomeril v oranju. Letos je tekmoval že dvajseto leto, jubilej pa kronal z uspehom, ki si ga je že dolgo želel: na nedavnem državnem tekmovanju oračev Slovenije v Kočevju je osvojil prvo mesto v oranju ledine ter drugo v skupni uvrstitvi. To pomeni, da bo prihodnje leto odšel na svetovno prvenstvo oračev v Keniji.

"Ni mi do slave, a vedno sem si želel, da bi dokazal Prekmurcem, ki so bili na tekmovanjih zmeraj med prvimi, da znamo orati tudi na jugu Slovenije," pove Filak. Prizna, da

Filak hvaležen vsem, ki so k temu pripomogli, posebno pa vodji ekipe Janiju Gačniku.

Čeprav je svetovno prvenstvo še daleč, Antonu kdaj pa kdaj le uidejo misli v Afriko. "Izgubiti nimam kaj, bo pa zame zagotovo zanimiva izkušnja. Kakšne stroje bomo imeli, še ne vem. Slabši, kot jih imamo doma, gotovo ne bodo, na boljše pa se ni težko navaditi," pravi Filak, ki sicer "trenira" vsak dan, saj je čisti kmet, ki se iz živinoreje vse bolj usmerja v sadjarstvo in predelavo sadja. Že nekaj let Filakova mlada družina pripravlja različne izdelke, od sušenega sadja in viljamovk v steklenici do jagodnega džema, posladka in soka. Vse te izdelke razvijajo v sodelovanju s katedro za živilsko tehnologijo ljubljanske biotehniške fakultete, ki jim je suho sadje že ocenila kot vrhunski izdelek. Sicer so letos obirali kar 12.500 sadik jagod, a prihodnje leto bodo še za poldrugi hektar razširili sadijnjak, v katerem je sedaj 900 dreves.

M. BEZEK-JAKŠE

Anton Filak

nekaj let ni tekmoval prav zato, ker je bil prepričan, da Belokranjci niso prav nič slabši od Prekmurcev, le pravega pluga niso imeli. Pred leti sta tudi metliška in črnomajska občina s skupnimi močmi kupili tekmovalni plug. Toda Anton je bil še s starim plugom kot mladi zadržnik dvakrat slovenski prvak, prvak Bele krajine pa kar osemkrat. Letošnji Filakov uspeh torej ni bil naključen. Blizu mu je bil že lani, ko sta bila s Petrom Starašiničem s Krasinca na državnem prvenstvu ekipno druga. Za uspeh je

• Ni bedak tisti, ki je na dimnik sedel, marveč tisti, ki mu je gor pomagal. (Abhaški pregovor)

Vinska modrost

Nabral Janez Trdina, izbral Jože Dular

- Pri vinu se pogajaj, pri vodi se pogodi.
- Vinu bodi prijatelj, ali se ne smeš vanj zaljubiti.
- Tisto vino ni dosti prida, za katero se ne more nič drugega reči, ko da je zdravo.
- Pijance poslušati je huda pokora.
- Vpiji nad pijancem ali nad malinskim kolegom je isto.
- Pameten človek se s pijanci ne pogovarja.
- Zjutraj mleko, opolne vino, zvečer voda - to je zdravo.
- Vino je krotko, ali če se boš predolgo z njim kratkocasil, se te bo naveličalo in te počilo.
- Boj se sladkega človeka, pa tudi presladkega vina!
- Tako tesnih vrat nima nobena krčma, da se ne bi mogel največji grunt zrinuti vanjo.
- Kdor je prijatelj krčmarju, je sam svoj sovražnik.
- Ne ženi se ne v mlinu ne v krčmi!
- Fant, ki ga hvalijo samo krčmarji, ni nikoli nič prida.
- V krčmi se najprej spozna, kdo je pameten ali pa neumen.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Zdravilno sveže grozdje

Na dan sv. Mihaela so menili, da se leto "zapre" in prične se začetek kmečke jeseni. Tudi glasni klopotci so razglašali začetek jesenskih opravil v vinogradih. Prav nič pa niso bili veseli vabljivega grozolja otroci v Haloških gorah, saj so jih odrasli prepričali, da so v zrelih grozdih skrite kače, in to zaradi strahu, da bi otroci pozobali preveč grozolja, za vino pa bi ga ostalo premalo. Šele strel iz možnarja, ki je naznanil začetek trgatve, je kače pregnal in otroci so lahko le po tleh pobrali odpadle jagode.

Dosti bolj pa so bili temu zlahtnemu sadežu naklonjeni že stari Rimljani in so poleg vina visoko cenili tudi zdravilne lastnosti svežega grozolja. Tem tudi sodobna znanost pritrjuje. Z grozdljem si lahko okrepimo obrambne moči telesa, saj vsebuje veliko vitaminov A, B, C in mineralov, kot so kalij, natrij, kalcij in železo. Priporočljivo je,

da si enkrat ali dvakrat na teden privoščimo grozdno krepčilno kuro, z dnevno količino do kilogram in pol grozolja. Med posameznimi obroki pijemo le zeliščni čaj.

Bojazen, da je grozdje redilno, je odveč, saj 100 g vsebuje le 74 kalorij. Vse, ki jih po uživanju grozolja rado napenja, naj lupino in pečke odstranijo. Sicer pa grozdje pospešuje prebavo, pospeši izločanje vode iz tkiva in zaradi večjih količin kalija se izboljša tudi delovanje srca in ožilja. Kar precej je v grozdlju tudi sladkorja, zato ni primerno za sladkorne bolnike. Sveže grozdje lahko tudi predelamo in shranimo. Za zamrzovanje so primerne le rdeče sorte grozolja, kot sta modra frankinja in žametna črnina. Za 1 kg grozdnih jagod porabimo 150 g sladkorja in pol žličke askorbinske kisline. Tako zamrznjene jagode uporabimo za sadne solate in oblogo raznih sladici.

KMETIJSTVO

PRVIČ KMETIJSKA BORZA

LJUBLJANA - Po zgledih iz zahodnih držav je tudi v Sloveniji začela delati kmetijska avkcijnska borza. Prvi borzni sestanek je bil 22. septembra v okrogli dvorani v pritličju stolpnice na Trgu republike 3 v Ljubljani, kjer je sedež borze, ki se ukvarja z nakupom in prodajo kmetijskih pridelkov.

NOV SVETOVNI REKORD V MLEČNOSTI

Črno-bela krava Robthom Suzet Paddy iz Missourija v ZDA je za 253 kg preseгла dosežanje svetovno rekorderko v molži. V letu dni je ob samo dvakratni dnevni molži dala 26.935 kg mleka s 3,87 odst. tolsče in 3,44 odst. beljakovin.

V KORUZI PREVEČ ATRAZINA

PERNICA - Na dnevu koruze v tem kraju pri Mariboru so si poljedelci ogledali 45 sortnih in 13 herbicidnih poskusov. Med poskusnimi sortami so se najbolj odrezale sorte barbara, monika, marista, BC 312 in DK 294. Strokovnjaki so ob tej priložnosti ugotavljali, da je najzanesljiveje sejati več sort koruze hkrati in da morajo kmetovalci do zdaj nenadomestljive atrazine čimprej zamenjati s hitreje razpadajočimi herbicidi. Težje razgradljivi atrazini namreč zastupljajo zemljo, omogočajo rast posebno trdo vratnih plevelov in zmanjšujejo pridelek koruze.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

V ponedeljek je bila tržnica bogato založena, le pravih kupčij ni bilo. Slive so bile po 170 tolarjev, jaja po 15 do 20, grozdje 180, jabolka 80, paradižnik 180, koren 100, med 400, kostanj 200, fižol 250, sirček 150, sadno žganje 500, radič štrucar 200 tolarjev. Pod stojnico Sadje in zelenjava ponujajo ozimnico po zelo ugodnih cenah: jabolka po 48, zelje 27, krompir 25, česen 221, kisel zelje po 95 tolarjev. Ostale cene: cvetača 315, slive 158, mandarine 263, grozdje 142, koren 100, paradižnik 142 in kivi 264 tolarjev. Pri Djeladiniju je čebula 60, grozdje 200, hruške 180, nektarine 180, slive 150, krompir 30, banane 120, zelje 35, solata 120, radič 150, koren 140 in česen 300 tolarjev.

kmetijski nasveti

Prvi znaki mišjega leta

V nemotenem naravnem živalskem svetu vlada naravno ravnovesje, se pa včasih zgodi, da se ta ali ona živalska vrsta neobičajno namnoži. Zoologija govori o hiperprodukciji, ki nastane iz tega ali onega vzroka in ki se ponavadi tudi sama konča. Drugače pa je, če je naravno ravnovesje zmoteno in če za kako žival nastopijo posebno ugodne razmnoževalne razmere.

Če se to pojavi pri miših, govorimo o mišjem letu, kakršno kaže, da bo letos. Iz več krajev je namreč slišati glasove, da so se ti glodalci nenavadno namnožili in da že ogrožajo kmetijstvo, pravega, predvsem pa ekološko neškodljivega načina za zatiranje pa ni, če iz vzamemo nekaj tako uspešne Löfflerjeve tifusne bacile, s katerimi so okužili mišji rod in ga bolezensko izčrpali.

Poljska miš je pravzaprav njivska krtica (Microtus arvalis), dobrih 12 cm dolg glodalec iz rodu voluharic. Običajno živi na robovih njiv in v živih mejah, če pa zanjo nastopijo ugodne razmere, pa lahko zavzame celo njivo ali travnik. Njena razmnoževalna moč je komaj verjetna. Mlade samičke so plodne že po 11 dneh starosti in so lahko oplojene še med sesanjem pri materi. V sušnih letih njivska krtica preprede s svojimi rovi vsi ornico, hrani pa se s travami, zelišči, deteljami, žitnim zrnjem in drugim semenjem. Svoje razdejaje nemoteno nadaljuje, če je ne zmoti oranje. Že zavoljo možnosti pretirane namnožitve mišji je koristno zemljo po žetvi strin vsaj plitvo preorati in s tem prekiniti mišji razmnoževalni cikel.

Razmnoževanju njivske krstice, pa tudi drugih glodalcev, gre zelo na roke tudi zapleveljenost polja. Močno zaraščene in zapleveljene njive so pravi mišji eldorado, saj je na njih dovolj hrane in zavetja pred naravnimi sovražniki, kakršni so kanja, podlascia, postovka ali sova. Se pomnite, kako mojstrsko lovi miši postovka med svojim značilnim tretjetanjem nad poljem? Žal je teh vse manj in spet smo pri začetku, pri rušenju naravnega ravnovesja, ki se začenja na vseh koncih in krajih.

Inž. M. L.

Zavrgli so 85 zahtev za denacionalizacijo

Obpravnavali 267 zahtev

NOVO MESTO - Na sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora pri novomeški občini so do 7. decembra lani prejeli 257 zahtev za denacionalizacijo, 4 zahteve pa so bile vlozene prepoznano. Sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo je sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora po preteku roka odstopil še 10 zahtev, ki so bile pri tem upravnem organu vlozene pravočasno. Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora je 4 vloge za denacionalizacijo odstopil v reševanje Ministrstvu za kulturo.

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora je izdal 38 odločb o denacionalizaciji, s katerimi so vrnil 43 poslovnih prostorov, 4 poslovne zgradbe in 10 stanovanjskih stavb s 14 stanovanji. Od teh odločb je 35 pravomočnih, za 3 pa so vlozene pritožbe.

Na področju denacionalizacije stavbnih zemljišč so izdali 36 odločb o vzpostavitvi lastniške pravice na podržavljenih stavbnih zemljiščih, 85 takih zahtev pa so zavrgli, ker niso bile v skladu z zakonodajo. Ni pa upravnih organov izdal še nobene odločbe o denacionalizaciji, kjer so upravičenci postavili zahtevo za plačilo odškodnine z obveznicami slovenskega odškodninskega sklada.

Še naprej ostaja najbolj problematično področje cenitve podržavljenih nepremičnin, saj se pogosto z njimi ne strinjajo ne upravičenci ne zavezanči. Upravni organ rešuje postopke za denacionalizacijo tako, da bi kar največ podržavljenih nepremičnin vrnil v naravi.

A. B.

DANES "POT K NOTRANJEMU MIRU"

NOVO MESTO - Danes, 29. septembra, bo ob 18. uri v prostorih novomeške gimnazije Duhovna univerza priredila predavanje z naslovom "Pot k notranjemu miru". Vstopnine ni.

DANES SREČANJE ZDRUŽENE LISTE

NOVO MESTO - Območna organizacija ZLSD Novo mesto organizira danes ob 17. uri v veliki sejni dvorani zavarovalnice Tilia v NOVem mestu srečanje članov, simpatizerjev in volilcev ZLSD. Na shodu bo govoril Janez Kocijančič, predsednik ZLSD Slovenije. V okviru srečanja bo kulturni in zabavni program.

Bramac show

Jutri v športni dvorani košarkarsko-zabavna prireditve

NOVO MESTO - Uspešna firma Bramac Slovenija iz Dobruške vasi pri Škocjanu priredi jutri, v petek, 30. septembra, ob 18. uri v novomeški športni dvorani Marof športno-zabavno košarkarsko tekmovanje. V košarki s skrajšanim igralnim časom se bodo pomerile štiri ekipe, in sicer slovenskih novinarjev, glasbenikov, novomeških gospodarstvenikov in Bramaca. V ekipi slovenskih novinarjev bodo igrali Peter Vilfan, Goran Križnar, Jože Splichal, Dejan Vodovnik, Matija Dermastia in Viktor Zakej. Košarkarsko ekipo glasbenikov bodo sestavljali Džani Rijavec, Jože Potrebuješ, Andrej Gomilar, Tone Košmrlj, Zoran Predin, okreplili pa jo bodo še novomeški glasbeniki. Za novomeške gospodarstvenike bodo igrali Boris Sepetave, Marjan Vodopivec, Boštjan in Marko Špiler, Ljubo in Miloš Munič, Tone Pirc, Marjan Kopač, Žare Kovačević, pridružil pa se jim naj bi še kakšen

• Ne samo da ne bo vstopnine, gledalcem bodo zastojali točili celo Unionovo pivo in njihovo brezalkoholno pijačo Sola. Union je eden od pokroviteljev te prireditve, drugi pa je Krka Novoterm. Pred finalno tekmo bo nagradno tekmoval v metanju trojč za gledalce.

občinar. Za prireditelje te športno-zabavne predstave pa bodo igrali direktor Bramaca Slovenija Jernej Klemenc-Pino, Andrej Potrč, Slavko Kovačević, Rudi in Peter Ivančič, ekipo pa bodo okreplili še gostje iz madžarskega in avstrijskega Bramaca, med katerimi bosta tudi nekdanja madžarska reprezentanta Bela Csabay in Toni Horvath.

Avtohiša Pionir je preživela šok

Čeprav se je z izgubo južnih trgov obseg poslovanja Avtohiše precej zmanjšal, poslujejo dobro in trdno - Letos 13 milijonov mark realizacije - Velike naložbe

NOVO MESTO - Peto leto teče, kar je Pionirjeva Avtohiša delniška družba. To je bila prva Pionirjeva delniška družba, ker je pač najmanj povezana s Pionirjevo osnovno dejavnostjo - gradbeno operativno. Ker se je stvar obnesla, je temu zgledu sledilo še 6 delniških družb, večinski delničar vseh pa je krovno podjetje Pionir.

"V teh letih je Avtohiša doživela lepe pa tudi hude čase," pravi direktor Slavko Sever. Po slovenski osamosvojitvi so izgubili skoraj polovico svojega trga, kajti v njihov avtomobilski servis, ki je osvojil 3. mesto po kakovosti med vsemi Renaultovimi servisi v nekdanji Jugoslaviji, so na veliko prihajali iz vseh delov takratne države. Vendar se je Avtohiša Pionir, ki ima štiri enote: avtomobilski servis, prodajalno rezervnih delov, prodajo vozil (novih in rabljenih) in obrat za tehnične preglede vozil, tudi po tistem hudem šoku pobrala in sedaj so-

ludno posluje. Od nekdanj 112 zaposlenih jih je sedaj le še 72; na dan prevzamejo v servis povprečno 34 vozil, v najboljših letih pa so jih tudi še enkrat več. Za letošnje so si zastavili, da bodo ustvarili za 13 milijonov nemških mark realizacije, in kot kaže, bodo ta cilj ne samo dosegli, ampak celo preseglji, saj so že na polovici leta zabeležili več kot 7 milijonov mark realizacije. Kot je povedal direktor Sever, znaša njihov mesečni promet 80 in 90 milijonov tolarjev, 65 odst. tega ustvarijo s prodajo avtomobilov, najbolj donosna dejavnost pa so

tehnični pregledi. Prav to dejavnost bodo še posodobili, v kar so vložili okoli 250.000 mark, od tega znaša sovlagateljski delež zavarovalnice Tilia 150.000 mark. Nabavili so najodobnejšo op-

Slavko Sever

Krka povečuje prodajo

Skupaj s svojimi družbami bo letos prodala za 280 milijonov dolarjev izdelkov in storitev

NOVO MESTO - V prvih letošnjih osmih mesecih je novomeška tovarna zdravil Krka uspešno ureničevala zastavljene cilje. Že lani je prodala v primerjavi z letom 1992 občutno porastla (za 14,5 odst.), letos pa so si zastavili še za 18 odst. večjo prodajo kot v lanskem letu, in to z enakim številom zaposlenih.

V prvih osmih mesecih je Krka samo četrtno izdelkov prodala v Sloveniji, ostalo je izvozila. Največ izvozi v Rusijo in druge republike nekdanje Sovjetske zveze, na Poljsko, Hrvaško ter druge države srednje in vzhodne Evrope.

V Krki seveda dobro vejo, da so poslovni rezultati v veliki meri odvisni od ljudi, zato stalno skrbijo za iz-

popolnjevanje znanja svojih zaposlenih, zaposlujejo pa v glavnem strokovnjake. Naložba v znanje se bogato obrestuje, zato je Krka med vodilnimi farmacevtskimi firmami ne samo v Rusiji, temveč tudi v drugih srednje- in vzhodnoevropskih državah, kjer je prisotna že 30 let. Njena široko razpredena prodajna mreža povezuje 11 podjetij v tujini in 9 predstavništev. V tujini dela za Krko 150 strokovnjakov s področja promocije in marketinga.

Če bo torej šlo vse po predvidevanjih, bo Krka letos prodala za 223

• Hkrati se v Krki pripravljajo na proces lastniškega preoblikovanja. Ta mesec pisujejo certifikate zaposlenih, njihovih družinskih članov in upokoencev ter bivših zaposlenih, proti koncu leta pa bo stekla javna prodaja Krkinih delnic. Vrednost celotnega družbenega kapitala Krke je ocenjena na 200 milijonov dolarjev.

milijonov dolarjev zdravil, veterinarskih pripravov, farmacevtsko-kekmijskih surovin in tako imenovanih zelenih zdravil; to je za 31 milijonov dolarjev več kot v lanskem letu. Skupaj z družbami Krka Kozmetika, Krka Zdravilišča in Krka Novoterm pa naj bi Krka letos prodala za 280 milijonov dolarjev izdelkov in storitev.

A. B.

Končna rešitev je v obnovi stare šole

Varstvo otrok v Žužemberku

ŽUŽEMBERK - O problemu zavrnjenih otrok v žužemberškem vrtcu zaradi prostorske stiske smo že pisali. Dolgoročno rešitev je v adaptaciji stare šole, kratkoročno pa v organiziranju družinskega varstva, ki bo pri Brulčevih. Od 10. oktobra ga s obiskovalom 14 otrok. Da pa težava s prostorom še zdaleč ni rešena, pove podatek, da je bilo prošnja kar 31.

Ker je Brulčeva hiša blizu vrta, se bodo otroci lahko igrali na igrišču pa tudi dostava hrane bo enostavna. Zajtrk in malico bosta pripravljali Sonja Lazič in Ljuba Avbelj sami, kosila pa bodo dobivali iz vrta. Opremo za sobo, kjer se bodo otroci igrali, bodo dobili iz novomeških vrtcev, nekaj pa jo bodo prispevali Brulčevi.

Družinsko varstvo pri Brulčevih je seveda le začasna rešitev, saj število prošnja za vstop v vrtec narašča, zato si osnovna šola Žužemberk prizadeva za obnovo stare šole, kjer bi svoje prostore v pritličju dobili oddelki priprave na šole, v prvem nadstropju pa glede na potrebe kraja ljudska knjižnica, oddelk glasbene šole, prostora pa bi bilo tudi za druge dejavnosti. S prebitjem stene bi povežali staro in novo šolo, v kleti pa uredili garaže. V najkrajšem času bi morali prekriti streho. Pri financiranju tega projekta najbolj računajo na novomeško občino in na sekretariat za družbene dejavnosti, saj ima krajevna skupnost v referendumskem programu sredstva že razdeljena.

P. MRVAR

Vsako leto medalje

Za Mesarstvo M-KZ Krke v Gor. Radgoni šest odličij

GRABEN PRI NOVEM MESTU - Mesarstvo M-KZ Krke že deset let uspešno razstavlja svoje izdelke na Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni. Lahko se pohvalijo, da nobeno leto niso domov odšli brez medalje. Letos so iz Radgone prinesli kar šest medalj: srebro za šunkarico, šunko v aspektu z vrtninami in jetrni namaz Jutro, bron pa za delikatesni želodeček, tirolsko slanino in rolano slanino.

Nekaj več kot pedesetletni kolektiv uspešno vodi dolgoletni direktor Franc Bratkovič. Predlovalnica mesa na Grabnu je najsoodobnejše opremljena. V poltrajne, barjene, kuhane, suhomesnate in trajne izdelke vsak mesec izdelajo prek 80 ton mesa. Poleg tega v "mini programu" v vakuumsko embalažo zavijejo tudi po 700 tun junetine, 600 ton svinjine, 50 ton telečjega in 300 tun piščančjega mesa. "Biziše bi radi še razširili. Boj za kupca je težak, zmaga pa cena in kvaliteta," pove direktor Bratkovič in dodaja, da bodo v bližnji prihodnosti še uspešnejši, ko bodo na Grabnu v podaljšku stavbe, kjer je danes predlovalnica mesa, imeli svojo klavnico. Te usluge jim sedaj opravlja brežiška klavnica.

J. P.

Franc Bratkovič: "Vsako leto v naši predlovalnici mesa naredimo vsaj dva nova proizvoda."

KROMPIR - Medtem ko so letos zalotili državljana "civila", ki je pobiral krompir na njivi srednje kmetijske šole, so lani na njivi dobili pri "črnem" kopanju tudi Roma. Ko je zasačil nekoga romskega možakarja "civil", mu je zagrozil, da bo hudo, če bo katerikoli Rom še kradel krompir. Rom se je pridušal, da on odgovarja samo za svoje in rekel: "Moji Romi ne bodo več kradli krompirja, za tvoje pa ne morem garantirati."

MINISTER IN PROMET - Minister za promet in zveze Igor Umek dela slabo reklamo za slovenske železnice. Na slavlje, ki je bilo v Novem mestu ob stoletnici dolenske proge, se je pripeljal z avtomobilom. Pa se zamudil je.

KOČIJA - Na slavlju, ki so ga imeli ob otvoritvi pošte v Novem mestu, je sodelovala tudi kočija s konjem in kočijažem. Kočija se je skupaj s kočijažem prevrnila, ker je tako hotel vanjo zapreti konja, ki je malo poskočil. Kaj je konju stopilo v glavo, da jo je zagodel Novomeščanom, ni pojasnil, ljudje pa vedo povedati, da ga je Novomeščanom za priložnost priskrbel Janez Povšič.

TRIATLON - Širša novomeška okolica živi v znamenju triatlona. Tako ste lahko še septembra letos videli na Vahti napis, da bo avgusta letos v Novem mestu triatlon. Tja so ga najbrž dali za to, da bo obveščal gobarje, lovce in druge žive ljudi, ki se občasno zatečejo med grmovje. Komu je bil namenjen enak ali celo isti napis, ki je visel 24. in 25. septembra v Gabrju, si ne moremo niti misliti. Zlasti zato, ker so ga obesili čisto blizu pokopališča.

PROSLAVA - Ob stoletnici dolenske železnice je avtobus ZŠAM s šoferjem Hansom peljal slavnostno vlaku naproti v Ljubljano ugodne Novomeščane, ki jih je bilo skupaj s 3-letno Andrejko 11. Med njimi je sedel državni sekretar za ceste Marjan Dvornik. Prisotnost uglednih oseb je Hans spretno izkoristil, saj je na svoji avtobusni televiziji predvajal kaseto z letošnjega praznovanja 41-letnice svoje plodne organizacije. Potniki so vse do Ljubljane gledali podeljevanje priznanj in ples na tej prireditvi. Proslava je torej bila, ampak ugledni gostje so obžalovali, da so bile jedaja in pijača ter brhke plesalke samo na tv ekranu.

A. B.

Ena gospa je rekla, da je na novomeški tržnici lažje pijana kot čista. Bife je tam za vsakim vogalom, edine javne pipe za vodo, ki je bila na tržnici, pa že zdavnaj ni več.

SUHOKRANJSKI DROBIZ

ŠMARNICA - Šmarnica, mati tradicionalne pijače suhokranjčanov, je več ali manj potrgana. Letos je bila trgaveč bolj zgodnja in izgode bolj sladko. Upajmo, da pijača ne bo preveč zameglila oči.

ZIDANICA KOT JAMSTVO - Precej poguma je zbral Dvorjan Ludvik Legan, ko je zastavil svoje premoženje, zidanico v Stari gori pri Dvoru, za asfaltiranje. Asfalt je položen, niso pa plačani še vsi dolgovi in obveznosti do Cestnega podjetja Novo mesto. Akcija zbiranja denarja se teče in tisti vinogradniki, ki še niso vplačali dogovorjenega deleža, naj to naredijo čimprej.

STOLP - Na višini 888 m je stolp, ki so ga postavili vaščani Podgozda skupaj z župnikom Nemančičem. Stolp in razvaline sv. Petra so priljubljena izletniška toča Suhokranjčev in drugih Dolenjcev. Obiskovalci se lahko vpišejo v knjigo vtisov. Do sedaj sta največkrat podpisana Anton Boldan z Dvora in Marjan Zupančič z Jame.

CESTA R-326 - Tabla in mlaj sta prejšnji teden nekaj ur krasila občinsko cesto od Žužemberka proti Trebnjemu. Komu koristi ali škodi naganjanje Marjanu Dvorniku, državnemu sekretarju za ceste, lahko le ugibamo. Poslužiti pa se bo treba vseh pravnih sredstev in poti, da se problem te ceste reši v najkrajšem času.

IZLET NA VELIKO PLANINO

NOVO MESTO - V soboto, 8. oktobra, bo novomeško planinsko društvo priredilo izlet na 1666 m visoko Veliko planino. Odhod avtobusa z avtobusne postaje v Novem mestu bo ob 6. uri, cena izleta znaša 1.100 tolarjev, izlet pa bo vodil Marko Rems. Prijave na tel. 26-811 ali 23-862.

Razvojni oddelek za prizadete

S 1. septembrom je v okviru novomeške VVO začel delovati oddelek za motene otroke, ki so ga starši prizadetih otrok do sedaj zelo pogrešali - Težave s kadri

NOVO MESTO - V Sloveniji se vsako leto rodi precej telesno in duševno prizadetih otrok, za katere je v družbi vse premalo poskrbljeno, največje breme ostaja tako na starših, ki pa vsega potrebne ne morejo dati takšnim otrokom, saj zato niso dovolj strokovno podkovani. Na to, da je prizadetim otrokom potrebna strokovna pomoč že v prvih letih starosti, so pred meseci opozorili na okrogli mizi tudi obupani starši prizadetih otrok v Novem mestu. Zahtevali so, naj se na področju strokovne obravnave takšnih otrok premakne tako v zdravstvu kot v vrtcu.

In res se premika. Od 1. septembra namreč deluje v okviru novomeške Vzgojno-varstvene organizacije na Drski v vrtcu Pedenjped razvojni oddelek za najbolj prizadete otroke. V oddelku, ki ga vodi specialna pedagoginja Jožica Kapš, so trenutno vključeni trije otroci. Še vedno pa za delo z njimi iščejo specialnega pedagoga in nevrofizioterapevta.

Ravnateljica VVO Metoda Turk je povedala, da so v Novem mestu razvojni oddelek v okviru vrta že imeli pred približno enajstimi leti, vendar so ga kasneje zaradi premajhnega števila otrok ukinili. Prizadete otroke so potem imeli v vzhodnih varstvih in v rednih oddelkih, ves čas pa

jih je po vrtcih obiskovala specialna pedagoginja. Po že prej omenjeni okrogli mizi so se pozanimali, kako imajo tovrstno varstvo urejeno drugje, in ugotovili, da so na tem področju najdlje v Ljubljani in da imajo v Ljubljani tudi največ strokovnih kadrov. Ko so v Novem mestu razpisali prosta delovna mesta za specialnega pedagoga, logopeda in nevrofizioterapevta, so dobili le logopevca. Sedaj so šli v ponoven razpis in upajo, da bodo tokrat imeli več sreče.

Zdravstveni dom je že ponudil pomoč pri nabavi opreme, medtem ko bo sekretariat za družbene dejavnosti novomeške občine poskrbel za pla-

čilo teh strokovnjakov. Z razvojnimi oddelkom, kjer so trenutno trije prizadeti otroci, pričakujejo pa še dva, so zadovoljni tako otroci kot tudi starši, za kar gre zahvala predvsem vodji oddelka Jožici Kapš in varuhinji Darinki Rončević. Zelo lepo so jih sprejeli tudi ostali otroci v vrtcu. "Znotraj vzgojno-varstvene organizacije v občini pa imamo več prizadetih otrok, ki pa so vključeni v redne oddelke, in ko bomo imeli strokovno ekipo, bodo strokovne obravnave deležni tudi ti otroci," pravi ravnateljica Turkova. Še vedno pa imajo eno družinsko varstvo, v katero so vključeni otroci, ki morajo biti zaradi nevarnosti pred infekcijami izolirani.

To so sicer prvi, vendar veliki koraki, in ko bo tudi v zdravstvenem domu zaživel mentalno-higienski oddelek, na kar se intenzivno pripravljajo, bomo lahko rekli, da smo na Dolenjskem poskrbeli tudi za te otroke.

J. DORNIŽ

OLTAR IN ŠANK - Starotrški župnik Jože Pavlakovič, ki je naredil že marsikatero leseno oltarno mizo za belokranjske cerkve, se je nedavno izkazal tudi kot mojster za gostilniške šanke. Zadnje njegovo delo stoji v obnovljenem planinskem domu na Mirni gori. Nekateri se sicer pritožujejo, da še ni naredil vseh oltarnih miz, pa se je že preusmeril v izdelovanje pregrešnih šankov. A župnik se ob kritiki le nasmilja in si najbrž želi: "Samo da bi bila tudi pred mojim oltarjem takšna gneča, kot je ob mojih šankih!"

OBČINA SEMIČ - Ostrim očem ni ušlo, da bo bodoča semiška občina po obliki zelo podobna Madžarski. Le velikega jezera ne bo imela, kar pa vsaj za zdaj ni njena edina pomanjkljivost. Semičani namreč jadikujejo, da občinska uprava nima prostorov in da problema ne bodo rešili, če se bo semiška uprava naselila v sedanji občinski stavbi v Črnomlju. Če pa že hočejo ostati v Semiču, se lahko naselijo le v cerkvi ali v gasilskem domu. Za zdaj je gotovo le nekaj: da bo pri Semičanih zagotovo zmagal partiotizem.

KAPELICA IN SPOMENIK - Tisti, ki se vozijo skozi Črešnjavec, upajo, da je onim, ki so tako lepo obnovili vaško kapelico, ostalo vsaj toliko barve, da bodo prebarvali še cerke na bližnjem spomeniku, ki spominja na partizansko bolnico v vasi.

Sprehod po Metliki

ZA DVESTO PETDESET LET STARE ORGLE pri Treh farah vladala med jesenskimi obiskovalci dežele na sončni strani Gorjancev veliko zanimanje. Ogled je seveda možen, če se vodstvo izeta dogovori z metliškim župnikom Albinom Žnidarčičem. Ta poskrbi tudi za fanta, ki je večš igranja, tako da je užitek ob občudovanju strokovno obnovljenega instrumenta še toliko večji. 1. oktobra dopoldne bo pri Treh farah dvaindvajset turistov iz Amerike, in sicer iz Pittsburgha.

NA SKUPNEM JESENSKEM RODITELJSKEM SESTANKU v Osnovni šoli Podzemelj so govorili tudi o (ne)lepem govorjenju. Podčrtali so, da bo treba temu posvetiti več pozornosti, saj otroci izdatno preklinjajo in nasploh svinjajo. Da so se tega naučili od starihših, ni bilo treba posebej poudarjati.

MNOŽICE SORODNIKOV, ki zdaj jeseni obiskuje Belo krajino, se počasi prijemlje vzdevek "jesenska žlahta". Gre za Belokranjce, živeče drugod po Sloveniji, ki se spominjajo svojih sorodstvenih vezi le takrat, ko dozorijo grozdje, ko se izkopava krompir ali ko prično cviliti prašiči. Slast po Beli krajini je povezana z ozmiščem, ki jo prisilivo prijazni Belokranjci brezplačno poklanjajo v belem svetu "trpečim" sinovom, hčeram, tetam in stricem.

Trebanjske iveri

TOM - Anonimni delavec iz mirenškega Toma nam pisno sporoča, da je bil nemalo presenečen nad samohvalno svojega direktorja Janeza Dulca ob nedavnem obisku ministrice za delo Rine Kljnar, posebej je nad številko o porastu števila zaposlenih v zadnjih treh letih. Delavec se je odločil za anonimnost, ker pravi, da noče honorarja, noče se pa zameriti tudi Dulcu, o katerem res ne vemo, kakšen je, zato je prava škoda, da anonimnež ni opisal nekaj več lastnosti svojega direktorja. Je mar ljudožerec? Za novinarje je vsekakor dovolj odprt in komunikativen, če se pa pri sindikatu ne upajo vsaj kolektivno postaviti se za svoje pravice, potem jim niti bog ne more več pomagati, kaj šele novinar. Pisec tehle vrtic je namreč že večkrat skušal dobiti pri (bivši) "glavi" sindikata in nekaterih delavcih določeno izjavo ali zgodb, pa ni bilo prave volje za sodelovanje.

POZDRAV - Šentrupeški župnik Janez Vidic je izkoristil petkovo otvoritev slikarske razstave za poseben pozdrav trebanjskemu županu Cirilu Pungartniku, ker ga poredko viden v svoji fari. Hkrati pa se je zahvalil občinarjem za pomoč pri obnovi cerkve na Veseli Gori. Župan je galsantno postregel z veselo novico, da so se s podjetnikom Anderličem dogovorili, da bo podaril načrte za obnovo gradu Škrlevo.

ODŠKODNINA - Na občini se že bojijo, da bosta ostala župan in predsednik vlade Jože Rebolj brez spodbuje, če se bodo nadaljevali razni denacionalizacijski in drugi odškodninski zahtevki. Zadnjič so se na seji vlade namreč najdlje pogovarjali o odškodninskem zahtevku lastnice 4,5 ha spomeniško zaščitenega gozda na Trebelnem, kjer je bila ustanovljena Gubčeva brigada. Gospa bi rada 1,5 milijona tolarjev odškodnine, 30.000 mark samo za koč, kjer imajo borci občasno bife. Nekdo se je razhudil, češ da naj lastnica kar poseka vso to hosto, pa bo videla, koliko bo dobila za les!

Igor Slak, vodja kadrovske-spolnega sektorja, pravi, da je sodišče na prvi stopnji sprejelo predlog rešitve, vendar se je zoper odločitev pritožil republiški odškodninski sklad. Seveda v tako zapletenih sprih niče ne ve, kdaj bodo zadevo obdelali sodni mlini.

Do leta 1990, do zapore jugoslovanskega trga, so v Akripolu, na jug prodali okrog 60 odstotkov proizvodnje. Leto pozneje so zaradi zmanjšanja obsega poslovanja zmanjšali število zaposlenih za 24 delavcev. V približno 140-članskem kolektivu največ proizvajajo lite akrilne plošče in te predelujejo v elemente za gradbenstvo, v programu pripravljajo izdelke za protihrupno zaščito ob cestah, s programom konstrukcijske

IZ NAŠIH OBČIN

Črnomelj: občina ostaja brez predsednika

Za izvolitev Antona Malenška ni bilo večine

ČRNOMELJ - Potem ko je v začetku avgusta umrl predsednik skupščine občine Črnomelj Martin Janžekovič, je po statutu občine dolžan to funkcijo opravljati podpredsednik, torej Boris Mužar. Lokalne volitve naj bi bile predvidoma decembra, vendar je SKD vložila kandidaturu Antona Malenška za novega predsednika občine, podprlo pa jo je deset delegatov.

Na zasedanju občinske skupščine minuli teden, ko naj bi volili predsednika, pa je že takoj na začetku prišlo do zapleta, saj ni bilo potrebne dvetretjinske večine. Zato so točko prestavili z začetka na konec dnevnega reda, a tudi takrat sta za sklepčnost manjkala dva delegata. Jože Mihelčič in Vlado Starešinič sta opozorila, da je to ena pomembnejših točk dnevnega reda ter da bi zato morali še enkrat poskusiti priklicati manjkajoče delegate. Nekaj drugih delegatov pa je opozorilo, da imajo tudi oni pravico oditi ter da znova ne bo sklepčnosti. Kljub temu je predsedujoči Mužar predlagal, da za pol ure prekinejo sejo ter v tem času zagotovijo sklepčnost skupščine. Vendar se je s tem predlogom strinjalo pre malo delegatov, da bi bil sprejet. Tako o kandidaturi podjetnika Antona Malenška za predsednika občinske skupščine niso niti razpravljali, to funkcijo pa bo še naprej opravljal Boris Mužar.

M.B.-J.

ČRNOMALJSKA OBČINA GRE NA DVOJE

ČRNOMELJ - Ko so minuli teden na seji tukajšnje občinske skupščine razpravljali o novi lokalni samoupravi, so sklenili, da skupščina sprejme ustanovitev obeh občin na tleh sedanje črnomaljske občine, torej črnomaljske in semiške. Sprejeli so tudi sklep, da bodo morali zagotoviti prostore za delovanje obeh občinskih uprav, medtem ko naj bi pri sprejemanju predpisov za obe občini v sedanji skupščini ne prihajalo do preglasovanja.

OBRAMBA SE UMIKA POŠTI

TREBNJE - Predsednik trebanjskega izvršnega sveta Jože Rebolj bo oktobra letos podpisal s PTT podjetjem Slovenije pogodbo o odplačnem prenosu pravice uporabe poslovnih prostorov, ki jih zdaj uporablja občinski sekretariat za obrambo. PTT potrebuje prostore zaradi širitve svoje dejavnosti oz. nove avtomatske centrale in povezave s sedanjimi prostori trebanjske pošte. Sekretariat za obrambo se bo najpogosteje do konca tega leta preselil v prostore trebanjskega gasilskega doma.

Že nepogrešljivi za gradbince

Dve desetletji Akripola Trebnje - Težave z denacionalizacijskimi zahtevki - Protihrupna zaščita za naselja, nov program - Certifikat ISO 9001 odpira trge

TREBNJE - Ravno ob letošnjem trebanjskem občinskem prazniku v začetku septembra je zaokrožil Akripol 20 let obstoja in razmeroma uspešnega poslovanja. Podjetje je še v družbeni lasti, pripravljenege programa lastninskega preoblikovanja pa še niso predložili agenciji za privatizacijo. V Akripolu imajo namreč še opraviti z dvema zapletoma glede denacionalizacijskih zahtevkov po zemljiščih, na katerih stoji tovarna.

Igor Slak, vodja kadrovske-spolnega sektorja, pravi, da je sodišče na prvi stopnji sprejelo predlog rešitve, vendar se je zoper odločitev pritožil republiški odškodninski sklad. Seveda v tako zapletenih sprih niče ne ve, kdaj bodo zadevo obdelali sodni mlini.

Do leta 1990, do zapore jugoslovanskega trga, so v Akripolu, na jug prodali okrog 60 odstotkov proizvodnje. Leto pozneje so zaradi zmanjšanja obsega poslovanja zmanjšali število zaposlenih za 24 delavcev. V približno 140-članskem kolektivu največ proizvajajo lite akrilne plošče in te predelujejo v elemente za gradbenstvo, v programu pripravljajo izdelke za protihrupno zaščito ob cestah, s programom konstrukcijske

Dr. Danica Škaljaj

Otroški zobki ne bodo zanemarjeni

METLIKA - Zobozdravnica v zobozdravstveni ambulanti za predšolske in šolske otroke ter mladino dr. Marija Stepinac je 1. maja letos zapustila metliški zdravstveni dom in odšla med zasebnike. Z Zavodom za zdravstveno varstvo je sklenila pogodbo, da bo še vedno imela v zobozdravstveni oskrbi tretjino otrok, za ostale pa bi morala poskrbeti zobozdravnika v zdravstvenem domu.

Toda ta dva sta že sedaj preobremenjena, saj bi po normativih morali imeti v zdravstvenem domu najmanj tri zobozdravnike. Razumljivo, da so bili starši z otroki vred zmedeni, saj niso vedeli ne kam peljati otroka niti ali bodo zobozdravstvenega varstva sploh deležni. Tega so se dobro zavedali tudi v zdravstvenem domu, zato so pred kratkim z Zavodom za zdravstveno varovanje sklenili pogodbo o zaposlitvi zobozdravnice dr. Danice Škaljaj za polovični delovni čas. Ta bo sprejela v zobozdravstveno varstvo polovico otrok, poleg dr. Stepinac pa bosta zanje skrbela še ostala dva zobozdravnika.

M.B.-J.

Od propadajočega obrata k vzponu

Danski koncern Danfoss je pred dvema letoma od Gorenja kupil propadli črnomaljski obrat, ki je danes med največjimi zasebnimi podjetji v Sloveniji - Naložba po načrtih

ČRNOMELJ - Ko je natanko pred dvema letoma danski koncern Danfoss kupil od Gorenja propadajoči črnomaljski obrat za proizvodnjo kompresorjev, namenjenih hladilno-zamrzovalni tehniki, so mnogi ugibali, ali je to za mesto dobro ali slabo. Posebno še, ker je Danfoss sklenil preseliti v Črnomelj del enake proizvodnje iz svoje tovarne v Nemčiji. Danes, ko je v črnomaljskem podjetju Danfoss Compressors zaključen dveletni investicijski cikel, lahko pritrjuje, da so na pravi poti.

Koncern Danfoss, ki ima sedež v danskem mestu Nordborgu in ima zaposlenih okrog 14.000 ljudi, je 100-odst. lastnik črnomaljskega podjetja. V svetu je najbolj poznan po proizvodnji regulacijskih elementov za tekočine in pline ter komponent za

hladilno tehniko, njegovi izdelki pa so znani po vrhunski kvaliteti in sodijo v višji cenovni razred. Ob nakupu črnomaljskega podjetja si je Danfoss zastavil nalogo, da v dveh letih konča naložbo, kar mu je uspelo po načrtih. Tako je v črnomaljsko tovarno vložil

24 milijonov tolarjev, od tega 16 milijonov v denarju, ostalo v opremi, pripeljani iz nemške tovarne kompresorjev. Za vodstvo koncerna je velik uspeh, da med prenosom proizvodnje iz Nemčije v Slovenijo niso izgubili nobenega kupca.

Razen v opremo je Danfoss veliko vložil v posodobitev proizvodnih

Ne gre prezreti, da je bil Danfoss Compressors v lanskem koledarskem letu petindvajseto največje zasebno podjetje v Sloveniji. In to kljub temu, da je začel poskusno delati šele aprila. Zato za letošnje leto pričakujejo, da se bodo znašli v družbi prvih desetih. Sicer pa črnomaljsko podjetje kljub temu, da je povsem v tujem lastništvu, vodi izključno domači strokovni kader. V centrali v Nemčiji sta združeni le razvoj in prodaja, vse ostale službe pa imajo v Črnomlju.

prostorov, informatiko in ekologijo pa tudi v izobraževanje, za katerega se v poslovnem letu 1994, ki se končuje 30. septembra, porabili več kot 150 tisoč DEM. Medtem ko je bilo ob prodaji Gorenjevega obrata pred devema letoma zaposlenih 160 ljudi, jih je danes 245. 70 Gorenjevih delavcev se je sicer zaposlilo v Ekiju, ostale pa so v glavnem zaposlili v Danfossu. Lani aprila, ko so pričeli s poskusno proizvodnjo, jih je delalo okrog 70. Za te je od države Danfoss dobil dotacijo za odpiranje novih delovnih mest. Za vse ostale pa nič, čeprav jih je bilo že ob otvoritvi lanskega oktobra zaposlenih 129.

V Danfoss Compressors izdelujejo pet osnovnih tipov kompresorjev in okrog 80 izvedenk, od katerih jih 95 odst. prodajo v tujini. Letošnja novost je ekologiji prijazen "zeleni" kompresor. Kako veliko je povpraševanje po njihovih izdelkih, pa pove že to, da v Črnomlju sedaj delajo v treh izmenah. V letošnjem poslovnem letu so izdelali 670 tisoč kompresorjev, letna realizacija pa je 40 milijonov DEM. Kot je povedal direktor Leopold Panjan, načrtujejo za prihodnje poslovno leto 820 tisoč kompresorjev ter za 12 milijonov DEM večjo realizacijo.

M. BEZEK-JAKŠE

SREČANJE UPOKOJENCEV

METLIKA - Srečanja metliškega društva upokoencev, ki je bilo 3. septembra na Vinomerju, se je udeležilo 80 odst. članov, čeprav je na začetku preveč pomembno vlogo. Obregnila sta se tudi ob Slovenske krščanske demokrate, češ da držijo jeziček na tehtnici o prihodnosti Slovenije. S tem sta izzvala replike, ne nazadnje pa so bili Belokranjci deležni še delčka (besednega) boja, ki ga imajo stranke na republiški ravni in za katerega jim je v periferiji kaj malo mar. Iz vsega skupaj so Belokranjci zaključili, da v besedah gostov ni čuti optimizma - to sta Brudar in Zver seveda zanikala - ter da gorje ljudstvu, če tisti, ki vodijo državo, niso optimisti. O Janši pa je bilo slišati, da bi bilo za državo bolje, če ne bi odstopil, res pa je, da potem ne bi bil heroj.

M. BEZEK-JAKŠE

Kam gre Slovenija ob takih politikih?

Belokranjci, ki so želeli prisluhniti Janezu Janši, so ob njegovi odsotnosti kaj malo zvedeli o prihodnosti Slovenije - Nadomestna gosta sta obiskovalce zelo razočarala

METLIKA - Veliko ljudi iz vse Bele krajine in celo iz Novega mesta se je minuli četrtek zbralo v metliškem kulturnem domu, da bi prisluhnili predsedniku Socialdemokratske stranke Slovenije Janezu Janši. Odgovoril naj bi jim tudi na vprašanje "Slovenija kam?", kakor so naslovili javno tribuno in ob tem zagotovo nanizal še kakšno zanimivo o aferah, v katerih omenjajo tudi njegovo ime.

Toda prav ena takih afer v zvezi z orožjem ga je zadržala v Ljubljani, saj je moral slovenski javnosti preko televizije pojasniti, kaj si misli o vsem skupaj. Belokranjci pa so se zopet obrisali pod nosom, saj podpredsednik SDSS dr. Božidar Brudar in Miran Zver, ki je bil med Janševim ministromanjem šef njegovega kabineta, zagotovo nista povedala vsega tistega, kar so pričakovali obiskovalci tribune. Čeprav sta obljubila, da želita predvsem poslušati probleme Belokranjcev, sta v istem trenutku na to

pozabila. Tako se je Brudar razgovoril, kako se bodo v novi lokalni samoupravi obnašali na Gorenjskem, Zver pa, kaj bo SDSS naredila na Štajerskem. Njuna razprava je precej zaudarjala po "združenih državah Slovenije", v katerih so očitno pozabili na Belo krajino. Na jasno zastavljena vprašanja o stališčih, ki jih ima stranka o zastavljenem jugu Slovenije, o politiki do Hrvaške, avtocesti proti Dolenjski ter o obrambi od Kolpe do vrha Gorjancev, so ljudje dobili medle odgovore ali pa jih sploh

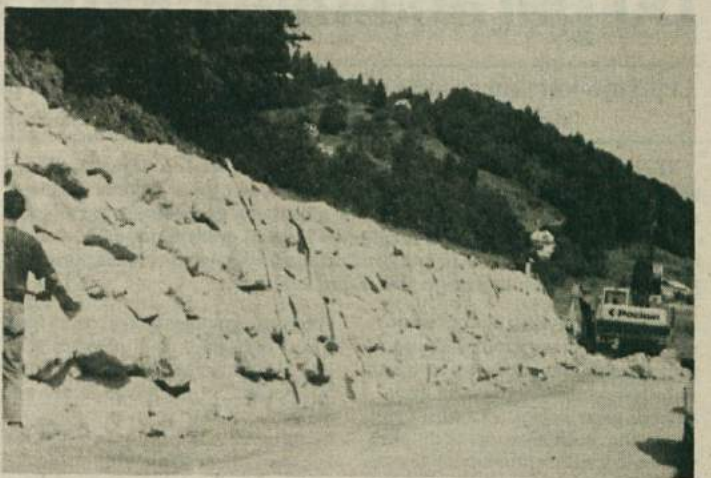
ni bilo.

Njuna (pre)dolga razprava je preveč dišala po predvolilnem boju. Namesto da bi odgovorila, kam v resnici plove naša domovina, sta kritizirala nezainteresirano slovensko javnost. Pa tudi mediji in njihovo (ne)objektivno obveščanje so bili večkrat na njih jezikih. Kljub temu da sta jih kritizirala, pa sta jim v bodočnosti Slovenije namenila skoraj preveč pomembno vlogo. Obregnila sta se tudi ob Slovenske krščanske demokrate, češ da držijo jeziček na tehtnici o prihodnosti Slovenije. S tem sta izzvala replike, ne nazadnje pa so bili Belokranjci deležni še delčka (besednega) boja, ki ga imajo stranke na republiški ravni in za katerega jim je v periferiji kaj malo mar. Iz vsega skupaj so Belokranjci zaključili, da v besedah gostov ni čuti optimizma - to sta Brudar in Zver seveda zanikala - ter da gorje ljudstvu, če tisti, ki vodijo državo, niso optimisti. O Janši pa je bilo slišati, da bi bilo za državo bolje, če ne bi odstopil, res pa je, da potem ne bi bil heroj.

M. BEZEK-JAKŠE

Igor Slak

POSODOBITEV KOT JARA KAČA - Cesta pred Mirno je že lep čas ozko grlo med Trebnjem in drugim industrijskim središčem trebanjske občine, zaradi del na odseku, kjer je kmet, lastnik zemljišča, zahteval ustrezno zaščito zemlje s škarpo. Cestari naj bi ogrado iz betona in ogromnih kamnov končali v avgustu, a ker naj bi bile težave z drugim lastnikom zemljišča, se utegne okrog 17 milijonov tolarjev vredna naložba republiške uprave za ceste še močno zavleči. Dotlej pa bodo vozniki v dolgih kolonah in med vožnjo po uničenem vozišču bodisi preklinjali ali pa se tolažili s povestjo o jari kači. (Foto: P. Perc)

hujši mednarodni konkurenci vendarle nekoliko lažje osvajali s svojimi izdelki nove trge.

P. PERC

IZ NAŠIH OBČIN

Drobne iz Kočevja

Zanimanje za kabelsko televizijo

Pojasnila direktorja R kanala Zlatka Polajžarja

RIBNICA - Podjetje R kanal je specializirano za gradnjo kabelske televizije in je investitor za vso Ribnico. Gradnje so se lotili z lastnimi sredstvi in prispevki interesentov za KTV, ki plačajo za priključek od 180 do 700 DEM, odvisno od oddaljenosti, števila stanovanj oz. priključkov v bloku ali hiši itd. Za znesek plačajo v 12 obrokih in brez obresti.

Naročnikov za KTV, ki so že priključeni, je v Ribnici prek 1.000, podpisanih pa je še 600 pogodb za priključitev. Računajo, da bo tu skupno okoli 2.000 naročnikov. Ribniško območje sega od Griča prek Ribnice do Dolenje vasi ter od Gornjih in Dolenjih Lepovč do Mlake oz. Opekarske ceste. Podobno akcijo pa bodo izvedli še za območje Sodražice in Dolenje vasi.

Direktor Polajžar pravi, da bo za ožje ribniško območje sistem dograjen in dobil uporabno dovoljenje predvidoma do konca januarja prihodnje leto. To pa je tudi pogoj predsedstva občinske skupščine, da bo šele potem dala lokacijska in gradbena dovoljenja za nadaljnje gradnje. Direktor Polajžar upa, da ne bo posebnih ovir pri uresničevanju načrtovanih del, saj ljudje komaj čakajo, da bodo začeli, in jih priganjajo. Na nekatere ostale pomisleke krajanov in drugih pa je odgovoril:

"Ni res, da po dograditvi sistema nobeden ne bo vzdrževal. Obratovalni stroški bodo znašali na mesec od 3,8 do 7,5 DEM. Trenutno sprejemamo 73 programov. V načrtu pa imamo še postavitev pretvornika za sprejem Kanala A, MM TV in kanala 8, kar nameravamo investirati sami, da bomo zadovoljili naročnike. Tudi ni res, da naročniki ne morejo vplivati na naše delo itd. Komur to ne bo všeč, bo pač prenehal plačevati naročnino in kabelske ne bo gledal več." J. P.

STROKOVNO O OZELENTVI

OSILNICA, FARA - Minuli četrtek, 22. septembra, si je gradbišče obkoljske ceste ogledal strokovnjak za ozelenitve brez pri Republiški upravi za ceste Franc Šubič. O opravljenih delih pri gradnji ceste se je izrazil zelo pohvalno, saj so opravljena tako, da je možno vse primerno ozeleniti, in bi bila dela ob Kolpi lahko za vzor tudi mnogim v Sloveniji, saj bodo kar najmanj škodila naravi. Prav nekdanji Zeleni ESS pa so trdili povsem nasprotno.

POLJANCI NAJBOLJŠI

PREDGRAD, KOČEVJE, RIBNICA - Mladinska gasilska deseterina iz Predgrada v kočevski občini, v kateri so mladi gasilci, stari do 18 let, je zmagala najprej na občinskem tekmovanju, nato pa regijskem tekmovanju, ki je bilo v Ribnici, zdaj pa se bo pomerila za najboljši še na državnem prvenstvu, ki bo 8. oktobra v Kranju. Če bodo zmagali še tu, pa jim bo odprta pot na svetovno prvenstvo.

Kočevje praznuje

Več športnih, kulturnih in drugih prireditev

KOČEVJE - Tudi letos bodo v občini Kočevje praznovali svoj praznik 3. oktobra. Na ta dan pred 51 leti je v Kočevju zasedal Zbor odposlancev slovenskega naroda in v spomin na ta dogodek praznuje kočevska občina, občasno pa ga praznujejo tudi kot republiški oz. zdaj državni praznik.

Za letošnji praznik bo v Kočevju in občini več prireditev. Tako je bilo že od 23. do 25. septembra odprto prvenstvo Kočevja v tenisu. 24. septembra je bil odbojkaški turnir Medo.

Jutri, 30. septembra, ob 16.30 bo tradicionalni Tek Kočevskega zbora (start in cilj na ploščadi pri Nami); ob 19. uri pa bodo v prostorih Ljubljanske banke v Fari odprli razstavo fotografij o kočevski naravi.

Pojutrišnjem, v soboto, 1. oktobra, bo na keglišču v Gaju športno srečanje invalidov v kegljanju, ob 10. uri pa se bo začel kajakaški rekreativni spust po Rinži (start pri tržnici, vožnja do zapornice in Mahovnika ter nazaj, dolžina 3,5 km).

Na sam praznik, 3. oktobra, bo ob 20. uri v Šeškovem domu, kjer je pred 51 leti zasedal Kočevski zbor, koncert New swing kvarteta. Napovedanih pa je še nekaj drugih prireditev.

DVORANA ŠE ČAKA NA PRENOVO

RIBNICA - Slavko Rus, zasebnik in predsednik KS Ribnica, je dal občinski skupščini pobudo za prenovno dvorane v Ideal centru v Ribnici. Pravi, da bi jo za denar, ki ga ima občinska skupščina že leto in pol v ta namen razviran denar, in sicer 4,5 milijona tolarjev. Za ta denar je pripravil usposobiti dvorano, da bi bila primerna za prireditve. Ne bi pa s tem denarjem opravil arhitekturnih sprememb oz. posegov, saj ti niso nujni.

Nesklepčno o ribniški dovoznici

Kljub nesklepčnosti so na seji občinske skupščine razpravljali o dovozno-obvozni cesti, ki te dni buri duhove Ribničanov - Dosti je kriva neinformiranost

RIBNICA - Za sredo minul teden je bila že tretjič po vrsti sklicana 14. seja zborov občinske skupščine Ribnica. Kot že dvakrat prej, tudi tokrat ni bila sklepnica. Skupščina šteje 63 delegatov, tokrat jih je prišlo na sejo le 23.

Kljub nesklepčnosti je predsednik Franc Mihelič predlagal, da bi razpravljali vsaj o informaciji o izgradnji dostopne ceste prek obrtne cone v Ribnici, ki te dni najbolj buri duhove v Ribnici pa tudi drugje.

Predsednik IS Janez Henigman je najprej spet (kot že prej na drugih sestankih) poudaril, da je obrtna cona v srednjeročnem občinskem planu in tudi dovozna cesta do nje. To ni obvoznica in bo ta cesta potrebna tudi, ko bo zgrajena obvoznica, in sicer za dovoz do obrtne cone, carinarice in zaradi zmanjšanja prometa skozi trg Ribnico in mimo osnovne

NOVA TURISTIČNA DRUŠTVA

KOLPСКА DOLINA - Na območju zgornje Kolpske doline že delujeta turistični društva v Osilnici in Fari. Pred kratkim so ustanovili še Turistično-športno društvo Dol in izvolili za predsednika Milana Lampeta, minuli vikend pa še Turistično-športno društvo "Krempa" v Bosljiivi Loki in izvolili za predsednika Mirana Ferbežarja. Ti dve društvi sta zaprosila za registracijo. Podobno društvo nameravajo ustanoviti še v Dragi. Ustanavljanje novih turističnih društev je vsekakor posledica močno povečanega zanimanja turistov za zgornjo Kolpsko dolino, kjer je treba za pravi turizem urediti še marsikaj.

VEŃE V CEKINOVEM GRADU

LJUBLJANA - Prejšnji petek so v Cekinovem gradu v Ljubljani odprli razstavo del sevnškega kiparja Petra Veneta. Na ogled je Venetov opus v lesu Ljubezen. Sevnški akademski slikar Alojz Konec je v spremnem besedilu označil Venetovo delo za samoikonografijo v lesu.

PRED MESECEM POŽARNE VARNOSTI - Podmladek sevnškega gasilskega društva nenehno krepi svoje vrste, zato je potrebno stalno usposabljanje. Na mokre vaje z vetrovko (na posnetku) gasilci radi prihajajo. V oktobru, mesecu požarne varnosti, pa bodo sevnški gasilci pripravili razstavo likovnih izdelkov sevnških otrok, na kvizu se bodo pomerile osnovne šole iz celotne občine, operativni gasilci pa bodo uprizorili tudi več vaj in pregledovali s policisti, kako je poskrbljeno za požarno varnost v cestnem prometu in v podjetjih. (Foto: P. Perc)

Bo poraba plina letos podvojena?

Letošnje kurilno sezono naj bi uporabniki sevnškega plinovoda pokurili že 800.000 m³ - Podražitev plina za 11 odstotkov - Še vedno cenejši kot olje

SEVNICA - V prvi kurilni sezoni je v 11 mesecih 190 odjemalcev, priključenih na sevnško plinovodno omrežje, porabilo 336.000 kubikov zemeljskega plina. Kar 72 odst. porabe odpade na gospodinjstva. Po besedah Lojzeta Motoreta sevnško podjetje Plinovod predvideva, da bo v novi kurilni sezoni, ko naj bi se na plinovod priključili še nekateri veliki porabniki, letna poraba plina preseгла 800.000 m³.

Interes Plinovoda, d.o.o., Sevnica je velik, da bi dosegli tolikšno porabo zemeljskega plina predvsem zato, ker se le tedaj lahko nada, da bo dobavitelj plina Petrol, Zemeljski plin Ljubljana, sodeloval pri nadaljnjih vlaganjih v širitev plinovodnega omrežja. Petrol je od lanskega oktobra povečal ceno plina za 10,9 odst., zato je upravni odbor podjetja Plinovod predlagal sevnškemu izvršnemu svetu naj sprejme odredbo o povečanju cene plina iz plinovodnega omrežja mesta Sevnica za 11 odst.

Sevnška vlada je soglašala s takšno "uskladitvijo cen", zato bo cena

plina po gospodinjstvi tarifi oz. za centralno ogrevanje po 1. oktobru znašala 26,80 tolarjev, za ostalo potrošnjo pa 30,25 tolarjev za kubik zemeljskega plina. Ogrevanje s plinom naj bi se tako le približalo tistemu s kurilnim oljem (cena litra kurilnega olja je 30,40 tolarjev); upošteva dejstvo, da je izkoristek pri ogrevanju s plinom še za desetino večji kot pri kurilnem olju, pa odločitev velikih porabnikov, ki jih pri sevnškem Plinovodu zlasti želijo pridobiti med svoje odjemalce, naj ne bi bila pretežka.

Osnovna cena za priključno moč za ogrevanje s sevnškim plinovodom se ni spremenila in znaša za široko potrošnjo za malo porabo (do 180 m³ letne porabe) 737 tolarjev letno, za gospodinjstvo tarifo (nad 180 m³) 8.185 tolarjev, za centralno ogrevanje (za priključno moč nad 50 kW) 673 tolarjev, za ostalo potrošnjo - mala poraba (do 720 m³ letne porabe) 2.799 tolarjev, osnovna tarifa (nad 720 m³) 24.010 tolarjev, za ogrevanje delovnih prostorov (priključna moč za ogrevanje mora znašati najmanj 25 odst. skupne priključne moči!) pa 472 tolarjev na leto. Pa še to: cena kubika zemeljskega plina za malo porabo je pri široki in ostali potrošnji 67,33 tolarjev.

šole, saj zdaj tovarnjaki motijo pouk in ogrožajo otroke.

Predsednik Mihelič je nato prebral pismo Zelenih Slovenije ("Ribnica bo postala koncentracijsko taborišče za ljudi, živali in rastline") in Železnice Novo mesto ("v nobenem primeru ne bomo dovolili gradnje obvoznice po našem zemljišču"), ki sta proti dovozni cesti, in bo potreben s predstavniki obojih razgovor, saj so očitno napačno informirani.

Delegatka SKD Stanka Hitij-Hočevar je predstavila stališča krajanov tistega območja, ki so tudi v glavnem proti "obvoznici", saj premalo sodelujejo v tem projektu. Zahtevajo najprej obvoznico, nato pa šele gradnjo ostalih dovoznih cest in posodabljanje uničenih prometnic na tem območju (Gorenjska cesta, ki je del magistralke).

• V demokraciji je glas genija enakovreden glasu tepca. (Rupel)

• Da bi držali besedo, je najbolje, da je nikoli ne dajemo. (Napoleon)

• Nekateri glave me spominjajo na mojo hranilno knjižico: težko se polnijo in hitro praznijo. (Habič)

Nadaljujejo preново šole

Druga faza dograditve šole v Fari se je začela

FARA - Letos nadaljujejo z drugo fazo prenove oz. dozidave osnovne šole v Fari v občini Kočevje. Šolo

obiskuje okoli 70 otrok iz območja KS Kostel in Osilnica, ki ima zdaj še vedno pouk v dveh stavbah (v Fari in Vasi), ki sta oddaljeni kilometer, zaradi česar so težave. Po dograditvi šole pa bo pouk za vse v isti stavbi.

Letos na vrsti gradnja dveh specialnih učilnic, kabinetov za predmetni pouk, kuhinje, jedilnice, večnamenskega prostora za krožke, telovadnice, ki bo hkrati dvorana za kulturne prireditve in bo namenjena še za potrebe krajevne skupnosti, ter stanovanje za hišnika. Ta prizidek bo letos pod streho.

Za vse to bo letos prispevala občinska skupščina iz proračuna 84 milijonov tolarjev, od republike pa pričakuje, da bo prispevala približno 40 milijonov tolarjev in še denar za opremo. Na očitke ministrstva, da je gradnja nadpovprečno draga, domačini pojasnjujejo, da je v Fari gradnja dražja zato, ker je treba sem iz oddaljenih krajev voziti material in delavce, razen tega pa gre za šolo tik ob državni meji in na demografsko ogroženem ozemlju. Dejstvo namreč je, da je bilo še pred nekaj desetletji samo na območju KS Kostel več šol in marsikatera med njimi je imela že sama skoraj toliko otrok, kot jih ima danes šola v Fari, kamor hodijo oz. se vozijo otroci iz vse KS in še učenci višjih razredov iz sosednje KS Osilnica.

Iz Kolpske doline

MERJENJA V GRIVCU - Vas Grivac ob Kolpi, kjer je prišlo do hudih obtoževanj in tožb zaradi gradenj obkoljske ceste oz. posodobitve kolovoza, so te dni obiskali geodeti, predstavnik sodišča, prizadete stranke in drugi. Prve ugotovitve kažejo, da si je zasebnik prilastil nekaj občinske zemlje.

KOSTELCI ZA OBČINSKI PRAZNIK - Turistično-športno društvo Kostel in kočevska sekcija foto-kino kluba Diana bosta jutri, 30. septembra ob 19. uri odprla v prostorih Ljubljanske banke v Fari razstavo fotografij več avtorjev o kočevski naravi, ki bo trajala mesec dni. Naslednji dan pa bo TŠD Kostel organiziralo še tradicionalni praznični rekreativni spust kajakašev po Rinži na progi od zapornice do Mahovnika (3,5 km). Start (ob 10. uri) in cilj bosta pri tržnici.

ČABRANKA ŠE BREZ VODE - Kljub dogovoru slovenskih in hrvaških inšpektorjev ter vodnih gospodarstvenikov o najmanjšem vodnem pretoku v Čabranci nad malo elektrarno v dolžini okoli 1,5 km ni vode. Na tem odseku je voda le, kadar dežuje in elektrarna ne more sprejeti vse vode.

LEPŠA PODOBA CERKVE - Kočevska župnijska cerkev dobiva vedno lepšo podobo, saj obnova strehe lepo napreduje. Zamenjali bodo tudi vseh 37 oken. Denar zanje darujejo kočevska podjetja. Imena darovalcev bodo objavljena v Oznaniilih, prav tako pa tudi imena tistih, "ki posnemajo kočevski izvršni svet, ki se še ni odločil, če bo kaj prispeval," piše v zadnjih Oznaniilih.

SLAB VZOR - Oni dan je kupila mlada mamica v kiosku v Kidričevih ulici sredi mesta žvečilni gumi za svojega okoli 3 leta starega otroka. Gumi je odvila, papirček pa vrgla na tla, čeprav je bil košek za take odpadke nameščen le dober meter stran. Otroci imajo torej slab zgled že pri starših.

NARAVA ČISTI - Zadnje deževje je imelo tudi to dobro stran, da je odplavilo proti požarnikom smeti in druge odpadke, ki so bili na Rinži sredi mesta.

PLESNA ŠOLA - Urška, ki je več kot plesna šola, vabi Kočevjarje na plesne začete in nadaljevalne tečaje. Se je treba naučiti, da bomo plesali, kot bodo godli naši politiki.

Ribniški zobotrebci

SPRAŠUJEJO LE ZA PLAČO - Ribniški policisti vestno skrbijo za varnost v prometu, saj je ta občina med tistimi v Sloveniji, kjer je najmanj prometnih nesreč in mrtvih. Oni dan je med kontrolo prometa policist vprašal voznika tovornjaka med drugim, če je kaj pil. Šofer pa se je razjezil: "Kaj me policisti vedno sprašujete le, če sem kaj pil, če sem kaj jedel, pa ne zanima nobenega!"

POTRIJEN PREGOVOR - Mnogi so se prepričali, da slovenski ljudski pregovori še kako držijo. To se je pokazalo v sredo minuli teden, ko je bila spet sklicana že dvakrat nesklepčna seja občinske skupščine. Tudi tokrat, tretjič, namreč ni bila sklepčna.

IZGUBLJENI TOVORNJAKARJI - Dvojna ostra in kratka ovinka pri restavraciji Jelka v Ribnici šoferje tako zaposlita, da nimajo časa gledati prometne znake, saj morajo razen na ostra ovinka na ozki cesti paziti še na druga vozila in pešce, ki skakačo prek ceste kot kure. Tako se zdogodi, da večina tovarnjakarjev zapelje kar naravnost po široki cesti in ne zavije po ozki cesti skozi Ribnico in proti Kočevju.

VELIKO STANOVANJ, MALO PARKIRIŠČ - Na Trgu Veljaka Vlahoviča v Ribnici je okoli 140 stanovanj, stanovalec pa je na razpolago le 40 parkirniš, garaž pa nič.

OBČAN SPRAŠUJE, MEDVED ODGOVARJA

V Ribnici večina ljudi zahteva, naj bi obvozna cesta speljali čim dalj od Ribnice, menda kar skozi gozd v Mali gorci.

In če bi to res naredili, bi se isti kmalu spravevali, kateri osel je spjel cestu daleč od Ribnice, da se zdaj v njej ne ustavljajo več popotniki, ki bi dali Ribničanom kaj zaslužiti.

Sevnški paberki

HRUP - Ker se hrupno dogajanje v stanovanju v enem izmed blokov v Naselju heroja Maroka v poznih nočnih urah še kar nadaljuje, so spodnji sosedje že nekajkrat zaprosili, naj se vendar nekoliko umiri in spoštuje hišni red. Toda kot bob ob steno! Ponočna ptička se ne zmeni za vse pritožbe, ki so prišle celo do ušes upravnika stanovanj, Terce Sentrupert.

DENAR IN ČESTITKE - Govedorejska razstava na Marofu še odmeva. Več je ugodnih odmevov kot slabih, a vendar ni nič pretresljivega. Ljudstvo ostaja trdno prepričano, da sta si predsednik govedorejskega društva Milan Lončar in direktorica M-Kmečke zadruge Andreja Jamšek v približno takih odnosih kot pes in mačka. To naj bi potrdil dogodek na že omenjeni razstavi, ko Jamškova, potem ko je obesila zvonec nagrajni Lončarjevi kravi, ni čestitala še kmetu. To je bilo prvo popravilo in se opravičila za neljubo epizodo. Verjetno je bila direktorica zmedena, ker je morala v precejšnji vročini tekati sem in tja, naposled pa so jo prekrstili ravno tedaj, ko naj bi se zgodil že omenjeni incidentek. Poznavalci razmer so trdili, da se je ta nenavadna "ljubezen" začela že pred razstavo na upravnem odboru M-KZ, kjer so za polovico zmanjšali zaproseni znesek govedorejskega društva za omenjeno razstavo. Po besedah Jamškove so bili za 150.000 tolarjev podpre tuje člani govedorejskega društva v upravnem odboru M-KZ in se ogrevali, da bi bila razstava na sevnškem sejmišču.

• Reke in gore je mogoče spremiti, ljudi pa ne. (Kitajski pregovor)

• Kdor kot deček uniči ptičje gnezdo, bo kot odrasel požigal vasi. (Švedski pregovor)

LADE - Na črnem avtomobilskem tržišču okrog Krškega so se vedno za deva številka ena rahlo ostarele lade. Zadnjič si nismo mogli kaj, da ne bi zapisali nekaj o poslih z njimi na nedeljskih avtomobilskih sejmih. Informacije smo dobili iz druge roke, zato nismo bili povsem prepričani, če drži. Tokrat smo se prepričali na lastne oči in na lastna ušesa tudi poslušali dvojezično barantanje za ceno. Dogajanje se je odvijalo kar na parkirišču pri občinski stavbi. Ponudba ni bila slaba, saj so bile samo v tisti minuti, ko smo se mi zadrževali v bližini, naprodaj tri lade. Domnevalimo, da so na avtomobilskem sejmju zadeve urejene in da je jasno, kdo pobira provizijo. Kako je s tem na občinskem parkirišču, živ bog ne ve.

HITRO - Vse ostarele občane občine Krško in tiste, ki si želijo rezervirati prostor v novem domu za upokojeve v Krškem, pozivamo, naj pohitijo. Ko si je bivša ministrica z najmožjimi sredstvi ogledovala še nedokončano nalogo, je bila nad njo tako navdušena, da si je že napol rezervirala mesto za betone dni. Zdaj je v Krško prišla še njena naslednica s sodelavci in tudi ta se je namenila ogledati dom. Ker je stavba zdaj že precej bolj dokončana in tudi lepša, se ne bi čudili, če bi si tudi gospa Klinarjeva rezervirala kakšen kotiček zase. Zdaj lahko le še upamo, da bo dom kmalu končan in da ne bo potreben še tretji obisk, po spletu neugodnih okoliščin morda celo tretje ministric.

DOMISELNO - V krški Kmečki zadruzi so izredno domiselno rešili problem, kje najti delovno mesto za pravkar razrešenega direktorja. Upravni odbor zadruge se je ponovno sestal in ugotovil, da je treba zadevo zamrzniti, dokler se ne razjasnijo in dokažejo trditve o škodljivem poslovanju. Da si medtem ne bi delali preveč skrbi z novim delovnim mestom, so sklenili, da bivšega ter na hitro in tajno odstavljene direktorja spet postavijo na dosedanje delovno mesto.

Novo v Brežicah

VSE ZA LEPOTO - V brežiški občini razširjajo odvoz smeti tudi na podeželje, zato imajo po vaseh postavljene velike zabojnike za odpadke. Eden takih je nekoč stal na križišču v Spodnji Pohanci in vse pogosteje tudi služil morda celo preštevilnim prebivalcem okoliških naselij. Ko so se ti ravno navadili na zabojnik, je skrivnostno izginil. Zdaj ga že nekaj časa ni. Ko so krajanji slišali, da je posebna republiška komisija prišla ocenjevati urejenost kraja Artiče, so takoj pomislili na najhujše. Nekdo jim je zabojnik odpeljal, da ne bi sredi križišča kazil okolico. Žal se je pošteno ušel. Sredi križišča so se po tem dejanju začele nabirati smeti. Brez zabojnika.

SMOLA - Predsednik brežiške občinske skupščine nima samo smole s sklicevanjem sej skupščine, ki so kar naprej nesklepčne, tako da se že boji, da niti letošnjih občinskih priznanj ne bo mogel podeliti. Zadnjič ga je sreča zapustila tudi v Pišcah. Tik pred začetkom proslave 100-letnice Pletersnikovega slovarja je g. Oršanič prisopihal skupaj z visokimi gosti, ki jih je pričakal doli v vasi, na prizorišču dogajanja pri Pletersnikovi domačiji. Ne moremo trditi, da se je samo on zapopihal v hrib, gotovo pa je bil edini, ki tega ni mogel prikriti. Imel je to smolo, da je prisotnim govoril takoj na začetku.

NI KONCA - Potem ko smo že pisali vsi zgodbo z nesrečnimi pišeckimi telefoni, zgodbo gorja, nesporazumov, prerakanj in prevar, zgodbo staro več kot deset let, ji že celo sestavili srečen konec in naredili križ čez pišečke telefonske zadrege, se je zgodilo: dobili smo vabilo na sestanek zaradi telefonije. Zgodba še ni končana, zadeve še niso razčiščene in krajanji še ne pomirjeni. Sicer pa, če bi po tolikih letih Pišce zaživele brez telefonskih zdrah, bi kdo lahko še umrl od dolgčasa.

• Če ne bi imeli napak, ne bi toliko uživali v napakah drugih. (La Roche-foucauld)

• Včeraj elektrifikacija, danes certifikacija. (Logar)

V času od 9. do 22. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Branka Mirt z Zigrskega Vrha - Polono, Ivica Dobravc z Vojškega - Martina, Vilma Zafran s Senovega - Klemena, Zdenka Kramar iz Vrhov - Saro, Jožica Kožar iz Dol. Pirošice - Tomaža, Bahrija Subašič s Senovega - dečka, Melita Pešec iz Sevnice - Alena, Marjanca Kodrič iz Dul. Matej, Dragica Davidovič iz Krškega - Denisa in Tanja Zorčič iz Brežic - Matijo.

Čestitamo!

S prizidkom in znakom občine lepša obletnica

40 let PD Bohor Senovo

SENOVO - Planinsko društvo Bohor Senovo ima ob 40-letnici že okrog tisoč članov, med njimi dve tretjini mladih. Vsa ta leta so se v društvu ukvarjali z vzgojo mladih, strokovno so usposobili 47 mladinskih in 6 planinskih vodnikov, skrbeli za čisto naravo, organizirali planinske izlete in zadnjih 21 let tudi mladinske tabore. V svoje vrste jim je uspelo privabiti okrog 100 družin in s tem planinstvo v teh krajih razviti v družinski šport.

Senovski planinci so svojo kočjo na Bohorju že poldrugetletje želeli obnoviti. V zadnjih letih so dela pospešili, tako da so v soboto dopoldne v čast obletnice obstoja tudi odkrili nov prizidek h kočji. Z njim so pridobili dodaten prostor za pogostitev kakih 30 do 40 ljudi. V nadstropju so še nedokončane sobe namenjene predvsem planinskim družinam. "Dela je še veliko," pravi predsednik društva Janko Lubi, "a z dobro voljo bomo uspeli. Tudi doslej smo vsa dela pri koči, razen nekaj zaključnih del, opravili prostovoljno." Društvo je začelo zbirati denar pred štirimi leti, največ s pomočjo podjetij in z organiziranjem tradicionalnih planinskih plesov.

Na slovesnosti ob 40-letnici društva, ki je bila pretekli petek na Senovem, je predsednik SO Krško društvu izročil občinsko priznanje, znak občine Krško. Društvo je razvilo tudi novi prapor in podelilo 25 priznanj svojim članom, podjetjem in skupnostim. Prejela ga je tudi 78-letna Pavla Maroh, ustanovna članica društva, ki je še vedno aktivna.

B. BJEGOVIČ

Država v državi

Med brezposelnimi v posavski regiji je skoraj 700 kovinarjev in strojnikov. Čakajo na novo priložnost, potem ko so jim številna podjetja in obrati zaprla vrata. Eno od domačih podjetij z novimi programi obeta v naslednjih dveh letih 100 delovnih mest zanje, a ne more priti do proizvodnih prostorov po zmerni ceni. To se mu dogaja, čeprav v Posavju ne manjka praznih proizvodnih dvoran. Z naštevanjem lahko pričemo prav pri hrvaški meji in ga nadaljujemo nazgor.

Lastnik je v taki ali drugačni obliki država, najpogosteje njen Sklad za razvoj, ki mu je, kot kaže, nekdo naložil eno samo nalogo. Zdi se, da hoče čimprej pokončati še zadnje vzdihljaje proizvodnje in nato opustošene proizvodne dvorane prodati najboljšemu ponudniku. Tistemu, ki da največ, in predvsem tistemu, ki da gotovino ("keš", kot radi rečejo Skladovi ljudje). Da bi pri ceni malo popustili in prostor prodali ponudniku, ki obeta novo proizvodnjo in nova delovna mesta, se skoraj ne more zgoditi.

Predstavniki države se radi pohvalijo, da so razpisali subvencije za razvoj podjetništva, da odrinejo precej denarja za odpiranje novih delovnih mest, da vodijo politiko aktivnega zaposlovanja in preza-poslovanja delavcev. Taista država, ki je zelo ponosna, da s subvencijami pri obrestih pomaga graditi nove proizvodne prostore, ni sposobna niti za višino teh subvencij popustiti pri prodaji že zgrajenih in danes praznih proizvodnih prostorov. Ni sposobna, ali pa je njen Sklad za razvoj last neke druge države. Države v državi.

B. DUŠIČ-GORNIK

Če ne pri nas, pa kje drugje

Cena visoka, prostori pa prazni - Podjetje INO ima program (in tudi tržišče zanj), ki bi v dveh letih dal delo 100 delavcem - Iščejo prostore po zmerni ceni

KRŠKA VAS - Podjetje Ino (Industrijska oprema) Brežice iz Krške vasi se je, odkar se je kot tozdz izločilo iz sistema SCT, razvilo v sodobno izvozno podjetje. Stik s tujimi tržišči in korak z zahodnoevropsko tehnologijo strojev držijo s pomočjo zunanjih partnerjev v Italiji in Nemčiji. Pri tem si pomagajo s podjetjem v mešani lastnini INO International, ki skrbi za stalno povezavo s tujimi razvojnimi oddelki.

Skupaj z Italijani so razvili program proizvodnje traktorjev, togih za delo v vinogradništvu in vzgibnih za komunalna dela. Delajo jih že v Italiji (del proizvodnje so zaradi varnosti projekta postavili tam), pri nas pa šele v manjšem številu. Skupaj z italijanskimi partnerji so razvili tudi male vrtno kosilnice in z nemškimi še večje kosilnice do 1 m širine za košnjo zelenic. S pomočjo nemških partnerjev so oblikovali posebne izvedbe mulčarjev

širokih dimenzij, ki so namenjeni nemškemu in italijanskemu trgu. Razvili so tudi računalniško voden trosilec umetnega gnoja.

"Uspelo nam je dogovoriti se, da bomo izdelke novih programov montirali v Krški vasi. V roku dveh let lahko tu postopoma zaposlimo 100 delavcev, predvsem kovinarske in strojniške smeri, ki jih v Posavju ne manjka, saj jih je samo med trenutno

brezposelnimi 685; v Brežicah 220, v Krškem 322 in v Sevnici 143. Ker imamo že zdaj stisko s prostorom, pospešeno iščemo nove proizvodne prostore v Posavju. V regiji je cel kup praznih hal, žal pa jih prodajajo po cenah, ki so enake tistim v Avstriji in Nemčiji ali dva- do trikrat večje od cen prostorov na Madžarskem," opozarja direktor podjetja INO Branko Kos.

Projekte za proizvodnjo novih programov je že poslal vsem trem posavskim izvršnim svetom in tudi ministru za gospodarstvo, vsi pristojni so bili z njim že tudi ustno seznanjeni, vendar odziva za zdaj še ni. INO Brežice želi v enem od praznih proizvodnih prostorov v Posavju organizirati del proizvodnje, vendar le v primeru, če bo prostor imel jasno določeno lastnika.

"Zahtevamo samo take pogoje za gospodarjenje, kot jih ima konkurenca zunaj," pojasnjuje direktor Kos. Ko smo se izločili iz SCT in prebrskali težke čase, ker smo bili zadolženi in so nam banke zaprla vrata, smo se odločili. Mi nismo slovenska, ampak evropska firma. Imamo program za nova delovna mesta in imamo tržišče. Zavzemamo se, da bi proizvodnja stekla v Sloveniji, a če ne bo šlo, bomo šli drugam - na Češko ali Madžarsko, kjer za desetkrat nižjo ceno dobimo enake proizvodne prostore, pa še dajatve so manjše in delovna sila cenejša."

B. DUŠIČ-GORNIK

PROSTORSKA STISKA - V proizvodnem delu podjetja INO je zaposlenih 50 delavcev, poleg tega pa zanj dela še okrog 30 kooperantov. Kar 80 odst. svoje proizvodnje izvažajo v 20 držav, največ na nemški, italijanski, madžarski, francoski, holandski in češki trg, zdaj pa se mu odpirajo nove možnosti za prodajo v ZDA, Canadi in Avstraliji. Proizvodnja v Krški vasi (na sliki) je že zdaj motena

Premieru imajo veliko povedati

V posavskem gospodarstvu do vratu v težavah - Rešilna bilka v rokah države - Pripravljajo obisk dr. Drnovška - Dogovarjanje in ne le informativen pogovor

KRŠKO - Območna gospodarska zbornica za Posavje si v teh dneh prizadeva, da bi privabila v svoje kraje premiera dr. Janeza Drnovška, saj tudi v tej regiji, čeprav majhni, ne manjka problemov, na katere velja opozoriti, se o njih pogovoriti in, kar je najpomembnejše, tudi dogovoriti. Iz Drnovškovega kabineta so doslej dobili namig, da bi bil obisk možen v drugi polovici oktobra.

V zbornici se že zdaj temeljito pripravljajo na pogovore. Oblikovali so teme, o katerih naj bi razpravljali,

TOKRAT O ROMIH

KRŠKO - Krška občinska skupščina se bo spet poskusila sestati prihodnjo sredo popoldne. Delegati naj bi tokrat obravnavali poročilo Medobčinskega inšpektorata, se odločali o ureditvenih načrtih za pokopališče Krško in mestno jedro Kostanjevice ter sprejeli sklep o oblikovanju lovišča okrog Velikega Trna in sporazum o upravljanju tega lovišča. Določili naj bi tudi število sodnikov za prekrške ter sprejemali odloke o ustanovitvi stanovanjskega sklada, o lokalnih gospodarskih javnih službah in o zakloniščih.

odbor območne zbornice bo vsa pereča vprašanja še pred obiskom temeljito obravnaval in sprejel stališča, organizirali pa bodo tudi predhodne posvete o posameznih temah. Predsedniku vlade bodo že vnaprej poslali informacije, svoje poglede in stališča, saj pričakujejo, da bo tako bolj informiran in bo lahko na pogovore prišel z že izoblikovanimi stališči. Zato naj bi se ob obisku pogajali in dogovarjali o konkretnem ravnanju, ne pa si zgolj izmenjavali informacije in vpljudnosteno ali celo politične fraze.

Posavski gospodarstveniki menijo, da bi bilo z dr. Drnovškom nujno spregovoriti o vprašanjih, pomembnih za razvoj regije. Na področju energetike so to vprašanja v zvezi z Aktom o podelitvi kosesije za gradnjo savskih elektrarn, zapiranjem rudnika Senovo, razvojem elektrarne Brestanica ter položajem nuklearke in njenih odpadkov. Opozorili naj bi na stagnacijo rasti proizvodnje v regiji, na vse večjo nelikvidnost ter na probleme podjetij v stečaju (v prvi vrsti Vidma, pa tudi Sopovih podjetij, krmeljske Metalne in drugih) in podjetij v lasti Sklada za razvoj.

Po mnenju območne zbornice je ob reorganizaciji bančništva nujno rešiti tudi problem banke v Posavju, se pogovoriti o spremembah srednjeročnega plana (avtocesta, železnica) in o sodelovanju s Hrvaško v obmejnih regijah. Opozarjajo tudi na prepočasen potek lastninjenja (v Posavju ima doslej le 5 podjetij

• Med teme pogovorov s predsednikom Drnovškom Posavci uvrščajo tudi usodo vojaških objektov v regiji. O tem bodo v naslednjem tednu govorili tudi na posebnem posvetu v Slovenski vasi. Takrat pričakujejo predstavnike ministrstev za obrambo in za finance. Obravnavali bodo konkreten primer Trgovskopolovnega centra v Slovenski vasi, nekdanjega letališča Cerklje in doma JLA. Zapuščeni proizvodni prostori nekdanjega Tehnično - remontnega zavoda Bregana so v lasti države. Vsi prostori so po treh letih že oddani v najem, vendar le nekaj najemnikov zares že opravlja dejavnost v prostorih.

potrjene programe lastninjenja), revizij lastninjenja in procesov denacionalizacije.

B. D.-G.

OČENJEVALI UREJENOST - Tudi za Terme Čatež, ki so ta dan še gostile 1800 stacioniranih gostov in so v sezoni pravo malo mesto s 3.000 prebivalci, je komisija ugotovila, da so, podobno kot ostala zdravilišča, zelo napredovale. Po zaključnem ocenjevanju v Posavju so članom komisije predstavili novo klasično restavracijo v termah in jim postregli z izbranimi jedmi in vini. (Foto: B. D.-G.)

Brežice se prebijajo v sam vrh

Tako je menila republiška komisija, ki je ocenjevala urejenost krajev - Točkovali slabo in dobro v mestu Brežice, kraju Artiče, artiški šoli in v Termah Čatež

BREŽICE - V Sloveniji je zelo razveto tekmovanje krajev, zdravilišč in posameznih objektov v urejenosti. Tako posebne komisije ocenjujejo turistične kraje, manjše kraje, izletniške točke, zdravilišča, pošte, železniške postaje, šole, bencinske črpalke in še bil lahko naštevati. Tisti, ki ocenjujejo že dolga leta, so ugotovili, da take akcije dajejo rezultate in da je Slovenija že veliko bolj urejena in čista kot nekdanj.

Tako je ugotovila tudi posebna republiška komisija za ocenjevanje urejenosti krajev, ko se je pretekli četrtek mudila v občini Brežice. Ocenjevala je zdravilišče Terme Čatež in po predlogu Posavske Turistične zveze še kraj Brežice, kraj Artiče in Osnovno šolo Artiče.

Kot je povedal predsednik štiričlanske komisije Lojze Jamnik, akcija ocenjevanja poteka že 25 let, zadnja tri leta poskušajo vključiti prav vsak kraj v Sloveniji s pomočjo predhodnih občinskih in regijskih ocenjevanj. Ocenjujejo mesta z več kot 20.000 prebivalci, zdravilišča in znane turistične kraje, ki imajo več kot 50 ali 100 tisoč nočitev. Poleg tega poteka v Sloveniji akcija ocenjevanja urejenosti turističnih postojank, izletniških točk in manjših turističnih krajev, ki jo v 17 regijah vodijo turistična društva, občinske turistične zveze in Turistična zveza Slovenije.

Komisija se je z obiska v Artičah vrnila zadovoljna nad uspehi, ki jih dosegajo temkajšaja osnovna šola. Po izgledu šola res ni za prvo mesto med 1200 šolami, a je zanimivo, kaj vse zmore narediti z različnimi dejavnostmi, vzgojo za življenje, z urejanjem vrta in šolskim sadovnjakom.

Tudi Artiče same so, kljub nekaterim črnim točkam, dobro urejene in ocvetličene ter so po mnenju komisije lahko za vzgled, kako lahko kraj vzajemno živi. Kot je po ogledu povedal predsednik komisije, so Brežice naredile izjemne napredek v urejenosti in predvsem tudi v čistoči. Člani so bili presenečeni nad izredno čistimi ulicami in nad urejenimi javnimi objekti. "Lepa je avtobusna postaja, železniška postaja je sicer stara, a urejena in čista, osnovna šola in vrtec kažeta enotnost kolektiva pri urejanju. Pohvale vredna je tudi ure-

jenost policijske postaje, zdravstvenega doma in bolnice. Brežice imajo eno najlepših tržnic in pridno urejajo tudi športne objekte. Če bo šlo

• Na koncu še nekaj besed o črnih točkah. V obeh ocenjenih krajih sodi mednje krajevno pokopališče. Bolj bi bilo treba urediti okolico industrijskih objektov, predvsem njihove dvoriščne dele in tudi na prvi pogled skrita dvorišča nekaterih zasebnih lastnikov. Dobro bi bilo pospešiti izgradnjo nedokončanih stavb, urediti ceste in obnoviti nekatere fasade. V obeh krajih je komisija naletela tudi na zanemarjene hiše, v katerih verjetno prebivajo ostareli ljudje. Za njihovo ureditev bi bila potrebna širša akcija in pomoč, da ne bi še naprej kvarile videza celega okoliša. Na nekaterih hišah se vidi tudi, da še ni znan lastnik, zato je upanje, da bo po končanih procesih denacionalizacije precej bolje.

tako naprej, bo to mesto lahko prišlo v samo špico po urejenosti," je dejal Jamnik.

B. D.-G.

ZLSD proti delitvi občine

Nove občine niso po volji nikomur? - Enakomeren razvoj le, če bodo Brežice ena občina

BREŽICE - Lokalna samouprava in nov predlog za oblikovanje občin sta spet predmet številnih razprav. Ker so tudi priprave na bodoče lokalne volitve neposredno vezane na nove občine, so na zadnji seji predsedstva brežiške organizacije ZLSD največ pozornosti namenili predlogu novih občin, ki predvidevajo v Sloveniji 163 občin, za območje sedanje občine Brežice pa kar 4 nove občine: 1. Dobova in Kapele, 2. Čatež, Jesenice in Vel. Dolina, 3. Cerklje, Škopice, Krška vas, Velike Malence in Mrzlava vas in 4. občina Brežice na preostalem območju.

V stranki poudarjajo, da predlog v nobenem pogledu ni sprejemljiv za stranko niti za posamezne KS, kar je pokazal tudi referendum. Menijo, da bi taka odločitev Državnega zbora povzročila veliko nezado-

voljstva med ljudmi in ponekod celo ljudsko nepokorščino. Zaradi tega zahtevajo od svoje poslanske skupine, da deluje proti takemu predlogu v parlamentu in da doseže, da se na celotnem območju sedanje občine Brežice oblikuje ena sama nova občina. V taki močni obmejni občini brežiška organizacija ZLSD vidi edino možnost in zagotovilo, da bo bodoči razvoj vsaj za silo enakomerno razporejen po območju sedanje občine in bo zagotovil tudi napredek manj razvitih območij.

Brežiška ZLSD napoveduje, da bo za volitve v občinski svet nastopila s samostojno kandidatno listo, medtem ko pri volitvah župana dopušča možnost povezovanja s programsko sorodnimi strankami.

B. D.-G.

Marinč odpri zasebno galerijo

V bogat mozaik kostanjeviške kulturne ponudbe je akademski slikar Jože Marinč vstavljal še en kamenček, svojo zasebno galerijo v nekdanji Kuharjevi domačiji na Dobah

DOBE PRI KOSTANJEVICI - V lepem poznopolnem večeru in z mogočno modrikasto kuliso Gorjancev v ozadju je na trati nekdanje Kuharjeve domačije na Dobah pri Kostanjevici minuli petek, 23. septembra, potekal kulturni večer, ki ga je pripravil akademski slikar Jože Marinč, da bi tako proslavil otvoritev obnovljene zasebne razstavno-prodajne galerije ter dograditev svojega slikarskega ateljeja.

Marinč, ki je po rodu iz Kostela, že dobrih 15 let živi na Dobah pri Kostanjevici. Tu je pred nekaj leti začel preurejati hlev, ki mu je namenil povsem drugo vlogo - postal naj bi galerija. Pri obnovi mu je ponudilo pomoč podjetje Interior iz Krškega, ki je bilo tudi glavni pokrovitelj otvoritve, medtem ko je gostišče Kmečki hram iz Kostanjevice poskrbelo za gostiteve Marinčevih znancev, prijateljev in ljubiteljev njegovega slikarstva, ki so se v lepem številu udeležili kulturnega večera. Gost večera je bil ansambel D'kovači, ki igra zanimive

in dokaj izvirne rockovske priredbe slovenskih ljudskih pesmi, pesnica Ana Rostohar, ki je prebrala nekaj svojih stvaritev, založnik Silvo Mavsar, ki je predstavil posavsko literarno revijo, ter vinski poznavalec Otto Sevšek, ki je navdahnjeno govoril o vinu in pivski kulturi. Tako se je slikarski praznik spletel v glasbeno, besedno in tudi gurmansko doživetje. Jože Marinč je za to priložnost v galeriji razstavil svoja najnovejša slikarska dela ter nekaj primerkov umetniške keramike, ki prav tako nastaja v njegovi ustvarjalni delavnici. Galerijo je slovesno odprl lastnik podjetja Interior Drago Radej. "Upam, da se bo tu sčasoma razvi-

la manjša kulturno-turistična dejavnost klubskega tipa, da bo ob razstavah v galeriji kdaj še kakšen koncert, literarni večer ali kaj podobnega za ožji krog povabljenih gostov. Predvsem pa bo galerija odprta za obiskovalce in kupec," pravi Jože Marinč.

MiM

ŽOGICA MAROGICA ZA NAJMLAJŠE

NOVO MESTO - V ponedeljek, 3. oktobra, bo ob 16. uri v Domu kulture prva od sedmih predstav, v prihajajoči kulturni sezoni namenjenih najmlajšim bralcem. To bo otrokom po svetu znana Žogica marogica Jana Malika, ki jo bo odigralo Lutkovno gledališče iz Maribora.

KOTAR RAZSTAVLJA NA OTOČCU

OTOČEC - V Galeriji Otočec še do srede, 5. oktobra (tudi v soboto in nedeljo), razstavlja svoja najnovejša dela novomeški slikar Jože Kotar; razstava je tudi prodajna. Po Kotarju pa bodo v tej galeriji v gradu Otočec na ogled slike z motivi Otočca in Krke mariborskega slikarja Rada Jeriča.

PREGLIEDNA HUMEKOVA RAZSTAVA

NOVO MESTO - V Dolenjskem muzeju bodo jutri, 30. septembra, ob 18. uri doprli pregledno razstavo del akademskega slikarja Petra Gabrijele Humeke, ki je dolgo vrsto let bival in ustvarjal v stiskem cistercijskem samostanu. Razstavo bo odprl minister za kulturo Sergij Pelhan, otvoritveno slovesnost pa bo popestril Dolenjski kvintet trobil.

Jože Marinč

OSMO SLIKARSKO SREČANJE

SEMIČ - V Beli krajini pravkar poteka osmo slikarsko srečanje "Semič 94", na katerem sodeluje deset slikarjev, ki ustvarjajo ob Kolpi. V petek, 30. septembra, bo ob 19. uri v hotelu Smuk otvoritev razstave njihovih del, ki bodo na ogled še dva tedna. Ob otvoritvi bo tudi kulturni program, prisotni pa bodo vsi udeleženci slikarskega srečanja.

Prikaz novih ekslibrisov

V soboto so v frančiškanski cerkvi v Novem mestu odprli razstavo ekslibrisov samostanskih knjig

NOVO MESTO - Ex libris v dobesednem prevodu "iz knjig", pomeni grafično oblikovano lastniško znamenje v knjigi: listek, nalepljen na prvo notranjo stran knjižnih platnic. Poznamo ga od poznega XV. stoletja naprej. Samostanska knjižnica ga je imela že sredi XVII. stoletja, sicer preprostega v duhu časa nastanka.

V knjigah so še ekslibrisi posameznih članov reda, ki so delovali v Novem mestu, samostanov iz Slovenije kakor tudi kanonika Luka iz Stične iz druge polovice XVI. stoletja, Janeza Sigismunda Breckerfelda, prošta Antona Gotarda barona Erberga in še vrsta drugih neidentificiranih lastnikov. Postavljena razstava bo morda odkrila lastnika.

V minulemu letu 1993 je samostanska knjižnica dobila dva nova ekslibrisa, ki ju je izdelal Ervin Kralj iz Maribora v linorezu. Dravska tiskarna iz Maribora je izdelala klišea in ju natisnila enega (heraldičnega) za tekočo gradivo, drugega za starejše gradivo. Napis sta enaka in pomenita: Iz knjižnice frančiškanskega samostana Novo mesto. V heraldičnem ekslibrisu se nahajata roki Sv. Frančiška in Jezusa, pomeni znamenje frančiškanskega reda; lilijska krona, znak Marije zavetnice frančiškanskega srečanja. Več let se vrača v to pokrajino, posebno ga je očarala razgibana Vesela gora.

skega reda; križ znamenje, ki predstavlja ime province, t.j. pokrajine sv. Križa v Sloveniji; v sredini je sv. Lenart, zavetnik cerkve in samostana v Novem mestu.

Drugi ekslibris predstavlja ornament glavnega vhodnega portala samostana z letnico dograditve 1472 ter veduto samostana in cerkve z že omejenim napisom.

Razstava bo postavljena do vključno 23. oktobra. Ogledi ob nedeljni dopoldan od 12. ure, med tednom od 17. do 19. ure. Po dogovoru s P. Felicijanom tudi drugače!

F. P.

DINI V NOVEM MESTU - Hrvaško kulturno združenje, ki je bilo ustanovljeno letos in namerava nadaljevati tradicijo Hrvaškega kulturnega doma v prirejanju kulturnih prireditev, je povabilo v goste enega najvidnejših hrvaških sodobnih slikarjev Josipa Botterija Dinija. Minulo sredo, 21. septembra, so v sodelovanju z Dolenjskim muzejem v Galeriji Kulturnega doma v Novem mestu odprli razstavo njegovih izbranih slik. Slikarja in njegovo delo je predstavil višji kustos Jožef Matijević, ki je poudaril umetniškovo zaveznanost figuralki in barvi, nekaj priljubljenih besed pa sta spregovorila tudi umetnik sam in novomeški župan Franci Koncilija. Otvoritev so popestrile učenke novomeške glasbene šole, ki so zaigrale nekaj skladb na klavir. (Foto: MiM)

30 let Glasbene šole Črnomelj

V treh desetletjih jo je obiskovalo 1372 učencev

ČRNOMELJ - V soboto, 1. oktobra, bo minilo 30 let od pričetka delovanja Glasbene šole Črnomelj. Ker ima šola le enega samega učitelja, ki je hkrati tudi ravnatelj, lahko rečemo, da s šolo praznuje tudi Silvester Mihelčič, ml. H Glasbene šole Črnomelj spadata še Organizacijska enota v Metliki in dislocirani oddelek v Semiču, v njem okviru pa deluje že 25. sezono tudi Glasbena mladina Bele krajine.

Prva generacija učencev glasbene šole je imela pouk v sobici bivše gimnazije v središču Črnomlja. Kmalu so se vzgoji mladih glasbenikov pridružili tudi drugi učitelji, pok. Franc Zupančič, pok. prof. Marjan Skrbinšek in ravnatelj oče Silvester Mihelčič st. Šolska vrata je v 30 letih prestopilo 1372 učencev, nekateri od njih so glasbo kasneje izbrali za svoj poklic. V jubilejnim šolskem letu je Glasbena šola dobila od ustanoviteljice črnomaljske občine v upravljanje celotno stavbo v starem mestnem jedru v Črnomlju.

30-letnico ustanovitve bo šola praznovala delovno v vsem šolskem letu in tudi prireditve ter koncerti v organizaciji Glasbene šole Črnomelj bodo v znamenju obletnice, prav tako glasbeni abonma, ki se bo pričel 16. novembra z Godalnim kvartetom Slovenske filharmonije iz Ljubljane.

• Bog je blizu tam, kjer drug drugemu izkazujejo ljubezen. (Pestalozzi)

A. K.

Prospekt Novega mesta

Izšel je že dolgo potrební kulturno-zgodovinski prospekt Novega mesta - Nekaj pomislekov

NOVO MESTO - Poslovneži, politični, turistični in drugi javni delavci v Novem mestu, ki se srečujejo s partnerji iz drugih delov Slovenije in iz drugih držav, so bili pogosto v zadregi, ko gostom niso mogli ponuditi publikacije, v kateri bi bila na primeren način predstavljena dolenjska metropola z okolico. Z izidom kulturno-zgodovinskega prospekta Novo mesto, ki ga je prejšnji teden izdala Dolenjska založba, je ta pomankljivost vsaj delno odpravljena.

Prospekt obsega prek 40 strani formata A4, za katerega se je oblikovalec Peter Simič zavestno odločil kot najprimernejšega, saj je tako mogoče publikacijo priložiti h drugemu gradivu, ki je običajno prav na listih tega formata. Besedilo sta prispevala Franci Šali in Stane Granda, barvne fotografije pa Bojan Radovič, Jovo Grobovšek, Zvone Pelko in Matjaž Mehle. Besedilo na kratko povzema zgodovino mesta in okolice od najstarejših časov do danes, kratko orisuje tudi sedanje stanje v mestu.

Slikovni del podaja svojo pripoved. Naslonjen je na besedilo, ko predstavlja novomeške in okoliške znamenitosti, hkrati pa poskuša mesto predstaviti tudi na svoj način, in to na nekoliko nenavaden z detajli in malo znanimi pogledi. Ali je takšna slikovna zasnova primerna za publikacijo take vrste, je vprašljivo. Ima pa takšna zasnova svoj razlog v dejstvu, da je prospekt v precejšnji meri nastal iz gradiva, ki ga ima založba priprav-

ljena za monografijo o Novem mestu. Zanj je avtorski pristop ob precej večjem številu fotografij sprejemljiv, za prospekt pa bi le pričakovali razvidnejše in značilnejše poglede. Že naslovnica ni preričljiva: namesto v vabljivih, prijetnih barvah nas mesto pozdravi v mračni modrikasti temini, zaradi izbranega zomega kota posnetka pa tudi v zelo neznačilni podobi, ki sicer izrazito in za mesto značilno dominantno Kaptolja prevzema zvonik frančiškanske cerkve. Nov pogled to vsekakor je, vendar je vprašljiva njegova izbira v publikaciji, ki naj bi po svoji osnovni naravnosti le morala podati značilen, najbolj izrazit, četudi morda "zljajnan" pogled na mesto. Celo Novomeščani se bodo ob gledanju nekaterih slik spraševali, kaj je na njih. Tako je prospekt mestoma prej uganka kot predstavitev mesta. Kaptoljska cerkev kot največja novomeška znamenitost nima sreče, saj je na fotografiji, ki naj bi jo predstavljala, brez svojega značilnega goskega prezbiterija in napol zakrita z nepomembnim zidanim stebrom vrtnega ograje. Kako drugače delujejo posnetki iz zraka ali nekateri drugi!

Kljub tem pomanjkljivostim je publikacija vredna pozornosti in pohvale. Toliko bolj, ker bo morda le spodbudila nadaljnje izhajanje takšnih publikacij, ki jih Novo mesto in Dolenjska za svojo promocijo potrebuje.

M. MARKELJ

Dvojna Rast

Druga letošnja številka vsebinsko pestra in bogata

Dolenjski reviji Rast, ki je namenjena literaturi, kulturi in družbenim vprašanjem, sijejo mile in nemile zvezde. Pod milimi nastaja njena vsebina in obseg, ki je v najnovejši številki dosegel prek 2000 skupnih strani, pod nemilimi pa se kroji njena trda denarna usoda. Kljub slednjemu je pred kratkim izšla druga letošnja dvojna številka, žal ponovno z zamudo, saj bi morala ugledati beli dan julija, kot je zapisan datum na platnicah. Razmislek o prihodnji usodi Rasti je spodbujal pero glavnega urednika Jožeta Skufce, ki v uvodni besedi med drugim ugotavlja, da reviji nujno potrebuje "otoplitvenega skrbništva", da bo še naprej živela.

Literarni sklop, ki je po običajni razporeditvi vsebine prvi v reviji, je tokrat predvsem pesniško pester, saj prinaša stvaritve številnih dolenjskih pesnikov od Staneta Pevca, Rudija Robiča, Avgusta Gregorčiča, Marjanca Kočevar, Ivana Zorana in Janje Kastelic do Draga Vinice, prozo pa sta prispevala Lojze Krakar in Luc Klečnik.

V razdelku, namenjenem kulturi, je objavljen tisti del spominov dr. Milana Škerlja, v katerih avtor govori o svojem življenju v Žužemberku in o razmerah v tem dolenjskem kraju ob koncu prejšnjega stoletja. Miloš Jakopčec je pripravil pogovor z vodjo novomeškega arhiva prof. Zorko Skrabl o arhivski dejavnosti in težavah novomeške enote, Bojan Božič pa je povzel dogajanje na 3. bienalu slovenske grafike v Novem mestu.

Publicist, nekdanji oporečnik in prvi dobitnik Jurčičeve nagrade Viktor Blažič je v daljšem pogovoru razgrnil svoje bogate

življenjske izkušnje, ki jih oblikovala pot od mladega nadebnega partijskega kadra do oporečnika in zapornika ter prodornega in kritičnega misleca.

Za branje zahtevnejši razdelek, posvečen družbenim vprašanjem, in Rastoča knjiga prinašata prispevek Borisa Dularja o problemih trga delovne sile na Dolenjskem, oris Vilme Pirkovič o začetku gradnje novomeške regijske bolnišnice, prispevek Drage Cernelič o vse večjem pomenu nauka o imunologiji v medicini, intervju Ivana Gregorčiča z uspešnim gospodarstvenikom Avgustom Gregorčičem ter dvojje razmišljanje Jureta Ureka o celovitem obvladanju kakovosti in Jožeta Stariča o razvojni viziji kmetijske pridelave in združništva v novomeški občini.

Pestri in zanimivi so tudi prispevki v razdelku Odmevi in odzivi, kjer Janez Gabrijelečič povzema sporočila letošnje seminarja ekonomistov Dolenjske in Bele krajine na Otočcu, Marija Andrejčič piše o slovenskem jeziku kot osebnem bogastvu in ponosu, Andrej Hudoklim o prizadevanjih za obnovo gorjanskega studenca Gospodična ter o tematski številki Acrocephalus, ki je posvečena spodnjemu Posavju, Franci Šali pa predstavlja knjižne novosti Dolenjske založbe. Revija zaključuje Kronika pomembnejših dogodkov za obdobje od aprila do junija. Novost v reviji je gradivo za dolenjski biografski leksikon, ki ga pripravlja Karel Bačar. To pomembno gradivo je doslej izhajalo v Dolenjskih razgledih Dolenjskega lista, a ker je ta kulturniška priloga v domačem tedniku usahnila, bo poslej za objavo skrbel revija Rast.

Bogatega in pestrega branja je v novi dvojni številki Rasti torej veliko, toliko, da naročnikom ne bo težko počakati na naslednjo, ki se tudi obeta v dvojnem obsegu.

MiM

Šentrupert v svoji likovni podobi

Ob 950-letnici prafare Šentrupert mini slikarska kolonija na Hrastnem - Na razstavi dela Slane, Breznika, Orača in Tomana - Bo postala prireditev trienalna?

ŠENTRUPERT - Letos mineva 950 let najstarejše prafare na Dolenjskem - Šentruperta. Ob tej častitljivi obletnici je uspelo tukajšnji krajevni skupnosti in turističnemu društvu pripraviti tudi nekaj zelo kakovostnih kulturnih prireditev. Ena takšnih je tudi prejšnji petek v prostorih šentruperske stanovanjske zadruge odprta razstava Šentrupert v likovni podobi. Ravnatelj OŠ dr. Pavla Lunačka Jožetu Zupanu je uspelo prejšnjo sredo pri Deželanovih na Hrastnem v nekakšni mini koloniji zbrati priznane umetnike: akademsko slikarja Franceta Slano in Veljka

Tomana, likovnega samorastnika Bogdana Breznika ter slikarja Janka Orača. Orač je bil tudi pobudnik sli-

karskega srečanja. Več let se vrača v to pokrajino, posebno ga je očarala razgibana Vesela gora.

MATJEVIČ O RAZSTAVI - Ob otvoritvi razstave je občuteno zapel oktet Lipa iz Trebnjega, o delih pa je spregovoril umetnostni zgodovinar Jožef Matijević: "Slikarje neformalno druži to, da je del njihovega predhodnega opusa povezan s Šentrupertom in njegovo okolico. To ni skupinska razstava, ki bi jo lahko pojmovali po vertikalnem smislu besede. Na njej ne bomo odkrili niti slogovne niti idejne navpičnice, ki bi razstavljena dela povezovala v homogeno celoto. Raznolikost del na pričujoči razstavi se odraža v tehniki, materialu, slogu in koloritu." Na posnetku: umetniki in organizatorji. (Foto: P. Perc)

ČRTE IN NITI - V avli poslovne zgradbe tovarne zdravil Krka v Novem mestu so prejšnji petek, 23. septembra, zvečer odprli prvo likovno razstavo v tej jesenski razstavni sezoni. Ljubiteljem likovne umetnosti se je predstavila zanimiva ustvarjalka, akademska slikarka Marika Danč Roth, ki je po rodu iz Lendave, vendar pa živi v Nemčiji. Umetnica izstopa od ostalih likovnih ustvarjalcev po tem, da je za svoje osnovno izrazno sredstvo izbrala risarsko črto in pleteno nit. V svojih delih intimne izpovedi lastne senzibilnosti preliva v črte, ki so odebeltene s prepleti nit ali osončne s svinčnikom, tako se v nenavadnih stvaritvah prepletata in dopolnjujeta risba in tapiserija. Umetnico in njeno delo je predstavila likovna kritičarka Maja Kržišnik. Bogato in zanimivo dopolnilo kulturnemu večeru, če ne že kar mali koncert, sta pripravila gosta večera, harfistka Ruda Ravnik in oboist Božo Rogelja, ki sta zaigrala vrsto skladb tujih in domačih skladateljev. Na sliki: otvoritev prve jesenske razstave v Krki sta glasbeno obogatila harfistka Ravnikova in oboist Rogelja. (Foto: M. Markelj)

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

OB DENAR IN ZAPESTNICO - Neznane je 12. septembra prišel v prostore stadiona v Novem mestu, odšel v garderobo, kjer so imele dijakinje obleko in osebne predmete in dve dekletoma ukradel denar in zapescnico. Storilec je eno oškodoval za 15.000 tolarjev, drugo pa za 1.500 tolarjev.

ODNESEL JE PETROLEJSKE SVETILKE - V noči na 20. september je neznan storilec na železniški postaji v Črnomlju iz signalnih omaric ukradel 3 petrolejske svetilke in s tem postajo oškodoval za 6 tisočakov.

VLOMIL V GARDEROBNO OMARICO - 20. septembra je nekdo v KPD Dob vlomil v garderobno omarico in B. K., ki prestaja kazen, ukradel več cigaret in vžigalnik. Storilec je povzročil za okoli 7 tisočakov škode.

OB ŽAROMET - 23. septembra je neznanec z osebnega avtomobila, ki ga je imel U. H. iz Belšinja vasi parkirane pred gostiščem v Trebnjem, odmontiral leveli žaromet in lastnika oškodoval za 5 tisočakov.

OB PLASTIČNI ODBIJAJC - 16. septembra je 23-letni A. P. iz vasi Vrhe parkirala osebnih avto R 5 pred gostinjskim lokalom v Vrhopolju, nato pa odšel v lokal. Ko se je vrnil iz lokala, je opazil, da mu je nekdo ukradel zadnji plastični odbijajc in ga oškodoval za okoli 20.000 tolarjev.

UKRADEL MOTORNO KOLO - 22. septembra je nepripravil v Škocjanu pred gostinjskim lokalom ukradel motorno kolo in lastnika A. Z. iz Stare Buče oškodoval za okoli 38.000 tolarjev.

IZGINILI OKRASNI POKROVI - V noči na 22. september je neznanec na parkirnem prostoru pred stanovanjskimi bloki v Ulici 21. oktobra v Črnomlju z osebnega avtomobila R 19 ukradel 4 okrasne pokrove koles in lastnika A. Z. oškodoval za okrog 5 tisočakov.

POSKUŠAL PONAREJITI VOZNIŠKO DOVOLJENJE

NOVO MESTO - 38-letni M. S. iz Novega mesta je osumljen, da je konec julija na Sekretariatu za notranje zadeve občine Novo mesto poskušal na podlagi ponarejenega jugoslovanskega voznškega dovoljenja, v katerem je imel potrjeno A, C in D kategorijo, dobiti potrdilo na slovenskem voznškem dovoljenju.

ZARADI PREGRETE MASTI ZAGORELA HIŠA

MIHOVO - 25. septembra okrog 11. ure je prišlo na Mihovem do požara na stanovanjski hiši S. B. Požar je nastal v kuhinji, ko se je v ponvi vžgala pregreta mast in se je požar zelo hitro razširil po prostorih in uničil opremo ter ostreže. Požar so pogasili prostovoljni gasilci iz okoliških vasi, nastalo pa je za okrog 950.000 tolarjev škode.

Meja še kar privlači tujce

Na vsak način želijo priti v našo državo, nekateri celo v skupinah - Orožje in sumljivi avtomobili

KRŠKO - Skorajda ne mine dan, da brežiški ali krški policisti ne bi imeli opravka s tujci, ki se na vse pretege prizadevajo ilegalno priti v našo državo. Prejšnji teden so jih pri takšnem prestopu meje dobili zopet precej in jih seveda vrnili na Hrvaško. 21. septembra so v bližini Obrežja prijeli 32-letnega S. S., bosanskega državljan, ki se je brez dokumentov odpravil na obisk k sorodnikom v Ljubljano.

V nedeljo, 25. septembra, pa je mimo mejne kontrole na naši strani nameravalo priti v Slovenijo kar 8 tujcev, vsi doma iz Samobora na Hrvaškem. Policisti so jih napotili nazaj na Hrvaško. Istega dne so pri "črnem" prehodu meje v Slovenski

Fant se ni več ničesar spomnil

Marjan Kastelic iz Brezovice pri Šmarjeti je lani in predlani skupaj z mladoletnim Jankom Kermcem v okolici Šmarjeških Toplic vlomil v več vikendov - Pogojna kazen

NOVO MESTO - V času od februarja 1992 do konca februarja 1993 je bilo na širšem območju Šmarjeških Toplic več vlomov, predvsem v počitniške hišice. Iz njih so izginjali najrazličnejši predmeti od jogijev do budilk in piva. Dva objekta pa sta bila po vlamu tudi hudo razdejana. Serije vlomov je bil obdolžen 23-letni Marjan Kastelic iz Brezovice pri Šmarjeti skupaj s takrat še mladoletnim Jankom Kermcem, prav tako iz Brezovice pri Šmarjeti. Prejšnji teden je bila na novomeškem temeljnem sodišču obravnava zoper Marjana Kastelca, medtem ko je bil Kerme za dejanja obravnavan kot mladoletnik.

Marjan in Janko sta prvič vlomila 22. februarja 1992 v hišo Branka Valenčaka iz Brezovice pri Šmarjeti. Iz hiše in potem še iz gospodarskega poslopja sta odnesla šivalni stroj, štedilnik, jogije, koso, ročno žago in električni brivnik, vse skupaj vredno okrog 120.000 tolarjev. Po tem vlamu sta naredila enoletni premor. Ponovno sta vlomila med 14. in 28. februarjem 1993, vendar tokrat v več

LETOS MANJ NESREČ

RIBNICA - V ribniški občini so letos zabeležili nekaj nad 150 prometnih nesreč, kar je občutno manj, kot lani. V nesrečah je bilo hudo poškodovanih 9 ljudi, kar je tudi manj kot lani. Zal pa sta letos v prometnih nesrečah umrli že dva človeka, medtem ko sta lani tudi dva, a se je tista nesreča zgodila šele v decembru. Kljub temu je ribniška policijska postaja med tistimi v Sloveniji, na območju katerih je najmanj nesreč. Zahvala za to pa velja poostreni policijski kontroli prometa. Ugotavlja jo pa, da je največ nesreč ob ponedeljkih, torkih in četrkih, zato bodo kontrolo v teh dneh poosttrili. Lani so v vsem letu predlagali sodniku 550 kršiteljev prometnih predpisov, letos pa že prek 900, hkrati pa so jih letos že prek 1.000 kaznovali mandatno.

TEHNIČNI PREGLEDI V AVTOHIŠI PIONIR KMALU Z NOVO OPREMO - Avtohiša Pionir v Novem mestu se je pred kratkim odločila za skupno investicijo z zavarovalnico Tilia, in sicer za nakup nove računalniško vodene opreme za tehnične preglede. Posodobitev, ki je nujna zaradi dotrajane opreme in novih zahtev, ki jih bo s 1. januarjem 1995 zahteval novi zakon o varnosti cestnega prometa, jih bo stala 250.000 nemških mark, od tega jih bo 150.000 prispevala zavarovalnica Tilia. Seveda bodo hkrati poskrbeli tudi za ustrezno izobrazbo delavcev, ki bodo opravljali tehnični pregled s pomočjo nove opreme. Trenutno opravljajo pregled še po starem (na fotografiji), računajo pa, da bodo začeli delati z novo opremo že novembra. (Foto: J. Dornič)

objektov. V gozdu za Šmarješkimi Toplicami sta vlomila v počitniško hišico Stanislave Urh, v hišico Jožefa Mihovar, v počitniško hišico Mojmir Urha, v Brezovici pri Šmarjeti pa v priročno skladišče Sonje Kastelic. Potem sta v Zalogi v vlamu v počitniško hišo Marjana Vovka in v hišico Kristine Vovko, v bližini Brezovice pri Šmarjeških Toplicah v počitniško hišico Cirila Kocjančiča, v Strelacu pri Šmarjeti v počitniško hišico Antona Gregorčiča, v Gorenji vasi pri Šmarjeti sta iz gospodarskega poslopja Cvetke Barborič vzela kolo in iz drvarnice Jožeta Redka z

V ODKLENJENI HIŠI POISKAL DENAR

BREZOVICE PRI TREBELNEM - V noči na 24. september je neznan storilec prišel v odklenjeno stanovanjsko hišo na Brezovici pri Trebelnem, odšel v dnevno sobo, kjer je našel denarjeve, v kateri je imel F. Z. 100.000 tolarjev. Storilec je denarje vzela, lastnika pa oškodoval za okrog 134.000 tolarjev.

UKRADENO BARVO JE PRODAL

NOVO MESTO - 34-letni F. R. iz Goriške vasi je osumljen, da je marca in aprila v podjetju Bramac ukradel 8 vreč rdeče in prav toliko vreč črne barve za barvanje strešne opeke, nato pa jo prodal krajanu iz Radovlje pri Šmarjeti. Podjetje je oškodoval za okrog 160.000 tolarjev.

NAŠLI SO MRTVEGA V JARKU

MOKRONOG - 25. septembra so bili policisti obveščeni, da leži v jarku pri gasilnem domu v Mokronogu mrtev mož. Ugotovili so, da se je 39-letni Franc Štancar iz Martinje vasi ponoči peljal s kolesom z motorjem iz Brunc vasi proti domu. Ko je pripeljal v Mokronog, je zavil na kolovozno pot in se mimo gasilnega doma po bližnjici peljal proti Martinji vasi. Ko je peljal po kolovozni poti, je iz neznanega vzroka zapeljal na rob kolovoza, izgubil oblast nad vozilom in padel v jarek, v katerem je bilo blato. Mrtvega mopedista so okrog 10. ure našli otroci. Ker je imel na glavi čelado, padel pa je v blato, se je po vsej verjetnosti zadušil.

DRNOVŠKOVA KOČA POGORELA

KOČEVJE - Pogorela je t. i. Drnovškova koča v Mali gori pri Kočevju. Tako sporočilo so prejeli policisti 19. septembra zjutraj. Komisija kriminalistične službe iz Ljubljane je ugotovila, da so prejšnji dan nekateri imeli tu piknik, da so kurili v štedilniku in je verjetno prišlo do pregretja lesene stene, zaradi česar je ponoči izbruhnil požar. Koča je popolnoma pogorela. Lovska družina Mala gora je tako oškodovana za okoli 5 milijonov tolarjev.

po dolenski deželi

- Vlomil v vikende so na Dolenskem zelo pogosti. Vlomilci, ki iščejo predvsem hrano za pod zob in pijačo, pa povzročijo več škode z vlomom kot z ukradenim blagom. Prejšnji teden je nekdo vlomil v tri vikende v Hrastnem nad Sentrupertom in lastnikom povzročil za 11.000 tolarjev škode. V enem izmed vikendov je vzel okrog 10 kg mesa, v drugem liter žganja, medtem ko v tretjem ni odnesel ničesar.
- Precej škode je povzročil tudi nepripravil, ki je vlomil v vikend na Pristavi, last V. Š. iz Novega mesta. Kdo ve, zakaj je odnesel le svetilko, potem ko je v notranjosti premetal stvari. Ga je kdo zmotil ali pa ni našel, kar si je zaželel? Lastnika je kljub temu oškodoval za 5 tisočakov.

Vinjeja Vrha samokolnico. Zaželela pa sta si tudi sadja: lani februarja sta se dvakrat odpravila ponj na novo-meško tržnico k stojnici s sadjem in zelenjavo Neata - Nedžada Deladinija. Prvič ju pri kraji sadja niso zalotili, drugič, ko sta hotela nabrati še več, pa ju je opazil prodajalec in Marjana s polno vrečo so ujeli. Ko sta vlamljala v vikende, sta iz gole objestnosti naredila veliko škodo: v Gorenji vasi pri Šmarjeti sta Marjeti Breznik zrušila barako ter razbila hladilnik, kuhinjske omarice, mizo in stole, ki so bili v njej. Po vlamu sta poškodovala pohištvo in inventar v počitniški hišici Jožefa Mihovar in pustila za sabo pravo razdejavanje.

Na obravnavi se obtoženi Marjan Kastelic ni ničesar spomnil niti ni vedel za svoje rojstne podatke. Pripadnik je le, da pozna Janka Kerme, vendar je dejal, da nista bila dobra prijatelja. Kerme, ki je bil kot sosterilec obravnavan že kot mladoletnik, je bil na obravnavi zaslišan kot priča. Dejtal je, da je takrat živel pri starejšem možaku v vasi, ker se s starši ni razumel; tja je začel zahajati tudi Marjan. Janko je dejanja priznal in pred senatom trdil, da je k tem dejanjem možak najprej nagovarjal Marjana, Marjan pa potem njega. Zanimal je, da bi bil on iniciator, prav tako pa je zanika tudi izjavo, ki jo je dal pred preiskovalnim sodnikom, da je vlamljal zato, da bi se preživljal.

Senat je menil, da so Marjanu kazniva dejanja dokazana, vendar pa da iniciator dejanj ni bil Kastelic, ampak takrat mladoletni Kerme, ki je na obravnavi skušal prikazati, kot da je on padel pod Marjanov vpliv. Sodišče je upoštevalo tudi izvedensko mnenje psihiatra prof. dr. Jožeta Lokarja, ki je zapisal, da je Kastelic zaradi umske nerazvitosti obravnavana dejanja storil in stanju zmanjšane prištevnosti. Senat je menil, da obtoženi ni za v zapor, zato mu je izrekel nadzor, ki ga bo opravljal delavec Centra za socialno delo, in mu prisodil pogojno kazen: 1 leto in mesec zopora za kaznivo dejanje velike tatvine in 4 mesece za kaznivo dejanje poškodovanja stvari oz. enotno pogojno kazen: 1 leto in 3 mesece zopora v preizkusni dobi 3 let.

ODPELJAL MU JE TRAKTOR

PRISTAVICE - 24-letni D. H., ki je pri A. V. s Pristavice začasno stanoval, mu je 23. septembra ponoči z dvorišča odpeljal traktor Zetor in se z njim odpeljal neznano kam. Lastnika je oškodoval za okrog 950.000 tolarjev.

Twingo - druga kolekcija

Četrto milijona prodanih twingov - Številne novosti - Menjalnik kot v formuli 1

Na avtomobilskem salonu v Parizu v začetku oktobra, torej natančno dve leti po premieri, bo Renault pokazal drugo kolekcijo Renaulta twingo, tega izvirnega enoprostorskega malega avtomobila z veliko in zelo prilagodljivo potniško kabino. V začetku novembra pa bo ta druga kolekcija twinga že tudi na trgu.

Twingo je hitro postal prodajna uspešnica in tako rekoč kulturni avtomobil. Do konca letošnjega junija so prodali že 240.000 teh avtomobilov. V drugi kolekciji kljub novim barvam in štirim ponujenim paketom opreme ne odstopajo od osnovne zamisli, ampak le razširjajo uporabne možnosti twinga. Druga kolekcija prinaša nove štiri osnovne barve in novo kovinsko svetlo zeleno barvo. Tudi v notranjosti twingo ponuja novo barvno modo, saj je namesto prvotnega živopisnega vzorca na sedežih sedaj bolj umirjeno temno modro blago.

Glede na opremljenost bo twingo sedaj na voljo v štirih različicah. V osnovni je pridobil ogledalo na desnem senčniku, osvetlitev prtljavnika in zaklepanje vrat prtljavnika s ključem. Za zahtevnejše kupce bo na voljo različica twingo pack, ki premore tudi električni dvig stranskih stebel, električno nastavljeni zunanji ogledali in daljinsko vodeno centralno ključavnico obeh vrat in prtljavnika.

Največja novost v drugi kolekciji twinga pa je različica easy, ki poleg prej omenjenih električnih pripomočkov vključuje tudi menjalnik s samodejno sklopko. Ta sistem menjalnike polavtomatike se zgleduje po dirkalniških formule 1, njegov namen pa je olajšati pretikanje in obenem ohraniti vozniske užitke. Twingo easy ima tudi drugačne sedežne prevleke, nima stopalke za sklopko, saj tipala v menjalniku zaznajo poskus pretikanja in samodejno vključijo hid-

Otroška igrišča postala raj za objestnost

Bo kaj zaleglo?

Med počitnicami so mnogi otroci prepuščeni sami sebi in tako ni čudno, da se jim v glavah porodijo najrazličnejše zamisli. Letošnje poletje so tako nekateri mladoletniki poškodovali igrišča okrog vrtecev, najbolj na Drski in na Ljubljanski v Novem mestu, kjer so imeli piknike, za sabo pa so pustili požgana igrala, glazevino in odpadno embalažo. Še bolj predrzen je bil mladoletnik, ki je iz dolgočasia in objestnosti na vrtcu na Ragovski s kamnom razbil več stebel, nekdo pa je poškodoval celo omarico za elektriko in se nanjo ponovno spravil, takoj ko je bila popravljena. Kot so kasneje ugotovili strokovnjaki, bi storilca tovrstna objestnost lahko stala življenje.

V novomeškem vzgojno-varstvenem zavodu pravijo, da igrišča ne bodo zapirali, saj niso namenjena le dopoldanskim vzgojnim dejavnostim, ampak je to prostor, kjer se lahko igrajo otroci tudi popoldan, seveda pa morajo pri tem paziti, da igral ne poškodujejo in da igrišče zapustijo čisto. Ker je bilo v zadnjem času poškodovanih več igral na vrtčevskih igriščih, je vodstvo Vzgojno-varstvene organizacije naredilo želenko, s katero starše, otroke in mladostnike opozarja, da so igrišča naša skupna skrb, za pomoč pri osvoboditvi mladih in za zaščito prostorov pa so zaprosili tudi Zvezo prijateljev mladine in policiste. Bodo opozorila kaj zalegla? Prav bi bilo, če zaradi varnosti najmlajših, pa tudi zato, ker se vzgojiteljice v vrtcih sprašujejo, kako naj otrokom razložijo, da morajo vsakič, preden odidejo na igrišče, prej pobrati nevarne odpadke, ko pa malčki vedo, da jih prejšnji dan tam niso pustili.

J. DORNICH

VLOMILEC V TRGOVINI URŠKA

ŠEVNICA - V noči na 25. september je neznanec v Ševnici vlomil v trgovino Urška, nato pa se v skladišče, odkoder je odnesel 1200 zavitek cigaret, 400 zavitek po 10 dag kave in nekaj denarja. Lastnici S. Š. iz Gorenje vasi je povzročil za 260.000 tolarjev škode.

BELOKRANJSKE ZABAVLJIVKE

V Metliki so lepi gradi, v tih gradih sami gladi: jedu suhe slive i tropine, da od glada ne pogine.

Šike Mike iz Metlike, torbo nosi, knuba prosi, kaj izprosi, babi znosi, kaj baba ne stere, Mike požere.

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. in ob 21. uri NOVICE,

vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM In NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE in mladinska oddaja MKC TV

vsak ponedeljek po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

(Zbral: Jože Dular)

Kočevska stranpota

DELOVNA NEZGODA - 21. septembra zjutraj so pripeljali v kočevski zdravstveni dom hudo poškodovanega delavca Komunale Daria Briškega iz Gorenje pri Kočevju. Do nesreče je prišlo, ko je z višine okoli 4,5 m spuščal 60 kg težko kovinsko stranico za tovrstni avtomobil, izgubil ravnotežje in padel na asfalt.

HUDA NESREČA PRI DALLASU - Pri gostišču Dallas v Ložinah pri Kočevju je prišlo 24. septembra okoli 20. ure do hude nesreče. Voznik katrce M. M. je vozil po magistralni cesti iz smeri Kočevja in zavil v levo na bencinsko črpalko. Takrat je nasproti iz ribniške smeri pripeljal z mazdo C. R. iz Kranja. Prišlo je do trčenja in katrco naj bi odbilo nazaj, da je trčila še v yuga, ki ga je vozil R. A. proti Ribnici. Na prizorišču nesreče je bilo, kot da je trčila granata. Vsenaokoli so ležale razbitine avtomobilov, orodje, odeja in štirje ranjenci, dekletce pa je jokalo: "Mamica, mamica, si mrtva?" Najhuje sta bila poškodovana voznik katrce in njegova žena, otroka, ki sta bila tudi v avtu, pa sta bila le opraskana in preplašena. Lažje poškodovana sta bila dva iz mazde. Materialna škoda še ni ocenjena, je pa velika.

TRČIL Z JELENOM - 25. septembra zgodaj zjutraj je voznik Š. M. z avtomobilom trčil na magistralni cesti pri Livodu v jelena. Žival je poginila, prvi del avtomobila pa je uničen.

OKRADENI ŠPORTNIKI - 25. septembra so ribniški rokometaši gostovali v Kočevju. Predstavniki ribniške rokometnega kluba Zdenko Mikulin je po tekmi prijavil kočevskim policistom, da sta bili iz slačilnice v Domu telesne kulture Ribničanom ukradeni dve uri znamke Seiko, vredni po 15.000 tolarjev, in nekaj denarja.

UKRADENA MOPEDA - 25. septembra sta bila med 14.30 in 15. ure pred lokalom Kora v Kočevju ukradeni dva mopeda. Razen tega je te dni zmanjkalo na raznih krajih še 5 dvo-koles.

ALKOHOL GA JE OJUNAČIL

SEVNICA - 21. septembra ob 2. uri ponoči so sevniki policisti zadržali do iztrezitve 18-letnega V. J. iz Sevnice. Okrog 1. ure ponoči ga je policijska patrulja ustavila in ugotovila, da vozi pod vplivom alkohola, saj so ob preizkusu namerili celo 1,62 promila. Policisti so mu zaradi tega prepovedali nadaljnjo vožnjo, vendar jih ni poslušal. Čez nekaj minut se je z neprimerno hitrostjo odpeljal in se vozil po mestnih ulicah. V Drožanjski ulici so ga policisti ponovno ustavili, ker pa jim je začel groziti in ker so pričakovali, da bo s kršitvami nadaljeval, so ga pridržali do iztrezitve, srečati pa se bo moral še s sodnikom za prekrške.

ZALETELI SO SE V BETONSKO OGRAJO

ŠMARJE - V nedeljo, 25. septembra, ob 1.30 se je 21-letni Simon P. iz Stranj pri Škocjanu peljal z osebnim avtomobilom od Sentjerneja proti Gornjemu Vrhopolju. Ko je v Šmarju pripeljal v nepregledni ovinek, je zaradi neprimerne hitrosti začel zavirati, zato ga je zaneslo v betonsko ograjo. V nezgodi so se hudo poškodovali voznik in sopotnika: 20-letni Tomaž V. iz Dobrave pri Škocjanu in 17-letna Nataša V. iz Gornjega Vrhopolja, medtem ko je sopotnica, 19-letna Terezija B. prav tako iz Gornjega Vrhopolja, dobila le lažje poškodbe. Vsi se zdravijo v novomeški bolnišnici. Na avtomobilu pa je nastalo za okrog milijon tolarjev škode.

Noč je prekinila boj za rekord

Nekdanji državni rekorder v skoku ob palici je nov rekord naskakoval že v temi - pomagali niso niti avtomobilski žarometi - Prijetno vzdušje privabilo najboljše

BREŽICE - Brežiški mednarodni atletski miting, ki ga je letos že desetič pripravil domači atletski klub Fit, sicer ni v koledarjih mednarodnih atletskih organizacij, pač pa si ga v svoje koledarčke zapišejo vsi najboljši slovenski atleti, ki na brežiški stadion kljub ozki stezi iz ugaskov vedno zelo radi pridejo. Tja jih privabi predvsem sproščeno in prijateljsko vzdušje, ki ga na drugih tekmovanjih vedno bolj pogrešajo. Tako se je v petek popoldne v Brežicah zbralo več kot 200 atletov iz Slovenije, Hrvaške in Italije.

Osrlednji dogodek tekmovanja je bil skok ob palici, saj si je brežiški zvezdnik Jure Rovnan hotel prav na domačem skakališču vrniti državni rekord. Že preden je Jure prvič krenil na zaletišče, so svoj nastop končali vsi ostali tekmovalci, med njimi pa je bil tudi slovenski prvak in reprezentant v teku na 110 m z ovirami Matjaž Zupančič, ki se je s skokom ob palici nekoliko bolje spoznal šele zadnji mesec, ko zaradi poškodbe ni mogel trenirati teka z ovirami. V Brežicah je Matjaž svoj osebni rekord popravil kar za pol metra, preskočil je namreč 430 cm, kar je bilo dovolj za tretje mesto. Jure Rovnan je začel skakati na 460 cm in ko je preskočil 520 cm (rekord stadiona), je sonce že zašlo. Jure je kljub temu dal postaviti letvico na višino novega državnega rekorda 531 cm. Prvi skok mu je skoraj uspel, saj je letvico le oplazil, a je kljub temu padla s stolca, potem pa je moral skakanje prekiniti za toliko časa, da so mu pri-

jatelji z avtom osvetlili zaletišče, žal pa niti to ni pomagalo. Kljub temu je Jure Rovnan s 520 cm oziroma 1029 točkami postavil najboljši izid tekmovanja.

Nič manj zanimivo ni bilo v drugih disciplinah. Atlet novomeške Tilie Igor Primc je, kljub temu da je pri treningu

Jurij Rovnan

v fazi počitka, vrigel disk 55,36 m, atlet brežiškega Fita Vladimir Kevo pa kladi vo 65,90, s čimer sta vse tekmece premagala za več metrov in krepko izboljšala svoje stare rekorde stadiona. Izkazala se je tudi brežiška sedmerbojka Vladka Lopatič, ki je zmagala v skoku v višino, bila druga v skoku v daljino in tretja v teku na 100 m. Slovenska rekorderka v metu krogle Nataša Erjavce (IBL Olimpija) je zmagala v metu krogle in diska, v za ženske neobičajni disciplini, metu kladiva, pa je morala priznati premoč klubske tovarišice Heidi Lukašev. Domačinka Alenka Novak je bila v disku in kladivu tretja, v krogli pa druga.

Mladinski svetovni prvak v skoku v daljino Gregor Cankar je zmagal v svoji disciplini in bil tretji v skoku v višino. V tekaških disciplinah sicer ni bilo posebno dobrih izidov, saj steza iz ugaskov ne omogoča hitrejšega teka. Pri ženskah je na 100 m zmagala Marutova (Zrinjevac) pred Bikarjevo (IBL) in Lopatičev (FIT), na 400 m je zmagala Gorjupova (IBL), Brežičanka Katja Tomazin je bila druga. Na 800 m sta bili najhitrejši Sevnicianka Petra Radišek in Janja Košar, na 200 m z ovirami je bila najboljša Gorjupova (IBL), v daljini Umnikova (Triglav) in v troskoku Gordana Djurič iz Dolenjskih Toplic, v metu kopja pa Golobova (Triglav), medtem ko je bila Iljaševa (FIT) tretja.

Pri moških je na 400 m zmagal Juričič (Hrvaška), na 1.500 m Hrapič (Velenje), na 200 m z ovirami Marošević (Hrvaška), v skoku v višino Herga (Maribor), v troskoku Kožul (Hrvaška) in v suvanju krogle Medič (IBL).

OBLJUBA SODELOVANJA - Stisk rok generalnega direktorja TPV-ja Vladimira Baħca in predsednika ženskega odbojkarkega kluba TPV po podpisu pogodbe o pokroviteljstvu je obljuba sodelovanja med kolektivoma, ki se iz krize in sivine povprečja prebijata v kakovostni vrh. Tovarna TPV že uspešno nastopa na evropskem trgu, tja pa bi se želele prebiti tudi odbojkarice. (Foto: I. Vidmar)

TPV je oženil odbojkarice

Tovarna posebnih vozil je postala glavni pokrovitelj novomeških odbojkaric - Optimistični cilji

NOVO MESTO - Novomeške odbojkarice, ki so lani prvič po dolgih letih zaigrale v prvi ligi ter v njej, kljub temu da se je le ta zmanjšala, obstale, so v terek dobile glavnega pokrovitelja. Že od začetka njihove samostojne poti - lani so se namreč ločile od odbojkarkega kluba Pionir - so imele ves čas težave z denarjem, ki sta ga oba trenerja s pomočjo članov klubske uprave zbirala pri številnih manjših pokroviteljih, tak način financiranja pa bi klub skoraj pripeljal do bankrota.

Novomeške odbojkarice so v pripravljalnem obdobju odigrale 12 tekem in nekajkrat, kljub temu da se še uigravajo, zaigrale precej dobro. Prvo tekmo letošnje sezone bodo igrale v gosteh pri Krimu, ki je bil zanje vedno izredno neugoden in prav zato bo izid te tekme lahko povedal marsikaj o realnosti njihovih ciljev - obstanek v 1A ligi oziroma uvrstitev med najboljše štiri slovenske ekipe.

Telovadba, gimnastika, boks in joga

Novomeški Partizan združuje različne športne panoge

NOVO MESTO - Pod okriljem Telovadnega društva Partizan Novo mesto, ki je bil v preteklosti znan po odličnih telovadnikah, danes deluje več sekcij. Oktobra se bo pričela vadba predšolskih otrok. Telovadili bodo ob četrtkih v telovadnici gimnazije, razdeljeni pa bodo na dve skupini in sicer od 3. do 5. leta ob 16. uri in od 5. do 7. leta starosti ob 16.45. Dekleta, ki obiskujejo osnovno šolo, bodo vadila ob ponedeljkih, sredo in petkih od 13.15 do 16. ure v športni dvorani Marof.

V okviru Partizana deluje tudi boksarska sekcija. Fantje, ki vadijo pod vodstvom trenerja Gorazda Caniča, bodo vsak terek in četrtek od 19.30 do 21.30 v prizidku novomeške športne dvorane vpisovali v šolo boksa. Poleg telovadbe, gimnastike in boksa deluje v Partizanu tudi skupina, ki se ukvarja z jogo v vsakdanjem življenju. Vse informacije o vpisih in urnikih vadbe lahko dobite po telefonu 24 455 (Urška).

DRUGIČ JE BILO ŽE BOLJE

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92, ki so prvo tekmo letošnje sezone proti Borovnici zaradi utrujenosti od priprav izgubili s 87:72 (42:34), so v drugem krogu premagali ljubljanski Feniks z 88:63 (51:37). Novomeščani so si že v prvih minutah srečanja priigrali prednost 10 točk, kar so zadržali do sredine drugega polčasa, ko so razliko krepko povečali. Pri ekipi Novega mesta 92 se dobro pozna, da imajo na razpolago večje število približno enako dobrih košarkarjev, kar pride prav predvsem proti koncu srečanja. Skupaj s tremi moštvii delijo četrto mesto na prvenstveni lestvici.

TEČAJ LETENJA Z JADRALNIMI ZMAJI

ŠENTJERNEJ - Klub za prosto letenje Novo mesto organizira tečaj letenja z jadrlnimi zmajem. Tečaj je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela, učenje pa poteka na klubske m zjaju pod vodstvom inštruktorja. Prijave zbirajo do 10. oktobra na naslovu: KPL Novo mesto, 68310 Šentjernej.

DRŽAVNO PRVENSTVO V MNOGOBOJH

NOVO MESTO - Atletski klub Fit iz Brežic bo skupaj z AK Tilia v petek in soboto na novomeškem štadionu pripravil državno prvenstvo v atletskih mnogobojih. Tekmovanja se bodo udeležili vsi najboljši slovenski mnogobojci, nastopili pa bodo tudi mnogi atleti, ki so sicer specialisti za druge discipline. V petek se bo izredno zanimivo tekmovalje začelo ob 11. uri, v soboto pa si bodo Novomeščani atletske boje lahko ogledovali cel dan.

Akripol dobro na poti

Trebanjski rokometasi so začeli z zmago nad Besnico

TREBNJE - Rokometasi Akripola so z zmago pričeli novo državno prvenstvo v zahodni skupini druge državne lige. V dvorani trebanjske osnovne šole so pred 100 gledalci premagali moštvo Besnice s 25:16. Trebanjci, ki imajo v letošnjem prvenstvu za cilj uvrstitev v play off, so tekmo začeli nervozno in gostje so se jim dolgo časa dobro upirali. Po zadnjem izenačenju na 7:7 pa so Akripolovci povedli za tri gole in polčas dobili s 13:10. V drugem delu so zaigrali še čvrsteje v obrambi, tako da so Gorenjci dosegli le 6 zadetkov, Trebanjci pa enkrat več. Za Akripol so zadetke dosegli: Vešligaj 8, Strajnar 5, Zarabec 4, Šavrič in Višček po 3, ter Longar in Dvornik po 1. V naslednjem krogu bodo trebanjski rokometasi gostovali v Kamniku. J. ŽURA

PRIMC 56,62 M NA MADŽARSKEM - Pred tednom dni je Igor Primc nastopil na atletskem mitingu v madžarskem Szombathelyju in z enim od svojih najboljših rezultatov sezone, 56,62 m, v metu diska osvojil tretje mesto. V troboju pionirskih reprezentanc Koroske, Furlanije Julijske krajine in Slovenije, imenovanem Igre treh dežel, sta nastopila tudi dva Dolenjca. Član AK Tilia Novo mesto Gregor Rovnan je s skoku v daljino s 634 cm osvojil prvo mesto, v teku na 100 m pa je bil z 12,11 četrta. Kristjan Kralj (AK Sentjernej) je v teku na 100 m z ovirami s časom 14,51 osvojil četrto mesto, s štafeto Slovenije pa je osvojil 2. mesto. Med moštvi je zmagala Slovenija. Na tekmi, ki je bila 21. 9. v Novi Gorici, so nastopili Borut Retelj, ki je bil v teku na 1000 m s časom 2:36,27 sedmi, Mitja Kren, ki je bil v istem teku z 2:41,17 (os. rek.) 11., in Vito Pavlin, ki je v teku na 300 m s časom 39,45 dosegel osebni rekord. (J. P.)

POTAPLJAŠKI TEČAJ

NOVO MESTO - Klub za podvodne aktivnosti Novo mesto vabi ljubitelje podvodnega sveta, da se prijavijo na potapljaški tečaj, ki ga bodo pripravili od 7. do 9. oktobra v Fiesi. Prijave zbirajo vsako sredo ob 19. uri v klubskih prostorih v domu športov na Laki. Zadnji rok za prijave je sredo, 5. oktobra. Dodatne informacije dobite po telefonu 068 315 000 int. 517 (Toni Krevs) ob delavnikih od 8. do 15. ure.

Kranjcu skok na Lisco

Na 3. kolesarski gorski dirki Skok na Lisco kar 142 tekmovalcev - Novomeščani in Krčani med najboljšimi

SEVNICA - V odsotnosti večine najboljših slovenskih kolesarjev, tudi lanskega zmagovalca Bogdana Ravbarja, je imel Krčan Igor Kranjec, ki tekmuje za ljubljanski Rog, na nedeljski gorski dirki "Skok na Lisco" dokaj lahko delo. Kranjec je v absolutni konkurenci 142 registriranih tekmovalcev in rekreativcev zmagal, in prišel na cilj pred Novomeščanom Martinom Dergancem (Krka) z 28 sekundami naskoka, pred tretjeuvrščenim Ptujčanom Mitjo Mahoričem (Perutnina) pa že za minuto in 23 sekund. Med deseterico so od Dolenjcev in Posavcev še Krčan Jože Zupanc (Savaprojekt) na 4., Novomeščani Marko Baloh na 6. mestu ter Uroš Plankar in Andrej Filip, ki si delita 8. mesto. Med domačini se je še najbolje odrezal Roman Colner, ki je pristal na 71. mestu.

Plankar in Filip (Krka) 0:33:30,00 (povprečna hitrost 16,84 km/h)... 9. Uroš Dular (Savaprojekt); B - 1. Derganc (Krka) 0:30:55,00 (18,24 km/h)... 5. Damjan Grmšek (Savaprojekt); C - 1. Kranjec (Rog) 0:30:27,00 (18,52 km/h), 2. Zupanc (Savaprojekt), 3. Baloh (Krka); D - 1. Rok Černe (Stop team Ljubljana) 0:33:00,00 (17,09 km/h), 2. Sebastjan Gregoršaneč (Mrtvice), 3. Borut Tomše (Krško) - lanski zmagovalec pri rekreativcih; E - 1. Darko Bajc (Sivi Čaven) 0:33:50,00 (16,67 km/h)... 9. Jože Zajc (Brestanica); F - 1. Jože Lindič (Kamnik) 0:36:20 (15,52 km/h)... 5. Marjan Novak (Krško); G - 1. Matevž Šuštaršič (Krka), 0:35:29,00 (15,89 km/h), 2. Gregor Zagorčič... 5. David Vižintin, 6. Aleš Čepon (vsi Savaprojekt). To je bila tudi najštevilnejša kategorija z 31 kolesarji. P. P.

SKOK NA LISCO - Organizatorji (Savaprojekt in sevnška obrtnika oz. podjetnika Kolo in Breza) letošnje gorske dirke Skok na Lisco so imeli srečo z lepim vremenom. Za prijetno razpoloženje na startu (na posnetku) na Glavnem trgu v Sevnici je poskrbela še sevnška pihalna godba. Tekmovalci so v stnjenji koloni vozili ob Savi do 7 km oddaljenega Brega, potem pa so kolesarji morali premagati še 10 km vzpona, to je višinske razlike 700 metrov. Na cilj je pripeljalo 126 tekmovalcev. Glavni pokrovitelj je bila SO Sevnica, večino nagrad pa so prispevali poslovni partnerji prodajalne in servisa Kolo. (Foto: P. Perc)

Motokros za Alpe - Adria

Mednarodna motokros dirka v Dolenjskih Toplicah - Po tekmovalju skoki na Goriškovi velikanki

DOLENJSKE TOPLICE - V nedeljo, 2. oktobra, bodo člani Motokluba Mel iz Novega mesta v sodelovanju z Avtomoto društvom iz Slovenskih Konjic na progi v Dolenjskih Toplicah pripravili zadnjo letošnjo dirko za pokal Alpe - Adria. Poleg reprezentantov iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Slovaške bodo na dirki nastopili tudi vsi najboljši slovenski motokrosisti z Janijem Sitarjem, Sašom Kragljem, Romanom Jelenom in domačim Ludvikom Mežnarjem na čelu. Čeprav je dirka za pokal Alpe Adria načeloma namenjena predvsem tekmovalcem z 250-kubičnimi motorji, bodo na njej nastopali tudi dirkači s 125-kubičnimi motorji, kar bo priložnost za zanimivo primerjavo sposobnosti motorjev dveh različnih razredov.

Prva dirka bo na sporedu ob 14. uri, tekmovalci pa bodo vozili 20 minut in še dodatna dva kroga. Med prvo in drugo dirko, ki naj bi se začela ob 15. uri, se bodo zadnjič letos pomerili tudi najmlajši tekmovalci z otroškimi motorji v razredih do 60 in do 80 kubičnih centimetrov. Pred to dirko vodi v močnejšem razredu Sašo Popovič, sledita pa mu Matej Žvan in Jaka Može (vsi so domači tekmovalci), v šibkejšem razredu pa je Andrej Hvastija drugi in ima še možnost, da se približa vodilnemu. Pokal Alpe Adria je ekipno tekmovalje, na katerem pred zadnjo dirko vodi reprezentanca Hrvaške pred Avstrijo in Slovenijo in glede na majhno točkovno razliko in dejstvo, da bo naša ekipa tokrat nastopila v najboljši zasedbi, slovenski motokrosisti obljublajo boj za zmago v končni uvrstitvi.

Interier dobro zastavil

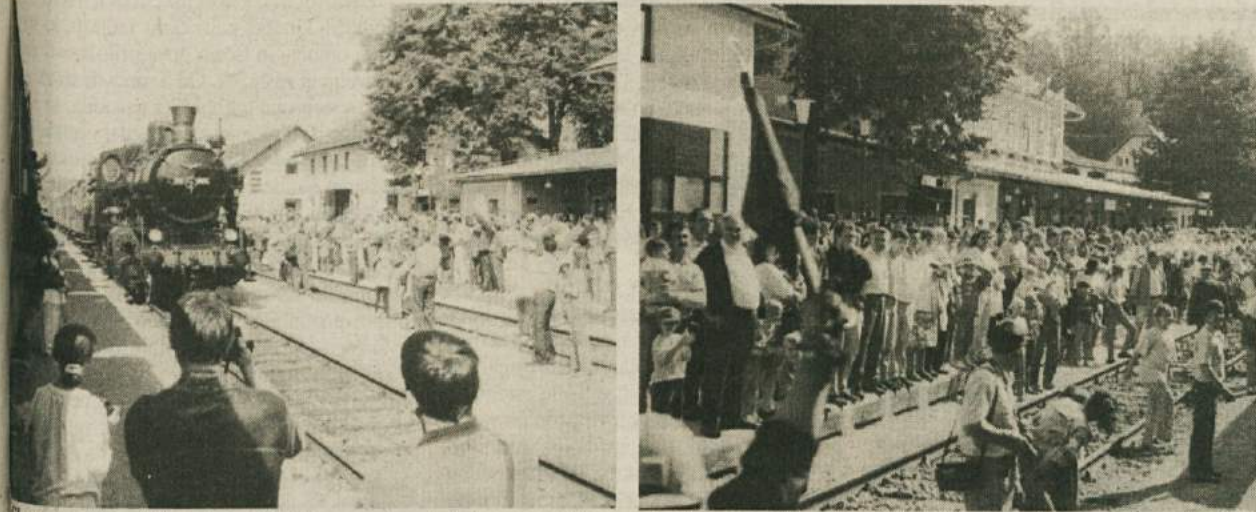
Tri zmage so košarkarje Interierja Krškega postavile na prvo mesto A2 lige - V soboto z Ježico

KRŠKO - Z zmago v gosteh z 89:53 (42:34) nad Novo Gorico so se košarkarji Interierja Krško iz Podbočja že po prvem krogu tekmovanja v A-2 ligi postavili na vrh ligaške razpredelnice. Domačini so se presenetljivo dolgo upirali favoriziranim Posavcem, vendar je Kraljevič proti koncu prvega polčasa le zaustavil razigranega Smojverja in razlika se je začela večati. V drugem polčasu je Interierjevo moštvo s čvrsto obrambo in ob odlični igri razigranega temnopoltega Stevensa, ki je bil s 24 točkami tudi najuspešnejši igravec srečanja, prednost ves čas še povečevalo in na koncu zmagalo s 36 točkami prednosti. Poleg Stevensa so točke za Interier dosegli: Bordelius 13, Lucev 4, Zaturski 8, Ademi 4, Kraljevič 19 in Samar 17.

Drugo tekmo so odigrali doma in premagali Comet z izidom 93:61 (46:23). Podobno kot na tekmi v Novi Gorici Krčanom tudi tokrat na začetku ni slo najbolje od rok, saj sta se ekipi do 11. minute ves čas menjavali v vodstvu, potem pa se je le izkazalo, kdo je gospodar na leskovškem igrišču. Največ točk za Interier sta dosegla Ademi (31) in Samar (24).

DOBER REZULTAT GIMPEXA - 25. septembra je bila v Tacnu peta tekma v spustu in zadnja tekma v slalomu za državno prvenstvo v raftingu. V obeh tekmah je bila prva ekipa Bobri 1, v spustu so jim sledili Bobri 2, tretji pa so bili člani Gimpexa Straža, ki so na istem mestu tudi v skupni razvrstitvi. V slalomu so zopet slavili Bobri 1, drugo mesto je zasedla ekipa Desk Royala, tretje pa Gimpex Straža, ki je v končni slalomski razvrstitvi le za eno točko zgrešil tretje mesto. Na sliki: ekipi Gimpexa Straža na treningu. (Foto: I. Vidmar)

Slavnostni muzejski vlak z gosti je brez zamude pripeljal na železniško postajo Novo mesto, kjer so ga pričakali kar številni Novomeščani, četudi jih ni bilo toliko, kot bi za tak dogodek pričakovali.

Stoletnica na tirih

Bršljinska železniška postaja v Novem mestu je bila v soboto spet zavita v dim. Dišalo je po premogu kot pred 100 leti, ko je na "stacjon" prvič pripeljal parni vlak, ali kot pred 15 leti, ko se je "čuha-puha" za zmeraj umaknila s slovenskih tirov. Stoletnica je nekaj velikega, še posebej, če gre za železnico, ki je človeku v mnogočem spremenila življenje. Od tedaj, ko je Anglež James Watt izumil prvi parni stroj, je preteklo dobrih 200 let, le nekaj let manj je od takrat, ko je železna kača pričela osvajati svet, pred sto leti pa je zavila tudi proti takrat odmaknjeni in zaostali Dolenjski.

Na našem območju je bila najprej zgrajena proga Ljubljana-Grosuplje-Kočevje, ki jo slovesno odprli 27. septembra 1893 leta. Pradnja odseka Grosuplje-Novo mesto-Štraža je malo zaostajala, vendar so Dolenjski 31. maja 1894 že slovesno požegnali tudi dolenjsko progo.

Dolenjske Novice so 1. junija zapisale: "Včeraj nekako ob pol ene je prižvižgal tiho slovesno vlak, ki nam jo je otvoril; danes se začne redna vožnja. Sprejem v Novem mestu je bil gotovo prav lep, da krasan. Vse kar je moglo hitelo na praznično ozaljšan kolodvor. Pripravljeni smo, da so gospodi, katere nam je pripeljal vlak, bili povsem zadovoljni. Na kolodvoru so se razpostavili naši mestni gardisti, vožarne brambe iz mesta, Čromlja, Metlike, kronona, St. Jermeja in Žužemberka, vojaška godba najeta iz Ljubljane, domača mestna godba, Dolenjski Sokol in nebrojno število gospode in preprostega ljudstva..."

"S preveselim živio!" smo pozdravili došli vlak. Župan novomeški pa je slovenski nagovoril sekcijnega načelnika Witteka, izražaje v imenu mesta svoje veselje nad toliko srečo, da nam je Bog vendar spočil gorče želje, davši nam železnico. Topiči so pokali, vojaška godba je igrala, neštevilni vzkliki veselja, zlasti iz mladosti otročjih ust, so se razlegali. Pozabiti ne smemo še, da so se vdeležile sprejema zlasti tudi naše gospice v krasni narodni noši s pečami, kar je gospodom očividno jako dopalo.

Po kratkem postanku nam je parni stroj pripeljal gospodo do Straže, od koder se je vrnil

zopet v Mesto. Tukaj je čakal odlično gospodo drugi sprejem pod imponantnim slavolokom pri Skabernetovi hiši... Gospoda je šla potem peš na Glavni trg, od koder se je peljala še pogledat grmsko šolo, potlej pa se je vrnila na kolodvor, kjer se je pripravili sijajen banket. Mesto je imelo istinito slavnostno obleko..."

Grofov in knezov ni bilo

Tako so dogodek pred sto leti opisale Dolenjske Novice. Kako pa smo Dolenjski praznovali stoti rojstni dan svoje železnice? Priprave na ta dogodek so tekle že nekaj mesecev. Vse postaje na dolenjsko progi so dobile svež oplesk, dolenjski železničarji pa so slovesnost pričakali v novih uniformah.

Prejšnjo soboto zgodaj zjutraj se je iz Novega mesta v Ljubljano odpeljalo na slavnostni vlak vsega 11 Novomeščanov. Na ljubljanskem peronu jih je bilo opaziti še nekaj, ki so se tja pripeljali s svojimi vozili. Železničarska godba in maroltovci s harmoniko so dali slutiti, da se nekaj dogaja. Še posebej so se slučajni potniki na peronu začudili, ko sta prisopihali parni lokomotivi s starinskimi vagoni in ko je iz enega od vagonov stopil bradati spremljevalec Srčičev Stane. Grofov in knezov, ki so jih obljubljali, ni bilo, pa tudi znanih obrazov iz slovenskega političnega in kulturnega življenja ni bilo videti.

Eden od železničarjev je hodil okoli vagonov in s kladivcem tolkel po kolesih, če morda katero ni počeno. Skupina strojnikov

Na metliški železniški postaji so pozdravili muzejski vlak, ki je na proslavo stoletnice dolenjske proge pripeljal iz zagrebške smeri. Lokomotiva, ki ga je vlekla, nosi naziv "prva dama slovenskih lokomotiv". Izdelali so jo leta 1914 na Dunaju, pa je še kar čila.

Srčičev Stane, spremljevalec slavnostnega vlaka, je bil oblečen v duhu starih časov.

za velikim parnim kotlom je pregledovala, kakšen je pritisk pare. Strojvodja vlečne lokomotive z letnico 1900 madžarskega muzejskega vlaka, ki mu pravijo "stoletni vlak", je odpeljal prvi. Madžarski nacionalni ponos še danes zmore prek 90 km/h.

Natanko ob pol deseti uri je zapiskal slovenski veteran in proti Novemu mestu odpeljal goste iz Železniškega gospodarstva Slovenije in predstavnikov železnice iz sosednjih držav, predstavnike Ministrstva za promet in zveze in številne novinarje iz Avstrije, Madžarske in Italije. Že prve kilometre smo gostje v kupeju, oblažinem z rdečim plišem, ugotovili, da se je res lepo peljati z vlakom. Odpre se nova, že nekoliko pozabljena pokrajina, ki jo je mogoče videti le skozi okno vlaka. Primeš za usnjen pas in spustiš okno. Spomin se nehote vrne dvajset in več let nazaj, ko smo se takole vozili enkrat na leto v ljubljansko Opero, odpirali okna in marsikomu je drobec saj iz dimnika lokomotive zaneslo v oko.

Novo mesto se ni najbolje odrezalo

Slavnostni vlak so pozdravljali kmetje na njivah, delavci, avtomobilisti, ko smo se peljali blizu dolenjske avtoceste.

Prvič smo se ustavili v Grosupljem, kjer so 29. septembra 1892 pričeli graditi dolenjsko železnico. Gostom so postregli s piškoti in potico, otroci so peli, tovarišica je igrala na kitaro. V lokomotivo so z gasilskimi cevmi napeljali vodo. Zaigrala je godba in para je v pozdrav zagnila čakajoče.

Na poti proti Višnji Gori je na vrata kupeja v našem vagonu potrkal znanec pater Peter, ki po preselitvi v šentviško župnijo zelo pogreša Novo mesto, frančiškanski samostan in še posebej samostansko vinoteko z izbranimi letniki najboljših vin. Srknil je kozarec cvička in potožil, da ta veliki dogodek spremlja tako malo zastav. "V Švici bi jih viselo na tisoče pa še otroci bi mahali z njimi v pozdrav," pravi.

V Trebnjem je bil drugi večji postanek.

Sto let dolenjske proge

Marsikdo je zamudil dogodek minulega tedna, ko so po dolenjski progi ponovno zasopihali stari hlaponi in je za nekaj ur zaživela slavna železničarska preteklost na vseh večjih dolenjskih kolodvorih. Slovenske železnice so počastile stoletnico dograditve dolenjske proge z vožnjami muzejskih vlakov in proslavami ter tako obudile zgodovinski spomin na veliki dogodek, ki je na Dolenjsko prinesel toliko sprememb in krepko pripomogel njenemu razvoju. Priložnost izgubljena ne vrne se nobena pravi pregovor. A vse le ni izgubljeno. Spomin na stoletnico dolenjske proge je mogoče obuditi še na drugačen način. V Dolenjskem muzeju je namreč že od prejšnjega tedna odprta razstava, na kateri lahko obiskovalec iz arhivskih dokumentov, fotografij in starin med polurnim ogledom prehodi stoletno pot dolenjske proge.

Razstavo je pripravil Zgodovinski arhiv Ljubljana - Enota za Dolenjsko in Belo krajino. Avtorica razstave Zorka Skrabl je ob pomoči sodelavcev, arhivistov Mete Matijević in Marka Polenska, iz arhivskih fondov izbrala sto zanimivih in zgornjih dokumentov, njihovo predstavitev pa popestrila še z muzejskimi predmeti iz slovenskega železničarskega muzeja ter s povečavami starih fotografij in razglednic iz fondov Dolenjskega muzeja in Knjižnice Mirana Jarca. Trajen dokument o sami razstavi je publikacija Sto let dolenjske proge, ki ga je ob tej priložnosti izdal novomeški arhiv, v nji pa je kratak zgodovinski oris izpod peresa Karla Rustje in katalog vseh razstavljenih arhivskih dokumentov.

Poglejmo na kratko zgodbo o dolenjski progi, kot jo je mogoče razbrati iz bogatega arhivskega gradiva na razstavi!

Dolenjsci so se železi povezati s svetom prek "železne ceste" že kmalu potem, ko so zapeljali vlaki po prvih progah na Kranjskem (1860, 1862, 1863). A proga, ki bi tekla od Ljubljane prek Dolenjske do Karlovca, ni imela sreče pri državnih uradnikih; najprej so jo črtali iz uradnega načrta bodočih prog, potem ko so jo le uvrstili vanj, pa je gospodarski polom leta 1873 zavrl gradnjo za več let. Šele leta 1885 je bil oblikovan konzorcij dolenjske proge pod vodstvom Josipa Kušarja in tega leta se je začelo trasiranje. Naslednje leto so bili že pripravljene načrti za dve različici poteka proge: po dolini Temenice in po dolini Krke. Deželni zbor se je 1886. leta opredelil za progo po trasi Stična-Trebnje-Novo mesto-Straža. 8. maja 1890 je državni zbor sprejel zakon o gradnji dolenjskih železnic. Ko se je vest razvedela, je na Dolenjskem zavladalo veliko navdušenje, Novomeščani pa so novico pospremili s streljanjem topičev in zvečer z baklado. Jeseni istega leta je bil na Dunaju podpisan trojni sporazum med konzorcijem, Trboveljsko premogokopno družbo in Generalno direkcijo avstrijskih železnic, dve leti kasneje pa še pogodba, ki je služila kot osnovni dokument za ustanovitev

Trebnjani se lahko pohvalijo, da so že 1. junija, se pravi natanko na stoletnico prvega rednega vlaka na dolenjski progi, na svoji železniški postaji pripravili slovesnost, na stoletnico pa so se s proslavo spomnili tudi 25. junija, ko so praznovali 3. obletnico mesta Trebnje. Spet so nam postregli, celo s šampanjcem in proizvodi mirnske Dane, nekaj so imeli zraven tudi čebelarji, lovci in drugi.

Prisrčen sprejem je bil tudi na postaji v Mirni Peči. Mnogi so menili, da je bilo povsod lepše kot v Novem mestu. Tu so obljubljali, da bo vse tako, kot se je dogajalo pred 100 leti - narodne noše, župan, godba v starih uniformah in podobno, a so od vsega obljubljenega bile le kočije, za katere se ni vedelo, kdo se bo peljal z njimi na Novi trg, na mesto osrednje proslave. Bilo je pač malo zmedenosti pri organizaciji. Množica se je zgrnila pred poštni vagon, kjer naj bi pokazali, kako se je tvorila in sprejemala pošta, a je bila kočija tako urna, da je pošto pretovorila še prej, predno je vlak do kraja zategnil zavoro. Ljudje so se tako za ta stik z zgodovino obrisali pod nosom.

Od slavnih osebnosti smo na postaji v Bršljino videli le dolenjskega rojaka, olimpijca Leona Štuklja, ki je kljub 95 letom prišel

delniške družbe Dolenjske železnice. Družba je najela 7 milijonov goldinarjev posojila za gradnjo proge. Po opravljenih pripravljajnih delih ter končanem zbiranju denarja se je gradnja končno začela. 29. septembra 1892 so na postaji Novo mesto v Bršljino z veliko slovesnostjo zasadili prve lopate, že slabi dve leti pozneje, 7. aprila 1894, pa je v Novo mesto pripeljal komisijski vlak. Uradna in slovesna otvoritev proge je bila 31. maja 1894, prvi redni vlak pa je začel voziti dan kasneje.

O vsem tem pričajo najstarejši dokumenti na razstavi, kot so: pismo novomeškega županskega odbora, ki je leta 1872 zaprosil poslanca Karla Ruđeža, naj se v deželnem zboru zavzame za čimprejšnjo gradnjo dolenjske železnice, topografska karta iz leta 1885, kjer sta vrisani obe varianti načrtovane proge, razni zapisniki in dopisi, razlastitvena sodba, delnice in statut delniške družbe Dolenjske železnice, vzdolžni profil proge, prošnja mestnih stražnikov za dodatno oborožitev v času gradnje in drugi zanimivi arhivski drobci, ki vsak po svoje pričajo o minulih časih in življenju.

Sami otvoritvi proge je namenjen drugi od sedmih tematskih sklopov razstave. Med drugim lahko vidimo, kakšen je bil jedilnik slovesnega kosila, seveda le za povabljenega gospoda, in vabilo na slavnostno vožnjo.

Za temi najzanimivejšimi dokumenti sledijo izbrana arhivska gradiva, ki nam prikazujejo razvoj prometa "od hlaponov do motornih vlakov", razvoj postaj in postajališč, pa usodo, ki jo je dolenjska proga doživljala v vojnih viharah, od prve do druge svetovne vojne in še zadnje, osamosvojitvene. Nekaj gradiva priča o železničarjih in njihovih združenjih. Razstavo zaključuje sklop dokumentov, ki govorijo o podaljškemu dolenjske proge proti Beli krajini. Ob dokumentih so ogleda vredne železničarske starine, veliko pa povedo tudi izbrane fotografske povečave. Skratka, razstava, ki bi jo bilo škoda spregledati.

MILAN MARKELJ

Razstavo v Dolenjskem muzeju sta odprla Zorka Skrabl in ravnatelj Zgodovinskega arhiva Ljubljana Janez Kopač.

pozdravil vlak svoje mladosti.

Slišati je bilo, da bo osrednja slovesnost na Glavnem trgu, potem na Novem trgu, in ljudje so se začeli nekoliko nejevoljno razhajati. Parni vlak ni nič zamažal, organizatorji programa slovesnosti pa za debelo uro. Taksiji, ki so čakali goste, so se odpeljali prazni ali pa so peljali kogarkoli. Poštno kočijo, ki so si jo izposodili v železničarskem muzeju v Škofji Loki, so za rompomom nič krivi konji dvakrat prevrnili, poštno pošiljko je na prostor pred pošto lastnoročno pripeljal Franc Štefanič, pismoša iz Metlike. Za ta dogodek so njemu in uslužbenki pošte Vanji Bobnar sešili starinsko poštarstvo nošo.

Slovesnost na Novem trgu je bila priložnost, da je direktor PTT Slovenije Janez Gril predstavil novo poštno znamko, ki so jo izdali za stoletnico dolenjske proge, mag. Igor Umek in Boštjan Kovačič pa sta odprla prenovljene poštno prostore, ki so med najlepšimi v Sloveniji.

Stoletno slavo so gostje nadaljevali v Metropoli in Gostišču na Loki, vsi trije vlaki pa so malo pred sedemnajsto uro zapeljali iz skorajda prazne postaje v Bršljino proti Metliki in Ljubljani.

JANEZ PAVLIN

Zunaj mraz, notri jagode

Sredi oktobra, ko bo tudi trgatav v vinogradih že mimo in se nam bodo samo še sline cedile po svežem domačem sadju, bodo v tunelih pod plastično folijo začeli obirati jagode. Slastne sadeže bodo trgali kar na 40 posestvih, raztresenih po Posavju, okrog Šmarja pri Jelšah, Sentjurja, Maribora, Lenarta, Gomije Radgone in po Goričkem. Projekt izvensezonske pridelave jagod, ki sodi med trenutno največje naložbe v slovenskem kmetijstvu, je zastavilo in ga tudi vodi krško podjetje Tron.

V teh dneh so jagode bujno zacvetele. Lastniki nasadov postavljajo konstrukcije za tunele in jih pokrivajo s posebno folijo, ki ponoči zadržuje toploto, preprečuje nabiranje vodnih kapljic na spodnji strani in razpršuje sončne žarke. Zaradi umetnega zadrževanja in zbiranja toplote pod folijo jagode zorijo izven običajne sezone. To pomeni takrat, ko jih vsak nima na vrtu in ko se jih tudi v trgovinah s sadjem skorajda ne da dobiti.

Letos so že zasadili 10 ha površin, preostale 4 ha, ki jih še predvideva Tronov projekt, bodo zasadili spomladi. Podjetje Tron je sadjarjem olajšalo delo s posebnim strojem. Narejen je bil v Sloveniji in ima možnost, da pripravi zemljišče (grebene) in tudi polaga po njem črno folijo. Vsak nasad jagod ima poleg rastlinjaka zgrajen svoj lastni namakalni sistem. Tako pridelovanje jagod je izrazito intenzivno in zato še posebej primerno za slovensko kmetijstvo, ki je znano po razdrobljenosti. In nenazadnje, pod rastlinjaki se da vzgajati še kaj drugega in s kolobarjenjem dosegati lepe rezultate.

Jagode sredi oktobra

Medtem ko se za redno proizvodnjo jagod sadi okrog 44 tisoč sadik na hektar, jih je tu potrebnih za vsak hektar kar 65 tisoč. Za pozno poletno sajenje so izbrali posebej močne sadike sorte marmolada, ki daje prvi pridelek že takoj po sajenju - jeseni. Tako si

pridelovalci obetajo prvi izkupiček že kaj kmalu. Prve jagode bodo obirali sredi okto-

FOTO: B. DUŠIČ-GORNIK

Pri Papeževih v Veliki vasi (občina Krško) so 40 arov svoje kmetije 27. avgusta s pomočjo znancev zasadili s 18.000 sadikami jagod. Sicer se ukvarjajo z živinorejo in prav pred kratkim so po dveh zaporednih sušnih letih morali opustiti vzrejo plemenskih svinj. S kmetijstvom poskušajo preživeti na različne načine. Pridelovali so že kumarice in feferone ter se zdaj odločili za pridelavo izvensezonskih jagod pod plastičnimi tuneli. Poleg odstranjevanja plevela jim je doslej največ dela dalo zalivanje (v vročih dneh štirikrat na dan). V tunelih bodo morali spet več zalivati in redno spremljati temperaturo ter po potrebi zračiti. Jagode so ob našem obisku kljub zastoji zaradi hladnih noči cvetele. Oče Zvonko, mama Jožica in hčerka Darja, ki so nam nasad pokazali, nimajo izkušenj z jagodami, vendar so v stalnem stiku s svetovalci podjetja Tron in upajo na najboljše. Zaenkrat v nasadu kaže dobro, le miši in voluharji jim nagajajo in uničujejo cevi za namakanje. Upajo, da bodo lahko še pravi čas postavili tunele in da bo s prodajo vse v redu.

bra in nato še v novembru tako dolgo, dokler ne bo večjega mraza in snega. Spomladanski pridelek začne dozorevati sredi aprila in daje sad do sredine maja.

Sorta marmolada daje izredno velik pridelek, in sicer jeseni do 10 ton sadežev, spomladi pa celo do 30 ton na hektar. Pridelek je odvisen od leta in lahko zelo niha, zaradi česar vzporedno nihajo tudi cene na tržišču. Kot je povedal Inž. Peter Jankovič, direktor Trona, je cena jesenskih jagod v veleprodaji lahko od 4 do 10 mark za kilogram.

Pridelava in prodaja jagod je zahtevna stvar. Zahteva vložek v višini 100.000 mark za hektar nasada, res pa je, da se ta vložek lahko povrne že v enem letu, če so ugodne tržne razmere in dobra letina. "Vsekakor mora biti proizvodnja organizirana in vodena. To je pomembno zaradi nabave sadik in drugega materiala, zaradi znanja o tehnologiji pridelave in svetovanja. Pri tako intenzivnem pridelovanju je lahko že pol ure zamude usodno. Posebej to velja za zračenje v tunelih, saj zna sonce tudi v hladnih dneh pod folijo preveč segreti zrak. Poleg vzgoje rastlin je organiziranost izredno pomembna tudi pri prodaji. Jagode so namreč sadje, ki mora biti naslednji dan po obiranju že na trgu," pojasnjuje Jankovič.

Prodaja v tujino

Podjetje Tron je projekt pripravilo v sodelovanju z italijanskim partnerjem in upa tudi pridelavo po italijanski tehnologiji. Za izvedbo projekta so se odločili šele potem, ko jim je tuji partner zagotovil prodajo vsega pridelka v tujini. Italijani imajo podobno proizvodnjo jagod na okrog 700 ha nasadov v okolici Verone in s pridelkom ne morejo povsem oskrbeti veliko tržišče severne Italije, Avstrije, južne Nemčije in dela Švice. Ob tej proizvodnji je slovenskih 14 ha le kaplja v morje in zato pridelka ne bo težko prodati.

Jagode iz slovenskih nasadov pod folijami bodo najprej iskale pot na domačem tržišču, če jih bo le-to sprejelo. "Vprašanje je, kako bo s prodajo doma v oktobru, saj naši kupci niso vajeni na jesenske jagode, zagotovo pa bo bolje spomladi. Računamo, da bomo še več kot doma prodali na Hrvaškem," pravijo v Tronu, kjer so v skladu s projektom zadolženi tudi za trženje jagod.

Podjetje Tron je v imenu pridelovalcev projektom kandidiralo tudi na razpis za subvencije ministrstva za kmetijstvo. Ministrstvo samo je projekt izvensezonske pridelave podprlo kot perspektiven v Sloveniji, še posebej potem, ko je zamrla nekonkurenčna in zastarela proizvodnja črnega ribeza.

Za novotarijo v slovenskem sadjarstvu so se odločili kmetje, največkrat sadjarji, ki so dovolj odločni in iščejo nove priložnosti za preživetje in zaslužek. Od Tronovih strokovnjakov dobivajo tehnološka navodila, ki jih dosledno izpolnjujejo, zato za zdaj v nasadih dobro kaže. Še boljše bo, če bo projektu in njegovim soudeležencem kapnilo tudi kaj republiških subvencij. Trenutno država še ni dala nič denarja, vendar pridelovalci jagod kandidirajo za sredstva iz več postavk: sofinanciranje izgradnje namakalnih sistemov, priprave zemljišč in trženja. Možno bi bilo sofinanciranje do 30 odst. naložbe, a koliko bo mogoče iztržiti od države in kdaj bo to, za zdaj še ni znano. Vseeno so nepopolne informacije že razburkale pridelovalce zgodnjih jagod na Primorskem. Ti se jezijo na državo, ki da razmetava denar za drago pridelovanje v tunelih, namesto da bi raje pomagala primorskim pridelovalcem, ki imajo za zgodnje pridelavo naravne pogoje.

Pri Tronu na to odgovarjajo, da je bil razpis za subvencije javen in je vsak lahko kandidiral s svojim programom. Jezo Primorcev seveda razumejo, saj so doslej imeli veliko prednost pri pridelavi jagod, ki jo zdaj nedvomno izgubljajo. Dodajmo za konec, da konkurenca, še posebej domača, nikomur ne škodi, tudi kupcem ne. Ti zdaj lahko vsaj upajo, da bodo do zgodnjih jagod prišli po zmernejših cenah.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

naše korenine

Pot domov je bila težja

Dolga je bila pot v dolino. Poleti je še nekako šlo, ko je sonce že vstalo in so ptičji zbori prepevali v steljnikih, da je bilo veselje. Tudi kmečki ljudje, vajeni narave, so radi prisluhnili temu koncertu. A poletje se je prevesilo v jesen in pot je postajala vse bolj vlažna in hladna. Najhuje pa je bilo pozimi, ko je ostra burja nanesla na poti visoke zamete. "Kaj, ko bi šel domov? Grel bi se ob topli peči, saj me v takem vremenu nihče ne potrebuje," je razmišljal Ivan, potem pa zamahnil z roko, kot bi hotel pregnati nadležne misli, in nadaljeval pot proti Metliki.

Tako je bilo prva leta, ko je Ivan Slobodnik z Radovice pričel z delom kot skladiščnik v metliškem Mercatorju. Sedem kilometrov je bila dolga pot od domače vasi do mesta, in številni Radovčani, ki so na skopi hribovski zemlji preživeli le tako, da so si poiskali delo v dolini, so se vsako jutro podajali nanjo. Zjutraj peš v dolino, popoldne nazaj v hrib. Pot, dolga pol "sihta". Bila je dobro shojena, saj še ni bilo asfalta in pozimi ne snežnih plugov in avtomobilov tako kot danes. "Ko sem pozimi v globokih zametih priganil do Boldraža, bi se kar obrnil domov. A kaj, ko je bila pot domov tako strma. Lažje je bilo iti naprej," se spominja Ivan tistih časov. To je bilo v petdesetih letih. Zdaj mu ni treba več na pot, saj je že nekaj časa upokojenec.

Sediva pred njegovo novo zidnico v na Veliki njivi, kakor pravijo vinski gorici med Radovic in Boldražem. Pravkar je potočil kot kri rdeči mošt v sode, zdaj pa je pred trgatvijo belih sort zavladalo med vinogradi vznemirljivo zatíšje. Mimo brnijo traktorji in avtomobili in marsikateri se ustavi. Ivan jih prijazno povabi k pokušnji novega mošta. Pravi Belokranjec pač, prijazen in gostoljuben! Pravi vrvež pa se bo začel šele konec tedna, ko se bo med trtami kar trlo trgačev. Zbrali se bodo Slobodnikovi z vseh koncev, kajti sorodstvo je veliko. Ivan je bil najmlajši otrok v družini Janeza in Terezije Slobodnik. Pred njim jih je bilo že deset. Doma na Radovic so imeli manjšo kmetijo, zakaterejo skrbela mati, medtem ko se je oče posvečal gostilni in mesariji, ki ju je podedoval po svojem očetu.

Druga svetovna vojna je naredila usoden rez. Janez, oče enajstih otrok, je odšel v partizane, z njim pa najstarejši sin Tone. Oba sta se vrnila živa domov. Tone, ki je bil le ranjen, se je pozdravil, Janez pa je staknil hud prehlad, ki mu je jemal življenjsko moč in ga po nekaj letih tudi strl. Tako je bilo konec z gostilno in mesnico. Za malega Ivana ali Janžeka, kakor ga kličejo domačini, se je hitro končala brezskrbna mladost. Treba je bilo prjeti za delo: goniti vole in se lotiti tudi težjih kmečkih del, dokler ni bil dovolj star za službo v dolini.

Potem se je začela dolgotrajna pot v

FOTO: T. JAKŠE

Ivan z Radovice poskuša letošnji mošt

dolino. Mnogi Radovčani so doli ostali. Tudi Ivanovi bratje in sestre. Ivan pa je vedno našel pot nazaj. Ostal je zvest svoji vasi tudi v tistih časih, ko so okna marsikatero hičo ostala temna. A Ivan je skupaj z ženo Berto, po rodu Korošico, vztrajal doma. Radovica se je počasi pobirala: največ življenja je bilo v amaterskem gledališču in pri gasilcih, katerih predsednik je bil Ivan dolga leta. Potem so bili tu tamburaši. Še kot deček jih je Ivan občudoval in na prim, ki so ga vedno imeli doma, poskušal slediti njihovim tonom. Zdaj s še tremi belokranjskimi zanesenjaki nadaljuje tradicijo domačih godcev. On igra prim, Janko Virant brač, Virantova sinova Jani in Tomaz se izmenjujeta na bugariju, Ivan Urban pa brenka na bas. Na zabavah, kjer zavzenijo njihove strune, je res veselo.

Črčki prepevajo med trtami in popoldanski sonce z meho toploto obliva zelene grčice, kjer zlahtni letošnji pridelek. V kleti bo kmalu pričel vreti prvi mošt. Spokoj je navidezen. To je čas, ko v vinogradnikoveh srcu vlada vznemirjenje. Zdaj pada zadnji odločitev o letini. "Še dobro, da so v vinski kleti v Metliki tako prijazni. Dokler sta takaki, kot sta Katarina in Ivanka, samo lahko vinogradniki mirni, saj zaupamo njihovim strokovni," pravi Ivan, ki je sicer izkušeni vinogradnik, a dobrega nasveta nikoli ni zavrže.

Radovica, ena od največjih belokranjskih vasi visoko ob meji s Hrvaško, bo živela naprej. Tam pa bo naprej živel tudi Slobodnikov rod. Ivanova otroka Ivek in Zdenka imata v vasi svoja domova, najmlajši Tine pa se bo tudi kmalu vrnil s študija. Tudi trtavnuki, Jožko, Katja in Jaka, se že igrajo okoli hiš, ki jih je spet toliko, če ne celo več, kot jih je bilo pred vojno. No, njim ne bo treba peš v dolino. Po lepi asfaltni cesti bodo lahko odbrzeli navzdol, in kar je najbolj važno, priti tako brez muke se bodo tudi vrnil.

TONE JAKŠE

arheološka izkopavanja

Tisočletja, skrita v Kapiteljskih njivah

Odkar so arheologi začeli izkopavati veliko grobišče na Kapiteljskih njivah v Novem mestu, jim je uspelo odkriti prenekatero dragocenost, ki je obogatila arheološko zbirko v Dolenjskem muzeju in bo pomagala bolj spoznati življenje staroselcev, ki so pred več tisoč leti bivali na griču, pod katerim se zdaj razteza dolenjska metropola.

Letošnja izkopavanja so začeli aprila, po avgustovskem premoru pa jih zdaj nadaljujejo. Če bo vreme lepo, bodo izkopavanja potekala še oktobra meseca. Treba je namreč hiteti, saj je grobišče, kot pove že samo ime, na obdelovalni zemlji. Kmečki plug je že poprej večkrat izoral stare črepinje, zaradi vse bolj intenzivnega obdelovanja pa je grobišče še dodatno ogroženo. Ker se plast zemlje nad starodavnimi grobovi vse bolj tanjša, ne prihaja do mehanskih poškodb predmetov, ki so v grobovih, le ob oranju, vse bolj uničujejoče so tudi zimske zmrzali. Najnovejšo zlo pa so še kemične poškodbe, ki so posledica uporabe umetnih gnojil in škropiv. Če bi se arheoloških izkopavanj ne lotili, bi sčasoma nastala nepopravljiva škoda, slovenska arheologija pa bi bila ob eno najbogatejših in najkvalitetnejših najdišč. Kapiteljske njive v

Novem mestu namreč že slovijo doma in v svetu kot eno izmed najbogatejših najdišč. Zavarovalno izkopavanje je torej še kako utemeljeno. Po besedah arheologa Boruta Križa se zadnji hip rešuje dragocena dediščina.

Že od začetka, ko so arheologi zasadili prvo lopato na Kapiteljskih njivah, je grobišče presenečalo tako po količini kot kvaliteti materiala. Na njem so odkrili grobove iz treh časovnih obdobij. Najstarejši so iz 10. in 9. stol. pred našim štetjem, to je iz kulture žarnih grobišč ali mlajše bronaste dobe, iz obdobja od 8. do 4. stol. so grobovi s skeletnim pokopom in z zelo bogatimi grobnimi pridatki. Najmlajši so grobovi iz mlajše železne dobe, to je iz 3. do 2. stol. pred našim štetjem, ko so v naše kraje prišli Kelti.

Med najdbami, ki so jih izkopali na Ka-

piteljskih njivah, je več takih, ki so redke in dragocene, in to ne samo za domače, ampak kar evropske razmere. Omenimo samo ornamentirano situlo, bronasto pasno sponko, z izredno redkim situlskim ornamentiranjem, in bronasto zajemalko. Predmete je prevzel v restavriranje znameniti restavratorski center v Mainzu v Nemčiji. V tem centru delajo vrhunski strokovnjaki, za restavriranje pa praviloma ni treba nič plačati. Je zastoj, center si samo vzame pravico do izdelave kopije. Seveda ni mogoče v Mainz poslati, kar bi si arheologi sami izbrali, predmete za restavriranje si izberejo v centru, in to le najpomembnejše spomenike za evropsko zgodovino. Dolenjski muzej ima že vrsto let zelo dobre stike z mainškim restavratorskim centrom in prenekatero arheološko dragocenost v fondu muzeja je bila restavrirana tam. Če bi delo morali plačati, bi najbrž ne mogli zbrati denarja, saj gre za zelo drage stvari. Restavriranje kovinske posode denimo stane do 30.000 nemških mark.

Kot je povedal Borut Križ, ki vodi izkopavanja, so tudi letošnja izkopavanja postregla z zanimivimi in dragocenimi najdbami. Poleti so zaključili izkopavanja gomile št. 6, v kateri so našli prek 40 skeletnih grobov. "Po najdbah, ki jih imamo, kaže, da so bili pokojniki položeni v krste. V grobove, ki jih delimo na moške in ženske, so dajali veliko pridatkov. V vseh grobovih je lončena posoda, v kateri je bila popotnica za zagrobno življenje. Ženskam so dodajali še nakit. Našli smo bronaste in železne zapestnice in sponke ter veliko ogrlic z jantarjevimi in steklenimi jagodami. Steklena ogrlica so zelo lepe in pisane, jagode so najrazličnejših barv, od rumene, bele in modre do zelene. Zelo lepi so tudi okraski na njih. Letos smo v enem od grobov našli ostanke nenavadne keramične posodice z ročaji in črno barvanim ornamentom. Čemu je posodica služila, ne vemo, s precejšnjo gotovostjo pa lahko trdimo, da je bila uvožena iz Grčije ali južne Italije in takrat zelo draga. Med dragocenejšimi najdbami so še bronasta posodica, ki je zelo redka, jantarjevi jagodi, oblikovani v obliki račje glave, in steklena ogrlica, ki ima več sto jagod," pravi Križ.

Jesenski del izkopavanj poteka na grobišču z grobovi iz mlajše železne dobe, ki mu pravijo tudi latensko obdobje. Grobovi so žgani, v sorazmerno majhnih grobnih jamah pa so popotnice in dodatki, bronaste in železne zapestnice in ogrlice. Dodatkov je manj kot v halštatskih grobovih. V moških grobovih pa so našli orožje, železen meč, železen del ščita, bojni nož in dele konjske opreme.

MILAN MARKELJ

FOTO: M. MARKELJ

Arheolog Borut Križ (levo) pri izkopavanju enega od latenskih grobov na Kapiteljskih njivah.

NAGRADI V NOVO MESTO IN GRADAC

Žreb je izmed reševalcev 36. nagradne križanke izbral ANDREJA KRAGOLNIKA iz Šentjerneja in ANDREJA MEŽANA iz Trebnjega. Kragolniku je pripadla denarna nagrada, Mežan pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 10. oktobra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 38. Ovojnice brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 36. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 36. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ZRAK, LOTO, VADEMEKUM, EDO. AGATA, ZIB, TAROK, SEJEM, IRA, VEK, AMIN, STIK, ADIBATA, PONSIRANJE, AT, OBSTRET, IRADA, RAKEK, IZCIMEK, AKI-TA, VIA, AJA.

prgišče misli

Velikokrat ne razumemo niti vprašanj, kako naj bi potem poznali odgovore.

M. STERLE

Najmanj, kar lahko storimo, je, da vsako svoje mnenje datiramo.

L. KOVAČIČ

Človek ne more uspeti v življenju, če se bojuje sam s seboj.

A. LOWEN

Strastna gonja za pravico utegne biti krvavo krivična.

F. CERAR

Enkrat je človek. Nič ga ne zamenja, nihče se več ne ponovi.

C. ZAGORSKI

NAGRADNA KRIŽANKA

38

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	GLINASTA PIŠČAL	HRVASKI OPOZICIJSKI POLITIK (DOBROSLAV)	PRESTOLNICA GRČIJE	KONOPLJI PODOBNO VLAHNO NEKE TROPSKE AGAVE	AVTOR: JOZE UDIR	JAPONSKA MIŠELNA IGRA	ODLIČNOST	MADRISKI ŠPORTNI KLUB	REKA, KI TEČE SKOZI FIRENCE
NAPUSTEK, ZIDEC					VIŠOK HRIB				
DOMAČE ZENSKO IME					PLATFORMA				
ZAPOR					GRM IN SAD (TRNIKA)	INDUSTRIJSKA RASTLINA			
RANOČELNI						GLINA			
TOČKA, IZ KATERE IZHAJA ZARČENJE						AZUSKI VELETOK			
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	DOBER TEK	ČEŠKO ZENSKO IME		KITARI PODOBNO GLASBILO	BOG RIŽA V SINTOIZMU DRUGAČE (LAT.)				
DAN V TEDNU				JAZZOVSKI ORKESTER			KEM. SIM. ZA AMERICJU		
ST. RIM-LJANOM VARIHUI DOMAČE-GA OGNJISČA			REKA, KI SE IZLIVA V BELO MORJE				IME TREH PERGAMSKI KRALJEV		
REDKEJŠE ZENSKO IME			JUŽNOAME RISKVA KUKAVICA			STARA VOTLA MERA, MERNIK			
ZLOGOVANJE V ZBORU			ZUPAN ALOJZ			IME HRV. IGRALCA SERBE-DZUJE			
GR. MIT. PREGREŠNI KRALJ (MIKEI)						STRAN			

praktični praktični praktični KRIŽ

Madeži od orehov in smole

Če boste ob nabiranju orehov dobili od orehove lupine madeže, jih namočite v toplo vodo in izperite z vročim kisom. Znebite pa se jih tudi, če jih ovlažite, zdrgnete z zelo razredčeno klorovico (klorovo vodo) in večkrat temeljito splaknete. Pri spravilu drv za zimo pa se kaj lahko zgodi, da dobite madeže od smole; namočite jih v petrolej in operite v bencinu. Lahko jih tudi natrete z vodo in terpentinovim oljem, pokrijete s pivnikom in zlikate. Smolne madeže na barvastem blagu pa lahko zdrgnete s flanelasto krpo, ki ste jo namočili v citronovo olje ali očiščeno terpentinsko olje, dokler madeži ne izginejo. Ali pa v madeže vtirite maslo in operite z vodo in milom. Če pa ste dobili smolne madeže na oblačilih iz svile, jih izperite z milnico.

Juha s smetanovimi cmočki

Za 6 do 8 oseb potrebujemo: 1 l mesne juhe, 100 g mesnate prekajene slanine, 2 stari žemlji, pol šopka peteršilja, sol, poper, 1 žlica masla ali margarine, 2 žlici kisle smetane, 2 jajci, 2 do 3 žlice ostre moke, peteršilj. Drobnosekkljamo slanino. Žemlje narežemo na kockice. Peteršilj sesekljamo. V ponvi segrejemo maslo ali margarino. Na maslu pripravimo slanino, dodamo na kockice narezane žemlje in premešamo ter prepražimo. Odstavimo s štedilnika in pustimo, da se ohladi. Ohlajene kruhove kocke in slanino zmešamo z jajcem, smetano in peteršiljem. Solimo, popopravimo in dobro prenetemo. Dodamo še 2 do 3 žlice ostre moke, da je zmes gostejša. Pustimo stati 30 minut. V kozici pristavimo osoljeno vodo, da zavre. Iz zmesi oblikujemo majhne cmočke in jih kuhamo v kropu, ki prav počasi vre, 10 do 12 minut. Cmočke poberemo iz kropu, damo v vročo mesno juho, potresemo s sesekljanim peteršiljem in ponudimo.

Mah izriva travo

Nad vsiljivim mahom v trati se pritožuje marsikateri vrtničar ali lastnik stanovanjske hiše z vrto. Niso redki, ki so obupali in se sprijaznili s tem, da jim je mah izrinil "angleško" travo, ker ga niso mogli na noben način iztrebiti ali vsaj zadrževati v rasti. Preden se spoprimemo z mahom, moramo ugotoviti vzrok njegovega razrašanja. Mah se pojavi na premalo s soncem osvetljeni trati, torej v senci dreves in grmovnic, ter na prekisli zemlji. V prvem primeru se ne da dosti spremeniti in pomagati. Trava potrebuje za svojo rast sončno svetlobo, in če te ni, jo nadomesti skromnejši mah. Če ga odstranimo s posebnimi grabljami, ki jim prodajalci pripisujejo čudežne učinke, a le-teh ni, ostanejo tla gola, kar je tudi iz estetskih razlogov še slabše. Lažje (in dražje) je v drugem primeru, ko so tla prekisla in jih je treba apniti z 1 do 2 kg žganega apna na kvadratni meter, odvisno od stopnje kislosti, ki jo ugotovimo s pH metrom.

Tukaj je temnejši del leta

Konec septembra smo in prešli smo na zimski čas. To pa ne pomeni samo, da moramo naravnati ure, temveč mora biti voznikom tudi opozorilo, da moramo biti v temnejši polovici leta še posebej previdni. Zlasti moramo biti pozorni na svetila na našem vozilu. Ta morajo v tem letnem času delovati brezhibno. To lahko preverimo sami, tudi naravnost žarometov, še bolje pa je, če skrb za to prepustimo strokovnjakom. Strokovni pregled vozila je pred bližajočo zimo tako ali tako potreben. Spomnimo naj vas samo, kako hitro nas je lani presenetil sneg. Da bomo pripravljeni na temnejše in hladnejše obdobje, moramo torej pravočasno preveriti svetila, nastaviti pravilno delovanje motorja in preveriti, kako smo opremljeni z gumami. Hitro se bliža čas, ko bomo potrebovali zimske gume ali verige. Ne pustimo se presenetiti. Za začetek temnejših in bolj meglenih juter in večerov pa še posebej velja: previdneje!

Bivalno udobje in varčevanje

Na porabo energije v zgradbah bistveno vplivajo tudi bivalne navade stanovalcev. Poraba toplote je bistveno odvisna od temperature v prostoru. Dve stopinji (med 20 in 22) sta na prvi pogled nepomembni, a pomenita do 12% dodatne porabe toplote. Zato je zelo priporočljivo vgraditev termostatskih ventilov na radiatorje, saj ti vzdržujejo konstantno nastavljeno temperaturo v prostoru in tako kompenzirajo toplotne dobitke. Pametno ravnate, če preko noči z regulacijo znižate temperaturo prostorov na 16 stopinj. V ogrevalni sezoni ne smete popolnoma izključiti ogrevanja, ker ponovno kurjenje zahteva več energije.

živi z drugim srcem

Z novim srcem v Toplicah

Arkino zdravišče Šmarješke Toplice je letos dobilo prvega gosta s presajenim srcem.

Maj je bil usoden mesec za Vladimirja Rutarja, doma iz tolminske vasi Prapetno. Pred leti, 13. maja je bilo, ga je srčni infarkt, in letos, 30. maja letos pa so mu zdravniki že skoraj povsem oslabeledo srce zamenjali z drugim. Rutar je tretji v Sloveniji, ki so mu zdravniki s presaditvijo srca rešili življenje. Te dni je na zdravljenju v Šmarjeških Toplicah. Prav dobro se zaveda, da se ima zdravnikoma dr. Tonetu Gabrijelečiču in dr. Darku Zormanu ter zdravstveni ekipi Kliničnega centra v Ljubljani zahvaliti za to, da se je v njegovo življenje vrnilo upanje in da že kuje nove načrte za bodočnost. Zaveda se tudi, da mora biti previden in da mora do potankosti ubogati navodila internista Daroslava Ivaškoviča, sester in ostalega zdraviliškega osebja v tukajšnjem zdravišču, če hoče, da se bodo njegovi načrti kdaj uresničili.

Vladimir je imel od takrat, ko ga je prizadel srčni infarkt, pa do trenutka, ko je legel na operacijsko mizo, dovolj priložnosti, da je globlje premišljeval o sebi. Po infarktu se mu je srce neprestano slabšalo. Prej je delal pri Avtoprevozu Tolmin. Uresničile so se njegove mladostne sanje: postal je poklicni šofer na mednarodnih progah. Skoraj vse evropske ceste in bližnjazijska os - Bolgarija, Tučija, Irak - to je bilo njegovo delovišče. Zanimivo, napeto, razburljivo. Tako življenje mu je bilo všeč... dokler ni srce reklo svojega. Potem je moral opustiti vožnjo, nekaj časa je delal polovični delovni čas, nato se je upokojil. Od takrat je minilo že poldrugo leto. A kljub vsem poskusom zdravnikov in lastnim prizadevanjem se je stanje še naprej slabšalo. Novembra lani so sprejeli odločitev: potrebna je presaditev srca. Pričelo se je mučno čakanje. Samo najbližji so vedeli vso resnico o Vladimirjevem zdravstvenem stanju. Žena Magda in petnajstletna hčerka Erika sta mu bili v veliko oporo, a teža tako usodne odločitve mora vendarle nositi vsakdo sam.

"Ko je konec maja letos pozvonil telefon in so mi iz Ljubljane sporočili, naj takoj pridem, ker me čaka presaditev srca, sem ostal miren. Sam sem se pripeljal na kliniko in mirno prestal še zadnje teste. To so bili trenutki, ki sem jih v mislih že dostikrat preživljal. Mirno sem se dal uspavati, kajti zavedal sem se, da me čakata samo dve možnosti. Prav gotovo je bilo za moje najbližje težje," pravi Vladimir, ko se dobre

tri mesece potem v Šmarjeških Toplicah pogovarjava o dogajanju pred operacijo.

Zdaj je najtežje in najbolj kritično obdobje mimo. Dvajset dni po operaciji so ga že odpustili domov iz bolnišnice. Seveda je ostal vseskozi pod budnim zdravstvenim nadzorstvom. V Kliničnem centru v Ljubljani so redno kontrolirali, kako se stanje razvija, zdaj pa je nastopil čas, da Vladimir ponovno prične dograjevati svoje, kakor bi strokovno rekli, psihofizične sposobnosti. Organizem je v dolgem času bolevarja namreč oslabeled, treba ga je s primernimi terapijami spet okrepiti in usposobiti za povečane obremenitve, prav tako pa je treba uravnotežiti psihično počutje, da bo skladno z novim obzorjem, ki tudi za Vladimirja zdaj postaja vse širše.

Optimizem in volja do življenja kar kipita v Vladimirju in včasih bi hotel, da se stvari premikajo hitreje, kot bi bilo pametno. Zato

pa je tukaj zdravišče osebje, ki budno pazi, da napreduje po točno predvidenem načrtu, v dogovoru s strokovnjaki iz kliničnega centra. Vsako prehitvanje bi bilo nevarno. To Vladimir kot poklicni šofer dobro razume. Zaveda se tudi, da se bo sedaj njegovo živ-

ljenje popolnoma spremenilo. Drugače tudi ne more biti po vsem, kar je doživel, premislil in dožgal, ko se je moral soočiti s temeljnim vprašanjem: biti ali ne biti. In ko pride človek tako daleč, premišlja tudi, kako ta dar, to novo življenje, čim bolj smiselno in bogato izkoristiti. Mnogi nimajo možnosti, kot bi preprosto rekli, obrniti ploščo. Vladimir je med tistimi, ki jo je že. V melodijah, ki bodo zaigrale na drugi strani, bo glavni komponist on sam.

TONE JAKŠE

Vladimir Rutar se v Šmarjeških Toplicah zelo dobro počuti. Tukaj ima najvažnejše kar potrebuje - stalno medicinsko kontrolo in stik z ljudmi. Na sliki: med merjenjem krvnega pritiska pri medicinski sestri Alenki Gazvoda.

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Nezavest

Omedlevica (sinkopa) je najpogostejša in najmilejša oblika motnje zavesti. Gre za kratkotrajno nezavest zaradi pomanjkanja kisika v možganih, ki nastane zaradi nenadnega slabšega pretoka krvi skozi centralni živčni sistem (možgane). Ta oblika nezavesti praviloma ni neposredno nevarna za življenje.

Vzroki za omedlevico so lahko naslednji:

- zunanji vzroki: slab zrak, vlažna vročina, močni duševni pretresi (pogled na poškodovanega ali krvavečega človeka, hud strah, slabe novice), nenadna bolečina, injekcija, poškodbe in podobno,
- ali pa notranji vzroki: slabokrvnost, splošna huda oslabeledost, lakota ali pa najrazličnejše bolezni.

Prizadeti lahko omedli iznenada in se zruši zviška. Običajno pa znake nezavesti začuti že prej: zveni mu v ušesih, zeha, pred očmi vidi iskre, v prsih začuti tesnobo, v glavi se mu zvrtilo, zmanjkuje mu zraka, postane mu slabo in oblije ga hladen znoj. Nato se zgrudi in obleži nezavesten. Ko ga pogledamo, vidimo da je močno bled (koža in vidne sluznice so blede), oči ima zaprte, zenici sta široki, pulz je počasan, krvni pritisk pa nizek.

Ko omedleli nekaj minut leži v vodoravni legi, se ponavadi hitro zave, dobi normalno barvo obraza in tudi sam vstane.

Kako omedlelemu pomagamo?

Ker je vzrok nezavesti nenadno zmanjšan pretok krvi v možganih, damo omedlelega na vodoravno podlago in mu za

15 do 20 sekund dvignemo spodnji okončini. Odpnemo mu ovratnik in pas ter zrahljamo obleko, ki ga tišči. Omogočimo mu dostop čistega, svežega zraka in omočimo čelo ter prsi z mrzlo vodo. Ko se zave, naj popije kozarec hladne vode in nekaj časa (vsaj četrte ure) počiva.

Vzrok nenadne omedlevice so lahko tudi najrazličnejša obolenja, predvsem žilna, srčna, pa tudi ledvična, možganska ali nalezljiva. Zato velja pravilo, da pri bolniku z omedlevico poskrbimo za ustrezno diagnostično obdelavo, s katero bomo ugotovili vzrok omedlevic in določili morebitno zdravljenje.

Nezavesti zaradi procesov v glavi so najpogostejše zaradi poškodb glave. Možne so tudi zaradi različnih obolenj možganov (možganske kapi, tumorjev, oteklina možganov ali, kot pravimo, možganskega edema).

Globina nezavesti je različna in po intenzivnosti motnje zavesti razlikujemo tri stopnje.

Somnolentni bolnik je zaspan in če ga pustimo pri miru, pretežno spi. Na bolečinske dražljaje (če ga na primer uščipnemo) takoj reagira. Z njim lahko vzpostavimo stik in na usmerjena vprašanja tudi ustrezno odgovarja.

Soporozni bolnik je v nezavesti, ki pa je plitka. Stik z njim ni mogoč, na vprašanja ne odgovarja. Reagira pa na bolečinski dražljaj z obrambnim refleksom - z gibom, s katerim se umakne ali pa skuša odstraniti bolečinski dražljaj.

Komatozni bolnik tudi na bolečinske dražljaje ne reagira in je v globoki nezavesti. Tudi obrambni refleksi so ugasli.

Ta stanja nezavesti prehajajo oz. se prelivajo ena v drugo in če se bolnikovo stanje poslabša do kome, nastane huda nevarnost za njegovo življenje.

(Se nadaljuje)

Pravica, ne maščevanje

potrebne v slehernem okolju, tudi pri nas.

IVAN ZORAN

Posušena solza

Gotovo je na poseben način zanimiva knjiga, ki jo Neslovenec napiše v slovensčini. Če gre za tujca, ki prihaja iz zemljepisno oddaljene dežele in za nameček še iz izrazito drugačnega civilizacijskega okolja, potem je njegovo pisanje še toliko bolj zanimivo ne zato, da bi sledili, kako premaguje jezikovne ovire, ki jih slovensčina kot za učenje razmeroma težak jezik postavlja pred Neslovenca, ampak predvsem zato, da bi videli, kako pisec ubeseduje v našem jeziku drugačen miselni in čustveni svet oziroma kako se v jeziku spaja njegovo izvorno in vanj vneseno drugačno izkustvo. S takim izhodiščem je mogoče vzeti v roke najnovejšo knjigo Talala Hadija POSUŠENA SOLZA, ki je pred kratkim izšla pri novomeški založbi Erro. Knjiga je izšla v zbirki Veronika, kar nam pove še nekaj dodatnega o knjigi: zbirka se namreč založniku oblikuje kot izbor nezahtevnega, sentimentalnega branja brez izrazitejših literarnih ambicij in vrednosti.

Talal Hadi je doma iz arabske države Jordanije, v Sloveniji pa živi in dela že dolgo vrsto let, ukvarja se snemanjem kratkih filmov in snemanjem za televizijo. Lani se je z izidom avtobiografske pripovedi Tujec v raju predstavil tudi kot pisatelj. Posušene solze so torej njegova druga knjiga. V nji je zbranih sedem krajskih pripovedi, ki so v glavnem posvečene ljubezni. Nekatere od njih se dogajajo tudi pri nas na Dolenjskem, vsaj po imenih krajev lahko tako sodimo, v večini je razpoznavna tudi avtobiografska črta, druge pripovedi pa so mešanica realnosti in pravljicnosti. Za Hadijevo pisanje je značilna močna razčustvovanost, umirjeni slovenski duši kar preveličana. Čustva silovito prekipujejo, odnos med moškim in žensko se dviguje na mejo raja, veliko je uresničenja sanjskih hrepenenj in vznesenosti, zato tudi tiste pripovedi, ki naj bi delovale kot zapis realnih doživetij, ne delujejo prav prepričljivo. Izjema je zadnja zgodba, ki je od vseh še najbolj dodelana, seveda pa je tudi njen čudaški junak suženj tiste usodne moči, ki po Hadiju edina usmerja in vodi človeka, to je ljubezni.

Če odmislimo male nelogičnosti v dogajanju, tu in tam neurejeno rabo časa pripovedi, kar vse daje občutek, da je knjiga prišla pred bralca kot še nedodelano gradivo, potem bi kot njeno vrednoto lahko poudarili predvsem avtorjevo globoko hvaležnost življenju, ki se izliva v slavo njegovim lepotam, predvsem seveda tistim, ki se moškemu razprejo v ljubezenskem odnosu do ženske.

MILAN MARKELJ

KJE SO TISTE STEZICE

Samoten blodim skozi zimске dneve spominov, tiho sklonjen nad tisoč mozaikov, ki se vklaplajo v končno celoto podobe. Ob predahu se zazrem skozi koprenasto zaveso ven na okensko polico, kjer gostim moje ljubljene pimate prijatelje sinice in taščice.

Za trenutek stopim na cesto do starega zapuščenega kozolca, kjer mi ostri gorenjski veter udari v razgreto lice. Na hitro premerim pobočja Velike planine, Krvavca ter v snežno odejo vkleščene Karavanke in Julijce, kjer divjajo snežni viharji ki brusijo ledene stene, robove starih očiakov.

Ob delovni mizi veliko premišljujem o minuli mladosti, ki je tako hitro potekla. Mislim nate, moj dragi rodni belokranjski kraj, na rosna pomladna jutra, na čudovite zvezdne noči, na dožvetja, ki so zapustila v moji duši neizbrisen pečat. Tako sem si želel pomladi. Tako sem se veselil Velike noči, ko bom spet obiskal deželico.

Po lastni presoji sem izbral šopek pomladnih rož, da jih ponese dragi mami ter ljubljene ženi. Tako radi sta jih imeli. Pomolil bom ob gomili za njih dušni pokoj.

Prinesel bom v družino spravo, odpusčenje ter božji blagoslov, da ne bi bilo prepozno, ker se naš čas že izteka...

Obiskal sem dvorišče, kjer je stal nekoč moj topli dom. Ob tem sem se spomnil tako živo, kakor bi bilo včeraj. Spomnil sem se davnega avgustovskega jutra, ko sem odhajal za kruhom. Spomnil sem se bledega, upadlega materinega obličja in njene neizmerno bolečine ob slovesu. Danes pa...

Kaj me res več ne poznate? Spomnite se, saj ni tega tako davno. Otroci smo se igrali pred lesenjo kajžo... Moj bog, kaj sem vam storil, da ste mi obrnili hrbet.

Kakor nepoznani, nezaželeni tujec, skrušen stari zapuščen domače dvorišče. Da, morda za vedno... ne s sovraštvom temveč z ljubeznijo...

Dehteča pomlad bo dahnila na prebujajoča belokranjska polja. Daleč tam pod Krvavcem pa bom zopet premišljeval o tebi dragi rodni kraj in o tem, v čemer nisem uspel.

Na ruševinah spoznanja bom skušal graditi nov, nemiljivi dom, kjer ne bo več sovraštva ne trpljenja.

MOJCA POTAR

SLOVO OD JESENI

Jesen. Teško pričakovani, najlepši letni čas prehaja v drugo polovico. Čas zrelih jabolk, čas mošta, kostanja... čas, ko se nam narava prikaže v vsej svoji lepoti. Poslavlja se. Jabolka so shranjena v kleteh, mošti se spreminja v vino, kostanja ni več. Prelepo obarvani listi padajo z dreves, ki žalostno kimajo v hladnem vetru.

Minljivost... Zakaj je vse, kar je lepo, minljivo? Odgovora ne

poznamo. Ostane nam upanje, pričakovanje.

Torej na ponovno snidenje, jesen!

FOTO: M. MARKELJ

ČASTNO ČLANSTVO - Maks Pleteršnik, neutrudni slovenski jezikoslovec, pedagog, prevajalec in pisatelj, je večino svojega časa posvetil zahtevnemu in dolgotrajnemu slovarskemu delu, po katerem je tudi zaslovel in se zapisal v zgodovino slovenskega naroda. Njegov slovensko-nemški slovar, ki letos praznuje stoto obletnico izida, je zakladnica slovenskega jezika; v njem so zastopana tudi narečja, kar mu daje še posebno vrednost. Za svoje znanstveno delo je prejel več odlikovanj in priznanj. Priznanje mu je dala tudi Slovenska matica, ko ga je 5. marca 1911. leta na svoji glavni skupščini zaradi velikih zaslug za razvoj slovenskega jezika in slovenskega naroda imenovala za častnega člana. Na sliki je listina o tem imenovanju. (Pripravila kustodinja Posavskega muzeja Vlasta Dejak)

Na Trdinovih zapiskih

Avšaste Dolenke - Dolenka sede na pošto, da se popelje v Š. Vid k zdravniku. Pride do Ponikev. Tu čuti tak strašen dolg čas, da se premisli. Zda je le pade ji v glavo, da je Š. Vid tako daleč, da je predaleč. Zato gre z voza in bolna peš nazaj na bregove svoje preljube Krke. Enakih zgledov je na kupe.

Poživinjena dolenjska duša - Kedar so Dolenci pijani, prikazuje se mnogokrat neznanstvena surovost njihove poživinjene duše. Bahajo se strašno, zahtevajo, da jih ima človek ne le za sila bogate in poštene, ampak tudi za gospode. S komur pijo, psujejo in preklinjajo ga po pasje in če je tudi brat ali naj bolji prijatelj. Posebno radi napadajo neznane ljudi, ki se ne mešajo nič v njihov volovski pogovor. Kolikor mirneji so, toliko grje jih naskakovajo, brez razložka ali so prosti ljudje ali gospodje. Če govori vino resnico, ni jih bogme na celem svetu divjakov in ciganov, ki bi prekosili te naše ljubeznive bratce.

Jezero na Gorjancih - Med S. Miklavžem in S. Jero je luža (ljudje pravijo jezero), ki je zaprta z omrežjem, ali se bo enkrat razlila in vse potopila.

Lekarna v lasti Ančikov

Linhardt pa najbrže po vseh teh peripetijah, ki jim redko najdemo primerjavo, v Ribnici ni več ugačalo; morda je bil tudi zaslužek manjši, kot si je obetal. Takoj ko je dobil potrditev svoje kupoprodajne pogodbe iz Dunaja, je lekarno za 33.000 Kr 1. februarja l. 1895 prodal Jožefu Ančiku st. S tem datumom je zanjo tudi odpovedal svojo koncesijo.

Jožef Ančik st. je bil rojen l. 1857 v Kunovicah na Moravskem, ki so tedaj spadale v politični okraj Madžarski Hradisch. Prakticiral je v kraju Tobischau pri Olomoucu od l. 1874, tirocinalni izpit je opravil l. 1877, za magistra farmacije pa je diplomiral l. 1881 na Dunaju.

V Ribnico je prišel že l. 1894, ko je lekarno kupil, na potrditev kupne pogodbe pa sta z Linhardtom čakala do 1. februarja 1895. Tedaj je Linhardt lekarniško koncesijo, za katero si je toliko prizadeval, odpovedal. Kot personalno koncesijo je od tedaj dalje imel Ančik. Pred tem časom je bil Ančik lastnik lekarnarje s personalno koncesijo v Oberplanu na Češkem (1884-1893), ki jo je podedoval po očetu.

Ančik st. se je v ribniške razmere dobro vživel; bil je med člani upravnega odbora ribniške posojilnice, zanimal pa se je tudi za stanovsko delo, saj je bil med člani vseavstrijskega lekarnarskega društva na Dunaju, kjer so bili včlanjeni še nekateri drugi lekarnarji iz Kranjske. Tudi v Kranjskem lekarnarskem gremiju so mu zaupali: l. 1905 je bil član njegovega nadzornega odbora. Ančik st. je ostal ribniški lekarnar do 20.3.1927, ko je koncesijo predal svojemu sinu Jožefu Ančiku ml. Umril je v Ribnici 29.4.1931.

Med njegovimi sodelavci so bili številni lekarnarski vajenci in asistenti, predvsem Moravci, Čehi in Hrvati. Že prvo leto svojega dela v Ribnici je Ančik kot svojega asistenta prijavil Kolomana von Čaiča, naslednje leto pa že prvega praktikanta Franca Čer-

ŠTEFAN PREDIN

Ribniška lekarna in zdravstvo

neta, ki je prakso nastopil 1. avgusta 1896.

Černetu je sledil Jožef Kopečny iz Smeržic na Moravskem, ki je prakticiral v Ribnici od 20.9.1879 do 18.9.1889, nakar je odšel na Moravsko. Prakso je od 20.4.1899 nadaljeval pri Ančiku.

Kopačnyja je nasledil drugi Moravec Franc Till, doma iz kraja Gewitsch. Bil je zapisan kot absolvent medicine in je pri Ančiku prakticiral dvakrat, od 1.9. do 1.12.1899 in od 16.2. do 1.5.1900.

Moravcema so sledili trije Hrvati: od 1.8.1901 do 15.6.1903 je tu prakticiral Nikola Zebec iz Varaždina, ki je odšel opravljati tirocinalni izpit na Hrvaško. Ko je bil l. 1902 letni pregled lekarnarje, je preglednik zapisal, da ima Zebec vsako drugo nedeljo in vsak drugi praznik prosto in še 14 dni letnega dopusta.

Zebcu je sledil v času od 29.6.1903 do 9.9.1903 Artur Grimani iz Sinja v Dalmaciji, za njim pa je nastopil Štefan Kovačič, roj. 1884 v Vrbovcu na Hrvaškem. Njegov oče Nikola je bil notar v Djurdjevcu pri Koprivnici. Kovačič je pri Ančiku prakticiral od 29.8.1903 do 20.6.1906.

Kovačiču je sledil Hubert Jaklin, doma iz Vitanga pri Celju. Prakticiral je kot vajenec od 1.9.1904 do 30.9.1905, tirocinalni izpit pa je opravil 26.2.1907 v Ljubljani; pozneje se je kot asistent zaposlil pri Ančiku.

V času od 1.10.1907 do 15.7.1908 je prakticiral Štefan Graif, doma iz Vrabč pri Zagrebu, 19.9. pa je Ančik prijavil za vajenca še svojega sina Jožefa z

19.9.1908, ki je prakso pri očetu končal 11.4.1911, ko je v Ljubljani opravil tirocinalni izpit.

Domačemu sinu sta kot lekarnarska vajenca sledila Moravec Franc Šterba iz Kunovic (1.10.1909 do 30.11.1909) in Čeh Jan Nalepa iz Janovic (1.10.1910 do 1.6.1911).

Za Teodorjem Leisserjem iz Varaždina (1.10.1911 do 29.1.1914) je lekarniško prakso pri Ančiku nastopil domačin Josip Oblak, roj. 5.3.1893

Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki je začel veljati 23. aprila, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, ali če bo nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Suhokranjski drobiž

Dol. list št. 30, 28. julija

Na proslavi ob 20-letnici gasilskega društva je, kot je 28. julija pisalo v Suhokranjskem drobižu pod naslovom "Nerodnost", res prišlo do napačne razsvetljave reklamnih transparentov. Gasilci, ki so jih razvrščali po zaslugi pokroviteljev in sponzorjev, so navodilo napačno razumeli in na mesto, kjer je pozneje stala tribuna, obesili reklamni transparent zavarovalnice Triglav, kar je g. Plantana, ki je prišel na proslavo kot predstavnik generalnega pokrovitelja zavarovalnice Tilia ob 20-letnici društva in prevzema gasilskega vozila, upravičeno prizadelo. Zavarovalnica Tilia Novo mesto je namreč resnično največ prispevala pri nabavi gasilskega vozila in izvedbi proslave ob 20-letnici društva, kar je bilo tudi nekajkrat povedano s tribune. Ko sem napako opazil, je bilo za zamenjavo transparentov že prepozno. Zato je pozneje prišlo do neljube reakcije, za kar se zavarovalnica Tilia v imenu Gasilskega društva Križi in v svojem imenu iskreno opravičujem ter se priporočamo še za nadaljnje sodelovanje.

Ob tej priložnosti pa se zavarovalnica Tilia zahvaljujem tudi za hitro in pravično izplačano odškodnino ob naravnih nesrečah, ko mi je strela uničila gospodarsko poslopje.

Predsednik GD Križi
JOŽE HRIBAR

BELOKRANJSKA LJUDSKA MODROST

- Izza rana se dan lovi.
- Kada mačka najbolj žmi, je treba lonec pokriti.
- Kdor se iz drugih bedaka dela, sam bedak ostane.
- Ki gre s pametjo po svetu, daleko dojde.
- Ki ni grada videl, se svinjaku čudi.
- Ni vsak možki, ki kričjak (klobuk) nosi.
- S čim se kdo oprti, nosi do smrti.
- Zabadava ves Rim za groš, če pa groša ni.

(Zbral: Jože Dular)

ZDRAVA IN ČILA PRI DEVETDESETIH - Franciška Prah iz Krške vasi pri Brezicah je v krogu najbližjih proslavila svojo 90-letnico. Je najstarejša vaščanka, hkrati pa še vedno čila in zdrava. V družini, ki je bila leta 1941 pregnana v Nemčijo, se je rodilo šest otrok. Za jubilej je čestitalo tudi 7 vnukov in 11 pravnukov. Zbranim je povedala in zapela nekaj pesmic iz svoje mladosti. Tudi zaplesala je. (Foto: M. Vesel)

Vse več glasov za prepoved reje napadalnih psov

Zaščitimo vendar ljudi!

V javnosti narašča odpor do nevarnih napadalnih psov. Pred kratkim smo v dnevnem tisku brali o treh podivjanih pitbull-terierjih, ki so napadli nič hudega sluteče otroke, odrasle in živali. Tudi Dolenjski list je poročal o napadalnih psih in o tem, da imamo v Novem mestu že tajne bojne nastope pasjih mrcin, ki prinašajo lastnikom lepe denarne stave. Si lahko predstavljate grozo otroka, ki ga napade podivjan, nevaren pes? Vse življenje bo nosil posledice strahu in pretresa. Mučno zdravljenje je polno telesnih bolečin, ki se jim lahko pridruži še pohabljenost otroka. Srečanje z nevzgojenim in popadljivim psom (ponavadi je tak tudi njegov lastnik) prav tako prizadene odraslega človeka.

Zato je treba ukrepati takoj in prej, ko bo prepozno! Tudi pri nas je dozorel čas, da oblast z ostrim zakonom prepove vzrejo in promet nevarnih pasjih pasem. Organi pregona morajo dobiti pristojnost, da lahko v vsakem primeru, ko gre za napadalne pse, hitro in učinkovito ukrepajo. Lastnike takih psov je treba z zakonom prisiliti, da ne bodo ogrozili varnosti in življenja sojudi.

Materie in očetje zahtevamo od slovenskih poslancev, da se takoj zavzamejo za dosledno zakonodajo, da paseljubi s svojimi živalmi ne bodo ogrozili mirnega življenja drugih ljudi!

FRANC KAVALAR

Poprava starih krivic dela nove

Zakaj v ZLSD ocenjujemo, da je treba dopolniti denacionalizacijski zakon - Na sedežu območne organizacije v Novem mestu, Novi trg 6/II, dobite obrazce

Spoštovane volilke in volilci, zakon o denacionalizaciji je bil sprejet oktobra 1991. To je bil prvi zakon s področja lastninskega preoblikovanja, sprejet kljub strokovnim pomislekom, v želji, da se proces lastninskega preoblikovanja začne čimprej. Praktično uresničevanje zakona je pokazalo, da ima dejansko mnoge slabosti in da ga je potrebno dopolniti in spremeniti. Konzorcij zavezanec za vračilo državljenega premoženja je pripravil predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji in javno pozval volilce, da ga podpro.

V predlogu omenjenega zakona se Konzorcij denacionalizacijskih zavezancev zavzema za:

- ponovno oceno vseh gospodarskih in socialnih posledic denacionalizacije

- odgovornost denacionalizacijskih upravičencev, da z vrneno lastnino ustvarjajo nova delovna mesta

Zaradi načina izvedbe denacionalizacije je oteženo poslovanje podjetij, v mnogih primerih delavci ostajajo brez dela.

Združena lista socialnih demokratov je že ob sprejemanju zakona opozarjala na nesprejemljivost rešitev, po katerih naj bi izvajali denacionalizacijo v Sloveniji. Izkazalo se je, da povsem upravičeno. Način izvedbe denacionalizacije je privedel do tega, da je kmetijstvu in gozdarstvu že prizadeta ogromna škoda. Veljavni zakon o denacionalizaciji omogoča vračanje v naravi tudi tam, kjer zaradi tega prihaja do ukinjanja dejavnosti in

delovnih mest. Brez realnega povračila jemlje podjetjem tudi tisto lastnino, ki so jo ta kupila po tržnih cenah.

V Združeni listi socialnih demokratov smo mnenja, da je potrebno ponovno oceniti položaj denacionalizacijskih upravičencev vključno s cerkvijo. Ponovna proučitev naj velja tudi za materialno breme za popravilo krivic, ki jih sami niso povzročili. Nejasno so tudi določbe zakona glede pravice do odškodnine v primerih, ko je bila ob denacionalizaciji delna odškodnina že poravnana. Določbe zakona pomenijo neposredno oškodovanje družbene lastnine ter vseh državljanov in državljanov Slovenije, saj priznavajo vračanje denacionalizacijskemu upravičencu tudi v primeru, ko je sedanja vrednost vrnjenega premoženja do 4/3 večja od njegove vrednosti ob nacionalizaciji.

Spoštovane volilke in volilci, vse našeto terja temeljito oceno zakona ter njegove spremembe in dopolnitve. Krivice nepošteno in na ideoloških temeljih zasnovane nacionalizacije ne moremo popraviti z novimi krivicami. Da pa bi pri tem uspeli, potrebujemo vašo podporo. Gre za vašo podjetja in vašo delovna mesta, za vaše delo v preteklosti in za prihodnost vaših otrok.

Predlagatelji zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o denacionalizaciji morajo do 21.10.1994 zbrati 5.000 podpisov v podporo predlogu. Le tako bo lahko obravnavan v državnem zboru.

Pozivamo vas, da tudi s svojim podpisom podprete pobudo Konzorcija zavezancev za vračilo državljenega premoženja.

Oglasite se na sedežu Območne organizacije Združene liste socialnih demokratov v Novem mestu, Novi trg 6/II, soba 61, kjer boste dobili potrebne obrazce in informacije.

Pisarna bo odprta vsako sredo od 8. do 12. ure in od 15. do 17. ure (do srede, 19. oktobra 1994). Pokličete nas lahko tudi po telefonu 21-684.

Območna organizacija ZLSD
Novo mesto
JOŽE FLORIJAČIČ

Po 6 kron davka za "vsacega psa"

V Novem mestu pa tudi drugje po Sloveniji so se zadnje čase zelo namnožili psi in bo zato zanimivo prebrati, kako so nekoč pri nas urejali "pasje zadeve"

Prav gotovo je bilo v Novem mestu ob prelomu stoletja precej manj psov, kot jih je dandanašnji, odnos mestnega magistrata do tega vprašanja pa je bil resen in hkrati zelo strog. Tako je mestno županstvo 1. januarja 1905 objavilo v Dolenjskih novicah "izvršilni ukaz o pobiranju pasjega davka:

1. Pobiranje pasjega davka je dovoljeno z deželno postavo od 13. decembra 1868, št. 4. - 2. Pasji davek se plačuje za vsakega psa v mestnem okrožju novomeškem brez razločka po 6 K na leto. - 3. Ta davek se plačuje za vse leto naprej. Vplačani denar se ne vrača v nobenem slučaju. - 4. Po ukazu mestnega zastopa bo vsako leto popisovanje vseh psov, nahajajočih se v mestu. - Na podlagi popisa bo izdala mestna blagajnica plačilne naloge in gospodarjem psov uradno dostavila. Plačilo tega davka potrdilo se bo na nakaznici ter marka potrdilo se bo na vsakem slučaju. - Če si je kdo slučajno omislil enega ali več psov stoprav med letom, mora se to v treh dneh napovedati v mestni pisarnici.

Za točno napovedanje so tudi hišni gospodarji odgovorni in morajo najemnike za to opozoriti ali pa napovedbo sami opraviti. Pri vsakokratnem vplačevanju bodo se razdeljevale marke (znamke), katere se pa morajo po preteku vsakega leta vrniti. Marke imajo vsako leto drugo, znatno različno obliko.

5. Z markami predvideni psi se morajo od mestnega zastopa po posebnem izkazu v evidenciji imeti. - 6. Vsakega psa, ki se dobi o preteklem obroku na javni cesti z zapadlo ali ponarejeno marko ali brez nje, ujame konjederec. Prepovedano pa je konjedercu brez dovoljenja ali oglasa pri policiji zahajati s tem namenom v hiše, na dvorišča ali druga zagrajena mesta.

7. Konjederec mora vsakega psa dva dni pri sebi obdržati. Ako se njegov gospodar v dveh dneh ne oglasi, sme se pes uničiti. - 8. Ujeti pes se sme gospodarju le na pismeno dovoljenje zopet izročiti. Dovoljenje se daje le, če se dotični gospodar oglasi

Za soodvisno gibanje plač in pokojnin

Upokojenci odklanjamo spremembo sistema - Izjava

Na redni seji izvršilnega odbora Demokratske stranke upokojencev Črnomelj, ki je bila 23. septembra, je bila pri obravnavi gradiva za prvi kongres DeSUS sprejeta posebna izjava o usmeritvah stranke v prizadevanjih za pravice upokojencev. Z njo želimo seznaniti tudi javnost:

1. Odklanjamo spremembe sistema invalidsko-pokojninskega zavarovanja, ki bi pomenile spremembo sedanjega položaja že upokojene generacije.

2. Vztrajamo na soodvisnem gibanju plač in pokojnin.

3. V letu 1995 je potrebno povečati dodatek za rekreacijo upokojencev tako, da bo znašal najmanj toliko kot za državne uslužbence.

4. Vse predpise o izjemnem upokojevanju in še zlasti zakon o notranjih zadevah je potrebno podvreči kritični presoji ter s spremembami uveljaviti načelo enakih pogojev upokojevanja.

5. Brez odlašanja terjamo postopek za spremembe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki morajo onemogočiti spekulativno plačevanje prispevkov od t.i. samozavarovalnih osnov.

6. Sprotno je treba ocenjevati in se opredeliti do ciljev, namenov in realnosti raznih velikodušnih strankarskih predvolilnih in volilnih obljub upokojencem.

IO DeSUS Črnomelj

s potrdilom plačanega davka in proti temu, da plača konjedercu navadno pristojbino ali mu povrne stroške, ki jih ima ta za vzdrževanje psa.

9. Mesto izgubljenih mark se morejo dobiti druge, po 40 helerjev vsaka, seveda le proti oglasu gospodarja, kateri se mora izkazati s potrdilom plačanega davka. - 10. S splošnimi sanitetnimi in političnimi predpisi o odvrenji nevarnosti pasje stekline in o zavarovanju hudobnih domačih živali niso ti predpisi v nikakoli dotiki. - 11. Tujcem ali popotnikom, ki imajo pse, dajejo se marke na štirinajst dni proti vloženi letnega davka po štiri krone od vsakega psa. Ako se dotični v štirinajstih dneh ni oglašil in ni vrnil marke, pripade vloženi znesek mestni blagajnici.

12. Kdor zatajuje kakega psa ali se drugače odteguje plačevanju pasjega davka, ali rabi že zapadlo in ponarejeno marko, mora plačati razun letnega davka še štiri krone globe od vsakega psa. - 13. Zaostali pasji davek se izterja enako drugim davkom po eksekuciji v smislu paragrafa 4. cesarskega ukaza dne 2. aprila 1854, drž. zakon št. 96.

Pobiranje pasjega davka za leto 1905 se je s 1. januarjem 1905 pričelo. Ta davke plačati je v Rudolfovem od vsakega psa po 6 kron. Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do dne 15. februarja 1905 pri mestnem županstvu proti plačilu 6 K.

SEVNIŠKI TURNIR V POČASNEM ŠAHU

SEVNICA - Od 3. do 25. septembra je Šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice organiziral odprto šahovsko prvenstvo Sevnice za leto 1994. Zmagal je Andrej Gilc, drugi je bil Iztok Blas, tretji pa Jože Radej. Turnir za šahovsko prvenstvo Sevnice, ki se ga je udeležilo 10 tekmovalcev, je sodil v okvir programa priprav za 2. šahovsko ligo - vzhod. J. B.

Na Tilii hočejo in znajo biti prijazni

Pismo njihove stranke

Sem eden tistih, ki ne maram opraskov po pisarnah. 21. in 23. septembra pa je nanoslo, da sem se moral oglasiti v zavarovalnici Tilia v Novem mestu. Prijetno izkušnjo, ki sem jo doživel, pa bi rad povedal še drugim.

Na prvem obisku sem podaljševal stanovanjsko zavarovanje. Opravka sem imel z dvema osebam pri okenicah v predverju zavarovalnice. Ko je zastopnik Zvone Glušič hotel podaljšati stanovanjsko zavarovanje, je ugotovil, da mi manjka potrdilo o zavarovanju avtomobila, s katerim bi lahko uveljavljal običen popust. Ponudil se je, da me odpelje na dom, kjer sva zadevo dokončala.

Čez dva dni sem spet prišel na zavarovalnico Tilia in povprašal po zastopniku Glušiču, vendar, ker je bil takrat nedosegljiv, me je prijazna delavka napotila v prvo nadstropje v sobo št. 22. V sobi sem se obrnil na najbližjo uslužbenko, s katero sva ugotovila, kaj potrebujem in kje lahko to opravi. Popeljala me je v pritličje do okenca, kjer sem dobil potreben obrazec. Bila je tako prijazna, da mi je pomagala vnesti tudi podatke, ki jih je potem obdelal prijazen uslužbenec za okenecem.

Odšel sem s prepričanjem, da sem se znašel v ustanovi, kjer znajo in hočejo biti prijazni in ustrežljivi do strank. Za prijetno doživetje se vsem lepo zahvaljujem.

JOŽE LUŽAR
Nad mlino 33
Novo mesto

KAKO JE ŠLO KRŠKIM PLESALCEM?

KRŠKO - Na kvalifikacijskem turnirju za prehod v višji razred je minulo nedeljo v Ljubljani sodelovalo 8 plesnih parov iz Krškega. Med pionirji sta Mitja Prah in Darja Albreht dosegla 4. mesto v latinskoameriških in 5. mesto v standardnih plesih. Na povsem enaki mesti v obeh vrstah sta se uvrstila tudi mlajša mladina Sebastjan Vodlan in Urška Klakočar.

S knjigo nad zapostavljanje

Zakaj se je Janko Potokar odločil napisati knjigo - "Videl sem odsekane glave cigankov"

Ciganka Marija je prekašala vsa dekleta v Beli krajini. Torej ni čudno, da je bila paša za oči vsej gospodi v hlačah. Tako se je rodil premožnežu 1935. leta Janko Potokar. Komaj je shodil, že je moral prosjati. Mama je delala za kos kruha pri kmetih, možki, ki je živel z njo pa se ni menil za delo, čeprav je družina naraščala. Živel je v leseni bajtici; bilo je hudo. Zato se je Janko odločil: pastir bom, slabše, kot mi je, mi ne more biti.

Na pastirjevanje ima zdaj grenke spomine. "Spal sem v jasliah, dobival hrano za svinje, če pa sem že sedel pri mizi, so me med južino tako zaničevali, da sem odšel raje v steljo in se razjokal. Saj se skoraj ne da povedati, koliko solza sem preli! Mati je šla zdaj v to, drugi spet v ono naselje ciganov. Obupal pa nisem. Ko mi je bilo najhuje, sem se zaklel: vse to bom nekoč imel, še več! Moji otroci ne bodo nikoli nastavljali dlani za košček opsovane kruha!"

Kako je začel živeti drugače? "Delal sem, vsepovsod, kot redni delavec. Nazadnje sem se zaposlil kot mincer. Ne nedelje, ne praznika nisem poznal. Nadur mi niso kot ubogemu ciganu nikjer priznali. Tudi v šolo sem hodil. Ko pa sem šel kofčal, šo me vrgli ven. No, zdaj imam pokojnino. Toda delovna žilica mi ne da miru. Odkupujem gobe in zelišča. Letos je bila bera slaba, toda to mi ni vzelo volje. Bo pa drugo leto bolje!"

Korajzen in vztrajen je Potokar. Ko sem se razgledovala po kuhinji, tako urejeni in čisti, kot bi bila na razstavišču, me je stisnilo: tukaj

ni pravega zadovoljstva. Boj za prestiž je silil iz vsakega kota. In tudi v njegovih črnih očeh ni bilo iskricice ognja, veselja.

"Štiri otroke imava z ženo. Najbolj me boli, da me zaradi porekla hči noče niti videti. Tudi vnukov ne smem spoznati. Zato sem se odločil, da napišem knjigo o svojem življenju. Posebno veliko vem o drugi svetovni vojni, ko so nas vsi hoteli iztrebiti. Kot pastir sem na lastne oči videl, kako so sekali glave cigankom. Bilo je toliko žalostnih dogodkov, da se na kratko ne da povedati. Prav zato bom pisal knjigo o tem, kar sem moral prestati, kar sem videl, pa sem moral molčati, da sem še živ. Vem veliko povedati, spomin imam odličen."

Ko sem odhajala, se je smehljaj in šalil, ampak v očeh je še bolj zazarela mukotrpana pot od pastirja do spoštovanja vrednega človeka.

JANJA KASTELIC

Hitrost na 56 barvnih straneh.

grand
prix

magazine

že v prodaji

Nova revija za ljubitelje avto-moto športa

Duhovni kotiček

Vznemirljivo potovanje vase

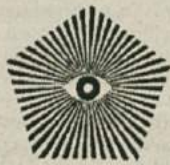
Običajno se odpravljamo na potovanje po živem svetu zaradi zanimivih in vznemirljivih doživetij, ki se jih bomo spominjali še dolga leta z radostjo v srcu. V razmislek tem in morda v tolažbo tistim, ki nimajo denarja za draga potovanja na počitnice in v ekotične dežele, naj povem, da je lahko prav tako razburljivo in vznemirljivo, če se odpravimo na popotovanje vase. In še nekaj: potovanja nas pogosto razočarajo in puščajo praznino ne le v denarnicah, ampak tudi v naših srcih, medtem ko nas pot k sebi nič ne stane, ničesar nam ne vzame, kvečjemu nas obogati za notranjo izkušnjo. Ta izkušnja lahko posije kot luč v naše življenje. To je spomin, ki nikoli ne zbledi in nas greje kot sonce, tudi ko tega ni na nebu.

Kaj potrebujemo za takšno pot? Nobene prtljage, hrane, kopalnih ali športnih rekvizitov ne nosimo s seboj, potrebujemo samo miren prostor in udoben stol. Kot bi se usedli na avtobus ali v letalo, se udobno namestimo na sedežu in zapremo oči. Sprehodimo se najprej po telesu od temena na vrhu glave, do stopal na tleh, tako da vsak del telesa občutimo in ga čim bolj sprostim. Nato usmerimo svojo pozornost na ritem dihanja in ga opazujemo. Ko se ritem dihanja umiri, postanemo pozorni na vdihe. Ti nas polagoma obračajo nazaj noter in dejansko se zazdi, kot bi na njih potovali vase. Z vsakim vdi-

hom se, zbrani v točki med obrvmi, korak za korakom spuščamo v svoje notranje globine in notranje svetove. Spomini, izkušnje, dogodki, prijetni in neprijetni, vse to naj kot pokrajina drsi mimo nas, mi pa usmerimo svoje misli k cilju našega potovanja, k notranjemu jedru, središču nas samih, ki se nahaja v področju srca. In ko se nam zazdi, da pokrajina okrog nas izginja, kot da ni ničesar razen miru in tišine, se odprimo vtisom, ki prihajajo iz naše srčike bivanja, našega notranjega sveta.

Ne bomo vam govorili o teh izkušnjah, kajti pričakovanja nam pogosto onemogočajo odprto doživljanje samega sebe. Kadar od potovanja preveč pričakujemo, smo pogosto razočarani. Pustite se torej presenetiti, prepustite se, zapujate; kot bi potovali v neznanu. Veseli pa bomo, če nam boste na uredništvu poslali kakšno pismo ali razglednico z izkušnjami s tega našega potovanja.

BARBARA NOVAK ŠKARJA

DUHOVNA UNIVERZA

DRŽAVNI SVETNIK

Imam prijatelja, ki je državni svetnik. Odkar ga je obsjial svetniški sij, se sicer bolj malo vidiva, a pravo prijateljstvo ni odvisno od pogostnosti srečevanja. Včasih ga uzrem na televizijskem ekranu in takrat sem ponosen, priznam. Še več: nanj je ponosen ves naš kraj, ki je tako majhen, da bi ga lahko spravili v sejno sobo, v kateri zaseda državni svet. Ljudje ga hvalijo, da je sposoben in da dela kot črna živina. No, tako vsaj so govorili, dokler...

Moram povedati, da je moj prijatelj - svetnik - poročen. Naravno je torej, da imata z ženo tudi otroke. Kar štiri. To je za kranjske navade nenavadno. Dva otroka mu je žena povila v času, ko se vozi dvakrat, trikrat, tedensko na maratonske sestanke. Lahko bi se reklo, da sta zadnja dva otroka - svetniška. Ko je privekal na svet Tadej, so ženske šušljale po vogalih:

"Le od kod jemlje toliko energije?" Babnicam ni šlo v glave, da lahko spočne otroka človek, ki sedi po dvanajst in več ur v svetniških klopih. Še več: nerazumljivo se jim je zdelo, da je lahko komu do

nežnosti z lastno ženo po sto dvajsetem sprejetem sklepu.

Rojstvo Jerneja je sodu izbilo dno.

"Pri tej stvari nekaj ne štima," je prva posumila Klotilda Zračnikova, svetnikova sosedka.

"Cele dneve na sejah, otroci pa kar po tekočem traku," je dolivala olje na ogenj gospa Predalnikova.

"Nekdo mu mora pri tej zadevi pomagati," se je zlobno hihitala gospa Komolčeva.

"Ne bi rekla. Preveč so cerkveni," je govarjala Klotilda Zračnikova.

"Kaj pa, če je več v postelji kot v Ljubljani?" je spustila črva suma Predalnikova.

"Tudi takšne poznamo," je postavila piko na i Komolčeva.

In ženske so sklenile, da ob novih volitvah niti slučajno ne bodo dale svojih glasov stranki, v kateri se bo grel moj prijatelj - zdajšnji svetnik.

"Nemogoče je, da bi lahko kdo uspešen na dveh tako zahtevnih področjih hkrati," so zaključile stvar.

TONI GAŠPERIČ

Kako letom dodajati življenje

S posvetovanja o problemih staranja Slovencev doma in po svetu - Družba daje žal vse manj za otroke, starši pa ne želijo roditi otrok v revščini

Letos je bilo tradicionalno srečanje Slovencev iz tujine julija v Postojni. Ob tej priložnosti je bil posvet o staranju Slovencev doma in v svetu, ki sta ga priredili Svetovni slovenski kongres - konferenca za Slovenijo in Slovenska izseljenska matica pod pokroviteljstvom Gerontološkega inštituta. Temeljna vodilna misel je bila dodati letom življenje.

Izhodiščna misel pa je bila usmerjena demografski sliki slovenskega naroda. O tej temi je govoril dr. Lojze Gosar iz Ljubljane, ki je najprej omenil 100-letno izseljevanje Slovencev. Po II. svetovni vojni se je priseljevalo letno tudi po 8.000 ljudi iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Po letu 1991 so se le-ti vračali v svoje kraje, sicer pa je bilo leta 1991 88% živečih Slovencev v domovini. V zadnjih letih pa je občuten padec prirodne natalitete, saj smo imeli leta 1980 30.000 živo rojenih otrok, leta 1991 pa le še 21.500 otrok. Nizka rodnost je še posebno značilna za posamezne regije, npr. Primorsko in Dolenjsko, ki imata največ teh območij, zlasti v hribovitih krajih.

Nizka rodnost povzroča neustrezno, nenaravno strukturo prebivalstva. Narašča število starejših od 65 let (teh je v Sloveniji danes 214.720 ali 10,9%). Slovenski narod je preživljal hude čase zaradi sovražnikov, danes pa je postal sovražnik sam sebi. Zakaj tako?

Udeležencem ni bilo težko ugotoviti, kje so vzroki. Družba daje vse manj za otroke, starši pa ne želijo roditi otrok v revščini. Mlada družina mora imeti možnost zaposlitve, pogoj je za ureditev stanovanjskega vprašanja, materinstva ne moremo obravnnavati le "kot nujno za ohranitev vrste". Družba mora s pomočjo dr-

žavnih in drugih ustanov uravnnavati demografski, družbeni, ekonomski razvoj, imeti moramo vizijo razvoja, ki pa ga danes nimamo.

Uvodničarji so predstavili še naslednje teme: zdravstveno stanje starejših ljudi, v Sloveniji, na Korškem, bivalna problematika starejših, socialna varnost, interesne dejavnosti, dejavnost univerze za III. življenjsko obdobje v Sloveniji, ki vključuje nad 2.000 slušateljev v 7 centrih, zakonodajni predpisi o vračanju Slovencev v domovino ipd.

Posvet je imel znanstveni pristop, saj so referenti ugotovili iz študijskih raziskovalnih ugotovitev in bogate prakse iz dela in življenja klubov, centrov in domov za starejše občane. V bogati razpravi so udeleženci dali

tudi več koristnih predlogov za reševanje življenjskih problemov starejših ljudi doma in v tujini. Sedanje starejše generacije zaslužijo mirno, varno in osmišljeno starost. Omočiti je treba vključevanje starejših ljudi v družbeno dogajanje, ustvariti boljši dialog med generacijami in doseči boljše sožitje, ohranjati in ustvarjati boljše pogoje za socialno varnost, stanovanjski standard, zdravo bivanje v okolju, ohranjanje zdravja, razvijati prostovoljno delo s starejšimi ljudmi itd.

Udeleženci posveta so na kraju poudarili, da bi lahko razvili še nove oblike srečanj med Slovenci doma in v tujini in omogočili vrnitev vsem tistim, ki želijo preživeti starost v domovini.

ANGELCA ŽIBERNA

Iz Poljanske doline

AGRARNE SKUPNOSTI USTANAVLJAJO - V oktobru bo ustanovni zbor agrarne skupnosti Paka, Jelenja vas in Predgrad. Od 90 solastnikov se jih je doslej prijavilo okoli 70, nekateri pa se bodo morda še, saj danes stanujejo vsepovsod, celo do Ljubljane, Karlova in Amerike. Podobne ustanovitve agrarnih skupnosti pripravljajo na območju KS Poljanska dolina še v Čepljah in Vimolju.

POPRAVITI ALI NE? - Streha gasilskega doma v Predgradu pušča, gasilci bi jo radi popravili, da ne bi bila v nevarnosti gasilska oprema z avtomobilom vred. Razen tega bi dom radi nadzidali, da bi pridobili sobo, v kateri bi vadila tudi domača

godba na pihala. Pa se je vse zapletlo, čeprav so tudi odgovorni občinski moške v Kočevju obljubili Predgradcem denar za nakup opeke. Izkazalo se je, da neki zasebnik iz Semiča trdi, da je dom tako rekoč njegov, in zahteva denacionalizacijski postopek. Gasilci pa pravijo, da imajo črno na belem, da je dom prepisan nanje.

PISMO IZ GORENJSKE - Iz Predmosta pri Poljanah nad Skofjo Loko nam je pisal Drago Kajfež, ki je bil pred 35 leti skupaj z ženo učitelj v Predgradu, kjer je bilo takrat nad 50 učencev, čeprav so bile šole takrat še v nekaterih drugih vaseh v tej KS (Laze, Vimolj in morda še kje), danes pa šole ni več niti v Predgradu. Drago Kajfež piše, kako so pred 35 leti le z ročnim delom uredili igrišče za gradom in ga svečano odprli. Omenja Jožeta Šmalcja in druge, ki so imeli velike zasluge za to gradnjo (3.400 prostovoljnih delovnih ur in 170 ur voženj z vpregami), pa tudi kulturne in športne nastope na tem igrišču. Domačini pa so nam povedali, da je bil glavni organizator teh del prav on, Drago Kajfež. Dodali pa so še, da se je častiljiva stara lipa žal že posušila, klopi pod njo so podrte, so pa asfalterjali igrišče za odbojko in mali nogomet, na katerem so zdaj tudi razne prireditve, ples in drugo.

J. P.

ČEBELARJI SPET RAZSTAVLJALI - Čebelarstva razstava v Ribnici je bila odprta od 3. septembra do konca minulega tedna. Zdej se dogovarjajo, da bi jo preselili še v Kočevje, in sicer naj bi bila v prostorih Ljubljanske banke, trajala pa naj bi kar ves mesec. Predstavnik društva Bogo Abrahamsberg je povedal, da je razstavo obiskalo tudi veliko čebelarjev od vsepovsod. Med njimi je bila delegacija pobratene italijanske občine Arcevia. Posebno pozornost so pritegnile panjske kočnice, ki jih je izdelal kipar Drago Košir iz Jelovca pri Sodražici in uporabljajo zgodbo o Martinu Krpanu. Na fotografiji so učenci iz Loškega potoka med obiskom čebelarstva razstave v Ribnici. (Foto: J. Prime)

Avto GALANT
izpušne cevi

"Mori" delegate
O kritičarki delegatki Stanki Hitijski

RIBNICA - Čeprav zadnja seja občinske skupščine Ribnica ni bila sklepna, je bilo na njej živahno, za kar je spet poskrbela delegatka SKD Stanka Hitijski-Hočevar, ki je med drugim naštel tudi vrsto pomanjkljivosti v Ribnici, ki jih najodgovornejši občinski funkcionarji ne vidijo, kot da hodijo z zavajanimi očmi po Ribnici. Zato je predlagala, da se vsem vodilnim pri plači ne priznajo dodatne točke za uspešnost.

Delegat Mohar iz Loškega potoka je povedal svoje mnenje (ki pa očitno ni le njegovo), da je k nesklepčnosti občinskih sej največ pripomogla delegatka Hitijski. Teža sicer ni podrobneje utemeljil, je pa znano, da Hitijska prihaja za govorniški pult pri vsaki točki dnevnega reda večkrat in tako - po mnenju mnogih - "mori" ostale delegate.

Hitijska je nato odgovorila, da v svojih predlogih, pobudah in zahtevah ni nikoli iskala osebnih koristi, ampak le prenaša želje in hotenja svojih volilcev. Vprašala se je, zakaj tega v večji meri ne počno tudi ostali delegati, in dodala: "Ali ne smem misliti s svojo glavo?"

Predsednik občinskega izvršnega sveta Janez Henigman pa je med drugim dejal, da je Hitijska v svojih izjavah "skuhala mineštro z ognjem in dimom in ji dodala še strupa. Če poješ tega le žličko, lahko le brahamš."

Ne bom sodil, kdo ima v tej razpravi prav.

J. PRIMC

Stane Jajtič

V Kočevju smo se pred kratkim za vedno poslovili od Staneta Jajtiča. Pokojnik je izšel iz kočevske rudarske družine, kar je gotovo pripomoglo, da je bil že od leta 1942, ko mu je bilo komaj 16 let, aktivist OF.

Zaposlil se je kot računovodja in kasneje sekretar podjetja Slovenija avto Ljubljana, nato v hotelskem podjetju Grad Otočec, zadnjih 25 let pred upokojitvijo pa je bil najprej računovodja, nato pa sekretar hotela Pugled v Kočevju.

V Kočevju je delal v mnogih organizacijah in društvih. Med drugim je kot smrti opravil dolžnost predsednika Turističnega društva Kočevje, pripeljal v Kočevje mnogo turističnih skupin, tudi iz tujine, organiziral izdajo knjizice "Kulturni in naravni spomeniki Kočevske - Zbirka vodnikov" in tudi sam sodeloval pri njihovem pisanju. Skupaj s pokojnikom kočevskim pisateljem Tonetom Ozboltom sta napisala knjizico "Spomeniki NOB na Kočevskem", ki sta jo izdala Turistično društvo Kočevje in Občinska Zveza prijateljev mladine Kočevje leta 1976, i.d.r.

Kot predsednik občinske Zveze prijateljev mladine je vsako leto, dokler mu je dopuščalo zdravje, organiziral letovanja in okrevanje za mlade v raznih zdraviliščih. Bil je med organizatorji pionirskih zborovanj v Sloveniji in organizator velikega takega zborovanja v Fari leta 1976. Bil je med ustanovitelji ali vnetimi delavci in vodji kočevske podružnice Slovenske izseljenske matice, Društva diabetikov, Filatelističnega društva itd. Sodeloval je tudi z raznimi društvi, skupinami in organizacijami.

V zadnje slovo mu je spregovoril v imenu kranjanov in Zveze borcev Nace Karničnik, v imenu Noneta Rog iz Zeljn pa se mu je za vzorno sodelovanje s to pevsko skupino in sploh za njegovo delo na kulturnem področju zahvalila Kristina Trkovnik.

J. P.

Janez Šalehar

Pred nedavnim smo pokopali člana KO ZZB NOV Dolenjske Toplice Janeza Šaleharja. Že pred 2. svetovno vojno je kot mladenič prišel iz podgorjske vasi Dolž v Dolenjske Toplice, da bi se izučil obrti. Takrat se je vajencem slabo pisalo, če so prišli h kakemu izkoriščevalskemu mojstru, kjer so morali delati ob slabi hrani po 16 ur na dan. Janez je imel veliko srečo, saj je dobil izredno dobrega človeka, čevljarkega mojstra Henigmana iz Dolenjskih Toplic.

Seznani se je z Maksom Henigmanom, ki se je leta 1939 včlanil v napredno mladinsko organizacijo SKOJ. Po napadu okupacijskih sil na Jugoslavijo se je Janez priključil odporu in se vključil v partizansko vojsko. Tako se je udeležil tudi napada na Bučko. Maks je padel, Janaz pa je odšel med prvimi v Rog. Dodeljen je bil Glavnemu poveljstvu partizanskih čet in je organiziral čevljarke delavnice, ki so bile nujno potrebne partizanski vojski. Tudi prvoborci, kot je bil Šalehar, so imeli zasluge za poznejši nastanek partizanskih enot, ki so jim nudili zavetje gozdovi in zavedni ljudje.

Janez je doživel vsoto krutost italijanskih taborišč. Večinoma je bil zaprt v Gonarsu in le tovariški kolektiv ga je rešil smrti, saj Janez ni imel več staršev, da bi mu pošiljali pakete.

Iz dneva v dan so naše vrste redkeje. Janez, zahvaljujemo se ti za ves trud, ki si ga prispeval v uporu slovenskega naroda proti fašističnemu okupatorju.

T. V.

izgubili vse dvoboje: s Tolminom 5,5:4,5, z Zusterino in Ljubljansko zavarovalnico s 6:4, ter z Novo Gorico s 6,5:3,5. Na koncu so s štirimi točkami osvojili 6. mesto in ostali v ligi. Na prvi deski je Marjan Kastelic osvojil 3 točke in pol iz sedmih partij. Med drugimi je remiziral tudi z mednarodnim mojstrom Grosarjem in Bašagičem, premagal mojstra Ivačiča ter remiziral z mojstrom Podlesnikom. Na 3. deski je Emil Luzar zbral 4 točke in pol v šestih partijah, na deseti, mladinski deski pa je Matjaž Košak zbral 5 točk in pol iz sedmih partij.

med najboljših 15 pa sta se uvrstili tudi Urška in Špela Silvester. Članska ekipa je nastopila na B turnirju v Lendavi, kjer se je Sebastijan Hajšek uvrstil med 12, Mitja Kirm med 16, Sašo Cvelbar in Bojan Krnc pa med 22 najboljših. Med dekletki je bila Katja Kolenc 9, in Alenka Zakrajšek 14. Dejstvo, da se Mirenčani, ki se z badmintonom resneje ukvarjajo šele tri leta, povsem enakovredno kosajo z igralci, ki trenirajo najmanj deset let, je lep dokaz, da je strokovno delo v klubu na pravi poti.

Šport iz Kočevja in Ribnice

PORAZ ZA ZAČETEK - Rokometiške Kočevje so v Ajdovščini izgubile že prvo tekmo novega prvenstva v prvi državni ligi. S 27:20 (14:12) so jih premagale igralke Mlinotesta, nekdanje varovanke Nikole Radiča, sedanjega trenerja Kočevk. Končni izid je nekoliko presenetljiv, saj so bile Kočevke v prvem polčasu enakovredne domačinkam in so nekaj časa celo vodile. Največ zadetkov za Kočevje sta dosegli Jeričeva (7) in Orozova (5). To soboto bodo Kočevke igrale doma proti Kranju, 8. in 9. oktobra pa bodo v Ribnici odigrale obe tekmi evropskega pokala proti Rigi iz Latvije.

INLES POKLEKNIL V LITJI - Čeprav so pred začetkom prvenstva mnogi označili moštvo Goldstara iz Litije za rekreativno ekipo, saj so se njeni člani zbrali na prvem treningu šele nekaj dni pred začetkom ligaških bojev, so Litijčani v soboto zlahka opravili (20:15) z očitno še bolj rekreativnim ribniškim Inlesom. Ribničani so pred srečanjem pričakovali zmago, saj so se na začetek prvenstva načrtno pripravljali že od začetka avgusta. Ribničani so sicer igrali zelo dobro v obrambi, vendar so bili v napadu izredno slabi in neučinkoviti. Zgodilo se je prav tisto, kar je že napovedal trener Hudin: Ribničanom manjka pravi vodja ekipe, ki bi znal povleči, ko drugim ne gre. Hudin je poslal na igrišče predvsem igralce, ki so se najbolj izkazali na treningih, medtem ko je nekateri boljše igralce pustil sedeti na klopi.

TENIŠKI TURNIR NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV

NOVO MESTO - 23. septembra je v organizaciji Društva novomeških študentov na teniških igriščih na Loku potekalo študentsko prvenstvo v tenisu, ki bo zaradi dobrega odziva postalo tradicionalno. Med študenti posamezno je zmagal Andrej Pečovnik, med študentkami pa Petra Vitezić. V mešanih dvojicah sta prvo mesto zasedla Dunja Černe in Andrej Kastelic, v tolažilnih dvojicah študentov sta slavila Uroš Sadek in Andrej Berger.

ELAN IZGUBIL

DOMŽALE - Na igrišču v Športnem parku v Domžalah je do edinega zadetka na tekmi prišlo v 29. minuti, ko je Pipan po podaji Vončine premagal novomeškega vratarja Drkušiča. V drugem polčasu so bili elanovci boljši, Kobe pa je imel celo priložnost za izenačenje. Kondič, ki je bil razglašen za najboljšega igralca tekme, je v zadnji minuti s 30 metrov zadel vrtno.

USPEH SEMIŠKIH KARATEISTOV

MARIBOR - V telovadnici ZŠD Maribor je bilo 17. septembra državno prvenstvo v full-kontakt karateju, na katerem so sodelovali člani full-kontakt sekcije iz Semiča. V kategoriji do 63 kilogramov je zmagal Stefan Hozjan, Toni Stričelj pa je v kategoriji do 79 kilogramov zasedel drugo mesto na turnirju. Nastop na turnirju je članom semiške sekcije omogočil Nix-Simonič, d.o.o.

NOVICE IZ TOMA

MIRNA - Prizadevni člani mirnskega badmintonskega kluba TOM so preteklo soboto v športni dvorani v Trebnjem pripravili 1. turnir za igralce do 12. leta, na katerem je nastopilo 41 mladih badmintonistov iz 7 slovenskih klubov. Pri dečkih je zmaga odšla v Ljubljano, domači adut Bojan Kolenc pa je osvojil odlično tretje mesto, medtem ko sta se Nejc Zavrl in Matej Zaplotnik uvrstila med najboljših 16. Pri deklkah je bila Nataša Vrtič šesta, Jerneja Penca osma,

KOLPA DOTOLKLA SVOBODO

PODZEMELJ, ČRNOMELJ - Nogometaši Kolpe nadaljujejo z odličnimi igrami. V nedeljo so na domačem igrišču kar z 9:0 oremagali Kivovec. Zadetke za Kolpo so dosegli: Mario Podrebarac 3, Jože Rehorič 2, Samir Hasanagić 1, Rafko Ogulin 1 in Anton Šuštaršič 1. Tekmo je dobro sodil Gliha iz Trebnja. Mladinska ekipa Kolpe je z 2:1 premagala Tabor iz Sežane, pionirji pa so s 7:0 zmagali v Domžalah. Nogometaši Bele krajine iz Črnomlja so z 1:0 premagali Komendo, zmagali pa so tudi njihovi kadeti. V naslednjem krogu bo Kolpa igrala v gosteh s Šmartnom, Bela krajina pa doma s Kresnicami.

NOVOMEŠČANI SO OSTALI V LIGI

NOVO MESTO - Konec prejšnjega tedna se je v Ljubljani nadaljevalo in končalo državno šahovsko prvenstvo v zahodni skupini I. šahovske lige. V zadnjih štirih krogih so novomeški šahisti

RAZSTAVA LIKOVNIH IZDELKOV NEKDANJIH UČENCEV

Te dni smo na naši šoli razstavili slike in izdelke učencev, ki so včasih obiskovali našo šolo. Čeprav so slike stare, so zelo ohranjene. Nekaj jih je razstavljenih v veznem hodniku, nekaj pa tudi ob vhodu v šolo. Vesela bi bila, če bi bila kakšna slika tudi v učilnicah, da bi jo lahko občudovala med poukom, kadar bi mi bilo dolgčas. Iz slik sem dobila nekaj novih idej, kajti tudi jaz sem za greta likovnica. Mogoče bo čez nekaj let obešena tudi kakšna moja slika in jo bodo občudovali naslednji rodovi učencev.

KARMEN LUŽAR
7. r. novin. krožek
OŠ Šentrupert

ŠOLA V NARAVI ZA ŠESTOŠOLCE

Grška šola že četrto leto organizira šolo v naravi za šestošolce. Že drugi zaporedaj nas je gostil Krkin počitniški dom v Vrsarju. Letošnji september je bil veselje za šestošolce, v prvi izmeni sta odšla na morje oddelka a in d, drugo izmeno pa sta težko pričakovala b in e. Odšli so z velikim navdušenjem in se vrnilo polni novih spoznanj. V šoli v naravi so proučevali morske živali, spoznali zgodovino Vrsarja in drugih krajev, ob večerjeh pa so odhajali v mesto v zabavišni park. Proti koncu bivanja so se odpravili na izlet z ladjo. Ogledali so si Rovinj in sarkofag sv. Evfemije. Po ogledu so odšli na kopanje na otok sv. Katarine. Nazaj so prišli vsi dobre volje in polni moči za nadaljnje učenje v šoli.

Novinarji 7. a in 7. b
OŠ Grm

DIVJA ODLAGALIŠČA SMETI

V petek, 16. septembra, smo imeli učenci predmetne stopnje naše osnovne šole naravoslovni dan. Raziskovali smo divja odlagališča odpadkov k krajevnim skupnosti Cerklje ob Krki. V skupinah smo odšli po vaseh na kraje odlaganja odpadkov in s pomočjo opazovanj odgovorili na vprašanja, ki smo jih dobili na posebnem vprašalniku. V petek zjutraj smo sezbali v šoli. Delali smo v skupinah po posameznih vaseh. Pregledovali smo zapiske in napisali poročilo. Kmalu po malici je prišlo najzanimivejše, ko so vodje skupin predstavili naše delo drugim učencem, učiteljem in ravnateljici. Ugotovili smo, da živimo v 17 vaseh med 9 smetišč, od katerih je 5 velikih. Učenke 8. razreda so pri dodatnem pouku izdelale zemljevid KS Cerklje ob Krki in na njem označile, kje ležijo odlagališča odpadkov, njihovo velikost, izpostavljenost in vrsto odpadkov. Ugotovili smo, da so vsa večja odlagališča na izpostavljeni legi, le v Pošteni vasi ne. Samo v Vrhovski vasi in na Gorenji Pirošici ni divjih odlagališč odpadkov. Vsa divja odlagališča smeti so za ljudi velika črna packa, ki je kmalu ne bo več mogoče odpraviti.

Člani dopisniškega krožka
OŠ Cerklje ob Krki

MEDNARODNI KNJIŽNI KVIZ

V sredo, 7. septembra, smo se učenci, ki smo sodelovali na kvizu Branje v družinskem krogu, udeležili zaključne slovesnosti v črnomaljski knjižnici. Iz cele občine je prišlo 75 tekmovalcev, od tega kar 29 iz OŠ Semič. Knjižničarke so nam pripravile program in poskrbele za nagrade. Semečani smo bili še posebej veseli, saj je bila za glavno nagrado izžrebana učenka iz naše šole, Andreja Špringer, ki je potem odšla na osrednjo zaključno prireditev Dan zlatih knjig v Ljubljano.

CVETKA SMREKAR
OŠ Semič

SODELOVALI SMO NA KVIZU

Učenci žužemberške osnovne šole smo tudi letos vneto reševali mednarodni knjižni kviz. Presenceni smo izvedeli, da smo kar štiri izžrebani za nagradni izlet. V petek, 9. septembra, smo se Darjan, dve Simoni in Petra zbrali na avtobusni postaji v Novem mestu. Najprej smo se odpeljali v ljubljanski živalski vrt. Najbolj všeč so nam bile opice, ki so skakale z ene vrvi na drugo in tulile. Spoznali smo tudi

veliko prijateljev. Potem smo šli v Arboretum Volčji potok. Videli smo veliko prelepih rož in zelo velik vodomet. Tudi drugo leto bomo reševali kviz in upali, da bomo morda spet izžrebani.

SIMONA STRUNA
OŠ Žužemberk

UREJANJE ŠOLSKEGA VRTA

V petek, 9. septembra, smo se učenci in učenke 8. a razreda odpravili na urejanje šolskega vrta na podružnično šolo v Šmihelu. Šola ima malo učencev, saj je majhna in stara. Brž smo se lotili dela. Fantje so urno lopatali, dekleta pa smo pobirale zelenjavo in okopavale cvetlice. Spodbujala nas je Irena Piškur. Vsi smo se trudili, da bi bil vrt kar se da lep in urejen. Za to delo smo se odločili, ker smo sosednji šoli želeli pomagati, obenem pa smo se razvedrili. Veseli smo, da je vrt pripravljen na spomladansko setev.

NATALIJA AVBELJ

NA SEJMU NARAVA - ZDRAVJE

Šestošolci in osmošolci naše šole smo obiskali sejem Narava - zdravje v Ljubljani. Imeli smo nalogo, da spoznamo čim več o zdravi prehrani. Najprej smo se ustavljali pri razstavljalcih bolj znanih pekarskih izdelkov, nato pa še pri drugih zanimivih stojnicah. Marsikaj smo lahko tudi poskusili. Vseč so mi bili izdelki tujih razstavljalcev, saj so imeli poseben, za nas neobičajen okus. Nabrali smo veliko prospektov in nekaj receptov. V drugem prostoru je bila razstavljena kozmetika. Zvedela sem, kako si z različnimi pripomočki sami pomagamo pri nekaterih obolenjih. Nato smo zavili še v paviljon malih živali. Natančno pa sem si ogledala razstavo gob, saj sem večkrat v negotovosti, ali je goba užitna ali ne.

TANJA KOLENC
8. r., OŠ Škočjan

V času od 9. do 21. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Antonija Balkovec iz Črnomlja - Jureta, Vida Mejaš iz Zabukovja - Jožeta, Jožica Škoda iz Dolge vasi - Marušo, Elizabeta Grebene z Mirne - Mitjo, Martina Novomeski iz Drašičev - Roka, Vanja Hudoklin iz Mihovega - Mirka, Hata Konda iz Črnomlja - Irmo, Nataša Jakše z Uršnih sel - Moniko, Slavka Kastelic iz Mirne Peči - Nejc, Marjeta Jesih s Tanče Gore - Marušo, Tatjana Zupančič iz Straže - Gregorja, Ljudmila Piškur iz Škovca - Matjaža, Marija Lovrin iz Drenovca - Sandija, Katarina Štucelj iz Gribelj - Janeza, Dragica Ogrinec iz Velikih Poljan - Klavdijo, Sonja Grabnar s Trebelnega - Jožico in Jožka, Majda Škupek iz Dobruške vasi - Tejo, Marjana Selakovič iz Marindola - Sonjo, Ivanka Slak iz Gorenje vasi - Gašperja, Janja Rudman iz Potoka - Katarino, Marta Fišter iz Govejega Dola - Barbaro, Mojca Plavan iz Metlike - Petro, Marinka Bojanec iz Srednjega Grčevja - Martina, Marija Barle z Gorenjih Selc - Marjetko, Irena Golob iz Sentjerneja - Partika, Maja Irt iz Straže - Urško in Danica Tiratar iz Gabrijel - dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Andreja Šeremet iz Šegove ulice 11 - Gašperja, Nataša Lešnak iz Lobetove ulice 15 a - Luka, Nada Koyacič iz Šmihela 72 - Katjo, Rosana Šuštaršič iz Seidlove ulice 64 - Teo, Vanja Štrasner-Kastelic iz Lobetove 37 - Marka, Azemina Subašič iz Ulice Danila Bučarja 26 - Nives, Bernarda Strojnj iz Ragovske 9 - Marušo, Marija Sinkovec iz Ulice stare pravde 11 - Matica, Ana Marija Čurl iz Vavpotičeve ulice 7 - Kristjana, Mateja Drlink iz Mušičeve 6 - Luka, Ivanka Ejup iz Germove 4 - Lea, Marija Plut iz Seidlove ceste 56 - Evo in Marinka Kos iz Ulice Majde Šilc 20 - Anjo.

Čestitamo

TREBANJSKI GODBENIKI V LJUBLJANI - Ob praznovanju prve obletnice delovanja trgovskega centra Interspar je nastopil tudi pihalni orkester iz Trebnjega pod vodstvom dirigenta prof. Igorja Teršarja. Trebanjskim godbenikom, ki se v slovenskem kulturnem življenju vse bolj uveljavljajo, je prisluhnilo veliko kupcev in tudi ljubiteljev glasbe.

PLESNI CENTER DOLENJSKE

TRIO VEBLE - Že okoli dve desetletji nastopata harmonikarja brata Jože in Stanko Veble iz Kočevja na raznih proslavah, prireditvah, otvoritvah pa tudi na glasbenih tekmovanjih v domovini in tujini (od koder sta prinesla že precej najvišjih priznanj). V zadnjem obdobju se jima je priključil še oče, da so zdaj trio. Na fotografiji je trio Veble, ki je sodeloval v kulturnem programu na nedavni otvoritvi prenovljenega kočevskega hotela. (Foto: J. Primc)

Jože Dular

TEGA MU PA NE SMEMO POVEDATI

Sonce je prav počasi lezlo za Semiško goro in brisalo s Francovega obraza trde sence in jih ublaževalo v neko umirjenost. Gube na njegovem čelu, nad katerim so valovili vzvihrani lasje, so se sprostile, napetost je ponehala.

"Seveda čakam," je rekel in se za spoznanje premaknil v pletenem naslonjaču. "Že štirideset let. Prepočasi gre vse to. Ne vem, če bom sploh kdaj prišel do svojega."

Zdel se je nekam zagrenjen, naveličan od obljub in čakanja. Predvsem v tistih prvih povojnih letih, ko je kljub temu, da je bil na njihovi strani, še zmerom veljal za kulakovega sina. Takega, ki mu je treba iz glave izbiti razmišljanje, ali ima prav on ali nova oblast. Naj mu bo jasno: kar oni odločijo, to drži!

Sicer pa ljudje vedo za njegovo in podobne zgodbe. Koga pa je navsezadnje vojni čas božal? Najbrž nobenega. Takrat niso bila leta, da bi se človek veselil, živel brezskrbno, sproščeno... Vse kaj drugega so bili tisti časi.

- Kajpak, bili smo nekaki kulaki. Imel sem pač smolo, da sem se rodil v taki družini. Moj stari oče, ki je krošnjarijal po Avstriji in Nemčiji, je imel na Gornjih Lazah kar čedno posestvo - petinsedemdeset orolov. Moj oče pa se je kasneje od tam preselil v Semič in ob stari cesti odprl gostilno s kegljiščem. Nato še trgovino in hleve za domače in tuje konje. Kasneje je postavil še kovačnico, ki pa smo jo dajali v najem. Leta 1932 se je oče odločil, da si bo postavil novo hišo. V črnomaljski posojilnici je najel dvesto tisoč dinarjev posojila - o, to pa je bil za tisti predvojni čas velik dolg!

- Potem smo pričeli zidati hišo, za katero je oče že dolgo zbiral gradivo. V dveh mesecih je bila pod streho. Vsi smo vražje garali, tudi jaz, čeprav sem bil še otrok in je bila krampica večja od mene.

- Takrat sem postal invalid. Za hišo je namreč stal voz s cementom. Ne vem, kaj me je premotilo, da sem šel odvirat voz, ki je nenadoma pričel drseti po nagnjeni cesti. Skočil sem k prvi zavori, da bi ga zaustavil, pa mi je spodletelo in sem prišel z nogo pod kolo. Potem bolnica v Novem mestu in Ljubljani, kjer mi je očetov bratranec, doktor, ki je imel na Komenškega cesti svoj sanatorij, komaj rešil nogo, da mi je ni bilo treba odrezati. Pol leta sem ležal, večinoma v mavcu, pa trpel, da ni bilo povedati. Več operacij sem preстал, nazadnje pa ostal invalid s sključeno, nepregibno nogo. Kasneje so me spet operirali in jo za silo zravnali. Tako sem se še kar spretno gibal, zlasti če sem si pomagal s kolesom.

Segel je po kozarcu vina pred sabo, pa ga je spustil na mizo, ne da bi ga zanesel k ustom.

- Seveda s kolesom. Bilo je že v vojni, sredi julija 1942, ko sem se peljal na Gornje Laze, kjer naj bi tamkajšnjemu aktivistu nekaj pomembnega sporočil. Bilo je vroče, in ko sem med Šaverjem in Škedljem rinil kolo v klanec, so iz zasede skočili Italijani in me prijeli. Ne, nič ni pomagalo, nobena beseda, nobeno izgovarjanje. S kolesom vred so me vlekli po grivi in čez prago do železniške čuvajnice, prav tja, kjer so tri tedne prej našli napadli italijansko vojaško postojanko in zajeli štiri vojake; nekaj so jih tudi pobili. Vse to je komandanta podžgalo, da me je že po prvem vprašanju, kje da so partizani, in mu nisem odgovoril, pričel pretepati kot živino. Padalo je po glavi, tolkel me je s čelado in nato s pištolo, pri tem pa zahteval, naj govim njihovo govinezo. Sam se je držal s pesmijo, hkrati pa udarjal po meni, da sem se zgrudil in padel v nezavest. Z brcami me je spravil pokonci in spet neumljeno tepel. Vse do takrat, ko je prišel italijanski vojaški vlak in sta me vojaka odvela v to tradotto in odpeljala v Novo mesto. Tam sem na Grmu padel v roke še hušjemu komandantu, ki me je znova pričel tepsti z žilavko po glavi in obrazu. Vsega pretolčenega

so me odvelki v novomeške zapore. Ves marogast sem bil in strašno me je bolela glava. Da bom znorel, sem mislil takrat.

Vročično je pripovedoval; skušal se je umiriti, pa so ga neprijetni spomini premočno zajeli. Potem je le segel po kozarcu in nagnil.

- No, to je bil začetek. Tudi kasneje ni bilo dosti drugače. Tepež, stradanje. Pa se človek marsičemu privadi. Otopi. Mene so jeseni spustili. Pa sem jim bil sumljiv in so me že čez mesec dni spet aretirali in zaprli v Črnomlju. Potem v Novem mestu in ljubljanski belgijski kasarni. Od tam so me prihodnjo pomlad s transportom poslali v Visco pri Palmanovi.

Zamahnil je z roko.

- Pa to so že znane zgodbe in je bilo o njih marsikaj napisanega. Tudi to, kako so se tisto jesen po italijanski vdaji slovenski interniranci čez Primorsko in Notranjsko prebijali domov. Med njimi tudi jaz.

- Doma so nam medtem, še preden so se Italijani umaknili, partizani oplenili hišo. Odpeljali so nam sedem vozov robe, tri konje, kravi, osem prašičev... Še dobro, da niso takrat pobili domačih, čeprav so jih imeli na seznamu. Samo nekaterim razumnim, uvidnim ljudem je uspelo, da so to preprečili.

- Po vseh teh grozotah pa so si doma s pomočjo vaščanov le nekako opomogli in kasneje tudi sami marsikomu pomagali. Tudi partizanom, čeprav so tako surovo naredili z nami. Mislili smo: vsi se moramo postaviti po robu sovražniku, da bo vojne čimprej konec. Da bo boljše življenje, da bomo vsi enaki in da ne bo več, kot so pravili, izkoriščanja človeka po človeku.

V kotu se je oglasil amaterski radijski oddajnik. Franc se je presedel tjakaj in dvignil slušalko. Klical ga je kolega iz Kranja. Kajpak, vse je opravil, kar je želel. Naročilo je posredoval prijatelju v Maribor. Potem je slušalko odložil in se spet preselil za mizo.

- Takole sem motim, če mi je dolgčas. Z radioamaterji imam kar številne zveze, se je nekako opravičil, potem pa nadaljeval.

- O, pomagali pa smo zares mnogim. Ne samo domačim partizanom, tudi zavezniškim letalcem in prebežnikom. Včasih se jih je pri nas zbralo tudi po dvajset, trideset. Pa članom partizanskega gledališča smo šli na roke, saj so pri nas stanovali Lojze Potokar, Gale, Česnik in Presetnik pa nekdo iz Kranja, ki so ga klicali kar Cigo. V sosednji hiši sta pri stari materi živeli še igralci Levstikova in Starčeva. Skupaj smo jedli, dostikrat tudi neslano. Pa prala jim je mati. Tudi drugi umetniki so bili dostikrat pri nas, tako kipar Pirnat, slikar Jakac z ženo pa komponist Kozina... Nihče ni od nas odšel lačen ali žejen.

- Pomagali pa smo tudi zavezniškim letalcem, kot sem rekel. Med njimi nekemu Novozelancu, ki se je leta 1944 rešil iz sestreljenega bombnika. V Beli krajini je potem čakal na letalo, ki naj ga prepelje v Italijo v njihov zbirni center. Tako je bil več tednov gost naše hiše. Moram omeniti tega letalca, saj sem se skoraj po tridesetih letih prav v Semiču nepričakovano spet srečal z njim.

- Da je bil to pravnik gospod Riddiford, med vojno seveda nisem vedel. Takrat imena sploh niso bila pomembna. Pri partizanih še posebno ne. Pravzaprav so bila prepovedana. Zakonspirirana.

- Ta gospod Riddiford je namreč jeseni 1972 prišel v Jugoslavijo. Menda v zvezi z velikim posojilom, ki naj bi ga Nova Zelandija odobrila naši državi. In ko je vse opravil v Beogradu, je želel v Beli krajini obiskati še nekatere svoje znance in prijatelje, ki so mu med vojno kakorkoli pomagali. Predvsem Jakliča v Srednji vasi, Turka v Črmošnjicah pa našega očeta...

- Za to pot so gospodu Riddifordu v Beogradu dali na voljo razkošen diplomatski avto in še drugi avto za spremstvo s tolmačem. Najprej so se ustavili pri Turku in Jakliču, pri obisku v Semiču pa se je zaplenilo zataknilo. Naš oče je bil namreč že sedem let pod zemljo, naša zaplenjena hiša pa tudi ni takrat kazala prav nič lepe podobe. In ker ni bilo očeta, je gospod Riddiford vsekakor želel videti vsaj mene.

- Prav tisti dan pa me ni bilo doma in zato je semiške mličnike in natakarka domačega hotela veljalo precej truda, preden so me odkrili pri sorodnikih na Vrtači. Našli so me ravno pri kosilu, pa sem moral vse pustiti in so me kar brž odpeljali v hotel Smuk, kjer so me že čakali Riddiford in njegovi. Takoj sem ga spoznal: visok, eleganten, zdaj že precej osivel gospod, ki mi je pristrčno stisnil roko. Razumel sem ga, da je bil leta 1944 večkrat gost mojega očeta in ga je zato prišel obiskat. Povedal sem mu, da je že več let mrtev.

- Gospod Riddiford me je povabil za mizo in mi predstavil svojo ženo, tolmača iz Beograda in diplomata Iztoka Žagarja, ki pa sem ga spoznal še iz vojnega časa kot člana takratnega pokrajinskega komiteja SKOJ. Vsem so pripravili imenitno kosilo - plačali so ga seveda naši z naročilnico - in med jedjo smo se pričeli razgovarjati. Naš diplomat Žagar mi je takoj dejal, naj se ne mučim s svojo angleščino, saj imamo tu tolmača, ki bo vse potrebno povedal gospodu Riddifordu.

- Med jedjo me je Riddiford vprašal, kako živim in koga imamo zdaj v naši hiši. "Nimamo je več," sem odgovoril. Zaplenili so nam jo, očeta pa zaprli za petnajst mesecev, češ da je bil spekulant."

"Ovo nemoj da kažeš!" je naglo naročil diplomat Žagar tolmaču in jezno zasršel vame. "Kaj pa vendar govoriš? Bi imel gospod Riddiford slabo mnenje o nas in naši socialistični ureditvi, če bi mu to povedali."

- Novozelanc naju je malo začudeno gledal. Razumel najbrž ni nič, slutil pa verjetno je, da z Žagarjem nisva istih misli. Vendar je bil zadovoljen s tem, kar mu je povedal tolmač, in je takoj nato spet vprašal: "Kaj pa konji? Jih imate še?" - "Kaj pa nam bodo," sem kar odkrito odgovoril, "saj so nam posestvo vzeli že leta 1945."

"I ovo nemoj kazati!" je Žagar s prikritim negodovanjem opomnil tolmača. "Ti, Franc, pa pazi, kaj govoriš! Res ni bilo vse prav, kar so po vojni naredili z vašimi, vendar se bo vse to uredilo. Lahko ti obljubim! Čez kak mesec pridem spet v Slovenijo, pa bomo hitro prišli na čisto. Lahko se zaneses name! Častna beseda!"

- Potem Riddiford ni več veliko spraševal. Saj vidi, da naša domovina lepo napreduje. Tudi Semič! Lepo tovarno ima, nov hotel, nove stanovanjske bloke, asfaltirano cesto... Marsikaj se je spremenilo in povsod je viden napredek. Dvignil je kozarec. Pa na zdravje vseh tukajšnjih dobrih, prijaznih ljudi!

Potem se je s spremstvom odpeljal. Vesel in zadovoljen.

Tudi Franc Derganc se je zdaj nasmehnil. Vendar nekoliko grenko. Res se je do takrat in tudi v poznejših letih v Semiču marsikaj spremenilo. Toda za Dergance ne. Nikogar ni bilo iz Beograda in naslednjih mesecih v ta kraj pod Semiško goro. Ne diplomata Žagarja ne koga drugega. Ne tisto jesen ne kdaj pozneje.

Franc Derganc se je spet trpko nasmehnil. Ko da ga je sram, da ima naša država diplomate, ki tako mirno požrejo dano besedo. Vendar ni odnehal. Tudi zdaj ne, po skoraj dvajsetih letih, odkar se je zadnjič srečal z gospodom Riddifordom.

- Tamle, v tistem fasciklu, je pokazal proti polici, je na desetine pritožb, izjav in priporočil za naše medvojno delo, ki sem jih poslal v Ljubljano in Beograd pa Žagarju, Dolancu, na zunanje ministrstvo in še kam. Niti odpisali mi niso, čeprav v zakonu o javnem postopku jasno piše, da je treba na vsako vlogo odgovoriti vsaj v enem mesecu. Pač, dobil sem odgovor na tisto pritožbo, ki sem jo poslal maršalu Titu v Beograd leta 1952. Takrat so me poklicali na sodišče in mi prisodili mesec dni zapore, ki sem ga potem odsedel v Črnomlju. V poduk, da ne bom drugič po nepotrebnem stegoval jezika oziroma pisaril, kamor ni treba.

Pa zdaj?

Franc Derganc je nejevoljno otrsnil z glavo.

- Čakam! Sicer vem, da še noben volk ni nikoli iz svoje volje vrnil ovce, pa kljub temu nisem molčal. Ne takrat ne pozneje. Prav zato sem o teh krivicah, ki so jih storili nam in tudi drugim ljudem, marsikaj napisal v naše časopisje. Mogoče pa se bo zdaj vse razpletlo, ko so drugi časi in ko naj bi bile, tako vsaj obljublja, medvojne in povojne krivice popravljene. Do kraja pa ne bodo nikoli. Verjemite, da ne!

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridruže pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 29. IX.

SLOVENIJA 1
9.15-0.15 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.50 OTROŠKI PROGRAM
9.50 BELI KONJIČ, lutkovna igra, 1/2
10.25 TISOČ IDEJ ZA NARAVOSLOVCE, 4. oddaja
10.45 TEDENSKI IZBOR
10.45 CLOVEŠKI ROD, angl. poljudnoznanstvena serija, 7/12
11.15 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
15.20 PRODAJALKA ROKAVIC, ponovitev švedske drame
16.20 SLOVENSKI UTRINKI, oddaja madžarske TV
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igra
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NEVERJETNE ZGODBE
21.05 TEDNIK
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA
22.45 GLEDALIŠČE RAYA BRADBURYJA, kanadsko-novozel. naniz., 11/24
23.15 PRINC PUŠČAVE, italij. nadalj., 4/6

SLOVENIJA 2
12.35-2.15 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 13.55 Evrogol - 14.55 Kinoteka: Ciklus filmov H. Bogarta: Udari vruga (amer. film, ČB) - 16.25 Tedenski izbor: V vrtincu - 17.10 Sova (ponovitev): Grace na udaru (amer. naniz., 7/22); 17.40 Princ pušave (italij. nadalj., 3/6) - 18.30 Že veste - 18.50 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 18.55 Športni dogodki - 20.30 Intervju - 21.30 Povečava: Benetke '94; 22.50 P.S. (slov. film) - 0.20 Nogomet Avstrija:MB Branik (posnetek)

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 263. dela amer. nadalj.) - 13.05 Call selection (ponovitev) - 13.40 CMT - 16.55 Na velikem platnu - 17.10 Album show (ponovitev glasbene oddaje) - 18.00 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 18.30 Benny Hill (ponovitev 4. dela angl. naniz.) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (264. del amer. nadalj.) - 20.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 20.40 Pred poroto (10. del amer. naniz.) - 21.10 Poročila - 21.20 Večnost (amer. film) - 23.20 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 23.50 Na velikem platnu - 0.05 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1
7.50 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Monofon - 13.20 Ves svet je oder (dok. serija) - 14.15 V avtobusu (humor. serija) - 14.40 Patrola Sunseta (serijski film) - 15.35 Projekt Android (amer. film) - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Iz tujskega življenja - 21.00 Nocoj z vami (zabavnoglasbena oddaja) - 21.45 Poročila - 21.50 Poslovni klub - 22.35 Slika na sliko - 23.20 Večer ob glasbi - 0.20 Poročila v nemščini - 0.25 Sanje brez mej

HTV 2
16.00 Video strani - 16.15 TV koledar - 16.25 Skrivnost družin (serijski film, 1/6) - 17.15 Ekran brez okvira - 18.15 Evropska nogometna liga - 19.15 Dok. film - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 19.55 Nogomet Amerer:Hajduk - 21.50 Skrivnost družin (serijski film, 2/6) - 22.40 Top DJ mag

PETEK, 30. IX.

SLOVENIJA 1
9.45-1.35 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.35 OTROŠKI PROGRAM
LUČKA STRAH IN TREPET ULICE, češko-nemška nadalj., 3/6
11.05 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
11.50 DIVJI JUG, novozel. poljudnoznan. nadalj., 3/10
12.40 ŽE VESTE
13.00 POROČILA
14.20 ZRAKOPLOV, ponovitev slov. filma
15.50 KAM VODIJO NAŠE STEZICE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
VRIJLJAK, mehiška nadalj., 26/28
17.30 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 15/20
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 HUGO, TV igra
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 POGLEJ IN ZADENI
21.40 TURISTIČNA ODDAJA
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA
LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 18. epizoda amer. naniz.
23.00 PRINC PUŠČAVE, italij. nadalj., 5/6
23.50 Z ZAMUDO NA VEČERJO, amer. film

SLOVENIJA 2
12.35-2.15 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.40 Teden-

ski izbor: Iz dobrega gnezda (nemška nadalj., 12/13); 16.30 Osmi dan - 17.25 Sova (ponovitev); Gledališče Rava Bradburja (kanadsko-novozel. naniz., 11/24); 17.50 Princ pušave (italij. nadalj., 4/6) - 18.45 Znanje za znanje - 19.15 Poglej me! - 20.05 Pustolovščine mladega Indiana Jonesa (amer. naniz., 4/16) - 21.00 Vojaki vojne ras (amer. dok. oddaja) - 20.55 Godalni sekstet Zuerich (posnetek 1. dela) - 22.00 Opus: Intervju z Ivom Pogoreličem

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 264. dela amer. nadalj.) - 13.05 Magnetoskop (ponovitev) - 13.45 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 14.20 CMT - 16.15 Na velikem platnu - 16.30 Pred poroto (ponovitev 10. dela amer. naniz.) - 17.00 Večnost (ponovitev filma) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (265. del amer. nadalj.) - 20.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 20.30 Beverly Hills 90210 (27. del amer. nadalj.) - 21.25 Poročila - 21.35 Eden na borzi - 21.50 Zgodba z vzhodne strani (amer. film) - 23.35 Album show (glasbena oddaja) - 0.30 Erotični film

HTV 1
7.50 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Monofon - 13.10 Ves svet je oder (dok. film) - 14.05 V avtobusu (humoristična serija) - 14.30 Patrola Sunseta (serijski film) - 15.20 Amer. film - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Latinica - 21.20 Amer. film - 22.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila v angleščini - 0.00 Filmi Luisa Buñuela: Diskretni šarm buržoazije - 1.40 Sanje brez mej

HTV 2
17.20 TV koledar - 17.30 Skrivnost družin (serijski film, 2/6) - 18.20 Politična propaganda (dok. serija) - 19.20 Dnevnik, sport, vreme - 20.10 Beverly Hills (serija za mladino) - 21.00 Gloria Estefan - 22.00 Peta prestava - 22.35 Oddelek za umore (serijski film, 2/13) - 23.25 Hit depo

SOBOTA, 1. X.

SLOVENIJA 1
7.15-1.00 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
7.50 TEDENSKI IZBOR:
7.50 RADOVEDNI TAČEK
8.05 PRAVLJICA O CARJU SALTANU
8.20 ZLATI SRČEK, festival otroške popevke
9.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
DEČEK PO IMENU CHARRLIE BROWN, amer. risani film
11.00 ŠTAJERCI GENERALU MAISTRU
12.00 INTERVJU
13.00 POROČILA
14.25 TEDENSKI IZBOR
TEDNIK, ponovitev
15.20 POGLEJ IN ZADENI
DNEVNIK 1
17.10 DIVJI JUG, novozel. poljudnoznan. nadalj., 4/10
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 HUGO, TV igra
19.05 RISANKA
19.18 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 POTNI LIST ZA HONG KONG, angl. poljudnoznan. kviz
21.05 FORUM
21.20 OZARE
21.25 PRAZNIKA JE DUŠA, NE PA SENCA
OBLIK - MIGUEL BERROCAL
DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 SOVA:
PRINC PUŠČAVE, italij. nadalj., 6/6
23.20 PAPIRNATA ZVEZDA, finski film

SLOVENIJA 2
7.35-0.20 Teletekst
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.15 Tedenski izbor: Človek in glasba: Klasični Dunaj (5. oddaja); 11.05 Turistična oddaja; 11.20 Neverjetne zgodbe - 12.10 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (18. epizoda amer. naniz.); 12.35 Princ pušave (italij. nadalj., 5/6) - 16.55 DP v rokometu - 18.30 Alpe-Donava-Jadrano - 19.00 Dobra volja je najbolja (razvedrilna oddaja TV Koper) - 20.10 Naključni potnik (amer. film) - 22.10 Sobotna noč - KANAL A
7.00 Video strani - 9.00 CMT - 10.05 Eden na borzi (ponovitev) - 10.15 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 11.00 Karma (ponovitev oddaje o duhovnosti) - 18.05 Slah vpliv (ponovitev filma) - 20.00 Vreme - 20.05 Naše cenjeno sorodstvo (5. del angl. humor. naniz.) - 21.00 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 21.40 Angel in nepridiprav (amer. film) - 23.20 Vreme - 23.25 Zgodba o igri (ponovitev 21. dela amer. dok. naniz.) - 0.05 CMT

HTV 1
8.10 TV spored - 8.15 TV koledar - 8.25 Poročila - 8.30 Velika dečela majhnih (kanadski film) - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 11.55 Poročila - 12.00 Oddaja resne glasbe - 13.00 Prizma (večnacionalni magazin) - 13.45 Poročila - 13.50 Varaždinke (dok. oddaja) - 14.35 Me je kdo iskal? (zabavnoglasbena oddaja) - 15.20 Dokler je srce, bo tudi Croatia (drama) - 16.25 Hišni ljubljenci - 17.00 Beverly Hills (serija za mladino) - 17.45 TV razstava - 18.00 Televizija o televiziji - 18.30 Santa Barbara (serijski film) - 19.15 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Notorious (amer. film) - 21.55 Robert Zemeckis (dok. film) - 22.25 Poročila - 22.30 Športna sobota - 22.45 Slika na sliko - 23.45 Poročila v nemščini - 23.50 Sanje brez mej

HTV 2
17.40 TV spored - 17.50 TV koledar - 18.05 To je ljubezen (humor. serija) - 16.55 EP v rokometu (2) - 18.30 Boks - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Naravnost svet (dok. serija) - 21.05 CRO pop rock - 21.55 Nočna izmena: Življenje na severu; Zona smraka; Slaughter (amer. film)

NEDELJA, 2. X.

SLOVENIJA 1
8.45-0.55 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV, ponovitev
10.25 ČAROVNIK IZ OZZA
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
12.30 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 15/20
13.00 POROČILA
13.05 PUSTOLOVŠČINE MLADEGA INDIANA JONESA, amer. naniz., 4/16
14.10 FANTJE SE ZABAVAJO, amer. film
16.00 SEDEM NAS JE, angl. nadalj., 6/6
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.55 HUGO, TV igra
19.05 RISANKA
19.18 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 OBRAZ MODE, angl. dok. nadalj., 2/6
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.25 ZA TV KAMERO
22.45 SOVA
DRUGA DOMOVINA, nemška nadalj., 2/13

SLOVENIJA 2
0.14-23.00 Teletekst
Opomba: 15.00 Avtomobilske cestne dirke za VN Slovenije
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor: Godalni sekstet Zuerich - 10.40 Sova (ponovitev); Princ pušave (italij. nadalj., 6/6); 11.30 Potni list za Hong Kong (angl. pustolovščina) - 15.00 Športna nedelja - 19.15 Ek, tok - 20.10 Smrtonosno orožje I (amer. film) - 22.00 Velja za vsak dan: Svobodi na pot - 22.30 Sportni pregled

KANAL A
9.05 Lepotica in gusar (risani film) - 10.00 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 10.30 Male živali - 10.50 Angel in nepridiprav (ponovitev filma) - 12.30 Helena - 18.05 Lepotica in gusar (risani film) - 19.00 Beverly Hills 90210 (ponovitev 27. dela) - 20.00 Vreme - 20.05 Zgodba o igri (dok. oddaja o košarki) - 20.45 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.45 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 22.40 Vreme - 22.45 Troška vročica (17. del amer. naniz.) - 23.45 CMT

HTV 1
8.05 TV spored - 8.10 TV koledar - 8.20 Poročila - 8.25 'Trotic' True (angl. film) - 10.00 Poročila - 10.05 Daktri (serijski film) - 11.00 Festival otroške kajkavske popevke - 12.00 Poročila - 12.05 Plodovi zemlje - 12.55 Oddaja narodne glasbe in običajev - 13.25 Mir in dobro - 13.55 Duhovni klic - 14.00 Poročila - 14.05 Islander Trader (avstral. mlad. film) - 16.15 Samostrel (serijski film) - 16.40 Srečni dnevi (serijski film, 10/22) - 17.05 Poročila - 17.15 Dvojni standard (amer. film) - 18.50 Risana serija - 19.15 TV fortuna - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Po vrnitvi (serijski film, 28/42) - 21.00 Izbris miss Hrvaške - 23.00 Poročila - 23.05 Sport - 23.25 Slika na sliko - 0.25 Poročila v angleščini - 0.30 Sanje brez mej

HTV 2
15.40 TV koledar - 15.50 Top DJ mag - 16.50 CRO pop rock - 17.35 Boks - 18.05 Mednarodna koledarska dirka - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Črnobelo barvali: Obracun pri OK Koralu (amer. film); Top lestvica: Poročila iz zgodovine; Izbiramo glasbo: Leteči cirkus Montyja Pythona (humor. serija)

PONEDELJEK, 3. X.

SLOVENIJA 1
8.45-24.00 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 OTROŠKI PROGRAM
JOEY IN RDEČI SOKOL, amer. nadalj., 1/5
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 ZNANJE ZA ZNANJE
10.00 NAKLJUČNI POTNIK, amer. film
12.15 ŠPORTNI PREGLED
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
POVEČAVA
15.50 OBZORJE DUHA
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD, TV igra
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 LEPI STRIČEK, franc. nadalj., 4/6
21.00 GOSPODARSKA ODDAJA: MADE IN SLOVENIA
21.50 NAPOVEDNIKI
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA
SHOW JACKIEJA THOMASA, amer. naniz., 7/17
SEVER IN JUG, amer. nadalj., 1/24

SLOVENIJA 2
12.35-23.00 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.30 Tedenski izbor: Utrip, Zrcalo tedna; 14.55 Nedeljskih 60; 15.55 Poglej me - 16.45 Sova (ponovitev); Druga domovina (nemška nadalj., 2/13) - 18.45 Onstran prihodnosti (avstral. znan. oddaja, 4. del) - 19.15 Sedma steza - 20.05 ... - 21.00 Tri ljubezni (švedska nadalj., 5/16) - 21.50 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 265. dela) - 13.05 Helena

(ponovitev) - 13.50 Pozitiv + (ponovitev) - 14.25 CMT - 16.45 Na velikem platnu - 17.00 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 18.05 Troška vročica (ponovitev 17. dela amer. naniz.) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (266. del amer. nadalj.) - 20.00 Popsport (kontaktna glas. oddaja) - 20.40 Polno, prosim (6. del španske humor. serije) - 21.35 Poročila - 21.45 Črno in belo (amer. film) - 23.25 Ameriški deset (glasb. oddaja) - 0.00 Na velikem platnu - 0.15 CMT

HTV 1
7.50 TV program - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Monofon 13.05 Ves svet je oder (dok. serija) - 14.00 V avtobusu (humor. serija) - 14.25 Tjina organizacija (serijski film) - 15.10 Afriški lev (amer. film) - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Hrvaška in svet - 20.55 W Shakespeare: Henrik VI. (5/7) - 22.30 Preteklost v sedanosti - 23.00 Slika na sliko - 0.00 Poročila v nemščini - 0.05 Sanje brez mej

HTV 2
17.45 Video strani - 17.55 TV program - 18.00 TV koledar - 18.10 Po vrnitvi (serijski film, 28/42) - 18.55 Stan in Olio (humor. serija) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Družinska skrivnost (serijski film, 3/6) - 21.10 Skrivnost polne lune (dok. film) - 22.10 Frostov pristop (serijski film) - 23.00 Jazz

TOREK, 4. X.

SLOVENIJA 1
7.45-24.00 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM
ČAROVNIK IZ OZZA
TEDENSKI IZBOR
9.10 VOJAKI VOJNE RAS, amer. dok. oddaja
9.10 ONSTRAN PRIHODNOSTI, avstral. znan. oddaja, 4. del
10.30 SMRTONOSNO OROŽJE I, amer. film
12.15 SEDMA STEZA
13.00 POROČILA
14.20 SOBOTNA NOČ, ponovitev
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igra
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 IZ DOBREGA GNEZDA, nemška nadalj., 13/13
21.00 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA
ZAKON PO DOMAČE, angl. naniz., 4/6
SEVER IN JUG, amer. nadalj., 2/24

SLOVENIJA 2
12.35-0.15 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.40 Tedenski izbor: Obraz mode (angl. dok. nadalj., 2/6); 16.30 Dobra volja je najbolja (razvedrilna oddaja) TV Koper) - 17.30 Sova (ponovitev): Show Jackieja Thomasa (amer. naniz., 7/17); 17.55 Sever in jug (amer. nadalj., 1/24) - 18.45 Iz življenja za življenje - 19.15 Videošpon - 20.05 Univerzitetni razgledi - 21.00 Rock in pop glasba (slov. lestvica) - 22.00 O moških, ženskah in otrocih (ponovitev slovaške drame) - 23.00 Svet poroča

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 266. dela amer. nadalj.) - 13.05 Popsport (ponovitev) - 13.45 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 14.30 CMT - 16.15 Na velikem platnu - 16.30 Polno, prosim (ponovitev 6. dela šp. humor. naniz.) - 17.20 Črno in belo (ponovitev filma) - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (267. del) - 20.00 Rodeo (glasbena oddaja) - 20.40 Državnik novega kova (23. del angl. satirične naniz.) - 21.15 Poročila - 21.25 Nočni ritmi (amer. film) - 23.10 Dan po jutrnjem (20. del amer. dok. serije) - 23.45 Na velikem platnu - 0.00 CMT

HTV 1
7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Mali svet (otroška serija) - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtinca (serijski film) - 12.40 Monofon - 13.15 Ves svet je oder (dok. serija) - 14.00 V avtobusu (humor. serija) - 14.35 Tjina organizacija (serijski film) - 15.25 Bratska tekmovalnost (amer. film) - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Čapljinjski vojni mir (dok. oddaja) - 20.50 TV parlament - 22.50 Poročila - 22.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila v angleščini - 0.00 Sanje brez mej

HTV 2
17.10 Video strani - 17.20 TV program - 17.25 TV koledar - 17.35 Družinska skrivnost (serijski film, 3/6) - 18.25 Skrivnost polne lune (dok. film) - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 V večernem hladu (humor. serija, 15/23) - 20.45 Družinska skrivnost (serijski film, 4/6) - 21.35 Clive James (dok. serija, 5/8) - 22.30 Nasprotniki Sherlocka Holmesa (serijski film, 5/26)

SREDA, 5. X.

SLOVENIJA 1
10.15-0.05 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM
SKOK MED ZVEZDE, angl. naniz., 13/14
12.10 TEDENSKI IZBOR
12.10 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.35 FILMSKA MAGIA, avstral. dok. serija, 8/9
13.00 POROČILA
14.00 TEDENSKI IZBOR
OPUS
15.00 TRI LJUBEZNI, ponovitev švedske nadalj., 5/16

15.50 ISTRSKE PRIPOVEDI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 PARL TV igra
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FILM TEDNA:
VARŠAVA, poljsko-nemško-franc. film
22.05 DNEVNIK 3, TEMA TEDNA, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
GRACE NA UDARU, amer. naniz., 8/22
SEVER IN JUG, amer. nadalj., 3/24

SLOVENIJA 2
12.35-23.05 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.35 Zgodbe iz školjke - 16.05 Tedenski izbor: Lepi striček (ponovitev franc. nadalj., 4/6); 16.50 Videošpon - 17.35 Sova (ponovitev): Zakon po domače (angl. naniz., 4/6); 18.00 Sever in jug (amer. nadalj., 2/24) - 18.45 Cloveški rod (angl. poljudnoznan. serija, 8/12) - 19.15 V vrtincu - 20.05 Sportna sredi - 22.30 Slovenci v zamejstvu - 23.05 Omizje

KANAL A
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 267. dela) - 13.05 Rodeo (ponovitev) - 13.50 CMT - 17.50 Na velikem platnu

ČETRTEK, 29.9.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmski vulkan - 20.15 Družinska skrivnost (serijski film, 3/6) - 21.10 Skrivnost polne lune (dok. film) - 22.10 Rockno - 22.00 Hard & Heavy

PETEK, 30.9.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmski vulkan - 20.15 Družinska skrivnost (serijski film, 3/6) - 21.10 Skrivnost polne lune (dok. film) - 22.10 Rockno - 22.00 Hard & Heavy

SOBOTA, 1.10.
5.30 Dobro jutro - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Pasji kotiček - 10.00 Gospodine sprašujete, Helena Mrzliček odgovarja - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci v studiu - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.15 Obisk: Violeto Ruparčič, rojakinja iz ZDA - 19.00 Cinca Marica: slovenske popevke; obisk Lada Leskovarja - 22.30 Ves ta jazz

NEDELJA, 2.10.
8.00 Dobro jutro - 9.30 Kmetijska oddaja: Sadjarjenje in čebelarstvo - 10.00 Mali oglasi - 11.00 Vinogradniška oddaja: o trgatvi - 12.00 Čestitke, mali oglasi in domača glasba - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Obisk: Violeta Ruparčič, rojakinja iz ZDA - 19.00 Cinca Marica: slovenske popevke; obisk Lada Leskovarja - 22.30 Ves ta jazz

PONEDELJEK, 3.10.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Popevka tedna - 17.00 Aktualna oddaja - 20.00 Glasbena oddaja - 22.00 Trauš - 23.00 Koncert: John Renbourn & Stefan Grossman

TOREK, 4.10.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Tone Spelko: Finance in predpisi - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 19.00 Večerni program - 20.00 Stari rockeri: akcija! - 22.00 Country & bluegrass - 23.00 Lestvica 3 tri III

SREDA, 5.10.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Balkan ekspres - 17.00 Borza dela - 22.00 Glasbene oddaje

- 18.05 Državnik novega kova (ponovitev 23. dela angl. naniz.) - 18.40 Male živali - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (268. del) - 20.00 Call selection (kontaktna glasbena oddaja) - 20.40 Benny Hill (5. del angl. naniz.) - 21.15 Dannyjeve zvezde

VIZIJA - EDINA DRUŽBA ZA CERTIFIKATE NA DOLENJSKEM, V POSAVJU, BELI KRAJINI IN NA KOČEVSKEM, KI JO VODIJO DOMAČI LJUDJE

VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, v tej številki Dolenjskega lista in nekaterih naslednjih objavlja odgovore na nekatera vprašanja v zvezi s certifikati in delovanjem pooblaščenih investicijskih družb oz. skladov. Vse bralce vabimo, da nas pokličete na telefonsko št. 068 323-260, nam pišete na naslov VIZIJA, Novo mesto, Novi trg 5, ali pa osebno pridete na naše vpisno mesto v vseh predstavniških in agencijskih zavarovalnicah TILIA in poskušali vam bomo odgovoriti na vaša vprašanja.

Glede na to, da se vedno znova pojavljajo vprašanja v zvezi z družbami za upravljanje in pooblaščenimi investicijskimi družbami, bomo danes razjasnili ta dva osnovna pojma.

Družba za upravljanje je gospodarska družba oz. podjetje, ki se ustanovi izključno za upravljanje investicijskih skladov. Lahko se ustanovi kot **delniška družba** ali kot **družba z omejeno odgovornostjo**. Zakon omogoča eno ali drugo obliko organiziranosti, odvisno od odločitve tistih, ki tako družbo ustanovljajo. Po zakonu mora vsaka družba za upravljanje, ki upravlja en sam investicijski sklad, imeti najmanj 50.000.000 tolarjev osnovnega kapitala. V primeru, da družba za upravljanje upravlja več investicijskih družb oz. skladov, pa mora za upravljanje vsakega nadaljnjega sklada povečati osnovni kapital za 25.000.000 tolarjev.

Pooblaščen investicijska družba oz. pooblaščen investicijski sklad pa je **delniška družba**, ki se ustanovi izključno za zbiranje **certifikatov in denarnih sredstev in investiranje oz. zamenjavo** tako zbranih sredstev v delnice, ki jih prodaja Sklad Republike Slovenije za razvoj. Pooblaščen investicijska družba oz. sklad zbira certifikate in denarna sredstva z javno prodajo delnic.

Vsak, ki vloži svoj certifikat v tak sklad oz. pooblaščen investicijsko družbo, postane njen delničar. Pooblaščen investicijska družba je pravna oseba, ki zbira certifikate in denar, s temi certifikati in denarjem pa upravlja družba za upravljanje.

V primeru VIZIJE, družbe za upravljanje, lahko bralcem pojasnimo, da je VIZIJA - edina domača družba za certifikate na Dolenjskem, v Posavju, Beli krajini in na Kočevskem, ki jo vodijo domači ljudje.

S kapitalom, ki ga bo ta družba upravljala, bomo gospodarili v skladu z interesi ljudi in podjetij v regijah, v katerih deluje.

Ostale pooblaščen investicijske družbe, ki ravno tako zbirajo certifikate na tem področju, pa imajo ljudi in sedež družb za upravljanje iz drugih krajev Slovenije in bodo upravljali zbrani kapital v skladu z njihovimi interesi. Vemo pa, da tisti, ki upravlja kapital, tudi odloča o tem, kam se dobiček uspešnega gospodarjenja usmerja.

OPEKARNA NOVO MESTO

Zalog 21
68000 Novo mesto

Skladno z določili Statuta podjetja Opekarna Novo mesto, Zalog 21, 68000 Novo mesto

RAZPISUJE komisija za imenovanje direktorja delovno mesto

DIREKTORJA podjetja OPEKARNE NOVO MESTO

Za direktorja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja izpolnjuje še naslednje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo ustrezne smeri
- dokazano uspešnost pri vodenju v zadnjih petih letih
- dokazano znanje enega svetovnih jezikov
- da imajo stalno bivališče v krogu do 25 km od sedeža podjetja

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 15 dneh po razpisu v zaprti ovojnici na naslov: Opekarna Novo mesto, Zalog 21, 68000 Novo mesto, z oznako za — komisijo za imenovanje direktorja. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izbiri.

Salon pohištva in stanovanjske opreme

»DOMLES«
RAJKO VAVTAR s.p.
Jedinščica b.š., NOVO MESTO

Za nedoločen čas zaposlimo

— PRODAJALCA POHIŠTVA

Pogoji: šola za prodajalce, starost do 25 let, poizkusna doba 2 mese-

ca. Osební dohodek do 72.000.— SIT.

— PRIPRAVNIKA ZA PRODAJO POHIŠTVA

Pogoji: urejen vojaški rok, kasneje stalna zaposlitev.

Informacije na tel.: 068/341-042 od 9.—10. ure.

PRIMA

Mešana zavarovalna družba, d.d.
LJUBLJANA
CANKARJEVA 10

- SI ŽELITE IZBOLJŠATI SVOJE FINANČNO ŠTANJE?
- SMO MLADA, USPEŠNA ZAVAROVALNA HIŠA
- NUDIMO VAM DOBER ZASLUŽEK IN DOLGOROČNO VARNOST
- STE PO SRCU PRODAJALEC IN STANUJETÉ V: LJUBLJANI, KRANJU, JESENICAH, KRANJSKI GORI, NOVI GORICI, AJDOVŠČINI, TOLMINU, SEŽANI, POSTOJNI, GROSUPLJU, NOVEM MESTU, KOPRU, TRBOVLJAH ALI V OKOLICI NAVEDENIH KRAJEV?
- IMATE ŽELJO SAMOSTOJNO DELATI NA TERENU?
- DAJEMO VAM MOŽNOST URESNITVE VAŠIH ŽELJ
- PISNE PRIJAVE SPREJEMAMO DO VKLJUČNO 7. OKTOBRA 1994 NA NASLOV: CANKARJEVA 10, 61000 LJUBLJANA

Sevnica, NHM 17

objavlja prosta dela in naloge v poslovalnici 'pohištva, keramike, barv in lakov' Novo mesto, Resljeva 2

- poslovodja (1 delavec)
- prodajalec (1 delavec)

Pogoj: končana poslovodska šola ter praksa v trgovinski smeri.
Rok prijave: takoj, in sicer na upravo podjetja MIKO d.o.o., Sevnica, NHM 17, 68290 Sevnica

RIC

RAZVOJNO IZOBRAŽEVALNI CENTER NOVO MESTO, p.o.
Ulica talcev 3a, 68000 Novo mesto, tel: 068/ 21-319, 21-640, fax: 068/ 21-319

vabi k vpisu v naslednje izobraževalne programe za odrasle:

1. OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE:

5. - 6. in 7. - 8. razred.

2. SREDNJE ŠOLE:

- TRGOVEC - IV. stopnja: vpis v 1. letnik
- Prekvalifikacija v trgovca
- Priprave na preizkus strokovne usposobljenosti za trgovca
- TRGOVINSKI POSLOVODJA
- Prekvalifikacija v trgovinskega poslovodjo
- Priprave na preizkus strokovne usposobljenosti za trgovinskega poslovodjo
- EKONOMSKO KOMERCIALNI TEHNIK - V. stopnja vpis v 3. in 4. letnik

RAZVOJNO IZOBRAŽEVALNI CENTER
NOVO MESTO
Ulica talcev 3a

vas pričakuje vsak dan med 8. in 16. uro, ali pa nas pokličite na telefon 21-319!

Stečajni dolžnik:

Metalna Tovarna konstrukcij in naprav, d.o.o., Krmelj - v stečaju

po sklepu senata Temelnjega sodišča Novo mesto, Enota Novo mesto, št. St 68/93 in seje upniškega odbora z dne 21.9.1994 objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih nepremičnin in premičnin:

1. **počitniška vrstna hišica št. 9, tip C**, v naselju Terme Čatež v velikosti 36,25 m² skupaj z notranjo opremo - izklicna cena 57.391,00 DEM;
2. **garsonjera v velikosti 18,30 m²**, ki se nahaja v pritličju bloka Krmelj 30a - izklicna cena 22.289,00 DEM;
3. **tovarni avto TAM 190 T, letnik 1990**, št. šasije 900003427, št. motorja 901002610, moč 137 KW, 6572 CCM, nosilnost 9115 kg, prevoženih 169.000 km, registriran do 29.8.1995 - izklicna cena 19.570,00 DEM;
4. **osebni avto Ford Sierra 2.0 ICL, letnik 1991**, št. šasije VFOFXXGBBFLB 34056, št. motorja LB 34056, 88 KW, 1998 CCM, prevoženih 89.000 km, registriran do 23.7.1995 - izklicna cena 14.253,00 DEM;
5. **kamp prikolice IMV ADRIA 450 Q**, tovarniška številka 4110021824, nosilnost 890 kg, karoserija rahlo korodirana, gume preperete, notranjost v slabem stanju - izklicna cena 1.478,00 DEM;
6. **kamp prikolice IMV ADRIA 380 Q SL**, tovarniška številka 4111019484, nosilnost 750 kg, karoserija rahlo korodirana, gume preperete, notranjost v slabem stanju - izklicna cena 1.267,00 DEM.

Vse premičnine in nepremičnine se nahajajo na lokaciji Krmelja razen počitniške hišice, ki je na Čatežu. Ogled je možen 6.10. in 13.10.1994 med 9. in 11. uro.

Dodatne informacije so na voljo na tel. št. (0608) 41-103.

Varščina in kupnina sta plačljivi v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.

Na dražbi lahko sodelujejo vse pravne osebe s sedežem v R Sloveniji in fizične osebe, državljani R Slovenije. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik plačati varščino v višini 10% izklicne cene in jo nakazati na žiro račun Metalna TKN, d.o.o., Krmelj - v stečaju, št. 51610-690-86431 pri SDK Sevnica, z namenom *varščina za javno dražbo*. S potrjenim prenosnim nalogom se mora ponudnik izkazati pred pričetkom javne dražbe. Varščino bomo uspešnemu ponudniku po odbitku stroškov vračunali v kupnino, drugim pa brez obresti vrnili v petih dneh po končani javni dražbi. Predstavnik pravne osebe mora imeti veljavno pooblastilo za licitiranje.

Kupec, ki bo na dražbi uspel, mora skleniti prodajno pogodbo najkasneje v 8 dneh po končani dražbi in plačati celotno kupnino na žiro račun stečajnega dolžnika v 15 dneh po sklenitvi pogodbe. Če uspešni ponudnik ne bo sklenil kupoprodajne pogodbe in plačal celotne kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, plačano varščino pa bo zadržal stečajni dolžnik.

Prometni davek, druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva mora plačati kupec.

Javna dražba bo 2. 10. 1994 ob 14. uri v sejni sobi stečajnega ja dolžnika v Krmelju.

»PTT PODJETJE SLOVENIJE p.o. POSLOVNA ENOTA PTT NOVO MESTO

Objavljamo prosta delovna mesta in vabimo kandidate elektrotehnične, ekonomske in pravne stroke za opravljanje del na področju:

1. projektiranja, nadzora, vzdrževanja in gradnje telekomunikacijskih naprav — dve delovni mesti
2. najzahtevnejša finančno-računovodska dela — eno delovno mesto
3. najzahtevnejša pravna dela — eno delovno mesto

Za opravljanje navedenih nalog je potrebna:

- pod 1. — VII. st. izobr., dipl. ing. elektrotehnične smeri, strokovni izpit po Zakonu o gradnji objektov in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj na področju projektiranja in gradnje telekomunikacijskih naprav — prednost imajo kandidati smer šibki tok — telekomunikacije
- pod 2. — VII. st. izobr., dipl. oec., 3 leta ustreznih delovnih izkušenj na finanč. račun. področju
- pod 3. — VII. st. izobr., dipl. pravnik, pravosodni izpit oziroma državni izpit, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Delovna mesta se objavljajo za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom.

Prednost imajo kandidati z izkušnjami pri vodenju. Prijave z dokazili o izpolnjevanju splošnih in posebnih pogojev tega razpisa pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: PTT podjetje Slovenije, p.o. PE PTT Novo mesto, sl. za spl. in kadr. zadeve, 68000 Novo mesto. Dodatna pojasnila vam posredujemo po telefonu št. (068) 27-054.«

VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA NOVO MESTO

Ragovska 18
68000 NOVO MESTO

ponovno razpisuje prosto delovno mesto

STROKOVNEGA DELAVCA (za delo z otroki, ki v razvoju odstopajo od svojih vrstnikov).

V skladu s 57., 69., 70. in 71. členom Statuta VVO vabimo k sodelovanju

- SPECIALNEGA PEDAGOGA
- NEVRO-FIZIOTERAPEVTA

Za delo v vrtcu za romske otroke (Brezje - Žabjak) nudimo zaposlitev

VZGOJITELJICI ALI VZGOJITELJU PREDŠOLSKIH OTROK

(Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas.)

Svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela pošljite na naš naslov v osmih dneh od objave.

O rezultatu izbire vas bomo obvestili v 30 dneh po roku prijave. Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Svet javnega zavoda

RAZVOJNO IZOBRAŽEVALNI CENTER NOVO MESTO

Ulica talcev 3a, 68000 Novo mesto

objavlja prosta dela in naloge

DIREKTORJA ZAVODA

Pogoji:

- visoka izobrazba,
- pedagoško-andragoška izobrazba,
- pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju ter izobraževanju odraslih,
- strokovni izpit in drugi pogoji, določeni z zakonom.

Kandidat mora predložiti program dela in razvoja za dobo štirih let, za katero bo imenovan.

Pisne prijave pošljite v 15 dneh po dnevu objave na naslov:

RAZVOJNO IZOBRAŽEVALNI CENTER NOVO MESTO
Ulica talcev 3a, 68000 Novo mesto

s pripisom prijava na razpis.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku razpisnega roka.

MARUTI

Prodaja:
EMINENT, d.o.o.,

Dol. Kamence 61, Novo mesto, tel. (068) 323-902
Kandijska 14, Novo mesto, tel. (068) 28-950
Belokranjska 16, Črnomelj, tel. (068) 51-378

800 CITY STAR s katalizatorjem, cena do reg.: 11.390 DEM

Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov
AVTOSERVIS MURN
Resljeva 4, Novo mesto
tel.: (068) 24-791

izpušne cevi

EMINENT d.o.o.

Dol. Kamence 61
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/323-902

AVTOSALON HYUNDAI
Kandljaska 14, Novo mesto
tel. 068/28-950

PE KRŠKO
CKŽ 51, Krško
tel. 0608/22-950

PE Črnomelj
Belokranjska 16
tel. 068/51-378

PONY PARTNER	že za 16.990 DEM
PONY SEDAN 1.5 LSI	že za 19.750 DEM
LANTRA 1.6 GLSi	že za 26.200 DEM
SCOUPE 1.5 LSI	že za 26.500 DEM
SONATA 1.8 GLSi	že za 30.500 DEM

V vseh avtomobilih Hyundai je že nekaj časa vgrajen sodoben 3-kanalni katalizator. To je prispevek Hyundai-a k čistejšemu okolju.

* Z vsakim imenovanjem ustvarim 99 nezadovoljnih in enega nehvaležnega. (Kralj Ludvik XIV.)

* Bojim se, da se v Slovenijo vračajo dobri, stari časi. (Petan)

* Povej mi, kam boš dal certifikat, in povem ti, kdo si. (Logar)

TOVARNA OBUTVE, p.o., Novo mesto
Vavpotičeva ulica 18, Novo mesto

Vabimo k sodelovanju nova vodilna sodelavca, ki bi s strokovnim znanjem, izkušnjami in svežimi poslovnimi idejami lahko prispevala k uspešni prenovi našega podjetja.

Na razgovor vabimo bodočega:

1. Direktorja trženja

Pogoji:

- ekonomist ali druga ustrezna višja izobrazba;
- izkušnje na področju organiziranja in vodenja trženja izdelkov;
- znanje enega tujega jezika.

Od kandidata pričakujemo osnovna znanja za delo z računalnikom, organizacijske sposobnosti, inovativnost in osebno angažiranost za doseganje poslovnih ciljev.

2. Direktorja proizvodnje

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba tehnične smeri ali organizatorja dela;
- izkušnje pri vodenju proizvodnega obrata.

Od kandidata pričakujemo organizacijske sposobnosti, zaželeno pa so tudi vodstvene izkušnje v obutveni industriji.

Kandidata bosta praviloma sklenila delo za nedoločen čas. Prijave z življenjepisom, z navedbo doseganih delovnih izkušenj ter dodatnih znanj pošljite v roku osmih dni po objavi na naslov:

Tovarna obutve, p.o.,
Vavpotičeva 19, Novo mesto

Upravni odbor Obrtne zadruga "HRAST", p.o., Adamičeva 2, Novo mesto

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA ZADRUGE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- najmanj srednješolska strokovna izobrazba strojne, gradbene, ekonomske ali lesne smeri,
- najmanj 5-letne delovne izkušnje na ustreznih vodilnih delovnih mestih
- sposobnost organizirati in voditi poslovanje zadruga državljanstvo R Slovenije.

Pisne ponudbe z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Obrtna zadruga "HRAST", Adamičeva 2, Novo mesto.

Prijavljene kandidate bomo ob izidu razpisa obvestili v 8 dneh po končanem razpisu.

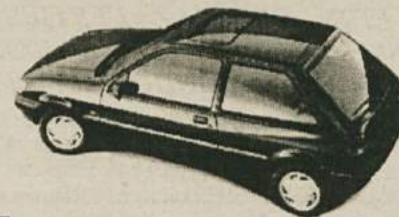
POSEBNA PONUDBA

Nižje cene Fordovih vozil, zaloga omejena!

FIESTA C 1,1i KAT

- 50 KM, 143 km/h
- 3 vrata
- samozatezni varnostni pasovi
- poraba pri 90 km/h: 4,8l
- servo zavore

Cena s popustom 17.950 DEM

FIESTA že od 17.950 DEM!

Dodatna oprema za Fiesto iz posebne ponudbe:
AIR BAG (750 DEM), KOVINSKA BARVA (700 DEM)

ESCORT CLX 1,6i 16V KAT

- 90 KM, 177 km/h
- centralno zaklepanje
- servo volan
- samozatezni varnostni pasovi
- temna stekla
- obratomer
- zadnja klop deljiva 60/40
- po višini nastavljiv sedež voznika

Cena s popustom 27.450 DEM

ESCORT že od 23.450 DEM!

Od 5. do 30. septembra 1994 1.000 DEM
popusta za vse modele Escorta! Dobava takoj!

MONDEO CLX 1,8i 16V KAT

- 115 KM, 195 km/h
- centralno zaklepanje
- električni pomik stekel
- pomična streha
- servo volan
- air bag
- stereo avtoradio s kasetofonom
- vsestransko nastavljiv volan

Cena: 35.750 DEM

MONDEO že od 29.950 DEM!

Evropski avto leta 1994!

Pooblaščen prodajalci vozil FORD v Sloveniji:

AVTOHISA KAPOSI, Ljubljana, Tel.: 061/301-722; Servis Biz, Ljubljana, Tel.: 061/50-903; Servis Trzin, Mengeš, Tel.: 061/721-720; JMK Avto, Ljubljana, Tel.: 061/13-12-028; Avtošluga d.o.o., Ljubljana, Tel.: 061/867-846; Avto-mobil d.o.o., Ljubljana, Tel.: 061/16-86-432; Mustang d.o.o., Radovljica, Tel.: 064/714-300; Servis Fric, Lesce, Tel.: 064/718-440; Avto-M d.o.o., Trzin, Tel.: 064/53-334; Servis Trlar, Kranj, Tel.: 064/332-711; Avtoprom d.o.o., Kočevje, Tel.: 061/855-292; Servis Hribar, Zagorje, Tel.: 0601/64-033; AVTO ŠERBINEK, Zg. Kungota, Tel.: 062/656-120; Auto Sport Shop d.o.o., Slovenska Bistrica, Tel.: 062/811-394; Leasing d.o.o., Smartno pri St. Gradcu, Tel.: 0602/53-683; Les avto, Ptuj, Tel.: 062/771-941; AVTO CELJE d.o.o., Celje, Tel.: 063/31-919; Avto Celje - Velenje, Velenje, Tel.: 063/851-060; Avto Celje - Žalec, Žalec, Tel.: 063/712-116; Avto Celje - Šentjur, Šentjur, Tel.: 063/741-292; Avto Ahnik - Trnovlje, Celje, Tel.: 063/461-193; Servis Krbavac, Smartno ob Paki, Tel.: 063/885-218; Avto Edo, Podplati, Tel.: 063/824-298; PSC PAČ, Krška vas, Tel.: 0608/61-450; Servis Groznik, Trebnje, Tel.: 068/44-701; PSC Stepan, Črnomelj, Tel.: 068/52-407; AT & R d.o.o., Sevnica, Tel.: 0608/41-350; CMM TRADE d.o.o., Nova Gorica, Tel.: 065/21-185; Autocenter Bajc d.o.o., Ajdovščina, Tel.: 065/61-235; Avto servis Gorenšček, Kobari, Tel.: 065/85-128; Avto Dom GVS d.o.o., Idrija, Tel.: 065/71-056; NOVA d.o.o., Koper, Tel.: 066/31-525; 'Avto mobil', Sezana, Tel.: 067/32-110; S.O.S. COMPANY d.o.o., Murska Sobota, Tel.: 069/23-507; Trnotehna d.o.o., Lendava, Tel.: 069/75-074.

Tudi Brigita Bukovec vozi Ford ESCORT!

UNION, PONOS SLOVENIJE!

MEDNARODNO ODLIČJE - MONDE SELECTION, PARIZ 1994

ZLATA MEDALJA

PIVOVARNA UNION, D.D.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke
- pecek beci marmor za posop grobov in črna zemlja

Leopold Oklešen

K Roku 77
Novo mesto

tel.: (068) 323-193
mobilni: 0609-615-239

Iz Kolpske doline

PREBITA CESTA - Tudi predstavniki Republiške uprave za ceste in Ministrstva za promet in zveze so si pred kratkim ogledali delo na cesti prek Sv. Ane in pohvalili, da so dosejanja dela strokovno opravljena. Z deli pospešeno nadaljujejo in kaže, da bo svečana otvoritev med 30. septembrom in 15. oktobrom, odvisno od vremena.

KLESTILI NA TRASI - Minuli vikend so domačini klestili grmičevje in drugo na trasi bodoče ceste od Osilnice do Podplanine oz. Trave pri vasi Žurge. To soboto pa bo v Črnem

potoku sestane še za prebivalce Žurg, Pungerta in Podplanine, na katerem se bodo domačini pogovarjali o tej cesti.

ELEKTRIKE NI BILO - Domačini, predvsem gostinci, niso bili posebno zadovoljni, ker so bili zaradi popravila transformatorske postaje pri Osilnici kar precej dolgo brez elektrike in niso delali hladilniki itd. Menili so, naj bi taka popravila opravili zunaj glavne turistične sezone.

ZRUŠEN V STENI - Po močnem deževju s treskanjem v sredini minulega tedna je v petek, ko je bilo sončno, zagrmelo v Loški steni. Nekateri so videli, da se je velik del stene odkrušil in zrušil v dolino.

V SPOMIN

*Leto je minilo, odkar te več ni,
v srcih globoka je rana, ki ne celi.
Dan za dnem se grenka bolečina budi,
v šumenju vetra se sliši šepet,
vaša Tanja samo trdno spi...*

TANJA FELJA

Hvala vsem, ki jo imate v spominu in ji prižigate svečke.

Mamica, ati in sestrica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega, dobrega ata in dedija

JANEZA ŠALEHARJA

borca NOV

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam nesebično pomagali. Predvsem prisrčna zahvala vsem sosedom za vso pomoč, zlasti Tomu, ki mu je stal ob strani ves čas njegove boleznin in mu lajšal bolečine ter dajal upanje na ozdravitev. Hvala sosedu Jožetu za ganljive besede slovesa na domu, prav tako g. Virantu, ki se je od pokojnika poslovil v imenu ZB NOV pri odprtem grobu, ter pevcem iz Šmihela. Zahvaljujemo se vsem krajanom za slovo na njegovem domu ter spremstvo na zadnji poti.

Sin Ivan z družino, hčerka Marjana z družino, vnuček Gregor ter babi Ančka

V SPOMIN

*Sonce hišni prag obseva,
žarek išče Tvoj obraz,
a že sedem let mineva,
kar si zapustila nas.*

Dragi mami

PEPCI SLADIČ

iz Vel. Bučne vasi 31

Hvala vsem, ki se je spominjate z dobro mislijo.

Vsi njeni

V SPOMIN

*Ne morem, ne morem iz groba,
da sežem vama v tople dlani,
ne morem, nad mano je krsta lesena,
le lučka ljubezni naj večno gori.*

25. septembra je minilo žalostno leto,
odkar naju je zapustil mož in ate

JOŽE SKALA

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žena Anica in sin Matjaž

OSMRTNICA

Sporočamo, da smo se 21. septembra na pokopališču v Gabrju poslovili od

JOŽETA FRANKA

upokojenega pismonoša pri pošti Brusnice

PTT podjetje Slovenije—Poslovna enota PTT Novo mesto

ZAHVALA

*Življenje celo si garal,
vse za dom in zemljo dal,
le sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.*

V 83. letu nas je zapustil dragi mož, oče,
stari oče, brat in stric

JOŽE KRIŽAN

Primostek 18

Ob boleči izgubi našega očeta se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom, posebno Pezdirčevim, ki ste nam pomagali, izrekli sožalje ter darovali cvetje in sveče. Hvala osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, posebno dr. Balažiču, g. župniku za opravljen obred in govorniku Jožetu Mucu za poslovilne besede. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, babica, prababica, sestra in teta

ANA VERBIČ

K Roku 58

Iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami. Posebna zahvala osebju Splošne bolnice Novo mesto, pevcem iz Šmihela ter duhovniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustil

ANTON ZBAŠNIK

Groblje 8, Novo mesto

V teh neizmernih bolečih trenutkih se želimo zahvaliti vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom, Splošni bolnišnici Novo mesto, ZSAM Novo mesto, Krki, Tovarni zdravil—Mastni oddelek, PMP Obrežje, Avtokleparstvu Uhernik, Vojašnici Bršljin TO 6790 in JP Komunalna. Hvala g. župniku za opravljen obred in pevcem za poslovilne pesmi.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V težkih trenutkih, ob izgubi našega dragega moža, očeta in brata

MIRA TORKARJA

iz Šolske ul. 6

se iskreno zahvaljujemo vsem našim prijateljem, dobrim sosedom, sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje, pomoč, sočustvanje, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala KO ZZB Center za častno stražo, predsedniku Ivu Pezju za nesebično pomoč in lep poslovilni govor.

Žena Marica, hčerka Irena, brat Rado, sestra Nada in ostali

Novo mesto, 14.9.1994

ZAHVALA

*Vinska gorica zopet zori,
tebe, naš ata, med nami več ni,
Tvoje srce sedaj v zemlji trohni.*

Mirno je ugasnilo življenje našemu

SIMONU DICHELBERGERJU

iz Semiča 75

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali in nam pomagali, sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom za darovano cvetje, sveče in denarno pomoč. Pristrčno zahvalo izrekamo sodelavcem Pionirja Standard, Zavarovalnici Tilia, d.d., zdravstvenemu osebju ZD Semič, upokojencem, govornikom za poslovilne besede, moškemu in cerkvenemu pevskemu zboru, g. kaplanu, g. župniku in g. dekanu za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti in mu zaželeli miren počitek.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Utihnil je tvoj mili glas,
obstalo tvoje je srce.
Rad si delal, rad živel,
družino svojo rad imel.
V vinsko gorico rad hodil si,
tudi letos tam grozdi zori.
Sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

V 62. letu starosti nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ati, stari ata, brat in stric

STANE JANEŽIČ st.

iz Mačjega Dola 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, posebno Urbanovim in Blajevim, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Kirurškega oddelka Splošne bolnice Novo mesto za zdravljenje in nego med boleznijo, g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem iz Šentlovenca za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Ljubil si delo, dom in družino,
v mirni vasi si srečen bil,
zdaj pa na hribečku večno boš spal,
solze in cvetje prekrilo je grob.*

V 59. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari ata, brat in stric

JOŽE FRANKO

Kandija 9, Gabrje

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje, vence in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Zahvaljujemo se vaščanom Kandije, posebno družini Božič za vsestransko pomoč, GD Gabrje za organizacijo pogreba, GD Brusnice, GD Ratež, GD Potov Vrh, GD Smolenja vas, Tovarni obutve Novo mesto, posebno šivalnici 1 in montaži 2, PE PTT Novo mesto, govornikom Martinu Luzarju, Stanetu Bevcu in Vinku Rukšetju za poslovilne besede, pevskemu društvu iz Gabrja in župniku za obred.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 29. septembra - Mihael Petek, 30. septembra - Sonja Sobota, 1. oktobra - Julija Nedelja, 2. oktobra - Bogumil Ponedeljek, 3. oktobra - Terezija Tórek, 4. oktobra - Franc Sreda, 5. oktobra - Marcel LUNINE MENE 5. oktobra ob 4.55 - mlaj

kino

BREŽICE: 29. in 30.9. (ob 18. uri) kriminalni film Mladi Američan. 29., 30.9. in 3.10. (ob 20. uri) ter 1. in 2.10. (ob 18. uri in 20.15) vestern Maverick. ČRNOMELJ: 30.9. (ob 20. uri) predpremiere ameriške družinske komedije Kremenčkovi. 1.10. (ob 20. uri) ame-

riška ljubezenska drama Dežela senc. 2.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški psihološki film Twin Peaks: Ogenj hodi z menoj. KOSTANJEVICA: 30.9. (ob 20. uri) film Proti zahodu. 1.10. (ob 18. uri) film V zraku. 5.10. (ob 18. uri) film Krik stene. KRŠKO: 30.9. (ob 20. uri) in 2.10. (ob 18. uri) ameriška komedija Ace Ventura - Nori detektiv. METLIKA: 29.9. (ob 20. uri) predpremiere ameriške družinske komedije Kremenčkovi. 30.9. in 1.10. (ob 20. uri) ameriški psihološki film Twin Peaks: Ogenj hodi z menoj. 2.10. (ob 20. uri) ameriška ljubezenska drama Dežela senc. NOVO MESTO: Od 29.9. do 2.10. (ob 16., 18. in 20. uri) ter 3.10. (ob 18. in 20. uri) kriminalni film Volk. Od 5. do 7.10. (ob 16., 18.15 in 20.30) vestern Maverick.

film

VOLK (THE WOLF, med melodramo in grozljivko, 95 minut, na sporedu v novomeškem Domu kulture od četrta, 29. septembra, do ponedeljka, 3. novembra) Ugriz takšnih beštij, kot so vampirji in volkovi, za človeka nikoli ni pomenil kaj dobrega, saj je veljal kot nekakšen simboli začetek apokaliptičnih časov za ugriznjenege in širo okolič. Obenem je to bilo vedno zlato obdobje za pridelovalce česna in prodajalce religioznih predmetov. To je bil čas ostrih glagolih kolov in čarovniških urokov vse do nedavnega, do prihoda Volka, ki je več tovrstnih klišejev postavil na glavo. Od volka ugriznjemu Jacku Nicholsonu gre namreč naenkrat povsod na boljše: uspešno rešuje družinske težave, obnovi že skrahirano kariero in trešči v največjo ljubezen svojega že malce kosmatega življenja. Kako je to možno, se sprašujete, saj bi moral postati zakrnjena in krvi žejna zver, ki lomasti po temnih gozdovih in neusmiljeno zavija v noč. Tako nas je namreč vedno učila doseganja tovrstna hollywoodska doktrina. Vendar se mu to ne zgodi,

pač pa po zaslugi novih, živalskih instinktov postane izreden senzibilneš, ki veliko prej začuti vse tisto, česar navaden neugrizen smrtnik ne more. Čutenje po živalsko ga torej naredi za nekakšnega nadčloveka, križnega s prefinjenim volkom. Žal pa se to ne obnese prav dolgo, kajti postopoma se le spreminja v čisto pravo žival. Ona ni volkulja, je pa Michelle Pfeiffer in premore veliko posluha za volkodlakega prijatelja. Skupaj doživljata njegovo izredno poklicno, seksualno in romantično prebujenje. V svoji neukrotljivosti ga divje ljubi prav do konca. V Volku gledamo preobrazbo zelo specifične vrste, t.i. likantropija, ki je sicer čisto stvarjen pojav. Gre za nezavedno posnemanje volčjih lastnosti, "bolnik" je prepričan, da bo postal volk. V starem in srednjem veku je bila likantropija precej razširjena oblika blaznosti. Lažjo obliko je pod vplivom spolne živestivosti in zgodbo doživljal tudi scenarist filma Jim Harrison. Sredi noči je namesito nosa otipal smrček in namesto ust zašiljen gobec. Po nekaj minutah pa je ponovno shodil na dveh nogah. Perfektna režija je delo Mika Nicholasa, tudi odličnega gledališkega režiserja. Serija njegovih filmskih uspehov je po Diplomirancu (oskar za režijo leta 1967) neskončna. TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

ZETOR 2511 in IMT 539, 180 delovnih ur, odlično ohranjena, prodam. Malkovec 20, Trzin. 7848 SIKLOKOMBajn MENGELE MB 200 in rotacijsko kosilnico IMT 165 prodam. Jože Švalj, Dol. Brezovica 5, Šentjernej, 42-660. 7895 TRAKTORSKI PLUG IMT, dvobrazni, ugodno prodam. 41-132. 7896 KMETOVALCI, AGROIZBIRA KRANJ, Smedliška 17, nudi ugodno rezervne dele za sledeče traktorje: Ursus, Zetor, Univerzal, Tomo Vinković, IMT, Trator, Štore, Creina Kranj, kosilnice BCS, Sip Sempeter, molzne stroje Westfalia in Alfa Laval. Na zalogi imamo vedno dovolj akumulatorjev Vesna in Topla in traktorске gume Barum. Rezervne dele pošljemo tudi po pošti. (064)324-802. 7902 TRAKTOR Ursus 35 s kabino prodam. (068)87-457. 7909 URSUS 335, 1500 delovnih ur, trifazni cirkular in nov hrastov sod, 300 l, prodam. 42-303. 7921 TRAKTOR ZETOR 4911, dobro ohranjen, prodam. 23-303. 7951 ŽITNI KOMBajn in Fahr M 66 S ter Golf D, letnik 1984, in Kadett C tip, letnik 1977, prodam. 76-334. 7968 TRAKTOR MF 220 s priključki za zemeljska dela prodam za 8500 DEM. Stane Repovž, Osredek 20, Sentjanž. 7972

VEČ starejših stanovanjskih hiš z gospodarskim poslopjem ali brez njega v okolici Metlike kupimo. ATM GRAF, d.o.o., Partizanski trg 5, 60-667. 7935 STANOVANJE v Novem mestu kupim. (062)746-394. 7937

motorna vozila

JUGO 45 AX, letnik 1987, višnjevo rdeče barve, prodam. 50-290, Blaženka. 7821 JUGO 45, letnik 1986, prodam. 65-725. 7822 Z 101 SKALA, letnik 1990, registrirano do 17.5.1995, za 3.900 DEM in BT 50, letnik 1988, za 850 DEM prodam. 78-136. 7826 TAM 75 T 5, letnik 1980, neregistriran, s kasonom in podaljšano kabino prodam ali menjam za osebni avto. (061)853-902, po 20. uri. 7831 MOTOR AON 6, letnik 1987, rdeče barve, in koruzo v strokih prodam. 78-170. 7833 R 5, letnik 1991, kovinsko sive barve ter 15 m3 drv ugodno prodam. 87-336. 7835 JETTO, 1.3, letnik 1984, kovinsko sivo, registrirano do 8/95, prodam. 76-256. 7842 KADETT CITY, letnik 1976, dobro ohranjen, registriran, ugodno prodam. Jože Novak, Stara c. 29, Straža pri Novem mestu. 7846 R 5 CAMPUS, letnik 1990, prodam. Jerman, Ježe 3, Otočec. 7857 GOLF JGL D, letnik 1985, S paket, registriran do konca julija 1995, prodam. 84-015. 7870 Z 101, letnik 1990 in 1984, prodam. Vinco Mihelič, Regrca vas 8, Novo mesto. 7877 126 P, letnik 1980, registriran do 27.5.1995, dobro ohranjen, prodam. (061)852-051. 7883 ALFA ROMEO 33, letnik 1987, prodam. 21-972. 7904

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Parc in Igor Vidmar. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 110 tolarjev; naročnina za 3. trimesečje 1.350 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.700 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti. OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.600 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.200 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.800 tolarjev. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB-Dolenjska banka, d.d., Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefaks 322-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega organa spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarife številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Računalniški časopisni stavek: Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Avto Center RENAULT

Krašna, Škocjan Servis in prodaja vozil celotnega programa RENAULT NOVO NOVO NOVO NOVO — Krediti z obrestmi od 12,5% + R brez pologa — Leasing — Staro za novo — 1 vozilo na več družinskih članov Kraški dobavni roki za LAGUNO Informacije po tel.: 068/76-270 • 76-227 321-027 Pridite, veseli bomo vašega obiska! RENAULT

Z 101 SKALA, letnik 1990, registrirano do 7/95, prodam za 4300 DEM. 22-125. 7906 Z 101, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. Marija Bambič, Šmalčaja vas 27, Šentjernej. 7910 R 5 CAMPUS plus, letnik 1992, registriran do 25.10.1994, in fiat 850 spider, dvosed, kabriolet, letnik 1970, originalen, prodam. Mitja Kump, Mirana Jarca 20, Novo mesto. 7919 R 5, letnik 12/89, prevoženih 52.000 km, lepo ohranjen, prodam. 65-339. 7928 CLIO 1.2 RN, letnik 6/93, bele barve, prodam. 43-719. 7929 ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, registrirano do 4/95, prodam. Mirko Šonc, Koč. Poljana 10, Dolenjske Toplice. 7946 126 P, letnik 1989, prodam. Štefka Srebernjak, Krize 18, Novo mesto. 7947 RENAULT 5 campus, letnik 1989, prodam. (068)23-986. 7948 GOLF D, letnik 1990, prodam. 23-328. 7949 R 5, letnik 1989, prvi lastnik, prodam za 8500 DEM. Strassberger, Adamičeva 49, Novo mesto. 7954 ŠKODO 120 L, letnik 1989, pet prestav, prvi lastnik, garazirano, ugodno prodam. 48-595. 7962 OPEL CORSO 1.2, letnik 1990, prodam. 60-155, popoldne. 7965

AVTOHIŠA

— prodaja vozil RENAULT — menjava staro za novo — odkupi rabljenih vozil — ugodni krediti (4 leta)

NOVO! NAJUGODNEJŠI LEASING V SLOVENIJI polog 25%, 30%, 40% 50% odplačilo na 2, 3, 4 ali 5 let Informacije (068) 324-533

DVA MOPEDA 14 M, eden je skoraj nov, nevozen, drugi je vozen. Ogled in prodaja bo v nedeljo ob 15. uri. Fotograf Cvetko Trampe, Breška vas 3, Šentjernej. 7967 R 5, letnik 1989, 53.000 km, registriran do 5/95, 5 prestav, tepih, prevleke, radio, servisiran, prodam za 8500 DEM. 7977 DOSTAVNO VOZILO Golf VW Cadly, letnik 11/90, bele barve, prevoženih 48.000 km, prodam. 44-670. 7980

posest

POSREĐUJEMO pri najemu, prodaji, nakupu in zamenjavi stanovanj, hiš, vikendov, zidanic, posestev in poslovnih prostorov. ATM GRAF, d.o.o., Partizanski trg 5, Metlika, (068)60-667. 7500 NA DOLU pri Klevevcih prodam ali dam v najem njivo, 2223 m2. 85-892, zvečer. 7810 PARCELO za vikend, vinograd in njivo prodam ali zamenjam za stanovanje v Crnomlju. Buljan, Ana Vogrin, Maverlen 17. 7815 TRAVNIK, 75 a, in pašnik, 40 a, prodam. Dolga Njiva 23, Šentlovrenc., (061)785-162. 7839

ZAHTEVNEMU KUPCU prodam izredno atraktivno zazidljivo parcelo, 1500 m, na Čatežu ob Savi. (061) 343-593, zvečer. 7897 NA TURJAKU prodamo vikend hišico na parceli 650 m2, na sončni legi, delno kot brunarica, delno pozidano. Površina 28 m2, voda in elektrika blizu. (061)349-639 in (061)349-390. 7898 V BILJIZINI Grosuplja prodamo kmetijo, potrebno popolne adaptacije, s 14,5 ha gozdov, pašnikov in njiv za samo 110.000 DEM. (061)349-639 in (061)349-390. 7899

OBdana z 8,5 ha pašnikov, njiv in gozdov, sredi neokrnjene narave na vrhu griča starejša kmetija s kaščo in gospodarskim poslopjem, s 500 m2 zazidalne površine, nedaleč od ceste Ivančna Gorica - Litija, ki je naprodaj. (061)349-639 in (061)349-390. 7900 V BILJIZINI Ljubljane, 15 km v smeri Grosuplja, prodamo novo, na čudoviti lokaciji zgrajeno nevseljivo hišo s 5.000 m2 parcele, za samo 180.000 DEM. (061) 349-639 in (061)349-390. 7901 VINOGRAD z zidanico v Berčah pri Metliki ugodno prodam. 57-194. 7933 ZIDANICO z vinogradom v Draščih in sadovnjak - vinograd, 30 a, na Lovkovi prodam. ATM GRAF, d.o.o., Partizanski trg 6, 60-667. 7934 HIŠO v Mokronogu, 140 m2, lokal 70 m2, centralno ogrevanje, klet, garaža, 600 m2 zemlje, prodam. (061)216-425, po 17. uri. 7945 8 LET STAR VINOGRAD s 320 trtami na Vinjem Vrhu prodam. 42-949, po 20. uri. 7953

obvestila

ŽALUZIJE, rolete in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. 44-662. 7362 SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valinica Senovo, Mio Gunjilac, (0608)79-375. 7914 NUDIMO vam domače goveje in junčje meso. Vsak petek in soboto popoldne! Ugodno! Košak, D. Maharovec 21, 42-366. 7966

prodam

RABLJENA KOLESNA naprodaj. 341-952. 7810 CERTIFIKAT v vrednosti 200.000 SIT ugodno prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 7812 STRUŽNICO, ploskovni brusilni stroj, rezalni stroj, polavtomat in šeping prodam. (0608)31-637 ali 31-513. 7813 CETRIKAT v vrednosti 200.000 SIT prodam po polovini ceni. (0608)33-773. 7814 DRVA bukova, prodam. 50-297. 7815 TRI KOZE za nadaljnjo rejo, vse mladiče, dobre mlekarice, prodam. Igor Hudoklin, Sela 22, Šentjernej. 7816 MANJŠE športno kolo na 5 prestav prodam. 42-794. 7817 DOMAČI jabolčni kis ugodno prodam. 321-953. 7818 REVOLVERSKO STRUŽNICO Heilmann, nemško, dobro ohranjeno, prodam ali zamenjam za avto. 85-756. 7819 VEČ Lekovih delnic prodam. 45-626. 7820 KIOSK brez lokacije zelo ugodno prodam. (061)857-107. 7824 KRATKODLAKEGA ISTRIJANCA, stara 6 mesecev, prodam za 400 DEM. 42-775. 7825 CERTIFIKAT v vrednosti 800.000 SIT ugodno prodam. 47-249. 7827 OKNO, novo, iz Inlesa, dvokrilno, z nadvetlobo, zastekljeno, 102 x 175 cm, prodam. (061)855-205. 7828 CERTIFIKATE v vrednosti 600.000 SIT prodam. 27-370. 7829 11 M3 bukovih drv prodam. 78-278. 7830 MLADIČE zlatih prinašalcev Golden Retriever z rodovnikom prodam. (061) 650-131 oz. 752-583. 7832 KORUZO V ZRNJU, suho, ter kolo Senior na 10 prestav prodam. 83-752. 7834 PEČI na petroleje ugodno prodaja trgovina Kulovec. Takojšnje plačilo 27.000 SIT ali 30.000 SIT ali na črke (3 x 12.000 SIT). 65-636. 7836 VIDEOREKORDER Crown, malo rabljen, prodam po zelo ugodni ceni. 48-324. 7838 NOVO leseno večjo dvokolnico (šajtrgo) s kovinskimi kolesi in lesenim kasonom ugodno prodam. Anton Pivec, Vrata 2, 61275 Smartno pri Litiji. 7841 KIOSK IMGRAD (a in b komponenta skupaj), nujno prodam. 28-790. 7842 METRSKA DRVA (hrast, bukev in gaber) prodam po 2500 SIT. 64-063. 7920 PLETILNI STROJ, komplet z mizo, prodam. 24-768. 7844 30 M2 bukovega parketa ugodno prodam. 23-328. 7849 OLJNI GORILNIKI, popust 20 odst. Akcijska prodaja švicarskih oljnih gorilnikov ELHO. Popust do konca septembra. (061)161-34-34 ali (061)125-80-16. 7850

TANIN LASTNIKI KOSTANJEVIH GOZDOV Kostanjev les se lahko seka tudi poleti. Ves les vam bo odkupil TANIN SEVNICA, če sami nimate možnosti poseka, vam to napravimo mi. Dodatne informacije lahko dobite na tel. številkah 0608/41-349 ali 41-044.

CENTRALNO PEČ Feroterm, 35.000 kkal, rabljeno 4 sezone, samo na olje, prodam. (0608)75-090. 7851 25 VREČ gnojila NPK ugodno prodam. (061)50-219. 7852 DIATONIČNO HARMONIKO be, es, as in klavirsko harmoniko, 80 - basno, Weltmeister, prodam. 25-575. 7855 7 M DRV in 10 m drv v hlodovini prodam. Stanko Kosce, Češča vas 22, 24-595. 7858 RODOVNIŠKE kratkodelne istrske gonice, stare 6 mesecev, podarim. 47-294, zvečer. 7859 NOVEJŠI trifazni cirkular, moč motorja 6,5 KM, prodam. 24-249. 7861 ŠELAK v luskinah (za mizarje) in mizarški klej v kosu ter 1 m3 macesnovih plohov (debeline 6 cm, dolžine 4 m) prodam. Štefka Fink, Obrh 7, Dolenjske Toplice. 7863 CENTRALNO PEČ SPC s priključki in gorilcem, v dobrem stanju, poceni prodam. 44-126. 7864 10 M bukovih in 5 m brezovih metrov prodam. 65-624. 7865 STAREJŠO delovno kobilico in labodje gosti prodam. 28-144. 7869 VIDEOKASETE, posnete z enim ali dvema filmoma, prodam. 28-790. 7871 PRAŠIČA, domača krma, in repo za ribanje prodam. 42-413. 7871 SOD, 500 l, harmoniko, 120 - basno, novo, in klarinet Amati, nov, prodam. 87-214. 7872 BARVNI TV ter bojler za kopalnico na trda goriva prodam. 47-724. 7873 KROMPIR za seme, lanski uvoz, sante, romana, petland dill, dezire, ter jedilni krompir prodam. Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64, (061)785-097. 7875 UGODNO PRODAM žametno črmino (400 kg), na Radovici in južo 45, letnik 1989. 324-390. 7876 JABOLKA jonagold in gloser prodam. 322-505 ali 27-234, zvečer. 7879 NOVO peč za centralno prodam po ugodni ceni. 78-223. 7880 TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, zamrzovalno omaro (200 l) in večjo količino mešane mivke v vrečah po 50 kg (250 SIT) prodam. 27-751. 7881 250 KM. nove strojne opeke Bramac ugodno prodam. 28-218. 7882 ŠTEDILNIK za 5.000 SIT, hladilnik za 20.000 SIT, otroški stolček za 5.000 SIT in otroško kolo za 3.000 SIT prodam. (0608)32-224 ali (0608)22-794. 7884 POGRAD z jogiji in novo francosko posteljo prodam 10% ceneje kot v trgovini. Marija Teropišič, Gor. Kronovo 7, Otočec. 7887 NOVO termoakumulacijsko peč, 2,5 KW, prodamo. (0608)87-074. 7888 DIGITALNE AVTORADIE, nove, nemške, 2 x 2,5 W, prodajam za samo 100 DEM. Možno tudi z zvonički. Pošljem po pošti. (0608)82-916. 7889 PRAŠIČA za zakol prodam. (0608)75-197. 7890 CERTIFIKATE v vrednosti 800.000 SIT prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 7891 PRAŠIČA, težkega 120 do 130 kg, prodam. 42-352. 7892 KOZOLEK dvojni, 8 oken (4 in 4), prodam najboljšemu ponudniku. 40-869. 7894 OTROŠKI VOZIČKE Inglesina, kombiniran, kot nov, prodam. 21-972. 7903

NOV HRASTOV sod, 350 l, prodam. 21-965. 7961 NOV, štirinrti gospodinski overlock prodam ter kupim vinski sod (200 do 400 l). 27-554. 7964 HIŠNI računalnik PC 1512 SD Amstrad ugodno prodam. 83-625. 7969 GROZDJE žametno črmino in modro frankinjo ter masivne stole (bor), prodam. (0608)32-748. 7970 25 m3 suhih bukovih drv prodam. Željko Hohnjec, Sela 80, Dolenjske Toplice. 7973 PRIKOLICO domače izdelave in plug obračalnik za traktor TV prodam. 82-787. 7974 GROZDJE rdeče, cepljene sorte prodam. (0608)42-706, zvečer. 7975 GROZDJE žametne črmine in črno vino prodam. 68-158. 7976 GUMI VOZ (15 col), star 8 let, dobro ohranjen, prodam. 45-193. 7979 DVE HILTI MAŠINI, novi, TE 72 in TE 52, prodam. Plačilo možno na žiro račun. 68-034 ali 68-038. 7981 SADIKE magnolije, ciprese za mejo in okrasno grmičevje prodam. 25-951. 7982

razno

TRGOVINA NORMA, Krška vas, obveša vse potrošnike in upnike, da bo prenehala poslovati dne 31.12.1994 in da se s tem dnem izbrisala iz registra. 7823 PO NAROČILU izdelujemo betonske mrežne ograje, reklamne plošče in podobno. 44-113, Miloš. 7837 TEHNODOM, servis pralnih strojev, električnih štedilnikov, motornih žag, vrtnih kosilnic in motornih škroplilnic. Tone Mušič, s.p., Podzemelj 22 c, 68332 Gradac, 57-173. 7845 SPOROČAMO, da bo z 31.12.1994 prenehala z obratovanjem posvetovalnica Naš malček v Brežicah. 7866 V PONEDELJEK, 19.9., sem na poti od SDK do Dolenjske banke, Kettejev drevo, izgubila zlat prstan z rdečim kamnom. Poštenega najditelja prosim, da mi ga proti nagradi vrne. Majda Umek, 321-214, dopoldan ali 64-367, popoldan. 7867 NOV LOKAL v centru Trebnjega oddam. 44-604. 7878 V NOVEM MESTU, Pod Trško goro 90, oddam v najem poslovni prostor, primeren za mehanično delavnico. 22-373. 7912 V NAJEM oddam poslovno skladiščno prostor, primeren tudi za večjo obrt (mehanično). 60-137, zvečer. 7918 ODKUPLJEMO gozdne sadeže po najvišjih dnevnih odkupnih cenah. Luzar Džok, Ivana Roba 27, Novo mesto. (068)341-543. 7925 IZDELUJEM PEČI in boilerje za centralno in solarno ogrevanje. (063)39-878. 7926 POSLOVNI PROSTOR, 20 do 30 m2, s telefonsko linijo in ogrevanjem, v Novem mestu iščem. 321-920. 7926 ISČEM inštruktorja za matematiko. 25-830. 7943 OPREMLJEN TRGOVSKI lokal z zalogo ali brez nje oddam v najem. Bojana Rožman, Pavlova vas 6/2, Pišce. 7971 PREGOZE osebe in tovora ter manjše selitve doma in v tujino opravljeno s kombinirano. 49-226. 7978

službo dobi

IMATE voljo do dela, čas, prevoz in ste doma iz Dolenjske? Zaslужite boste, kolikor boste delali. Šifra: -PRODAJA - NI AKVIZITERSTVO-. 7811 ZA PRODAJO ter svetovanje pri nakupu nakita in ur v Novem mestu iščemo urejeno in komunikativno osebo z najmanj srednješolsko izobrazbo, lahko tudi zlatar, staro od 25 do 40 let. (061)666-296, od 20. do 21. ure. 7862 BISTRO RAFAELO, Štefan pri Trebnjem, zaposli prikupna in komunikativna dekleta. 45-754. 7924 ZAPOSLIMO dva poklicna zidarja. Informacije Gradbeništvo Mario Pečar, Reslova l a, Novo mesto, 321-083 ali (0609)618-940. 7930 TAKOJ ZAPOSLIM slikopisarkinja, lahko priučenega. 65-263. 7940 ZAPOSLIM delavce, KV zidarje. 294-652. 7947 KAVA BAR -Pri slonu-takoj zaposli dekleta za delo v strežbi. Oglasite se osebno v lokalu ali popoldne na 22-748. 7952 ZAPOSLIM čistilko iz okolice Ločnje, Mačkoveca ali Otočca. Gostišče Pavlin, Mačkovec 6, Novo mesto, 322-308. 7956 HONORARNO ZAPOSLIM natakaričico z izkušnjami in gostinski šolo v okrepčevalnici. 28-958, zvečer. 7963 ZAPOSLIMO pripravnikinja ali vajenka v trgovini. Jordan, 73-266 ali 73-686. 7963

službo išče

DELA na domu prevzamem stalno ali začasno. 45-086. 7860

stanovanja

V ŽUŽEMBERKU prodamo novejšo enosobno stanovanje s centralno kurjavo in telefonom za 40.000 DEM (50 odst. gotovine, 50 odst. kredita) že pridobljeni stanovanjski kredit stanovanjskega sklada. (069)32-948. 7847 DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam za večje. 27-747. 7853 GARSONJERO v Novem mestu s centralno, toplo vodo, telefonom, KATV, na mirnem kraju v bližini centra prodam. 25-442. 7856

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat mesečno) vsebina oglasa (do 15 besed) Ime in priimek: Ulica in kraj: Pošta: Naročniška številka: Datum: Podpis:

Eno ali dvosobno opremljeno stanovanje v Novem mestu vzamemo v najem za dve leti. Podudbe pošljite pod šifro: "883" v glasno službo Dol. lista.

NA SEIDLOVI prodam dveipolsobno stanovanje, 71.38 m², s telefonom, CK, KATV, garažo, za 82.000 DEM. ☎ 24-362-7868
 GARSONJERO v Novem mestu s centralno kurjavo, telefonom in balkonom prodam. ☎ 341-049-7874
 ENOSOBNO STANOVANJE ali garsonjero vzamem v najem. ☎ 84-556-7886
 DVOSOBNO STANOVANJE, 53 m², na Jakčevi 4, prodam. ☎ 27-501-7911
 MANJŠE enoipolsobno stanovanje, K Roku 1, oddam. ☎ (061)448-329-7913

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo doc. dr. sc. Blažu Mlačku in patronažni sestri Emici iz zdravstvene doma »Metlika« za vso skrb in pomoč našemu dragemu možu in očetu Antonu Jurejčiču

Soproga Ljudmila in sinova

AVTOELEKTRIKA

Popravila: alternator, zaganjač in ostala instalacija.
 TONE KAPLER, Šmarjeta 58a, 68220 Šmarješke Toplice, tel.: (068) 73-716

SALOMONOV OGLASNIK

NAJVEČJA TRŽNA IZBIRA ZA NAKUP IN PRODAJO

ŠOLA TUJIH JEZIKOV
YURENA NOVO MESTO
 068/341-434 od 8. — 12.: 16. — 18.

AUTO SEJEM
 KRŠKO
 VSAKO NEDELJO od 8 do 13 h pri KOVINARSKI

kobra
 mobitel
 68310 ŠENTJERNEJ, tel. 068/42-118

ODPRAVITE plešavost za vedno! Liphair - svetovni hit. ☎(061) 57-18-75.

OBVEŠČAMO naročnike malih oglasov, da se mali oglas, ki presega 15 besed, **DOPLAČA**, in sicer vsaka nadaljnja beseda 100 SIT.

Ne podajte se v negotovost, kot se je zadnji konec tedna velika družina Novomeščanov. Na polhariji daleč na obronku roških host so imeli kosmata grla od piva, prava kosmata polha pa so ujeli - dva! Na Loki se vam kaj takega ne more zgoditi,

po sprejemljivi ceni vam na več načinov pripravijo polhe,

za pijačo pa se ve, kakšna, kdaj in koliko je gre h okusno pripravljanim "hudičevim" živalcam.

Torej, na polhe ne v hosto, ampak na **Loka!**

gostišče
Loka
 Župancičevo sprehajališče 2
 Novo mesto
 tel./fax: (068) 321-685

SALON RENATA
 Nega
 In podaljševanje nohtov žensko frizerstvo
 RENATA ŠTIH
 tel. 068/28-138
 Jedinšičica 18, Novo mesto

TRGOVINA ESTERA

Kolodvorska 49a
 Črnomelj, tel.: 068-53-093

Obveščamo kupce, da bomo imeli dne 5. in 6. 10. 94. od 9. — 18. ure,

AKCIJO Zlatarne Celje.
 V času akcije bomo menjavali in odkupovali staro zlato za novo in brezplačno čistili nakit Zlatarne Celje.

V trgovini NITKA (pri pošti) je velika izbira jesenskih vzorcev blaga in moških bund (tudi za lovce) že od 5.000 SIT dalje.
 Delovni čas: od 9. — 19. ure
 Sobota od 9. — 12. ure

73? ŠTUBLER D.o.o.
 trženje, storitve, proizvodnja
Dolenjske Toplice
 Zastopnik vozil TATRA za Slovenijo priredi v soboto in nedeljo, 1. in 2. oktobra, med 9. in 16. uro promocijo vozil TATRA — modeli 94 v avtoparku podjetja Gorjanci v Vavti vasi. Za dodatne informacije pokličite (068) 341-100.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 1. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Dom, Bršljin od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Broar, Smolenja vas od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
 • Sentjernej: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
 • Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog
 • Žužemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Suha krajina, Samopostrežba

• Straža: od 7. do 13. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 2. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

• Novo mesto: od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg, market Drska, market Kristanova, nakupovalni center Drska, samopostrežba Mačkovec od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna od 8. do 12. ure: trgovina Broar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 14. ure: trgovina Sabina Stopiče od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

MIKO

AKCIJSKA PRODAJA v salonu pohištva, keramike, barv in lakov MIKO 2 in 3 v Novem mestu na Resljevi 2 (v Kandiji)

Vrtna garnitura PVC: miza + 4 stoli že za 5.380 SIT
 Usnjene garniture od 218.000 SIT dalje (uvožene)
 Kotne štof garniture od 62.062 SIT dalje
 Kuhinjski stoli od 4.350 SIT dalje
 Domača keramika od 660 SIT dalje
 Uvožena keramika I. klasa od 1.100 SIT dalje
 Uvožena keramika II. klasa od 890 SIT dalje
 Gos. porcelan I. klasa od 1.650 SIT dalje
 Jupoi 30 kg po 2.499 SIT.

Cene so s prometnim davkom. Na zalogi vse vrste pohištva, keramike, orodja za keramičarje, barve, laki, sanitarna keramika in vrsta drugih artiklov po zelo ugodnih cenah. Imamo tudi svoje polagalce keramike. Za vse artikle nudimo zelo ugodno obročno odplačevanje ter popuste za gotovino.

Saloni MIKO tudi v:
 MIKO 1, Krško, CKŽ 100
 MIKO 4, Sevnica, NHM 17
 MIKO 5, Boštanj (obratna cona)
 MIKO 6, Brežice, Milavčeva 81

ADRIATIK d.o.o. PRODAJA VOZIL

Smrečnikova 45 (vrtnarja)
 Novo mesto
 Tel./fax: 068/324-424

KIA SEPHIA 1,6 SOHN SLX, 1600 ccm, 60 kW (82 KS), EUROGARANCIJA

— najugodnejši kredit s fiksno obrestno mero
 — najugodnejši leasing v Sloveniji

MONTAŽA IN SERVIS OLJNIH IN PLINSKIH GORILNIKOV

DRENOVEC, s.p.
 Novo mesto
 Marjana Kozine 1
 telefon: (068) 22-955

Nudimo vam dobavo in montažo:

- cistern
- gorilnikov
- hišnih avtomatik za ogrevanje
- ves potreben material

PETROL

Od 1.9.1994 imamo nove telefonske številke: na PETROLU, SKLADIŠČE KOČEVJE (061) 855-371 in telefax (061) 855-373, (061) 851-461 pa ostane nespremenjena; na PETROLU, bencinski servis, KOČEVJE I., Ljubljanska 39, je nova telefonska številka: (061) 855-372.

Avtohiša Berus d.o.o. servisno prodajni center

Avtohiša BERUS, d.o.o., Podbevškova 1, 68000 Novo mesto, pooblaščen prodajalec ter serviser za vozila Volkswagen in AUDI za območje Dolenjske ter Bele krajine

vabi k sodelovanju mladega, komunikativnega PRODAJALCA AVTOMOBILOV

POGOJI:
 — najmanj srednješolska izobrazba
 — vozniški izpit B kategorije
 — osnovno poznavanje motornih vozil
 — pasivno znanje nemškega jezika

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 14 dneh po objavi razpisa na naslov: AVTOHIŠA BERUS, d.o.o., Podbevškova 1, 68000 NOVO MESTO, tel.: 068/25-098.

Delavski svet podjetja DOLENJKA, Novo mesto, Glavni trg 23

v skladu z določili statuta razpisuje dela in naloge GLAVNEGA DIREKTORJA PODJETJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo ustrezne smeri,
2. da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delovnih mestih,
3. da ima organizacijske sposobnosti,
4. da ima aktiven odnos do razvijanja dejavnosti, ki so predmet poslovanja podjetja.

Poleg navedenih pogojev mora kandidat vlogi priložiti svoje zamisli o tem, kako namerava voditi podjetje in katere bodo njegove aktivnosti pri tem razvoju.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: "Dolenjka" Novo mesto, Glavni trg 23, 68000 Novo mesto, s pripisom "za razpisno komisijo". O izbiri kandidatov bo delavski svet podjetja odločil najkasneje do 15.11.1994, o izbiri pa bodo kandidati obveščeni najkasneje v roku 8 dni po dnevu odločitve.

Izvršni svet Skupščine občine Trebnje razpisuje na podlagi sklepa, sprejetega na 76. seji dne 22.9.1994,

JAVNO DRAŽBO ZA ODPRODAJO DELA OBJEKTA BIVŠE OSNOVNE ŠOLE V KNEŽJI VASI

Na javni dražbi, ki se bo opravila dne 18.10.1994 ob 9. uri pri bivši osnovni šoli Knežja vas, se bo odprodal solastniški delež do 70/100 objekta bivše osnovne šole Knežja vas s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem, stoječim na parc. št. 1472/5, k.o. Knežja vas, ki obsega poslovno stavbo v izmeri 102 m² in dvorišče v izmeri 257 m², vpisanega pri vl.št. 1264 kot družbena lastnina - pravica uporabe za Osnovno šolo Trebnje - podružnica Knežja vas.

POGOJI PRODAJE:

1. Solastniški delež do 30/100 objekta na parc. št. 1472/5, k.o. Knežja vas, uporablja Krajevna skupnost Knežja vas za svojo dejavnost in je vknjižena kot družbena lastnina - imetnik pravice uporabe Krajevna skupnost Knežja vas ter ni predmet prodaje.
2. Kupec bo dolžan s delom kupnine od prodanega objekta, ki mu jo bo Občina Trebnje nakazala v času gradnje, v novem objektu zagotoviti ustrezne prostore v kletnem delu objekta za potrebe Krajevne skupnosti Knežja vas kot solastnikom objekta, in sicer v dogovoru s predstavniki krajevne skupnosti.
3. Bodoča funkcionalnost objekta:
 - pritličje mora biti namenjeno javni funkciji (trgovina, gostinska ponudba ipd.)

POGOJI JAVNE DRAŽBE:

1. Izklicna cena za 70/100 objekta znaša 1.722.755,00 SIT.
2. Kupnino, ugotovljeno na javni dražbi, mora kupec plačati najkasneje v 15 dneh po podpisu kupoprodajne pogodbe in po potrditvi pogodbe s strani javnega pravobranilca.
3. Varščino za udeležbo na javni dražbi v višini 10% izklicne cene je udeleženec dolžan vplačati do vključno 17.10.1994 na žiro račun Skupščine občine Trebnje št. 52120-630-40024.
4. Fizične osebe morajo do začetka javne dražbe predložiti potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije, pooblaščenec pravne osebe pa ustrezno pooblastilo oz. izpisek iz sodnega registra.
5. Vsem udeležencem, ki ne bodo uspeli na javni dražbi, se varščina vrne brezobrestno v roku 5 dni po opravljeni javni dražbi.
6. Rok za sklenitev kupoprodajne pogodbe z izbranim ponudnikom je 15 dni po opravljeni javni dražbi. Če uspeli ponudnik ne bo sklenil pogodbe oz. ne bo plačal kupnine, bomo pogodbo razveljavili, plačano varščino pa zadržali.
7. Davek na promet nepremičnin plača prodajalec, stroške uradne objave razpisa, izvedbe javne dražbe in zemljiško-knjižne izvedbe pogodbe pa kupec.
8. Rok izgradnje in začetek izvajanja dejavnosti v delu objekta je 3 leta od pravnoveljavnosti kupoprodajne pogodbe.
9. S podrobnejšimi pogoji javne dražbe se interesenti lahko seznanijo na Zavodu za urbanistično načrtovanje Trebnje in Sekretariatu za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Trebnje.
10. Ogled objekta s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem je možen 1 uro pred pričetkom javne dražbe.

Datum: 22.9.1994

Predsednik izvršnega sveta: JOŽE REBOLJ

Lojze Muhič

potem pogrel na končni postaji, kolikokrat me je pa žena na postaji v Birčni vasi čakala s hrano! In kolikokrat se je zgodilo, da sem zajtrkoval šele ob desetih zvečer v železničarski sobi v Karlovcu ali Ljubljani ali Sevnici ali na kakšni drugi postaji, kjer sem si lahko pogrel, kar sem cel dan vozil s seboj... "Žena pa pristavi, da bi si z vsem tem, kar je naredila, tudi ona zaslužila železničarski penzion. "Tako morava pa oba sedaj na stara leta živeti z eno pokojnino, in še ta je majhna," kot krivico občuti Pepca. "E, kaj boš, pa sva tudi ob tej pokojnini še oba živa!" se nasmeje Lojze.

Tudi ob eni plači, in še to železničarski, so Muhičevi nasproti birčenske železniške postaje zgradili hišo, za takrat močno zanemarjen in zaraščen kos zemlje pa je Lojze, sicer doma iz velike kmetije v Gorenjih Lakovnicah nad Stransko vasjo, dal kar lepo hosto. Tudi sedaj, ko je ta predvojni gozdni delavec, medvojni taboriščnik na Rabu in partizan v Levstikovi brigadi že dalj časa v pokojju, kot je delal na železnici, je kljub težkemu in trdemu življenju še kar pri zdravju. "Vse bi še bilo, le v glavi mi kar naprej šumi. Težko pa mi je tudi zato, ker nimam več nobene družbe. Včasih smo se ajezenponarski penzionisti dobili na birčenski postaji pa smo malo pomoževali, se kaj pogovorili o starih časih, sedaj pa sem od teh ostal samo še jaz, vsi so pomrli..." potarna nekdanji vlakovodja, ki je kot šef številnih vlakov prebil na njih na tisoče dni in noči. Včasih je bil vlakovodja na tovornih in potniških vlakih, danes so samo še na tovornih.

Seveda ima Muhič kot upokojeni železničar režijsko karto. "Prej sva z ženo še kam šla, če ne drugam, v Karlovac kaj kupiti, zadnji dve leti pa ne grem nikamor več, sam še sploh ne, se mi takoj v glavi vrtni..."

V soboto pa se je po dolgem času spet peljal, s še štirimi drugimi znanci in prijatelji, nekdanjimi vlakovodji. Tako je 100-letnico dolnjeke železnice proslavil Lojze Muhič, ki živi ob belokranjski, ta pa je stara prav toliko kot on.

ANDREJ BARTELI

NOVA DRŽAVNA PRVAKA - Policist Boždan Gruden s službenim policijskim psom Ingom.

Policist Bogdan in pes Ingo državna prvaka

Velik uspeh Ribničanov

RIBNICA - Na nedavnem državnem prvenstvu za službene pse slovenske policije in njihove vodnike v Murski Soboti sta si priborila naslov absolutnega državnega prvaka vodnik službenega psa na policijski postaji v Ribnici Bogdan Gruden, doma iz Slovenske vasi v občini Kočevje, in njegov službeni pes Ingo Valetta. Osvojila sta prehodni pokal 6. državnega prvenstva in še več pokalov za posamezne discipline (obnašanje, obramba, poslušnost). Najbolje o kakovosti govori dejstvo, da nobena njuna vaja ni bila ocenjena z manj kot 96 točkami od 100 možnih.

Pes Ingo je 8 let star nemški ovčar, ki je končal tečaj v Podutiku. Tekmoval je doslej štirikrat in vsako leto osvojil vsaj po en pokal, najpogosteje za obrambo. Vodnik Bogdan pa je tekmoval že petič, prvič s psom doberman Harryjem leta 1989 in takrat zasedel 2. mesto v skupni uvrstitvi.

J. P.

Pot na slovenski harmonikarski vrh

Novomeščan Gorazd Cekuta prvi na Ljubečni - V mednarodni konkurenci je dosegel največ točk - Prvič je s "frajtonarico" tekmoval na Ratežu pred štirimi leti

LJUBEČNA PRI CELJU - Najboljši slovenski harmonikarji so na Ljubečni pri Celju prejšnji vikend spet raztegnili svoje "frajtonarice". Tokrat so se jim na tekmovanju pridružili tudi harmonikarji iz Avstrije, Nemčije, Francije, Madžarske, Italije in Hrvaške. Prvi dan tekmoovanja, prejšnjo soboto, so se med sabo pomerili le slovenski harmonikarji, izbrani izmed približno tristo udeležencev na predtekmovalnih, drugi tekmovalni dan, prejšnji nedeljo, pa so se jim pridružili tudi tujci. Najuspešnejši je bil Gorazd Cekuta iz Novega mesta, saj je zmagal med seniorji in tako dosegel največji uspeh v svoji karieri. Drugi je bil Robert Goter iz Velenja, tretji Franc Rajgl iz Kozjega, četrti pa Francoz Richard Alain.

Udeleženci tradicionalnih harmonikarskih srečanj na Ratežu pri Novem mestu se Gorazda gotovo spominjajo. Prvič se je pojavil na tekmovanju leta 1990 in v kategoriji do 16. leta dosegel tretje mesto. Takrat mu je bilo 15 let, na "frajtonarico" pa je igral le tri tedne. Obiskoval je namreč glasbeno šolo v Novem mestu, kjer se je učil klavirske harmonike. Naslednje leto je na Ratežu že dosegel prvo mesto, ki je bilo potem kronano še z zlato plaketo na vseslovenskem tekmovanju v Ljubečni. Leta 1992 je dosegel na Ratežu drugo mesto, a se je leto pozneje ponovno povzpел na najvišjo stopničko. To ga je seveda ponovno

pripeljalo na tekmovanje na Ljubečno, kjer je spet osvojil zlato plaketo. Letos je bil na Ratežu znova prvi, na Ljubečni prvi med harmonikarji v slovenski in mednarodni konkurenci, kar pomeni vrh v tekmovalni karieri, od katere se, kot pravi Gorazd, zdaj poslavlja, saj je končal srednjo gostinsko šolo v Novem mestu (kuharska smer) in pravkar odslužil vojsko.

Igranju harmonike pa se vsekakor ne namerava odpovedati. Še naprej bo ostal zvest skupini Kres, ki jo kot muzikant spremlja že kar nekaj let, včasih pa razmišlja tudi o tem, da bi ustanovil lastni ansambel. "A to so le

PRVI NA LJUBEČNI - Gorazd Cekuta s svojo "frajtonarico" ter pokalom mednarodne organizacije C.I.O.F.F. in Zveze ljudskih tradicijskih skupin, ki ga je prejel za prvo mesto na Ljubečni.

razmišljanja, najprej moram opraviti pripravništvo in dobiti stalno zaposlitev," pravi mladi harmonikar.

T. JAKŠE

Bizeljsko je pravi raj za posebne trgatve

To potrjuje tudi velik uspeh v Gornji Radgoni

BIZELJSKO - Branka Rudolf in Bojan Berkovič z Bizeljskega - po domače se domačiji reče pri Cvetki - sta na pokušnji in ocenjevanje vin v okviru nedavnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni poslala pet vzorcev poznih trgatve letnika 1993, in to laški rizling, traminac, sovinjon, sardone in renški rizling. Ocenjevalci so naštetim vinom pozne trgatve prisodili tri velike zlate in dve zlati odličji. Veliko zlato so prisodili laškemu rizlingu - med tovrstnimi vini so tako odličje dobili le trije vzorci - zatem pa še traminu in sovinjonu, ki sta bila edina nagrajena z odličjem takšne zlahtnosti. Zlato kolajno so dodelili sardoneju in renskemu rizlingu.

Bojan Berkovič svojih posebnih trgatve žal ni mogel dati oceni

Bojan Berkovič: pet vzorcev - pet kolajin: tri velike zlate in dve zlati. (Foto: M. K)

niti na ljubljanski mednarodni vinski sejem, saj zahteva organizator precejšnje plačilo za udeležbo, za kar pa se štiričlanska družina, ki se skromno preživlja z zaslužkom od vina, ni mogla odločiti.

In kaj pravi Bojan, ki je dober poznavalec vina, o posebnih trgatvah? V njegovi kleti je takšnih vin kar tretjina vsega pridelka: "Bizeljsko je posebej primereno za pridelovanje posebnih kakovosti, predvsem zaradi visoke vsebnosti kislin in sladkorja, to dvoje pa daje pijači tisto skladnost in živost, ki jo ločuje od tovrstnih vin, pridelanih v drugih slovenskih vinorodnih območjih."

Še zanimivost: vina Rudolf-Berkovič imajo blagovno znamko Moli pači, to pa zato, ker je v stari katastrski mapi iz časa Marije Terezije gorca na Mali peči, kjer imajo Cvetkini enega svojih vinogradov, označena kot Moli pači.

M. VESEL

Espace kot formula ena

Skupina zanesenjakov je v Renault Espace vgradila motor formule 1 - Od 0 do 200 km v 6,3 s

Skupina zanesenjaških ljubiteljev avtomobilov pri Matri in Renaultu si je v počastitev 10-letnice Renault Espacea za avtomobilski salon v Parizu zastavila za normalne razmere kar malo nor projekt - Espace formula 1. Pravzaprav je vsa stvar preprosta: vzamete motor V10 Renault, ki je osvojil svetovno prvenstvo formule 1 leta 1992 in 1993, ga vgradite pred zadnjo premo Renault Espacea, ga povežete s polavtomatskim menjalnikom in zadnjo premo avtomobila F-1 Williams FW14, zasnujete še

posebno prednjo premo, okrepite celotno zgradbo Espacea in dobite avto formule 1, ki ima dovolj prostora za voznika in še za tri potnike.

Z Alainom Prostom za volanom? Zakaj ne! Tak Espace naj bi imel skoraj take zmogljivosti kot pravi dirkalni avto formule 1. Od 0 do 200 km na uro pospeši hitrost v vsega 6,3 sekunde!

Gre samo za vajo v slogu, za koncepti avtomobil? Sploh ne. Gre za preizkusni model, ki povezuje pri Matri zamišljeno zasnovno enoprostorskega avtomobila z Renaultovo mehaniko iz formule 1. Naslednje leto naj bi ta Espace na nekaterih dirkališčih nastopil kot "safety car" - sodniški avto.

Espace F-1 je plod (morda celo preveč) pustolovskega duha, ki je na osnovi skupne ljubezni do avtomobilov združil skupino ljudi iz Matre, Renaulta in Williamsa. Vsi ti so Espace F-1 zasnovali in izdelali v prostem času. Vsekakor pa Espace F-1 kaže tudi voljo Matre in Renaulta, da nadaljujeta svoje plodno sodelovanje.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro. Na vab klic bo čakala socialna delavka Ivanka Vene.

TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.

UMRLA NAJSTAREJŠA KOSTELKA

FARA - V soboto, 24. septembra, so na pokopališču v Fari položili k večnemu počitku Ano Briški-Mikulovo iz Vasi, ki bi dan kasneje dopolnila 98 let. Briškijeva je bila najstarejša prebivalka v KS Kostel, gotovo pa tudi še daleč naokoli. Rojena je bila v bližnjih Jakšičih. Poročila se je tudi s Kostelcem, ki je odšel v Ameriko, kjer je zaslužil toliko, da sta po njegovi vrnitvi kupila hišo v Splitu. Domotožje pa ju je premagalo, da sta jo prodala in si kupila hišo v domačih krajih. Žal ji je mož kmalu že pred drugo svetovno vojno umrl. Živela je sama, ker otrok nista imela. Priljubljene krajanke se bodo ljudje še dolgo spominjali, saj je bila vedno bistrega duha in je vedela povedati veliko zanimivega.

Halo, tukaj je bralec "Dolenjca"!

Ali je prav, da učenci dežurajo? - Ne objavljajte Jurečiču! - "Gradnja dirkališča je legalna" - Za koga glasujejo poslanci - Jamasta cesta - Pesek pred kapelico

Marija L. iz Novega mesta je povedala, da na osnovni šoli Grm učenci višjih razredov dežurajo. V tem času so na hodniku, torej manjkajo pri pouku, zato si morajo drugi dan učno snov prepisati od sošolcev. Ali je prav, da dežurajo, je vprašala.

Poklicali smo ravnateljico OŠ Grm Marjana Špilarja, ki je povedal, da je dežuranje sestavni del učno vzgojnega procesa v osnovnih šolah. Menil je, da šole ne gre razumeti v ozkem pomenu, saj šole skladno z učnim načrtom opravljajo vrsto učno vzgojnih dejavnosti. Tako opravljajo tudi družbeno koristno delo, organizirajo različne tečaje, šole v naravi in v tako vzgojo za življenje nekako sodi tudi dežuranje. Dežurni učencec raznaša okolišnice, sprejema obiskovalce šole in jih usmerja ter čuva, kar imajo učenci v garderobi. Pri tem je odgovoren dežurnemu učitelju. "Namen dežuranja je izredno pozitiven. Učenci se tudi tako navajajo na odgovorno delo." Tako pojasnjuje Marjan Špilar, ki meni, da je odsotnost zaradi dežuranja minimalna.

Stane iz Bršljina je vprašal, kako da objavlja časopis tudi tisto, kar napišejo taki, kot je Valt Jurečič. "On

nima kaj pisati!" je rekel odločno. Jurečiča je imenoval zločinec, pri čemer je povedal, da je bil navzoč pri sojenju Jurečiču. Stane meni, da se Jurečiča "ne bi smelo upoštevati kot normalnega človeka", in sprašuje, kako da so tega človeka izpustili iz zapor.

Krajan iz Dolenjskih Toplic je zardil, da kmete moti dirkališče, ki ga tam gradi Ludvik Mežnar. Rekel je, da družba hoče imeti vso kmetijsko zemljo obdelano, za dirkališče pa kot da je ni škoda. Topličan je prepričan, da dirkališče gradijo na črno. O zadnji smo se pozanimali pri Ludviku Mežnarju. Rekel je, da je vse glede dirkališča zakonito, da poteka v dogovoru s krajevno skupnostjo in da so zadeve urejene tudi s kmeti, vsaj z veliko večino.

Jazo z Vinice je bil kar vesel, da črnomaljska občinska skupščina nedavno ni izvolila za svojega predsednika predlaganega kandidata. Le-ta je Semečan, in dobro je, da ni bil iz-

voljen, saj imajo vse pomembne funkcije v občini v rokah Semečani, je rekel Jazo. Zahvalil se je poslancem, ki so demonstrativno zapustili sejo skupščine in vprašal, komu služijo drugi poslanci, ki dopuščajo očitno prevlado enega kraja. Predlagal je, naj za novega predsednika izvolijo človeka, ki je pošten, in sicer pošten trikrat podčrtano.

Jože iz Straže je povedal, da je pri opekarni v Zalogu že celo leto prekopana cesta in da je zdaj tudi hudo jamasta. Normalno prevozna je tam samo slaba polovica ceste. Prav tako je imel pripombo glede ceste iz Česče vasi proti Straži. Tam je slaba signalizacija, saj ni označena sredina ceste, manjkajo količki in še bi se našla kakšna pomanjkljivost.

K. I. je sporočil, da na Vrhu pri Pahi pred kapelico sv. Barbare nekdo odlaga pesek. Zaradi tega materiala se ne da priti do kapelice in ljudje puščajo rože in sveče kar na pesku.

L. M.

PRIKAZ PSOV IN NJIHOVEGA ZNANJA - V Ribnici sta bili pred kratkim kar dve kinološki prireditvi, ki sta pritegnili kar več tisoč obiskovalcev oz. gledalcev. Najprej je bila 3. septembra razstava lovskih psov. Že naslednji dan pa so člani Kinološkega društva Ribnica s sodelovanju s kinološki Grosuplja, Trsta in specialne enote Moris najprej na razstavi prikazali službene in športne pse, nato pa so četveronožci in njihovih lastniki pokazali, kaj so se naučili v mali pasji šoli ter na tečajih za A in B izpit, se pravi tudi, kaj znajo iz napada in obrambe. Tajnik Kinološkega društva Ribnica Vojko Štanjelj je povedal, da je na razstavi in v prikazu večšin sodelovalo okoli 40 psov zelo različnih pasem in da so žal policisti že obljubljeno udeležbo odpovedali. Na fotografiji je leglo kratkodlakih jazbecarjev rejca Jožeta Šimca iz Kočevja. (Foto: J. Prime)

Z obeh strani Gorjancev ANEKDOTE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Pozabil je

Novinar Dolenjskega lista Jakob Pes se je z avtom pripeljal v Metliko. Ko si je nabral zajetno porcijo novic, je stopil še v bife na Dragah, kjer je bila avtobusna postaja, in si naročil brizgane. Malo zatem se je pred bifejem ustavil avtobus. "Kot naročen!" je veselo ugotovil Jakob, naglo izpil, plačal in se zavihel na avtobus, ki je takoj nato odrinil proti Novemu mestu. Ko pa se je avtobus ustavil na postaji pri Badovincu nad Jugorjem, se je Jakob zdrznil. "Vraga, moj avto! Saj sem se vendar v svojem pripeljal v Metliko. Le kje sem ga pustil?" Časa za premišljevanje ni bilo. Kot krogla je bušil iz avtobusa, ki se je že začel pomikati. Potem pa z naslednjim avtobusom nazaj v Metliko in na lov za avtom. Pregledal je prvi trg, pregledal drugega. Imel je srečo. Našel ga je na tretjem, prav pred poslopjem Ljudske milice, kjer ga je pred tremi urami sam parkiral.

Bojiš se odpreti konzervo

Fotograf Dolenjskega lista Janez Pavlin je rekel: "Tonija Gasperca pa so se ljudje res skoraj nasitili. Povsod ga najdeš: v časopisih, na radiu, televiziji, na proslavah, predstavitev, mitingih, na mladinskih prireditvah, po šolah... Se nazadnje celo bojiš odpreti konzervo, da ne bi Toni še od tam ven pogledal."

Starost v humorju Zbrani Bojan Ajdič

Več prenese

"Tonček, ali nimaš mamic, da vedno samo babica prihaja na govornilne ure?" ga vprašuje učiteljica. "Seveda jo imam," pravi Tonček, "toda babica veliko več prenese in vse, kar ji poveste, obdrži zase."

Želja

Babica vnuku Borisu: "Kaj je bila tvoja prva želja danes zjutraj, ko imaš rojstni dan in ko si se zbudil?" Vnuč: "Da bi lahko še dolgo časa spal!"

Pogovor

Upokojenca opazujeta v parku mlad par, kako se poljublja. Pa pravi eden izmed njiju:

"Ej, kaj bi dal, da bi bil spet star toliko kot tisti fant, ki se poljublja z dekletom."

Drugi odgovori: "Za tistih nekaj minut poljubljanja bi bil spet pripravljen garati štirideset let?"

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga polvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poskušali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.